

I. CD

**Teljes verzió
PhotoFX
2.0**

750 nagy felbontású
digitális fénykép

II. CD

**Teljes verzió
Észak-
amerikai
atlasz**

III. CD

**Teljes verzió
SuSE Linux 8
Live Eval**

**EGY,
KIÁLLÍTÁS
GÉPEI**

Digitális kamera
forradalom

PISZKOS?

PC-nagytakarítás

NOTESZT

Pentium 4 noteszgépek

IRC egyszeregy

PC WORLD 2002/06

CD MELLÉKLETEK

Észak-Amerika - Kontinensről kontinensre	10. oldal
PhotoFX - Fotókipofozó	12. oldal
Nyalánkságok a három CD-ről	14. oldal

HÍREK

Hírek, érdekességek a PC-s világból	20. oldal
---	-----------

SZEM ELŐTT

Billionton ThumbLAN	32. oldal
Cooler Master kellékek	32. oldal
Logitech Cordless Presenter	32. oldal
Logitech Z-560 hangrendszer	33. oldal
MGE Pulsar Evolution 800	33. oldal
MSI StarSpeed 32x12x40	34. oldal
Smart Buy CD-R és CD-RW	34. oldal
VIA VPSD-2580E	34. oldal
A4Tech Wireless Desktop RFKB-5C	35. oldal
HP deskjet 5550	35. oldal
Wayjet MPEG Station/USB	35. oldal
Tally T8006	36. oldal
Minolta-QMS PagePro 9100	36. oldal
ADS USB 2.0 Drive Kit	37. oldal
Philips A3.600 Acoustic Surround Power	38. oldal
Genius Wireless SmartScroll	38. oldal

36. oldal

64. oldal

68. oldal

FÓKUSZ

Hurrá, nyaralunk! - Géptakarítás 40. oldal
Aki nem kotorászik gyakran gépe belsejében, az nem is hinné, hogy mennyire rövid idő alatt, mekkora por képes felhalmozódni odabent. Nem hiszik? Tessék csavarhúzóval ragadni, lekapni a fedelet, bekukkantani, és elszörnyedni! Ugye, megmondtuk! Jön a nyári forróság, és érdemes még időben hűsítő portalanítást végezni. Cikkünkben töviről-hegyire átvesszük, hogyan érdemes kitakarítani a dobozban.

Digitális fényképezőgépek - Hiányérzet nélkül

44. oldal
Közel három évvel ezelőtt adtuk közre a *PC Worldben* részletes összeállítást a digitális fényképezőgépekről. Igaz ugyan, hogy időről időre be-bemutattunk efféle masinákat, most mégis időszerűnek tartottuk – mind az eltelt három év, mind pedig a közelgő nyár miatt – alaposan átböngészni a gyártók és forgalmazók kínálatát. Ennek eredményeiről olvashatnak a következőkben.

Tükröm, tükröm... - Canon EOS D60 és Fujifilm S1 Pro

58. oldal
Az előbbi oldalak talán eléggé megvilágították napjaink digitális fényképezőgépeinek tudását és jellemzőit. Már ott is többször emlegettünk egy szempontot, amely – szerintünk – a profi osztály-

44. oldal

58. oldal

HARDVER

Utazósebesség

- Nyári noteszcsozor

64. oldal
Ha noteszgépről beszélünk, mindenkinek egy kis lapos számítógép jut az eszébe, amit felbehajtva a hónunk alá csapunk, és bárhová magunkkal vihetünk. Felsejlik az öltönyös fiatalember képe, aki a vonaton írja meg jelentését a főnöknek. Egyszóval elsősorban irodai gépek, a maguk szürke egyenruhájában. Arra kevesen gondolnak, hogy a mai masinák már semmivel sem nyújtanak kevesebbet, mint asztali társaik: mindent tudnak, amit a nagyok.

Mindent vagy semmit!

- Matrox Parhelia-512

68. oldal
Az idei év egyik nagy meglepetése – és talán a 3D-gyorsítók piacának legnagyobb durranása – lehet a Matrox májusban bejelentett új GPU-ja. A már-már feledésbe merült cég most, poraiból feltámadva, csúcscategóriás termékével fenekestül felforgathatja a GeForce és Radeon típusnevek által uralt videokártya-piacot.

74. oldal

82. oldal

104. oldal

Kalapácsot mindenkinek!

- AMD Opteron 72. oldal
Immár három éve annak, hogy a PC-s világ felbolydult az első AMD Athlon (K7) processzorok megjelenése kapcsán. A remek teljesítményű processzor kezdeti bizonytalan szárnypróbálgatásai lassan feledésbe merültek – ma már komoly, professzionális felhasználásra is bátran vásárolunk AMD alapú konfigurációt. Az önbizalmát visszanyert Intel-rivális cég most már a PC-ipar legfelső, elit szféráiban is igyekszik terjeszkedni: ennek első lépése az eddig csak SledgeHammer néven ismert 64 bites processzor, az Opteron piaci bevezetése.

Folyton-folyvást folytassa – Szünetmentes tápegységek használata 74. oldal
A számítógépes hálózatok akaratlan leállásait és adatvesztéseit leggyakrabban tápellátási problémák okozzák. Felmérések szerint a tápellátási zavarok és feszültségtűskék okozzák az adatvesztések majdnem felét. A PC World 2001. augusztusi számában teszteltük a piaci kínálatot, valamint kitértünk a technikai háttérre is. Most a szünetmentesek gyakorlati használatáról esik szó.

Dupla sortűz – Lexmark Z55 és Z65n nyomtatók tesztje 76. oldal
Néhány száz éve a nagy tengeri csaták kimenetelét döntően befolyásolta az ágyúk tűzerje. Ma sincs ez másképp a tintasugaras nyomtatók világában, ahol a cseppmérettel és felbontással variálnak a gyártók, hogy minél

jobb nyomtatminőséggel kápráztassák el vásárlóikat. A Lexmark érdekes technológiai megoldást vezetett be új modelljeiben: az áttevezett fejekben kétféle méretű fűvókákat alkalmaznak.

Párosan szép az élet – RAID merevlemez-tömbök sebességtesztje 78. oldal
A sokat hallott RAID betűszó nem rovarirtót jelöl, és nem is változtatja nagy kapacitású szerverre házi mindenes PC-eket. Házi alkalmazásának legkézenfekvőbb okaként a sebességnövelést képzelhetjük el; tesztünkéből kiderül, milyen mértékben számíthatunk javulásra, milyen kockázatokkal és milyen többletköltséggel kell szembenéznünk a bővítés során.

Ötösfogat – HP OfficeJet d155xi 80. oldal
Tovább folytatja a HP sikeres OfficeJet sorozatát, amelynek újabb jeles képviselője a d155xi. Mindenes szerepre pályázik, a négy szokásos alapfunkció – nyomtató-, fax-, szkennel- és másoló – mellett még többféle kártyaolvasót egyesít egy nem túl nagy méretű (555×415×400 mm) gépházban. Ügyes trükkkel csökkentették helyfoglalását: alulról felfelé haladva szélesedik a felépítmény, így némi helyet takarít meg, nagyobb íróasztalok sarkában is üzemeltethető.

SZOFTVER

Kinek a pap, kinek a papné – QuarkXPress 5.0 és Adobe InDesign 2.0 82. oldal
Hosszú ideje – nem csak Magyarországon – a DTP világában gyakorlatilag a QuarkXPress jelenti az egyetlen, már-már ipari szabványnak tekinthető kiadványszerkesztő programot. A hajdani gigászok – a '80-as évek végén, a '90-es évek elején uralkodó Ventura, valamint a főleg könyvek készítésére használt PageMaker – a háttérbe szorultak, és úgy tűnt, a QuarkXPress az egyetlen reális választás a DTP-s szakemberek számára.

Flash-segédprogramok 86. oldal
A Macromedia nagyszerű webes fejlesztőeszköze az utóbbi években hatalmas karriert futott be. Ma már olyan elterjedt és népszerű, hogy egy magára valamit is adó, internetes fejlesztéssel foglalkozó szakembernek illik konyítani hozzá valamennyit. De a csak saját szórakozásukra barakcsoló műkedvelők is kedvelik, hiszen az alapvető lépések könnyen elsajátíthatók, és gyors sikerélménnyel kecsegtetnek. Minden Flash-felhasználónak szeretnénk segítséget nyújtani olyan segédprogramok bemutatásával, amelyek jelentősen leegyszerűsíthetik a fejlesztők életét, vagy új lehetőségekkel bővíthetik a Flash már eddig is gazdag tárházát.

Pötyögős csevegés – IRC a köbön 90. oldal
Napjaink legnépszerűbb programjai közé tartoznak az úgynevezett csevegő- (idegen szóval chatelő) programok. Rengeteg van belőlük, jelzik, ha barátaink vagy ismerőseink feljelentkeznek az internetre, beszélgethetünk, állományokat küldhetünk át a segítségükkel, s egyes ilyen szoftverek egyéb extrákat is tartogatnak. Ám a csevegésnek van egy másik, nagy tömegek által használt formája is, az IRC, amely jóval régebbre nyúlik vissza, és több mint hatvanmillió ember használja nap mint nap.

Mindent bele – Magix Music Maker 7 deLuxe 94. oldal
Tapasztalhatjuk némely szoftvertermékek újabb változatait, hogy nem képesek igazán újat nyújtani, sokszor lényegében csak a külsőn változik. Ez a gyanú ébredt fel bennünk akkor is, amikor az új Music Maker dobozára pillantottunk. Ám kiderült, hogy ebben az esetben a ráncfelvarrásnál jóval többről van szó.

Vágd ki magad! – Videoszerkesztő programok 96. oldal
Napjaink korszerű videoszerkesztő programjai között a profik és az amatőrök egyaránt találnak kedvükre valót. Cikkünk a kínálatot mutatja be.

Nyitva van az aranykapu... – Mozilla Open Source RC 1 100. oldal
Hosszú-hosszú ideje várjuk már, hogy a Mozilla néven futó Netscape-utód (vagy -variáns) végre napvilágot lásson. A Mozilla projekt rendkívül barátságos célkitűzés: nyílt forráskódú, ennek ellenére professzionális és valóban jól használható webböngészővel ajándékozza meg nemcsak a Linux rendszerek felhasználóit, hanem az üzleti alapú Windows-világ rabjait is. Megjelenése még nem érkezett el, de azt készíti elő a végleges verzióra már nagyon hasonlító RC 1 (Release Candidate 1) változat piacra kerülése.

LINUX

Nekünk nyolc – SuSE Linux 8.0, magyar kiadás 104. oldal
A SuSE kényeztet minket: egyre könnyebb telepítéssel és a végletekig egyszerűsített konfigurálással szereli fel újabb verzióit. A nyolcas változat esetében nemcsak az operációs rendszer beszél magyarul, hanem sok felhasználói program is.

A PC WORLD AZ IDG COMMUNICATIONS (USA) CÉGHEZ, A VILÁG LEGNAGYOBB SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADÓJÁHOZ KAPCSOLÓDIK. AZ IDG COMMUNICATIONS TÖBB MINT 260 KIADVÁNYT JELENTET MEG 68 ORSZÁGBAN. A KIADÓ SAJTÓTERMÉKEIT HAVONTA MINTEGY 50 MILLIÓAN OLVASSÁK. AZ IDG COMMUNICATIONS TAGVÁLLALATAI VALAMENNYIEN HOZZÁJÁRULNAK AZ IDG HÍRSZOLGÁLATÁHOZ, AMELY ONLINE MÓDON, NAPONTA SZOLGÁLTATJA A NEMZETKÖZI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI HÍREKET.

MAGAZIN

Számítógépes nemmeghatározás 106. oldal

A különböző szakmák és a számítástechnika összefonódását vizsgáló sorozatunkban e hónapban a nőgyógyászati orvoslás kulisszái mögé nyújtunk bepillantást. *Dr. Nagy László*, a Bajcsy-Zsilinszky kórház orvosa a számítógépes nemmeghatározás titkaiba vezeti be olvasóinkat.

INTERNET

Netkukkoló 108. oldal

A keresés művészete - Hol, mi az interneten 110. oldal

A web olyan, mint a mitikus Tudás Könyve: amit a világról tudni lehet, az sokmilliónyi oldalára mind fel van írva. De ahhoz, hogy a megannyi hasznos és haszontalan információ között megtaláljuk, amire szükségünk van, a keresés művészeivé kell válnunk.

TIPPEK ÉS TANÁCSOK

Ereőnek erejével - SVCD hardveres segítséggel 114. oldal

Sok PC-ben találunk mozgókép rögzítésére alkalmas eszközöket, a tévétuner kártyáktól kezdve a hardveres MPEG-2 digitalizálóeszközökig. Cikkünkben igyekeztünk minden elképzelhető kategóriából választani egy-egy mozgókép rögzítésére alkalmas eszközt, megadva a szükséges kiegészítő hardver- és szoftverelemeket és műveleti lépéseket, amelyekkel elérhetjük a célt, a jó minőségű, kompatibilis SVCD lemezt.

Segélyvonal - Önök kérdezték... 118. oldal

Mozgalmas hónapot tudhatunk magunk mögött. Sokaknak megkeserítette az életét a Klez nevű vírus. Emiatt sok barátság is megromlott, pedig egyik fél sem tehetett róla. Most ugyan vírusirtással nem fogunk foglalkozni, de mindenkinek ajánljuk egy jó vírusölő program beszerzését és naprakészen tartását! Ez általában internetről a leggyorsabb, nem kerülne sok időbe ez az aktualizálás, mégis nehezen vesszük rá magunkat. Végül egy kérdés: megéri lustának lenni azért, hogy utána egy teljes napon át újratelepítsük a rendszerünket, programokkal, beállításokkal, e-maillal együtt?

Tuning ésszel - Windows XP-finomhangolás VI. 122. oldal

Sorozatunkban sorra vesszük a Windows XP azon nehezen megtalálható vagy egyenesen rejtett beállításait, amelyekkel az operációs rendszer egyszerűbben kezelhetővé, gyorsabbá válik.

Kapcsolók a rendszer mélyén - Customizer XP kontra Tweak-XP 124. oldal

Amióta a Windows operációs rendszerek megkezdtek világhódító útjukat, azóta tudható, hogy a fejlesztők nem minden finomhangolási sanszot fednek fel az egyszerű felhasználó előtt. Sok beállítási lehetőség rejte lapul a rendszer mélyén. Természetesen hamar megjelentek az olyan speciális segédprogramok, amelyek arra szakosodtak, hogy feltárják e trükköket, és áttekinthető, könnyen használható felületet nyújtsanak be- és átállításukhoz. Többtucatnyi olyan apróságot határozhatunk meg az ilyen segédprogramokkal, amelyek létezéséről sokaknak tudomásuk sincs.

KÖNYVESPOLC

.NET fejlesztői infrastruktúra 1.	126. oldal
Zimányi Katalin: Excel-gyakorlatok	126. oldal
G. Leete-E. Finkelstein:	
Flash 5 (Dummies könyvek)	126. oldal

MULTIMÉDIA

Az 1848-1849-iki szabadságharc története	128. oldal
Gazdasági-politikai Arcanum-kiadványok	128. oldal
ManóPuzzle	129. oldal
Kezdő angol kicsiknek	130. oldal
ManóMagyarország	131. oldal

BANKMELLÉKLET

A bankvilág hírei	132. oldal
E-banking a NetBOSS-szal	134. oldal
Elektronikus fiók a nappaliban	135. oldal

129. oldal

132. oldal

PC WORLD

NEMZETKÖZI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI MAGAZIN

www.pcworld.hu
pcworld@idg.hu

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI:
IFJ. JANCsó LÁSZLó, PELLER ANDRÁS, STEMLER BALÁZS,
SZÉKELY TAMÁS, TORONTÁLI FERENC

FŐSZERKESZTŐ: BOGNÁR ÁKOS (B. Á.)
SZERKESZTŐ: GYÖRGY GYÖRGY
OLVASÓSZERKESZTŐ: HAVADI KRISZTINA
HIRSZERKESZTŐ: KITZINGER SZONJA

MUNKATÁRSÁK:
EGRI IMRE, MÓRAY GÁBOR, SPÁNYIK BALÁZS
TESZTLABORVEZETŐ: SAMU JÓZSEF

MŰVÉSZETI VEZETŐ: RADNÓTI ÁGNES
TÖRDELŐSZERKESZTŐ: SZEGVÁRI ÉVA
KORREKTOR: TIBAI TIMEA
SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR: LENGYEL ANDREA

KIADJA AZ IDG MAGYARORSZÁGI LAPKIADÓ KFT.
FELELŐS KIADÓ: BIRó ISTVÁN ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ
LAPIGAZGATÓ: SZIGETVÁRI JÓZSEF
MŰSZAKI VEZETŐ: BIRKUS IMRE

A LAP RÉGEBBI SZÁMAI MEGVÁSÁROLHATÓK ÜGYFÉL-
SZOLGÁLATUNKON: 1065 BUDAPEST, RÉVAY U. 10.
(NYITVA: HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG: 8.30-16.30 ÓRAIG)

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:

TELEFON: 474-88-58, FAX: 269-56-76
E-MAIL: TERJESZTES@IDG.HU
LEVÉLCÍM: 1374 Bp. 5. Pf. 578
INTERNET: [HTTP://WWW.PCWORLD.HU/](http://www.PCWORLD.HU/)

A SZERKESZTŐSÉG ÉS A KIADÓ CÍME: 1065 Bp., Révay u. 10.
TELEFON: 474-88-50, FAX: 269-56-76

HIRDETÉSFELVÉTEL: IDG KERESKEDELMII IRODA
HIRDETÉSI IGAZGATÓ: POÓR ROZI
TELEFON: 474-88-60, 474-88-52, FAX: 302-02-99
E-MAIL: KERIRODA@IDG.HU

SZERKESZTŐSÉGÜNK A HIRDETÉSEK TARTALMÁÉRT
NEM VÁLLAL FELELŐSSÉGET.

SZÍNBOJTÁS: IDG FORMAKESZÍTŐ ÜZEM

NYOMÁS, KÖTÉSZET: RÉVAY NYOMDA KFT.
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ: LAZÁR LÁSZLÓ

HU ISSN: 1215-5055

TERJESZTI A HÍRKER RT., A LAPKER RT.
ÉS AZ ALTERNATÍV TERJESZTŐK

ELŐFIZETHETŐ A KIADÓ TERJESZTÉSI OSZTÁLYÁN
(IDG LAPKIADÓ KFT. 1374 Bp. 5., Pf. 578), A HÍRLAPKÉZBESÍTŐKNÉL,
VALAMINT A VIDÉKI POSTAHIVATALOKBAN.
OTP BANKKÁRTYÁVAL AZ INTERTICKETNÉL, A 266-0000 SZÁMON
HÉTFŐTŐL SZOMBATIG 9-20 ÓRAIG

EGY SZÁM ÁRA 1192 FT, ELŐFIZETŐKNEK 830 FT. ELŐFIZETÉSI DÍJ
EGY ÉVRE 9960 FT, FÉL ÉVRE 5400 FT, NEGYEDÉVRE 2850 FT.

LAPUNK BÁRMELY RÉSZÉNEK MÁSOLÁSÁVAL ÉS TERJESZTÉSÉVEL
KAPCSOLATBAN MINDEN JOGOT FENNTARTUNK.

© PC WORLD 2002. JÚNIUS

AZ ÚTSÁG MELLÉ CSOMAGOLT DEMÓ CD-K A PC WORLD TÉRÍTÉS-
MENTES AJÁNDÉKAI. ÖNÁLLÓAN NEM HOZHATÓK FORGALOMBA.

TÁJÉKOZTATJUK KEDVES OLVASÓINKAT, HOGY A KÜLÖNBŐZŐ PC WORLD-
VERSENYEKEN, -AKCIÓKON ÉS -REJTVÉNYPÁLYÁZATOKON RÉSZT VEVŐK ÁLTAL
MEGADOTT ADATOK NYILVANTÁRSÁNKBA KERÜLNEK. AZ ADATOK MEGADÁSÁVAL
HOZZÁJÁRULTAK AHOZ, HOGY AZOK FELHASZNÁLÁSÁVAL AZ IDG MAGYARORSZÁGI
LAPKIADÓ KFT. ÉRDEKLŐSÉBE TARTÓZÓ KIADVÁNYOK ÉS CÉGEK
AKCIÓIRA, KIADVÁNYAIRA, SZOLGÁLTATÁSÁRA FELHÍVJUK FIGYELMÜKET
- UGYANAKKOR KÖTELEZZÜK MAGUNKAT, HOGY AZ ADATOKAT HARMADIK SZEMÉLYNEK,
INTÉZMÉNYNEK NEM ADJUK ÁT.

IDG
INTERNATIONAL DATA GROUP

AZ INTERNATIONAL DATA GROUP (IDG) A VILÁG VEZETŐ SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADÓJA. AZ ALÁBBI LISTÁN AZOKAT A KIADVÁNYOKAT SOROLJUK FÖL, AMELYEK AZ IDG KIADÁSÁBAN VAGY KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL JELENNEK MEG, SZERTE A NAGY-VILÁGBAN.

ARGENTÍNA: COMPUTERWORLD ARGENTINA, INFOWORLD ARGENTINA; AUSZTRÁLIA: COMPUTERWORLD AUSTRALIA, AUSTRALIAN PC WORLD, AUSTRALIAN MACWORLD, PROFIT, INFORMATION DECISIONS, RESELLER, NETWORK WORLD; AUSZTRIA: COMPUTERWELT ÖSTERREICH; ÁZSIA: COMPUTERWORLD HONG KONG, COMPUTERWORLD SOUTHEAST ASIA, COMPUTERWORLD MALAYSIA; BRAZÍLIA: DATANEWS, MUNDO IBM, MUNDO UNIX, PC MUNDO, PUBLISH; BULGÁRIA: COMPUTERWORLD BULGARIA, EDI WORLD, PC WORLD EXPRESS; CHILE: COMPUTERWORLD, INFORMATICA; CEHORSZÁG: COMPUTERWORLD, PC WORLD; DÁNIA: CAD/CAM WORLD, COMMUNICATIONS WORLD, COMPUTERWORLD, COMPUTERWORLD FOCUS, COMPUTERWORLD UDDANNELSE, LAN WORLD, LOTUS WORLD, MACINTOSH PRODUKTKATALOG, MACWORLD, PC WORLD, PC WORLD PRODUKTGUIDE, WINDOWS WORLD; ECUADOR: PC WORLD ECUADOR; EGYESÜLT ÁLLAMOK: AMIGAWORLD, CABLE IN THE CLASSROOM, CIO, COMPUTER BUYING WORLD, COMPUTERWORLD, DIGITAL NEWS, DOS RESOURCE GUIDE, ELECTRONIC NEWS, FEDERAL COMPUTER WEEK, GAMEPRO, INCIDER/A+, IDG BOOKS, INFOWORLD, LOTUS, MACWORLD, MOMENTUM, NETWORK WORLD, NEXTWORLD, PC GAMES, PC WORLD, PC LETTER, PUBLISH, RUN, SUMERIA, SUNWORLD, SWATTPRO; EGYESÜLT KIRÁLYSÁG: PC ADVISOR, LOTUS MAGAZIN, MACWORLD; EGYIPTOM: PC WORLD MIDDLE EAST, COMPUTERWORLD MIDDLE EAST; FINNSZÁG: MIKROPC, TIETOVERKKO; FRANCIAORSZÁG: COMPUTER DIRECT DISTRIBUTIQUE, GOLDEN MAC, INFOPC, LANGUAGES & SYSTEMS, LE GUIDE DU MONDE INFORMATIQUE, LE MONDE INFORMATIQUE, TELECOMS & RESEAUX INTERNATIONAL; FÜLÖP-SZIGETEK: COMPUTERWORLD, PC WORLD; GÖRÖGORSZÁG: INFOWORLD, PC GAMES, PC WORLD; HOLLANDIA: COMPUTERI TOTAAL, COMPUTERWORLD, LAN MAGAZINE, MACWORLD MAGAZINE; INDIA: COMPUTERS & COMMUNICATIONS; IZRAEL: COMPUTERWORLD, PC WORLD; JAPÁN: COMPUTERWORLD, MACWORLD, SUNWORLD; JUGOSZLÁVIA: MOJ MIKRO; KANADA: DIRECT ACCESS, GRADUATE COMPUTERWORLD, INFOCANADA, NETWORK WORLD CANADA; KENYA: EAST AFRICAN COMPUTER NEWS; KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁG: CHINA COMPUTERWORLD, PC WORLD, ELECTRONICS INTERNATIONAL, IDG HIGH TECH BEIJING, NEW PRODUCT WORLD, CHINA NETWORK WORLD; KOLUMBIA: COMPUTERWORLD COLUMBIA; KOREA: COMPUTERWORLD, MACWORLD, PC WORLD; LENGYELORSZÁG: COMPUTERWORLD, KOMPUTER; MAGYARORSZÁG: COMPUTERWORLD-SZÁMÍTÁSTECHNIKA, PC WORLD, GAMESTAR; MEXIKÓ: COMPU EDICION, COMPU MANUFACTURA, COMPUTACIONPUNTO DE VEMA, COMPUTERWORLD, MACWORLD, MUNDO UNIX, PC JOURNAL, WINDOWS; NÉMETORSZÁG: COMPUTERWOCHE, COMPUTERWOCHE FOCUS, COMPUTERWOCHE EXTRA, COMPUTERWOCHE KARRIERE, EDV ASPEKTE, INFORMATION MANAGEMENT, LOTUS WELT, MACWELT NETZWELT, PC WELT, PC WOCHE, PUBLISH, UNIT, UNIX WELT; NIGÉRIA: PC WORLD AFRICA; NORVÉGIA: COMPUTERWORLD, PC WORLD, LOTUSWORLD, MACWORLD, NETWORK, PC WORLD EKSPRESS, PC WORLD'S PRODUCT GUIDE, PUBLISH WORLD, STUDEM GUIDEN, UNIX WORLD, WINDOWS WORLD; OLASZORSZÁG: COMPUTERWORLD, MACWORLD, NETWORKING, PC WORLD; OROSZORSZÁG: COMPUTERWORLD-MOSCOW, PC WORLD, NETWORKS; PANAMA: PC WORLD PANAMA; PERU: PC WORLD, COMPUTERWORLD PERU; SPANYOLORSZÁG: AMIGA WORD, CIMWORLD, COMPUTERWORLD, COMUNICACIONES WORLD, MACWORLD, PC WORLD, PUBLISH; SVÁJC: COMPUTERWORLD, MACWORLD, PC & WORKSTATION; SVÉDORSZÁG: AFFARSEKONOMI MANAGEMENT, ATTACK, CAD/CAM WORLD, COMPUTERSWEDEN, DIGITAL VARLDEN, LOKALA NATVERK/LAN, LOTUS WORLD, MAC & PC, MACWORLD, MIKRODATORN, PC WORLD PUBLISHING & DESIGN (CAP), UNIX/OPPNNA SYSTEM, DATALNGENJOEN, MAXI DATA, WINDOWS; TAJVAN: COMPUTERWORLD, PC WORLD; THAIFÖLD: THAI COMPUTERWORLD; TÖRÖKORSZÁG: COMPUTERWORLD MONITOR, MACWORLD, PC WORLD; ÚJ-ZÉLAND: COMPUTER LISTINGS, COMPUTERWORLD, PC WORLD.

Esti mese

Ez elment vadászni. Évekig tanult, csiszolta az elméjét, majd hosszú hónapokon át töprengett írói remekművén, végül papírra vetette. A papírt a már adózott jövedelméből vásárolta, és áfát is fizetett érte.

Ez meglötte. Valaki ellopta a szerzeményt. A tolvaj pedig saját műveként beadta egy kiadóhoz.

Ez hazavitte. A kiadónál lenyúlták és többszörözték fénymásolóval a művet – az ennek árába épített jogdíjat a tolvaj természetesen megfizette.

Ez megsütötte. A nagyüzemi illegális másolatokat már ésszerűbb CD-ROM-on terjeszteni, mert a papír drága mulatság. Ezért a tolvaj CD-re sütötte szegény szerzőnk szerzeményét – naná, hogy megfizette a CD-ért az áfát és a szerzői jogdíjat.

És ez az icike-picike mind megette! A hologramos matricával ellátott CD-vel a szerzői jogokért harcoló szervezet „megvédte” a szerző jogait!

A kitalált, sokak számára elsöre talán érthetetlen mese alapja az az új, hologramos matricarendszer, amellyel mindenhol találkozhathatunk. Lejárt a türelmi idő, mostantól csakis olyan adathordozó kerülhet forgalomba, amelynek árába beépítik a szerzői jogdíjat. Most –

újraolvasva a mesét – számos következtetést lehet levonni. Talán a legfontosabb, hogy megnyugodhatunk: meg vagyunk védve! Nem számít, milyen felhasználási célra vásároltuk meg

az írható CD-t, a lényeg, hogy ha 36 vagy 56 forinttal többet „perkálunk” le (attól függően, hogy adat vagy audio CD-R-t vásárolunk), jogilag tökéletes védettséget élvezünk – erre garancia a hologramos matrica! És milyen jó ez így! Mert teszem azt, miért is feltételezné rólam A Hivatal, hogy csak létfontosságú adataimat, telefonszámaimat, digitális fényképeimet, netán pikáns házi videómat akarom megőrizni az utókor számára? Egyértelmű, hogy illegá-

lis MP3-at vések a korongra, amit bizony meg kell sarcolni!

Akad itt azonban egy másik, számomra logikusan egyértelmű következtetés is. Teszem azt, ha egy kötelezően beépített jogdíjat átalányként minden CD megvásárlásakor megfizetek (tehát akkor is, ha nem másolok rá jogdíjköteles anyagot), akkor ezzel legalizálom a CD-re írt kívántakat. Tehát mindössze 36 forintért megváltok mintegy százötven zenei számot MP3-ba

”Mert teszem azt, miért is feltételezné rólam A Hivatal, hogy csak létfontosságú adataimat, telefonszámaimat, digitális fényképeimet, netán pikáns házi videómat akarom megőrizni az utókor számára? Egyértelmű, hogy illegális MP3-at vések a korongra, amit bizony meg kell sarcolni!”

tömörítve, egyetlen CD-re írva. Ha továbbgombolyítom a fonalat, arra is rá kell eszmélnem, hogy ugyanezen összeggel legalizálom a Steven Spielberg-filmgyűjtemény divX tömörítéssel, a Mücsarnokban található remekműveket JPG-ben, vagy éppen a PC World legfrissebb számát beszkenneelve, természetesen CD-re írva.

Vagy ha rosszul elmélekedem, akkor mivégre is fizetem a 36 forintot?!

Bognár Ákos

Kontinensről kontinensre

Észak-Amerika

Teljes verzió!

Olvasóink képzeletben az indiánregények földjére utazhatnak e havi CD-ROM mellékletünk segítségével. Észak-Amerika természeti képe leginkább abban különbözik a többi szárazföldtől, hogy itt az élettelen felszíni formák kínálják a legfőbb látványosságot az idelátogató utazók számára. A hatalmas és forgalmas nemzeti parkok, védett területek szinte érintetlenül őrzik a kontinens múltjának és a felszín kialakulásának emlékeit. Alaszka jeges csúcsaitól és gleccsereitől a Sziklás-hegység vadregényes kanyonjain és barlangjain át Mexikó vulkanikus vidékéig annyi lenyűgöző és változatos tájegység sorakozik, amennyit egyetlen más kontinensen sem találunk.

A CD legnagyobb részét majd egyórányi film teszi ki. A közepső nagy videoablakba kattintva a filmarchívumba látogathatunk. Itt filmeket nézhetünk és hallgathatunk meg Észak-Amerika legkülönbözőbb tájairól, kialakulásáról, állatairól. E filmrészletekből a program segítségével bemutató vetítéseket is összeválogathatunk, az összeállításokat elmenthetjük, és bármikor újra megtekinthetjük.

■ 45 perc film

A képernyő jobb oldalán láthatók a filmek első kockái. Ez a képes lista oldalanként lapozható a nyílak használatával. Minden kis kép esetében, ha a képernyőn a kurzort a kép fölé

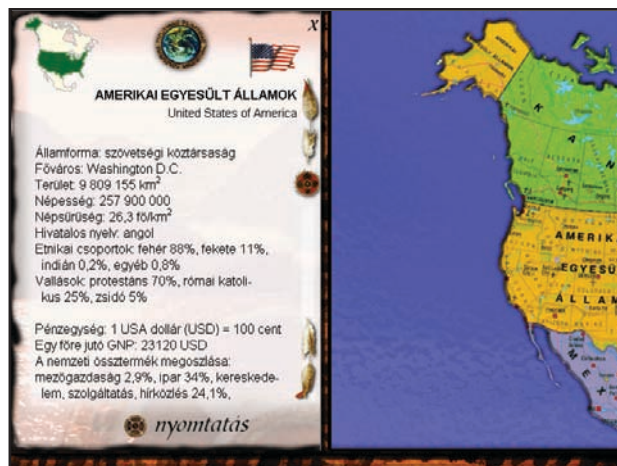

húzzuk, a filmrészlet címe megjelenik a képernyő alján. Ekkor a jobb egérgombbal kattintva, megkezdődik a film lejátszása. A bal egérgombbal kattintva a képecskén, a film átkerül a bal oldalon lévő vetítendő lista görgethető oszlopába. (Amennyiben a vetítendő lista egy elemére két-

Általános tanácsunk:
ahol az egérrnyíl
kézzé alakul,
kattintson!

szer kattintunk, a film törődik a vetítésből.) Egy film többször is felvehető a vetítésbe a jobb oldalról: a kis kép kivilágosodó kerete jelzi, ha már szerepel a vetítendő elemek listájában. A bal oldali oszlop fölötti nyílal az összes film a vetítendő listába dobható, az alsó nyíl az összeállított lista minden elemét eltávolítja. Az Indítás felirat melletti gombra kattintva már indul is az általunk összeállított ismeretterjesztő kisfilm! (Kattintson a lejtásozpanel jobb felső sarkában látható kettős négyszög jelre, ha a filmet teljes képernyőn akarja megtekinteni; az X jelre, amennyiben le kívánja zárni a film ablakot!) A lista gombra kattintva jelenik meg a filmek cím szerinti, szöveges felsorolása. A képecskékhez hasonlóan, ha egy film címére kétszer kattintunk, az a vetítendő listába kerül. A jobb egérgombbal kattintva rá, megkezdődik a film lejátszása.

Az általunk készített vetítendő lista a Mentés gomb segítségével elmenthető, egy elmentett lista (galéria) a töltés gombbal beolvasható. Az összeállított vagy beolvasott lista vetítése az Indítás gombbal indítható el. A filmektől a Vissza gombra kattintva térhetünk a főmenühöz.

■ Őslénytan

A főmenüben a dinoszauruszra kattintva az őslények atlaszát hívhatjuk elő, amely számos ismert és kevésbé híres, a régmúlt földtörténeti korokban élt állatot mutat be a nevezetes lelőhelyeken feltárt maradványaik alapján. Kattintson a képernyőn megjelent térképen valamelyik állat képére: a térkép félrecsúszik, és előtűnik a kiválasztott őshüllő rövid, szöveges bemutatása. Kattintson a szöveg vastagon kiemelt szavaira, hogy megismerje a hozzájuk tartozó illusztrációkat vagy hivatkozásokat, illetve a fel-le mutató nyilakra a szöveg görgetéséhez. A lap alján látható nyomtatás gomb segítségével a szöveges leírás kinyomtatható.

Ha az atlasz látható felének egy aktív részére kattint (ahol az egérkurzor kéz formájú), a térkép az ahhoz tartozó leírást teszi láthatóvá. Kattintson a leírás jobb felső sarkában látható X-re (vagy az atlasz nem aktív részére, ahol az egérkurzor nyíl alakú), hogy a térkép ismét betöltse a képernyőt.

■ Térképek

A dinó alatti lévő politikai térképre kattintva megismerkedhetünk a földrész országainak legfontosabb alapadataival. A felület az előbb ismertetetthez hasonlóan működik: kattintson a képernyőn látható politikai térképen valamelyik ország területére: a térkép félrecsúszik, és előtűnik a kiválasztott ország legalapvetőbb adatait felsoroló leírás. A lap alján látható

nyomtatás gomb segítségével a szöveges adatok kinyomtathatók. Ha az atlasz látható felének egy aktív részére kattint (ahol az egérkurzor kéz formájú), a térkép az ahhoz tartozó leírást teszi láthatóvá. Kattintson a leírás jobb felső sarkában látható X-re vagy az atlasz nem aktív részére (ahol az egérkurzor nyíl alakú, például a tengerek felett), hogy a térkép ismét betöltse a képernyőt. A lista gombra kattintva gördíthető, betűrendes listából is kiválaszthatja a keresett állatot.

A legelső menüpontban, külön fejezetben, a galériában tekinthetünk meg tizenöt gyönyörű, nagyméretű, színes térképet kontinensünk nagy tájairól. A képernyő bal oldalán látható kis képek közül kattintással (és a fel-le mutató nyilak segítségével) választhatja ki a megtekinteni kívánt térképet. A képernyő

nagyobbik részén feltűnő térképek mozgathatók az egérkurzor segítségével – tartsa nyomva a bal egérgombot, és mozgassa a térképet!

KERESSE A CD-NI!

PhotoFX

TELJES VERZIÓ! Fotókipofozó

Mindenki hallott már a látványos számítógépes fotótrükkökről, és a legtöbbben úgy gondolják, hogy komoly szakértelem szükséges ezek véghezviteléhez. A PhotoFX olyan könnyen kezelhető alkalmazás, amely integrált felületen kínálja a leggyakrabban használatos retusálóeszközöket, szűrőket, hatásokat – elsősorban digitális fényképek utómunkálataihoz javallott, de sok másra is kitérő program.

Akár digitális, akár analóg hobbifelvételeket készítünk, nagyon kevés sikerül tökéletesre. Sokszor gond van a „célzással”, felesleges elemek vannak a képen, eltolódtak a színek, vagy épp ködkerettel szeretnénk ellátni a művet. Ilyen gyakori feladatok megoldásában nyújt segítséget a program.

LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

Először is be kell töltenünk a kívánt képet, tehát válasszuk a File menü Open pontját – ezzel egyenértékű, ha a Windows Intézőből vontatjuk az állományt a PhotoFX-re. Közvetlenül lapalvasóról is nyerhető kép ugyanazon menüből a Scan Picture menüponttal.

Kilenc effektuscsoportból választhatunk a program nyitóképernyőjén, a felső szegmensben elhelyezett iratrendező fülek segítségével. Minden csoport más-más kezelőfelületet kínál, az adott feladathoz igazodva, közös jellemzőjük, hogy eredményük azonnal megjelenik a nézőképen. Fülváltáskor az addig eszközölt változtatások megmaradnak, és visszatérve finomíthatók, így egyazon képen halmozhatjuk a különböző hatásokat. Két részre oszlik az ablak alsó része, baloldalt az eredeti fotót láthatjuk, jobb felől pedig a már feldolgozottat.

Célszerűen kezdjük a lényeges rész körbevágásával, ezt a Crop fülön tehetjük meg (1. kép). Egérrel az eredeti fölé pozicionálva ollóvá alakul a kurzor, majd a két ellentétes sarok kijelölésével azonnal képet kapunk a kiválasztott területről. A kijelölés a szokásos módon történik: az egérgombot lenyomva tartva húzzuk a kurzort a kívánt terület átellenes sarkáig. Később is odébb vontathatók a szegmens határai.

Bosszantó, ha zombi stílusban, vörös szemmel láthatóak szeretneink, de ez is könnyen korrigálható a PhotoFX-szel (2. kép). A Red eye Removal föltre váltva át, csak rá kell kattintani az egérrel a kirívó színű területekre, a program automatikusan kivonja a túltengő színekompontent.

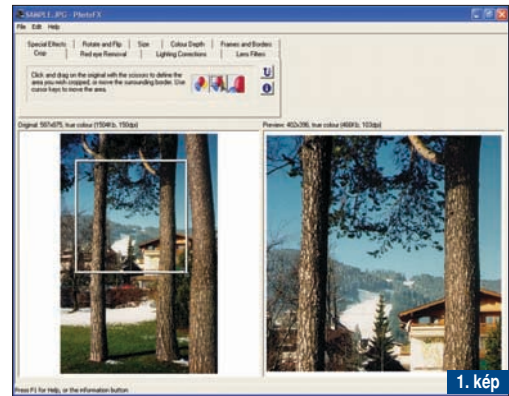
Elég jól korrigálhatók a nem túl súlyos megvilágítási problémákkal küzdő képek is a Lighting Corrections csoportban (3. kép). A Correction legördülő menüből a megvilágítási hiba vázlatos képével díszített elemek választhatók. Megadható a javítás mértéke is az Amount of correction toloellenállással.

EFFEKTUSOK

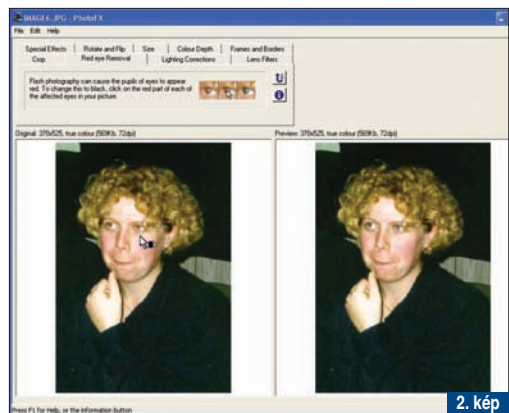
A leglátványosabb hatások a színszűrőkkel (Lens Filters) érhetők el (4. kép). Szemléletes képpel díszített menüből választhatunk a filterek közül, illetve toloellenállással szabályozhatjuk az intenzitást. Fekete-fehérbe váltja a fotót a greyscale hatás, a sepia pedig sikerrel kelti régi, magas kort megért felvétel benyomását. Természetfotókon hatékonyan alkalmazhatók a blue/green (tengerpart, tó, folyópart), sky enhance (égi felvételek) és sunset enhance (naplemente) kiemelések. Custom módban a színösszetevők arányát szabályozhatjuk kis lépésekben, tetszőleges irányba tolvá el ezzel a kép hangulatát.

Meghökkenítő, a képet gyökeresen átalakító hatásokban is bővelkedik a program, ezeket a Special Effects fülön vonultatja fel, képnőkön (5. kép) a kőbevézés (emboss) látható. Tompítható vagy élesíthető (focus), szemcsésíthető (grainy), négyzetekre (mosaic) vagy más síkmintákra bontható (custom mosaic), több rajzeszközzel (zsirkréta, olajfesték stb.) rajzáz alakítható (drawing), dombormintákkal kombinálható (textures) bármely fotó. Distortion címszó alatt többek között a régtől ismert hullám, zászló, csavarás hatásokból választhatunk. Puzzle kirakóvá képezhetjük a képet a jigsaw effektussal, befolyásolhatjuk a darabok számát is. Az Ageing (korosítás) opcióban egyetlen csúszkával szabályozhatjuk a fakítás, gyűröttesség mértékét.

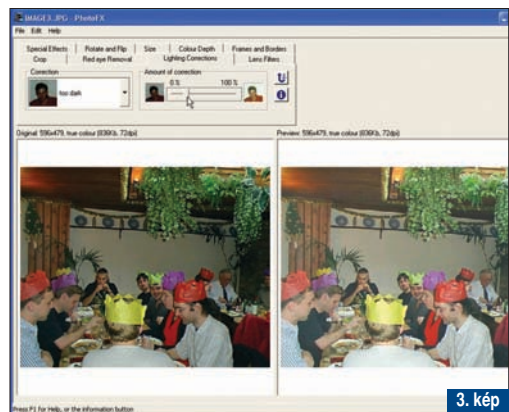
Magáért beszél a Rotate and Flip kategória beszédes ikonokkal bíró felülete is, forgatás, illetve tükrözés egyaránt végezhető itt. Szabadon megadható – tizedes pontossággal – az

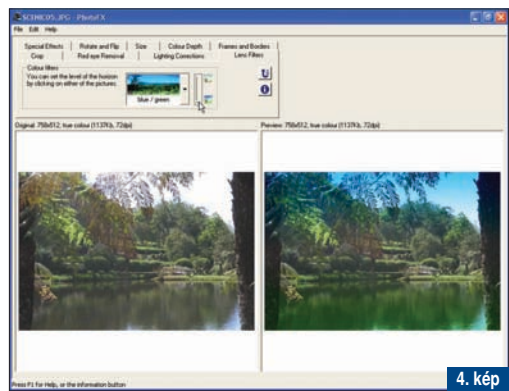
1. kép

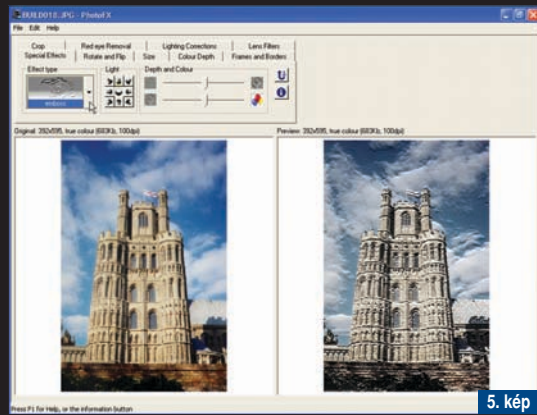
2. kép

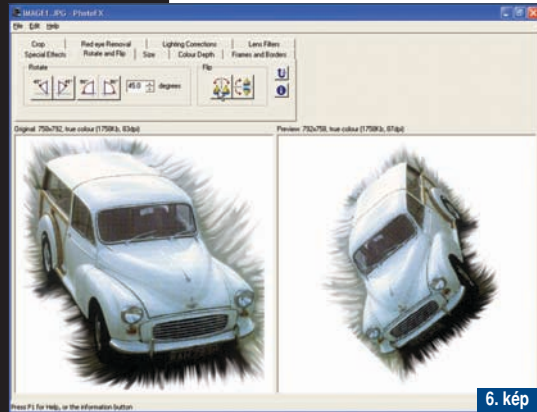
3. kép

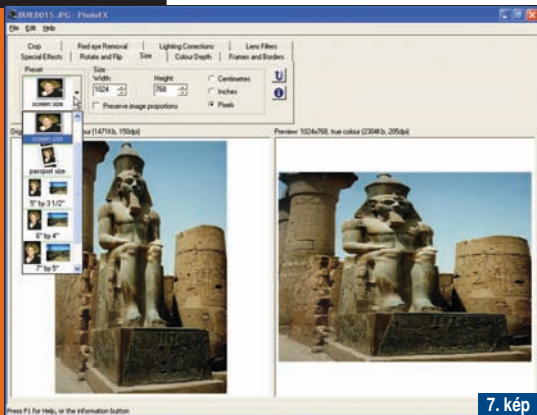
4. kép

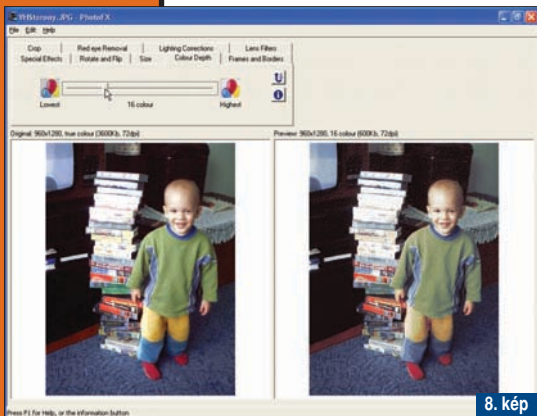
5. kép

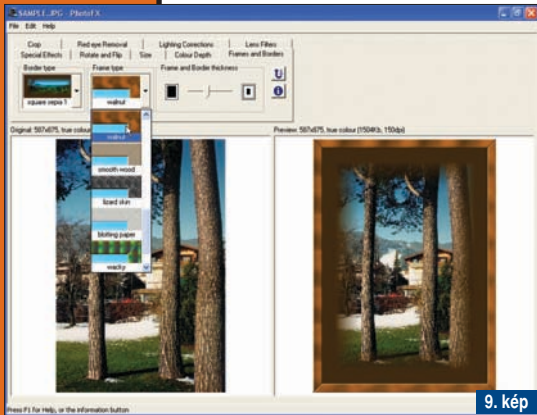
6. kép

7. kép

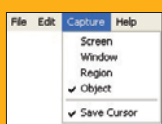
8. kép

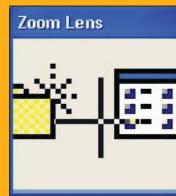
9. kép

Munkaasztal kés alatt

Közismert a Windows rendszer beépített funkciója: a <PrintScr> billentyű leütésével lelopható (vágólapra helyezhető) a Windows Munkaasztal pillanatnyi tartalma, <Alt>+<PrintScr>-nel pedig az aktuális ablaké. Ennél jóval többet ajánl a SnapShot segédalkalmazás, amelynek parancsikönyvét a telepítéskor létrehozott Greenstreet menüben belül találhatjuk meg. A program azonnal szerényen a háttérbe vonul, és ott várja, hogy – alapértelmezésben – <Ctrl>+<Shift>+<F10> kombinációval életre keltsük, azaz haladéktalanul ablakába, valamint a vágólapra ránhassa a képernyő tartalmát, illetve annak egy területét.

Négy célterület állítható be a Capture menüpontban: egész képernyő (Screen), aktív ablak (Window), tartomány (Region), objektum (Object). Érdekes lehetőség a tartomány kézi megadása, ekkor az indító billentyűkombinációra a nagyító (Zoom Lens) úszóablak aktiválódik,

segítségével erős nagyításban, pixelpontossággal határozható meg a kiragadni kívánt felület. A Save Cursor opció beállításával az egérmutató is megtalálható lesz a képen.

Szerzeményeink TIFF, BMP vagy PCX formátumban is elmenthetők, vagy – mivel a vágólapra is automatikusan bekerülnek – tetszőleges fotóalkalmazásba illeszthetők be. Az indító billentyűkombináció bármely funkcióbillentyűre átállítható.

elforgatás szöge, gyorsgombok állnak rendelkezésre a gyakran használt 45 és 90 fokal szögekhez (6. kép).

Többféle előre gyártott, a mindennapokban gyakran használatos kép/oldal arányból válogathatunk a Size csoportban (7. kép), ilyen például az útlevelekép (passport size) vagy a televízió-képernyő (screen). Szabadon is megadhatjuk az oldalak méretét centiméterben, hüvelykben vagy képpontban (pixels). Megelőzhetjük a kép torzulását a Preserve Image Proportions kapcsolóval, ekkor a szélesség (Width), illetve magasság (Height) megváltozásakor arányosan korrigálódik a másik dimenzió.

SZÍNEK ÉS KERETEK

Colour Depth címszó alatt (8. kép) tetszőlegesen csökkenthetjük a képen alkalmazott színek számát a számítástechnikában általánosan alkalmazott léptékekben; a következő lehetőségek közül választhatunk: két, tizenhat, 256, 65 536 (high colour) és 16 millió (true colour) szín. Alapjában nem képzelhető el, hogy a végeredmény több színt tartalmazzon, mint a kiinduló anyag, ám a PhotoFX-ben ez is előfordulhat: 256 színű eredetiből némi csinosítgatást követően állhat elő olyan anyag, amely szebben mutat magasabb színzámmal. A színek számának redukálása az állományméret csökkenését vonhatja maga után, egyúttal azonban erős minőségromlást eredményezhet.

Végül a Frames and Borders kategória (9. kép) lehetőségeiről ejtünk szót. Szegély (Border) alatt a program a kép szélső régióit érti, amit az analóg fényképezésben is előszeretettel használnak díszítőterületnek. A díszítés lehet ovális vagy négyzög kontúrú, emellett homályos vagy éles, sötét vagy világos. Faragát imitáló kerettel (Frame) is ellátható a mű, tucatféle anyagból válogathatunk, emellett szabályozható a két határoló aránya a már jól ismert potméterrel.

Munkánk végeztével a feljavított képek elmenthetők vagy kinyomtathatók. Nagy képek esetében több lapra is lehet nyomtatni, kis fotóknál pedig egy lapra több példányban, vagy arányosan lapméretre nagyítva.

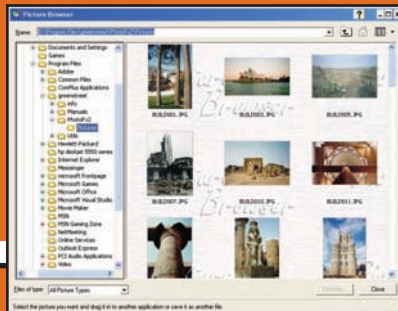
MINDENKINEK?

A professzionális igényű felhasználók kivételével mindenkinek jó szívvel ajánljuk ezt a kisalkalmazást, amellyel kezdők is könnyen feljavíthatják fotóikat: kezelőfelülete magáért beszél, minden változtatás azonnal nyomon követhető.

Egri Imre

Böngészőcske XP helyett

Nagyon hasznos szolgáltatása a legújabb Windows-változatnak (és a Windows Me-nek is), hogy bélyeg nézetet is beállíthatunk képeket tartalmazó mappáinkra, így azonnal „képből leszünk” azok tartalmát illetően. Ha korábbi operációsrendszer-verzióval rendelkezünk, akkor kifejezetten hasznosnak találhatjuk a PhotoFX csomag részét képező Picture Browser-t. Az egyszerű, Intéző jellegű alkalmazás bal oldalán, a mappalistában kijelölt helyen található képeket jobboldali albumba rendezve jeleníti meg. Kétféle bélyegméret állítható be, a képek is elmenthetők a Save As nyomógomb lenyomásával JPG, PCX, PNG, TIF, WMF, BMP, PSD formátumban.

Nyalánkságok

CD-ajánló

Ísmét három CD-vel jelentkezünk. Épp a napokban jelent meg a SuSE Linux legújabb változata, és úgy gondoltuk, az új operációs rendszernek „kötelező” jelleggel kell szerepelnie a *PC World* kínálatában. A LiveEval változat segítségével rendszerünk megváltoztatása nélkül, közvetlenül CD-ről is ki tudjuk próbálni. Folytatjuk Kontinensről kontinensre multimédiás sorozatunkat is, ezúttal Észak-Amerika szerepel a kínálatban. Teljes verzióknak ezúttal egy fotóretusáló program, a PhotoFX 2.01 – hogy legyen min dolgozni, mellékelünk még 750 nagy felbontású digitális fényképet is.

További programok a CD-n

Flash modulok

Flash MX bedolgozómodulokról (plug-in-ek) írunk a lap hasábjain – a kipróbálható és ingyenes változatok CD mellékletünk \PC WORLD EXKLUZIV\FLASH\ alkönyvtárban találhatóak.

Géptakarítás-videó

Új sorozatba kezdünk a lapban: a számítógéppel kapcsolatos mindennapi teendőkre hívjuk fel olvasóink figyelmét. A műveletet videóra is vettük. A film DivX 4.12 kódolású AVI állomány, megtekintéséhez fel kell telepíteni a DivX kodeket – kattintson a jobb oldalon lévő DivX kodek felírra!

IRC-ügyfélszoftverek

Az újságban található cikkhez kapcsolódóan összegyűjtöttük az általunk jobbnak ítélt windowsos IRC-klienseket. Kezdőknek továbbra is a mIRC-et ajánljuk, de kísérletező kedvű olvasóink a többivel is megpróbálkozhatnak.

Mozilla 1.0RC2

A Netscape pár éve felszabadította böngészőjének forráskódját, ez után alakult meg a mozilla.org szervezet, amely a különböző fejlesztéseket gyűjtötte és rendszerezte egybe. Az évekig tartó munka most ért végre: elkészült a mozilla 1.0.

VGA-KRESZ

Előző számunkban kezdtük el mélyrehatóan elemezni a VGA-beállításokat. A lapban bemutatott illusztrációk képei a \PC WORLD EXKLUZIV\VGA KRESZ\ alkönyvtárban sorakoznak.

PhotoFX 2.01

Apró, ám roppant hatékony fotóretusáló program, kifejezetten digitális fényképek utómunkálataihoz. Átméretezés, pirosszemeltetés, effektusok, elforgatás, keretek –

CAPTURE BY GEORGE 2.50

Sajátos megoldást alkalmaz George képlöpő programja: vizuálisan állíthatjuk be, az Asztal mely részét kívánjuk

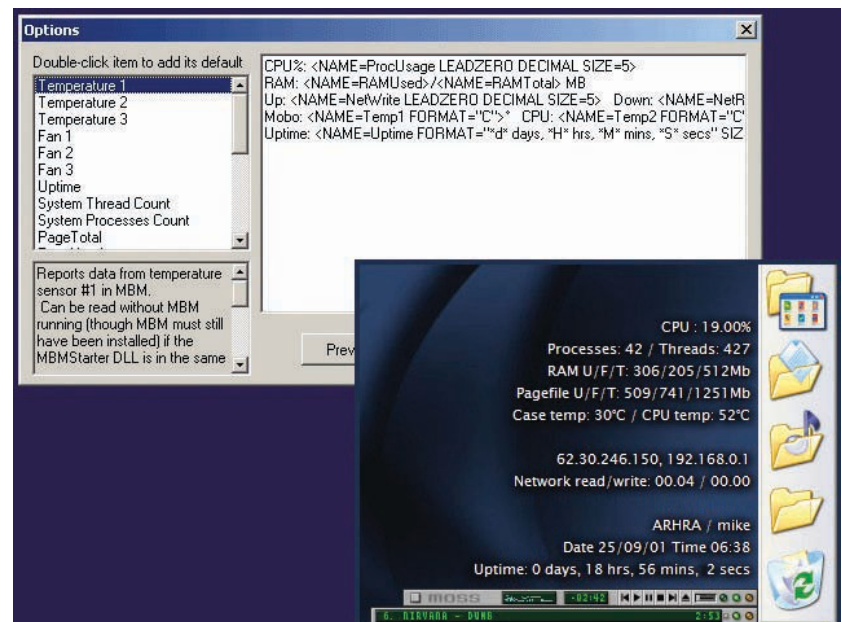
megszerezni. Ehhez egérrel átméretezhető vonalzókeretet kapunk, így pontosan jelölhetjük ki a területet. Távirányítót mintáz a kezelőfelület, amely akció után egyből bélyegméretben is mutatja a képlöpés eredményét. Lehetőségünk van szerkesztésre (vágás, forgatás,

invertálás, szürkeárnyalat, átméretezés) és nyomtatásra is.

Figyelemre méltó lehetőségeket kínál a program a kép mentéséhez. Négy előnézeti képen kísérhetjük figyelemmel, hogy a különböző formátumok és beállítások milyen minőséget és tárigényt eredményeznek. BMP, JPEG, GIF, PNG és TIFF képfarmátumok közül választhatunk. Különösen akkor jöhet jól ez a kis alkalmazás, ha webes publikációkhoz kívánunk hatékonyan méretre optimalizált illusztrációkat készíteni.

CoolMon 0.95

Számítógépünk állapotáról többféleképpen is tudomást szerezhetünk, például a Feladatkezelőben vagy a különböző diagnosztikai programokkal. A CoolMon talán az utóbbiak közé sorolható, de igen érdekes típus: egy egyszerű kis panelre írja ki az általunk kiválasztott paramétereket. Ez a panel, bár ablakként viselkedik, tulajdonképpen lebeg az Asztal felett, és akár átlátszóvá is tehető, miáltal azt a hatást érhetjük el, mintha az adatok

SuSE Linux 8.0 LiveEval

A PC World 3. CD mellékletén található LiveEval változata lehetővé teszi, hogy régi rendszerünk törlése vagy módosítása nélkül próbáljuk ki a SuSE Linuxot. Használatához egyetlen új partíciót sem kell létrehozni, mivel a rendszer a CD-ről fut. A felhasználó testreszabható adatait és a saját dokumentumokat tartalmazó könyvtár a meglévő rendszerben nem igényel mást, csupán néhány átmeneti fájl létrehozását (Windows rendszerben ez automatikusan a FAT32 partícióra kerül).

FONTOS! A LiveEval esetében az NTFS partíció jelenleg nem támogatott, míg meglévő Linux rendszerekben bármely állományrendszer használható!

Hogyan telepítem?

A LiveEval telepítése rendszerindítással történik: a CD-ről kell indítani a gépet (ezt az opciót előzőleg a BIOS-ban be kell állítani!). Amennyiben a gép régebbi, esetleg nem képes CD-ről rendszert indítani, úgy a CD-n a /suse/disks/ könyvtárban található rawrite segédprogrammal kell felírni a rendszertöltő lemezt (bootdisk) és a modullemezeket (modules), majd erről indítani a LiveEvalt.

Indulás után hamarosan megjelenik a LILO grafikus rendszertöltő. Válasszuk ki az első pontot, és rövid idő múlva az „Integrating Live CD” üzenet fogad minket. Ilyenkor a rendszer és a CD-olvasó sebességétől függően egy ideig várakoznunk kell: a Live állományrendszer felélesztése folyik. Ezek után a LiveEval megkeresi az átmeneti állományok tárolására használható helyet, és létrehozza a szükséges fájlokat a „gazda” operációs rendszer partícióján. A YaST2 grafikus telepítő- és beállítóeszköz használata magától értetődő: a magyar nyelv kiválasztása után a telepítési beállítások automatikusan felismerésre kerülnek.

A következőkben a rendszergazdai jelszó megadásával, a felhasználók létrehozásával, a grafikus mód, valamint egyéb hardverek beállításával és a beállítások mentésével már egy használható rendszert kapunk. A LiveEval használatához nem jár telepítési terméktámogatás, viszont mindenki számára elérhető a SuSE magyar nyelvű terméktámogatási adatbázisa a <http://sdb.suselinux.hu> címen.

A következőkben a rendszergazdai jelszó megadásával, a felhasználók létrehozásával, a grafikus mód, valamint egyéb hardverek beállításával és a beállítások mentésével már egy használható rendszert kapunk. A LiveEval használatához nem jár telepítési terméktámogatás, viszont mindenki számára elérhető a SuSE magyar nyelvű terméktámogatási adatbázisa a <http://sdb.suselinux.hu> címen.

Alkalmazások

A LiveEval CD a KDE3 felületre alapozva számos hasznos alkalmazást tartalmaz, amelyet a mindennapi életben használhatunk internetböngészésre, levelezésre, szövegszerkesztésre, multimédia-anyagok szerkesztésére, valamint digitális fényképezőgépek kezelésére. Érdeemes megtekinteni a SuSE kórsétát, amely a 7 CD-s Professional verzió számos érdekes programját ismerteti.

A Professional magyar kiadás a LiveEvalhoz képest sokkal több alkalmazást, a rendszerből adódóan gyorsabb működést, valamint az OpenOffice.org magyar nyelvű irodai programcsomagot is tartalmazza, amelybe magyar nyelvű helyesírás-ellenőrzőt is integráltak. Nem elhanyagolható tény a dobozban található magyar nyelvű, majd ezeroldalas nyomtatott dokumentáció és a 90 napos telepítési terméktámogatás.

az Asztralra volnának felírva. Kezelése rendkívül egyszerű, tartalmaz egy szerkesztőt, ahol egyszerű kódokkal formázhatjuk a képernyőre kerülő szöveget (igazítás, betűtípus, betűméret, szín stb.). Külön érdekessége, hogy különböző modulok révén képes együttműködni más programokkal is, így a rendszerinformációk mellett akár meg is jeleníthetjük a Winampben éppen lejátszott szám címét vagy a Motherboard Monitor által mért hőmérsékleti adatokat. A CoolMon alig foglal valamit a memóriából, így nyugodtan be lehet állítani állandóra, praktikus-sága mellett esztétikai élményt is jelenthet.

REBOOTER

Bizonyára sokan vagyunk, akik több Windows operációs rendszert használunk egy gépen. Igen bosszantó, amikor az egyikből át akarunk menni a másikba, ám újraindulás-

kor elfelejtünk közbelépni, és a boot menüben alapértelmezettként beállított, az adott esetben pont a nem kívánt Windows indul el. Nagyon elegáns megoldás volna, ha a rendszer az Újraindítás előtt megkérdezné, hova szeretnénk „érkezni”, és átirná azt az alapértelmezettre – figyelembe véve a Windows 2000 és az XP működését, felfoghatatlan, miért nincs ez a szolgáltatás beépítve a rendszerbe. Így viszont egy külső alkalmazás segít a segítségünkre, a Rebooter, amely komoly

hogy csak egynéhányat említsünk a funkciókból. TELJES VERZIÓ!

Symantec Klez Remover

A Klez vírus ismét bebizonyította a világnak, hogy van hova fejlődnünk: jött, láttuk, és terjesztettük, azaz győzött. A magyar informatika helyzetét ismerve, nem árt, ha közreadjuk a Symantec eltávolítóprogramját. Attól tartunk, sok helyen jól jön majd!

Daemon Tools 3.10

A Daemon Tools apró segédprogram, amely CD-ROM-ok képállományaiból (image fájl) virtuális CD-olvasót készít, azaz beépíti a Windows meghajtói közé. Különböző védelmek emulálására is képes.

WinDAC32 1.54

A WinDAC nagy múltú CD-grabbelő program, amellyel hang-CD-inket ültethetjük át WAV, illetve MP3 formátumokba. Egy időben a legjobbak között emlegették, aztán eltűnt a színről. Most újult erővel, új windowsos, magyar nyelvű felülettel jelentkezik.

GetRight 4.5d

A letöltésmenedzsernek nagy öregjének számító GetRight új verzióval jelentkezett. A 4.5d – igaz, csak apró, de – fontos javításokat tartalmaz az előzőekhez képest. Mostantól jobban együttműködik a Windows XP-vel is.

ICQ 2002a Build #3727

Ez a legismertebb üzenetküldő és netes jelenlétfigyelő program, minthogy az ICQ volt az első ilyen próbálkozás. Mára kicsit kinőtte magát, talán túl sok mindent is építettek bele (süt, főz, vasal, mosogat), ettől eltekintve a mai napig a legnagyobb felhasználói táborral rendelkezik.

NetCaptor 7.01

A NetCaptor új szint viz az Internet Explorerbe: a rendezett böngészés színét, ahol tucatnyi különböző oldal nem foglal egy-egy bejegyzést a Tálcán, hanem kis fülekként jelennek meg a böngésző alján! Még az XP összevont tálcakonjainál is jobb!

Opera 6.02

Az Internet Explorer által uralt netböngészők világában, a Netscape árnyékában jelent meg pár éve új versenyzőként az Opera. Népszerűsége verzióról verzióra egyre nőtt, míg viszonylag gyorsan eljutottunk a 6.02-es változathoz, amely már-már képes felvenni a versenyt a nagyokkal.

Capture By George 2.50

Akárki is George, egészen új oldalról közelíti meg a képlapást. A megszokottól eltérően, előbb kedvünkre kijelölhetjük a kívánt képlapást, és csak ezután aktiváljuk a képlapást. Hogy így valóban egyszerűbb-e, ki kell próbálni!

HyperSnap DX Pro

A Hyperionics fejlesztőcsapat HyperSnap DX képlőpója hosszú, sikeres múltra néz vissza. Ez volt az első olyan program, amely képes volt DirectX-es alkalmazásokból képet lopni. A 4-es verziót képszerkesztő funkciókkal bővítették.

CoolMon 0.95

A CoolMon egy átlátszóvá tehető panelre írja a számítógép érdekesebb mutatóit, így azt a hatást kelti, mintha az adatok az Asztalra volnának írva. Egyszerűen szerkeszthető és formázható, együttműködik a Winampel és a Motherboard Monitorral is.

FreeShade 1.004

A FreeShade képes az ablakokat „feltekereni”, így csak a Címsor látszik a képernyőn. Másik funkciója a FancyMax, amely vízszintesen vagy függőlegesen a teljes képernyőszélességre húzza az ablak méretét.

Rebooter

Több operációs rendszert használók álma a zseniális Rebooter, amely újraindítás előtt átírja az alapértelmezett oprendszert, így nem kell ott ülnünk a gép előtt, ha Windowst akarunk váltani! Még telepíteni sem kell!

Reg Organizer 1.35

A Reg Organizer számos szolgáltatással próbál segíteni a Windows rendszerleíró adatbázisának kényelmes karbantartásában.

ShellToys

A CFI ShellToys 19 új funkcióval bővíti a jobb gombos menüt, például egyszerűen bővíthetjük a Küldés menüt, egyszerre több állományt is átnevezhetünk, parancssorba ugorhatunk az adott mappa megnyitásával stb.

Desktop Plant 1.53

Sokféle tamagocsival találkozhattunk már, de virtuális növényvel talán még nem. A DeskSoft fejlesztőcsapat jóvoltából azonban most kaktuszt, filodendront és két másik növénykét nevelgethetünk Windowssunk Asztalán.

EarthView 1.2

Az EarthView egy dinamikus képernyővédő és hátterkép egyben, amely többféle nézetben az aktuális idő szerint jelenít meg lélegzetelállító képeket a Földről.

AIDA

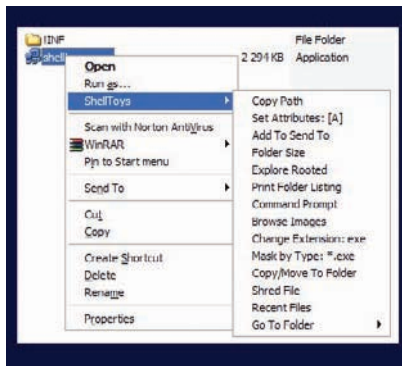
Az AIDA DOS-os rendszereszt, illetve sebességmérő program, amely a gép minden apró porcikájáról képes

10 kilobájtos méretével nyugodtan pályázhat a legkisebb leghasznosabb alkalmazás díjára. Nemcsak az elindítani kívánt operációs rendszert választhatjuk ki az újraindítás előtt, de akár parancsikont is készíthetünk az egyes Windowsokhoz, és legközelebb elég csak erre kattintani, ha át akarunk lépni. Egyszerűen zseniális!

SHELLTOYS

A CFI ShellToys egy híján húsz új, hasznos funkcióval bővíti az egér jobb gombjának megnyomásakor megjelenő menüt. Néhány érdekesebb: az Add To Send To paranccsal a Küldés (Send To) menübe helyezhetünk újabb célpontokat. A Batch Rename több állomány csoportos átnevezésére alkalmas, amely fájó

hiányossága a Windowsoknak (még az XP megoldása is elég buta). Ez a megoldás igen intelligens és kényelmes is. A Command Prompt parancs az éppen aktuális mappára nyit egy „DOS-ablakot”. A Copy Path a kijelölt fájl vagy mappa teljes elérési útját a vágólapra másolja. Programozás, weboldalak készítése közben óriási segítség lehet. A Mask By Type menüponttal az aktuális mappából választhatunk ki állományokat egy megadott kritériumnak megfelelően. Az eredmény egy új ablakban jelenik meg. Szintén fájó problémát old meg a Print Folder Listing, amellyel egyszerűen készíthetünk tartalomjegyzéket lemezeinkről, CD-inkről. A Shred Files a kijelölt állományt végleg törli úgy, hogy felülírja értelmetlen információval, így lehetetlenné válik a helyreállítás. A ShellToys nyilván nem a legeredetibb ötlet, hiszen ezekkel a funkciókkal más programokban már találkozhattunk. Itt viszont egy csokorban együtt kapjuk őket, ráadásul igényes kidolgozásban – és viszonylag kevés helyet foglal el az egész.

DESKTOP PLANT 1.53

Tamagocsi jellegű alkalmazás a Desktop Plant, amely – amint az a nevéből sejthető is – közvetlenül a Windows Asztalán ver gyökeret, és éledgel, már amennyiben megfelelően gondozzuk.

Ingyenes!

750 nagy felbontású digitális kép

Úgy gondoltuk, a teljes verziós PhotoFX program mellé összeállítunk néhány nagy felbontású (általában minimum 1024 x 768 pixel méretűek), digitális fényképezőgéppel készített felvételt. Hamar ráeszméltünk: olyan sok képpel rendelkezünk, hogy érdemes egy nagyobb összeállítást készíteni. Több mint húsz különböző helyszínen készült felvételeket másoltunk fel a CD-re, mintegy 200 megabájtnyi helyre. Akad közöttük külföldön és belföldön, autóversenyen, repülőgép-bemutatón, növényekről és állatokról készült fénykép is. A képek szabadon felhasználhatók!

mélyreható információkat gyűjteni, s azt a képernyőn megjeleníteni vagy állományba menteni.

AIDA32 2.0

Az AIDA32 hazai fejlesztésű, Win32 platformokon futó rendszereszt és sebességmérő program: a gép minden apró részéről képes mélyreható információkat gyűjteni, s azt a képernyőn megjeleníteni vagy állományba menteni.

HWINFO32 1.10

A Hardware Info (HWINFO) komoly rendszerdiagnosztikai eszköz, amelyet elsősorban a különböző hardverkomponensek felismerésére készítették fel.

Motherboard Monitor 5.1.0.7

A Motherboard Monitor az alaplap összes mérhető tulajdonságát (processzor-, alaplap-hőmérséklet, ventilátorok sebessége stb.) szemmel tartja. Probléma esetén riasztja a felhasználót. Jól konfigurálható, kiváló diagnosztikai eszköz.

WinRAR 3.0

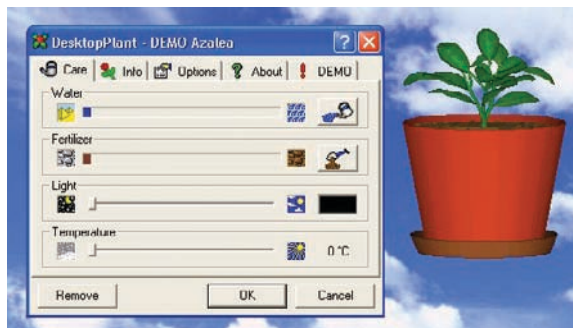
A népszerű tömörítő-triumvirátus – WinZip, WinACE, WinRAR – közismert tagja. Május végén jelent meg a 3.0-s verzió, amely számos újonság között a CD-Image állományokat tömörített állományokként képes kezelni.

Winamp 2.80a

A világ legnépszerűbb MP3-lejátszóját, reméljük, senkinek nem kell bemutatni. A CD-n megtalálható a 2.80a verzió teljes kiserelésben és LITE csomagban is – utóbbi csak a zenelejátszáshoz szükséges dolgokat tartalmazza, míg az előbbi mindenféle mást is.

F-Secure Anti-Virus 4.10

A PC World CD mellékletén minden hónapban megtalálja az F-Secure Anti-Virus 4.10-es, teljes verziójú vírusirtó programot. Telepítse az operációs rendszerének megfelelő állományt, és frissítse a vírusadatbázist! A telepítéshez szükséges kód: PCWORLD

Öntözni, műtrágyázni kell, és természetesen ügyelnünk kell a környezeti hőmérsékletre és a páratartalomra is. Mindent a program dialógusdobozában tehetjük meg, csak egérrel rá kell dupláznunk kedvenc növényünkre, ekkor megjelenik a beállítóablak, ahol alkalmunk nyílik

vekszik, azaz nem lassítja le gépünket a mindennapos munkában. Beállítható, hogy gépünk kikapcsolt állapotában is növekedjék, már ameddig futja az utolsó ellátmányból. Harmincnapos próbaváltozat található a CD-n, a tartós használathoz regisztrációra van szükség.

MODEM IDŐK

A Petőfi rádió minden csütörtökön este 10-kor hallható, a PC World CD mellékletén pedig akár minden este meghallgatható MP3 formátumban!

2002. április 11.

Asztaltársaságunk még a két országgyűlési választási forduló között is választott – igaz, nem képviselőt, hanem érdekes informatikai hírt... Ez alkalommal a bőr alá ültethető nyomkövetőt beszél-tük meg. Újrahonosító akciót hirdetett az OpenOffice magyarításával nemrégiben ismertséget szerzett „programozó akciócsoport”, akik bebizonyították, hogy három nap alatt is lehet komolyan vehető eredményt elérni a nagyobb szoftverek magyar változatának elkészítésében. Ezúttal a Mozilla böngészőt választották célpontul.

2002. április 18.

Te is kopogj, és gyömösözz! Ütembogárral és Gyurmóval! – idézte hírsziporka mesterünk, *Dragon György* az új, kisgyermeknek készített zenélő szisztéma szlogenjét. Első vagy második a világon? A kérdés talán örökre kérdés marad, mindenesetre az elsők között indult el a magyar MMS szolgáltatás. Még nem lejárt lemez a tamagocsi! A sikeres újraélesztésről beszél a Netdoki néni...

2002. április 25.

A számítógépes rendszer idén nagyon jól működött az országgyűlési választásokon. *Farkas Lajos*, a BM Központi Hivatalának informatikai főtanácsadója a műsorban elmondta, hogy a felépített rendszer nem csak a két forduló napjára készült, hiszen például már az értesítőket is ezzel készítették hónapokkal ezelőtt. Kétezer gép segítségével vitték be az adatokat, az interneten és a tévében látott számsorok, valamint ábrák pedig teljesen automatikusan készültek.

2002. május 2.

A vezeték nélküli egér után megszületett a vezeték nélküli patkány! A háborzongató biomechanikus fejlesztés-tenyésztésről a Hírsziporka rovatban hallhatunk. A műsor teljesen biológiai alapon (de még mennyire!) működő doktornője viszont egy másik bizarr akcióról beszél, amely a britek idegeit borzolta: megszavazhatták öt vállalkozó netező életének fontosabb döntéseit. Az eredmény a következő heti műsorban.

Szilágyi Árpád

Kovács Kálmán az Informatikai és Távközlési Minisztérium élén

Magyarország első informatikai és távközlési minisztere az SZDSZ soraiból kikerülő Kovács Kálmán lett. A minisztérium felállítása az Informatikai Kormánybizottság megszűnését eredményezi, amely ez idáig a Miniszterelnöki Hivatalhoz tartozott. A négygyermekes, gépészmérnök Kovács Kálmán – aki az 1994–1998-as kormányzasi időszakban a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium politikai államtitkáraként tevékenykedett – elképzelései között szerepel, hogy minden magyar polgár számára alanyi joggá váljon az internet használata.

A Matáv végleg eltörli 150 Ft-os kedvezményét

Most már biztos, hogy július 1-jével a Matáv a rá nehezedő nyomás ellenére (bojkott, tiltakozás) is visszavonhatatlanul megszünteti a két éve változatlan feltételekkel kínált átalánydíjas konstrukcióit, így a Mindenkinék csomagot és a 150 forintos kedvezményt. Ennek oka, hogy az utóbbi kedvezmény éves szinten több százmillió forintos veszteséget okozott a Matávnak. A profitorientált vállalat azonban a piaci liberalizáció után fél évvel már nem tudja felvállalni, hogy mélyen a piaci ár alatt kínáljon bármely szolgáltatását. Azoknak, akik sok időt töltenek a weben, az ADSL-t vagy az internetezésre is alkalmas kábeltétét ajánlja a Matáv. Azoknak, akik a Mindenkinék csomag előfizetői voltak, és műszaki okokból egyelőre még nem tudják igénybe venni az ADSL-szolgáltatást, a Matáv július 1-jétől átmeneti ADSL-pótló megoldást kínál: az ADSL-szolgáltatás bevezetéséig az internethasználat telefondíja havi 60 óráig bruttó 7500 forintos fix összegbe kerül.

Dupla ADSL az EnterNettől

Az EnterNet internetszolgáltató július elsejéig tartó akciója keretében most minden megrendelt ADSL Üzleti csomag mellé egy másik ADSL-hozzáférést ad ajándékba. Az akcióval azokat a magánszemélyeket, vállalkozókat célozza meg a szolgáltató, akik vállalkozásukban szívesen használnák ezt a fajta internet-hozzáférést, de az otthonukba, bár szeretnék, az árak, vagy más különböző okok miatt esetleg eddig mégsem rendelték meg. Az akció keretében a plusz ADSL csomag most ajándék, tehát az EnterNet az ezzel járó költségeket – konkrét megrendelés kiépíthetősége esetén – magára vállalja.

Az új HP termékkibocsátási tervei

A HP 18,7 milliárd dolláros ügylet keretében sikeresen véghezvitte riválisa, a Compaq felvásárlását. A két cég egyesülése az információtechnológia történetének eddigi legnagyobb fúziója. Az új HP 150 ezer alkalmazottal kezdi meg működését, akiknek azonban tíz százalékát szeretné leépíteni. A május 7-ével immár hivatalossá vált HP-Compaq egyesülés következmé-

nyeiről sajtótájékoztatót számolt be az új cég hazai vezetője, Beck György, aki ismertette, hogy mely piacokon, mit kínál az új vállalat. Ezek közül most azokat a változásokat ismertettük, amelyek lapunk olvasóit a leginkább érdekelhetik. Az üzleti célú asztali PC-k és noteszgépek az elkövetkező 9–12 hónap során Compaq platformra térnek át. Mind a két kategória a Compaq nevet fogja viselni. A HP Vectra termékek gyártása ütemezve áll le, HP terméknevével azonban továbbra is forgalomban marad a HP e-pc termékvonala. A HP Omnibook termékek 2002-ben szintén kaphatóak lesznek. A fogyasztói PC-k és noteszgépek szegmensében azokban a régiókban, ahol mindkét márkanév erősen képviselteti magát, a cég ezentúl is értékesíteni kívánja a Compaq Presario és a HP Pavilion termékcsaládot. Némely országban, az ország sajátos elvárásainak megfelelően csak az egyik márka marad meg. A Compaq iPAQ Pocket PC, új nevén HP iPAQ Pocket PC képezi a cég intelligens kézieszköz-platformját. A ma létező legjobb HP Jornada-technológiákat beépítik a platformba. A Jornada termékeket 2002

Beck György, az új HP magyarországi vezetője

Elnézést!

Lapunk készítése közben többszörös ellenőrzést végzünk, ezért igazán bosszantó az a hiba – mit hiba, vétség –, amelyet az elmúlt havi számunkban elkövettünk!

A Portocom új, MultiMobil 4 típusjelű terméke mellett közölt ár hibás, egyáltalán nem helytálló – sajnos az eredetileg hat számjegyű ár első jegye lemaradt!

Tehát a készülék 849 875 forintos bruttó áron szerezhető be.

Ezúton kérünk még egyszer elnézést az érintett Portocom Rt.-től és természetesen a félretájékoztatót olvasóinktól is!

során ütemezetten vonják ki a kereskedelmi forgalomból. A HP a továbbiakban is folytatja a vezeték nélküli, mobil- és hangtechnológiák megújítását. Átfogó vezeték nélküli e-mail megoldásokhoz szintén forgalmazni fogják az iPAQ Blackberry eszközöket – HP márkanévvel.

Leáll az Xbox-gyártás hazánkban

Megszűnik az Xbox gyártása hazánkban. Az időközben erősödő forint, a munkaerő drágulása és a konzolgyártók között kialakuló árverseny hatására ugyanis annak előállítása költségesnek bizonyult Magyarországon. A Microsoft ezért sárvári gyártókapacitását áthelyezi a Kínában lévő

Szuperszéles képernyő, megnövelt teljesítmény, digitális DVI kapcsolat

Doumen-
be, ahol még
az idén megkezdőd-
het a termelés. A Flextr-
onics Guadalajarában található
üzeme változatlanul részt vesz a játékkon-
zol gyártásában. A két vállalat képviselői
egy későbbi időpontban jelentik be annak
a harmadik, ázsiai üzemnek a helyszínét,
amely a mexikói és kínai üzemek mellett
részt vesz a konzol gyártásában.

Majdnem hangtalan all-in-one PC

Az NEC vadonatúj, kis helyet foglaló,
energiatakarékos, kompakt kialakítású all-
in-one személyi számítógépet dobott piac-
ra, amelynek legfőbb erénye, hogy a hűtő-
ventilátorok hiánya miatt majdhogynem
hangtalanul működik. Az NEC a Transme-
ta chipgyártó céggel együtt fejlesztette ki
az NEC Mate nevű számítógépet, amelybe
a Crusoe TM5800-as, elsősorban hordoz-
ható számítógépekbe való felhasználásra
szánt, 900 MHz-es frekvenciájú procesz-
szora került bele. Az NEC Mate alapfel-
szereltségéhez tartozik egy 15 hüvelykes
képátlójú LCD monitor, 128 MB memó-
ria, egy 20 GB kapacitású merevlemez,
valamint egy CD-ROM-meghajtó. Az
NEC Mate kezdőára 2000 dollár körül ala-
kul. Bár az összeg magasnak tűnhet, szak-
értők szerint komoly sikerre számíthat a
hangtalan működésre képes, rendkívül kis
helyfoglalású NEC Mate, ugyanis tökéle-
tes irodai számítógép válhat belőle.

Új Titanium PowerBook G4

Az Apple bemutatta új, Titanium Power-
Book G4 családját, amelynek tagjai új,
nagy felbontású képernyővel, gyorsabb
PowerPC G4 processzorral, az iparág első
integrált Digital Visual Interface (DVI)
kapujával és a hordozható gépek területén
egyedülálló módon, integrált Gigabit Ether-
nettel rendelkeznek. Az új 15,2 hüvelykes,
szuperszéles képernyő akár 1280×854

pixeles
felbontásra is
képes, amely 23 százalé-
kal jobb, mint az előző
modellek teljesítménye, emel-
lett azonban a kép élesebb és titet-
tebb is az új képernyőn. Az akár 800
MHz-es PowerPC G4 processzor és az
1 MB-nyi harmadszintű háttértár hozzá-
adása megdobja a teljesítményt az olyan
alkalmazások esetében, mint a Final Cut

Pro és a Photoshop. Az új, integrált DVI
kapuval pedig analóg és digitális video-
meneti jel esetében is tisztán digitális kap-
csolat hozható létre az Apple lapos képer-
nyőivel, illetve az új generációs, DVI-vel
felszerelt digitális projektorokkal.

A Dell legkisebb notesze

Ultravékony, könnyű és
energiatakarékos a
Dell új noteszgépe,
az 1900 dolláros
X200 modell, amely
12,1 hüvelykes képernyővel rendelkezik.
A noteszgép kevesebb mint 2,5 cm vastag,
és súlya is csak egy kicsivel több, mint
1 kg. Az ultra-low feszültségen működő,
800 MHz-es Pentium III-M processzorral
rendelkező gép 128 MB-nyi memóriát és
egy 30 GB-os merevlemez tartalmaz.
Ezenkívül egy Media Base nevű bővítő-
hellyel is rendelkezik, ahova olyan eszkö-
zöket lehet csatlakoztatni, mint a normál
asztali billentyűzet, a flopi- és az optikai
meghajtó. További kiegészítők is vásárol-

hatók hozzá, ilyen például a 300 dolláros CD-ROM vagy a 150 dolláros belső, vezetékmentes LAN kártya.

Jön a virtuális billentyűzet

A Virtual Devices megalkotta Virtual Keyboard nevű eszközét, amely a felhasználó előtt található bármilyen felületre képes rávetíteni egy, a valóságban nem létező billentyűzet képét, majd kamerák segítségével folyamatosan figyeli, hogy a felhasználó ezen a látszólagos billentyűzeten

Dell X200: ultravékony és hiperkönnyű

milyen gombokat nyomott meg.

A berendezést előállító cég termékét első-sorban a noteszgép-, illetve PDA-tulajdonosoknak szánja, mivel az azok csökkentett méretű klaviatúrái gyakran igencsak nehézkessé teszik a szövegbevitelt. Steve Montellese, a Virtual Devices technikai vezetője szerint az eszköz fellendítheti a PDA-k iránti, leszálló ágban lévő keresletet. Éppen ezért már folynak a tárgyalások az ilyen eszközöket gyártó cégekkel a Virtual Keyboard alkalmazásáról, ám hamarosan önmagában is kapható lesz a készülék 100-150 dollár körüli áron.

Panasonic: átlátszó panelhangsugárzó

A Panasonic által kifejlesztett átlátszó panelhangsugárzó a Sound Window nevet kapta. Ez a világ első olyan hangsugárzója, amelyben egy átlátszó lap pneumatikus rezgetésével történik a hanghullámok előállítása, mégpedig aerodinamikus meghajtótechnológia segítségével. A meglepően alacsony energiafelvételű és rugalmas kialakítású panel egyaránt felszerelhető képernyőre vagy érintőképernyőre. Lehetséges felhasználási körébe tartozhatnak az apró méretű készülékek, például a mobiltelefonok vagy a személyes digitális aszisztensek (PDA-k). A tervek szerint a Sound Window sorozatgyártását a Panasonic végzi, és az

Több mint egymillió színes vagy fekete-fehér lenyomat havonta

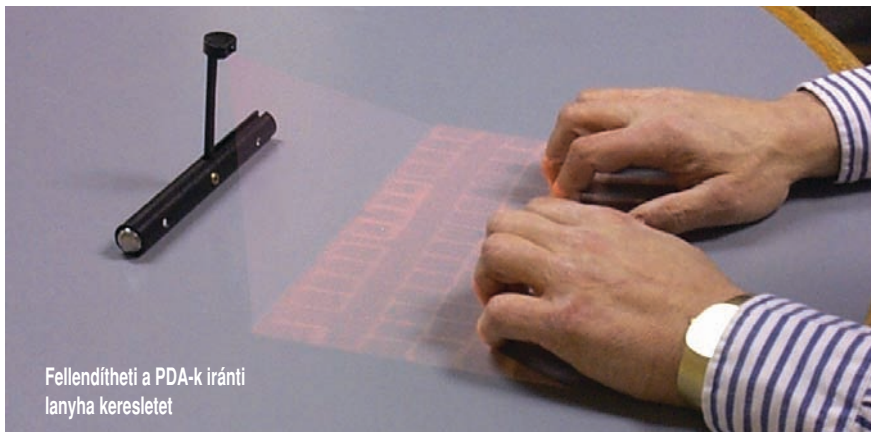
Átlátszó panelhangsugárzó aerodinamikus meghajtótechnológiával

ipari felhasználók számára már ez év végén megkezdődik a szállítás.

Piacon a Xerox újdonsága

A Xerox megkezdte új DocuColor iGen3 digitális nyomdai berendezésének forgalmazását. Az 1 milliárd dolláros befektetés eredményeképpen létrejött, 100 oldal/perc teljesítményű új Xerox nyomtató, amely offset minőségű és matt-fényes tapintású termékek előállítására is alkalmas, az előrejelzések szerint ugyanúgy forradalmasítani fogja a digitális színes nyomtatást, mint ahogy a Xerox

lésére is alkalmas CD-íróját: a Plexwriter 40/12/40U-t. Főbb paraméterei: 40-szeres írási, 12-szeres újraírási és 40-szeres olvasási sebesség. Támogatja a Burn-Proof, PoweRec-II és VariRec technológiákat, és könnyen frissíthető FlashROM-mal rendelkezik. A fekete tálcával ellátott készülék írás közben jobb minőségű adattárolásra képes, minthogy a sötét szín elnyel bizonyos, az írás szempontjából hátrányosan verődő lézersugarakat. Az öntesztelő funkcióval is ellátott berendezés segítségével valamely be nem azonosítható probléma esetében kideríthető, hogy a hardver, esetleg valamilyen más egység rakoncátlanodik-e. A terméket, amely e hónaptól

Fellendítheti a PDA-k iránti lanyha keresletet

DocuTech tette a fekete-fehér nyomtatásal az 1990-es évek elején.

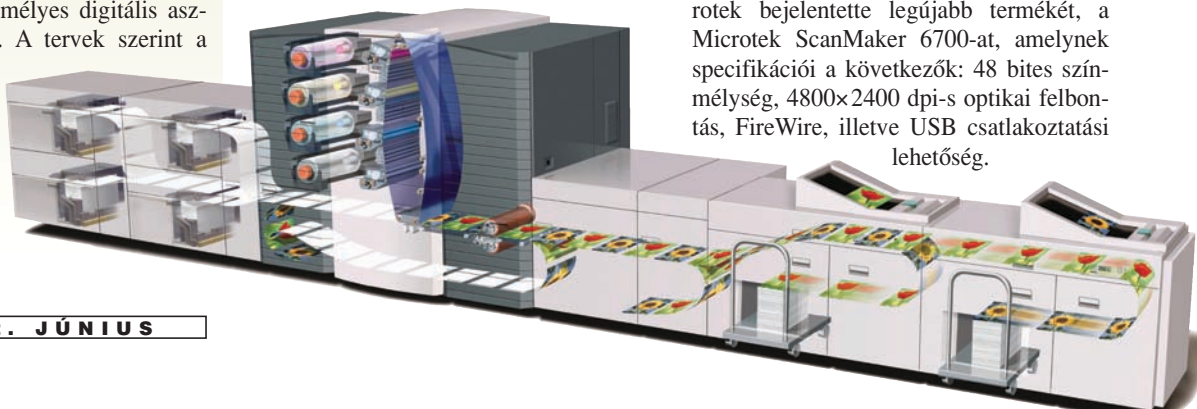
Plextor-nóvum

A Plextor piacra dobta legújabb, újraírásra is alkalmas, 2.0-s USB csatlakozóval ellátott CD-R, CD-RW médiumok keze-

kapható Európa-szerte, a Plextor a Nero CD-író programmal és saját felhasználói szoftverével, a PlexToolsszal együtt, nettó 239 euróért árulja.

Microtek ScanMaker 6700

A szkennerek piacán tevékenykedő Microtek bejelentette legújabb termékét, a Microtek ScanMaker 6700-at, amelynek specifikációi a következők: 48 bites színmélység, 4800x2400 dpi-s optikai felbontás, FireWire, illetve USB csatlakoztatási lehetőség.

Plexwriter 40/12/40U

Dívatos külső, komoly belső

Egy PCI sínű FireWire kártyát is csomagol mellé a vállalat, ugyanakkor egy 16 bites analóg–digitális átalakítóval is ellátja. A ScanMaker 6700-ról a szkennelés, a szövegfelismerés, a fénymásolás egyetlen gombnyomással elintézhető, ezenkívül a beolvasott dokumentumokat akár egyből el is lehet küldeni e-mailben. Az új Microtek szkennер 399 dollárba, míg a hozzá kapható 50 oldalas lapadagoló 199 dollárba kerül.

Nagy teljesítményű munkacsoportos lézernyomtató a Minolta-tól

A Minolta a QMS PagePro 9100-zal kíván bemutatkozni a felső kategóriás fekete-fe-

hér lézernyomtatók piacán. A teljes egészében Minolta-QMS fejlesztésű nyomtató nyomtatási sebessége 35 lap/perc, terhelhetősége legfeljebb 150 ezer lap/hó, felbontása pedig eléri az 1200×1200 dpi-t. A készülék kiegészítői között megtalálható a duplex egység, amely automatikus kétoldalas nyomtatást tesz lehetővé, a négyrekeszes címezhető laprendező és a digitális színes szkennер.

Mínthogy interneten keresztül felügyelhető, könnyedén ellenőrizhető a nyomtatási munkák, a kellekek fogyása, a nyomtató beállításai. Opcionálisan beszerezhető merevlemezrel megoldható a hálózati költségfigyelés, ekkor egyetlen nyomtatási munkáról több tucat adat lekérdezésére és tárolására nyílik lehetőség.

1,4 és 1,7 GHz-es Celeronok

Az Intel bejelentette Celeron processzorcsaládjának két új modelljét, amelyek 1,7, illetve 1,4 GHz-en üzemelnek. Előbbi a Pentium 4 alapját is képező NetBurst mikroarchitektúrára épül, míg az utóbbi a 0,13 mikrométeres technológiával előállított Tualatin generáció utolsó tagja. A Tualatin magos Celeronok mindegyike – akárcsak az 1,4 GHz-es változat – 100 MHz-es front

side sítnt használ, 256 KB másodsztintű gyorsítótárat tartalmaz. Az 1,7 GHz-es Celeron processzor a 0,18 mikrométeres technológiát használja, mely a Pentium 4-ből már megismert NetBurst mikroarchitektúrára épül. Az 1,7 GHz-es Celeron chippek 128 KB másodsztintű gyorsítótárat tartalmaznak, 400 MHz-es front side sítnt

Újdonság a felső kategóriás fekete-fehér lézernyomtatók piacán

használnak, ezenfelül támogatják a Pentium 4-nél bevezetett SSE2 utasításkészletet. Ezerdarabos megrendelés esetén az 1,7 GHz-es modell ára 83 dollár, míg az 1,4 GHz-es változaté 89 dollár.

AMD-megjelenés június 10-én

Az AMD június 10-én jelenteti meg Thoroughbred magos Athlon XP asztali processzorát. E napon jelenik meg az 1,8 GHz-en futó, 2200+ modellszámmal jelölt változat, valamint az alacsonyabb, 1,47 és

Elérkeztünk rendkívül népszerű „fülkéjünk” utolsó sorsolásához. A nyereményeket, a három APC BK500E1 típusú szünetmentes áramforrást *Iván Emőke*, az APC Magyarország marketingvezetője adta át szerencsés nyerteseinknek: *Ferenczy György* szeghalmi, *Németh Gábor* salgótarjáni és *Varsányi Gábor* nárai olvasóinknak. Gratulálunk!

Ezúton szeretnénk megköszönni olvasóinknak a lelkes érdeklődést és figyelmet, melyet akciónk iránt tanúsítottak.

Iván Emőke, az APC képviselője nyújtotta át a nyereményt Ferenczy Györgynek és Varsányi Gábornak

1,73 GHz közötti órajelű Athlon XP. Ezek a processzorok a jövőben szintén az új technológiával készülnek majd. A 0,13 mikrométeres csíkszélességgel készülő Thoroughbred magon alapuló processzorok a gyártástechnológián, illetve az ebből adódó alacsonyabb működési feszültségen és hőleadáson kívül semmiben sem különböznek Palomino magos társaiktól. Az AMD számításai szerint egy 0,13 mikrométeres csíkszélességű Athlon XP 2100+ processzor 16 wattal kevesebb teljesítményt disszipál, mint egy azonos órajelen futó 0,18 mikrométeres, Palomino magos Athlon XP.

VIA P4PB

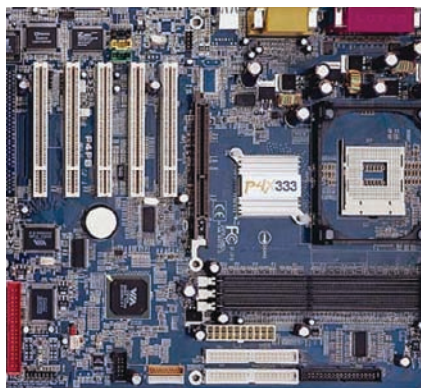
A VIA a közelmúltban jelentette be új, a Pentium 4-et támogató P4PB alaplapját. Az áramköri lap a cég Apollo P4X333 lapkészletével kerül forgalomba, amely együttműködik az 533/400 MHz-es front-side sínekkel, akár csak a CC modulokkal ellátott 2700 MBps-os DDR333 SDRAM-okkal. További felszereltsége: az ATA/133 meghajtó támogatása RAID0 és 1 módban, USB 2.0, valamint az alaplapra integrált C-Media hatszernormás surround sound audioegység.

Az új termék ATX szabványú, három DDR333/266 DIMM foglalattal rendelkezik, és a VIA Apollo P4X333A North Bridge, valamint a VT8233A South Bridge kapott rajta helyet, egy 4XAGP, öt PCI és egy CNR bővítő társaságában. A VIA P4PB-t FliteDeck-képes, Windows alapú kezelő-

felülettel vértették fel, amely engedélyezi a túlhűzést, és lehetővé teszi a rendszerfigyelést, valamint a BIOS-frissítést.

1 terabájtnyi adat egy szalagkazettán

Ötven évvel azután, hogy elkészítette 1,4 MB-nyi adat tárolására alkalmas mágneszalagos meghajtóját, az IBM most megalkotta a világ első, 1 TB (1024 gigabájt) kapacitású tárolóeszközét. (Egy 1 TB-os kazettán tizenhat napnyi DVD minőségű videofilm tárolható, vagy akár nyolcezer-szer annyi adat, mint amennyit egy emberi agy egy emberöltő alatt képes eltárolni.)

A világ első, VIA Apollo P4X333 chipkészlettel rendelkező alaplapja

Ekkora mennyiségű adat rögzítésére ez idáig csak a szalagos kazetta nyújtott lehetőséget, ám ez a mostani innováció a jelenleg alkalmazott kazettáknál közel 10-szer nagyobb kapacitást kínál. Bár a szala-

gos egységek nem otthoni adattárolásra születtek, nagy kapacitásuknak, olcsóságuknak és nem utolsósorban könnyű hordozhatóságuknak köszönhetően az egyre újabb rögzítési technológiák még mindig nem tudták őket kiszorítani a vállalati alkalmazások közül.

Európa legnagyobb vírusirtó-fejlesztője Magyarországon

A Panda Software International, Európa vezető, antivírus-megoldásokat fejlesztő cége május 14-én bejelentette magyarországi vezérképviselőtének megalapítását. *Sándor Zsolt*, a Panda Software Hungary ügyvezetője egyúttal bejelentette a vállalat két új antivírus-megoldását: az Enterprise Suite teljes körű védelmet nyújt a vállalati hálózatok számára, függetlenül a hálózat méretétől és kiépítettségétől, míg a Perimeter-Scan a számítógépes hálózatok belépési pontjait védi.

SuSE Linux-újdoncságok

Május elejétől kapható az áruházakban és a szakboltokban Európa legkedveltebb Linux csomagjának nyolcadik generációja. A szinte teljesen automatizált telepítési folyamatnak és a kényelmesen használható KDE 3 grafikus munkakörnyezetnek köszönhetően a SuSE Linux 8.0 minden kezdőnek és otthoni felhasználónak az igényeit képes kielégíteni. A termék ajánlott bruttó végfelhasználói ára 21 900 forint. Kapható továbbá a SuSE Linux Enterprise Server 7 legújabb verziója, amely egy

Május elejétől a boltokban

IBM eServer zSeriesen futó 64 bites szerver operációs rendszer. A SuSE evvel a változattal tette teljessé az IBM szerverplatformjaira készült termékcsaládját. A 64 bites SuSE Linux Enterprise Server 7 zSeriesre készült verziójának ára a használható zSeries hardvertől, valamint az alkalmazott processzorok számától függ.

Már hazánkban is kapható a Visual Studio .NET!

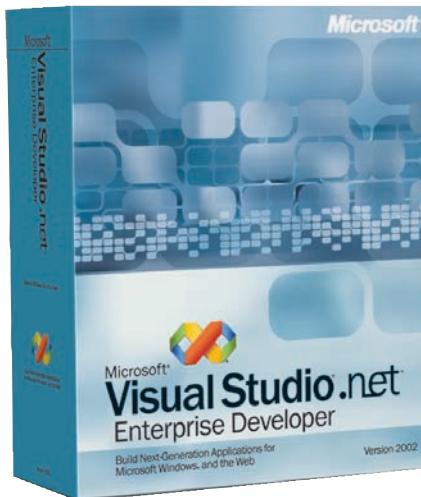
A Microsoft május 7-én Magyarországon is bemutatta a Visual Studio .NET-et és a .NET Frameworköt, azaz a szoftvergyártó legújabb .NET alkalmazásfejlesztési eszközt és a .NET-alkalmazások platformját. A Visual Studio .NET három verzióban jelenik meg.

A Microsoft Visual Studio .NET Enterprise Architect a vezető fejlesztők számára teszi egyszerűbbé nagy alkalmazások, keretrendszerek létrehozását (ehhez megfelelő modellezési eszközöket is biztosít), illetve megteremti annak lehetőségét, hogy a fejlesztőcsoportok kialakíthassák saját belső programozási szabványait, architekturális konvencióikat. A Microsoft Visual Studio .NET Enterprise Developer az XML webszolgáltatások és alkalmazások gyors elkészítésére alkalmas nagy teljesítményű, vállalati szintű csoportos fejlesztőplatformot biztosít. A Microsoft Visual Studio .NET Professionallal tetszőleges internetes eszközre szánt, több programnyelvet és operációs rendszert integráló következő generációs XML webszolgáltatások készíthetők el gyorsan.

Itt a RealVideo 9

A RealNetworks kiadta a RealVideo videotömörítési technológia legújabb, kilences verzióját, amellyel a webes tartalomszolgáltatók eltárolhatják, illetve az interneten keresztül továbbíthatják videoklipjeiket és hírközleményeiket. A RealNetworks szerint komoly mértékben javulhat a modemes kapcsolaton továbbított videók

minősége, hiszen legújabb termékük harminc százalékkal jobb hatásfokkal tömöríti a videoinformációt, mint a RealVideo 8.

Magyarországon is bemutatkozott a Visual Studio .NET

A RealNetworks úgy véli, az új technológiával végre megoldható lesz a videofelvételek zökkenőmentes továbbítása a lassú, modemes internetkapcsolattal rendelkező felhasználók számára.

A boltokban a StarOffice 6.0

Május 21-étől kapható a StarOffice 6.0 komplett irodai programcsomag, amely számos különféle platformon, így például Linux, Solaris és Windows környezetben is gazdaságos alternatívát kínál. A szoftver 25–76 dolláros áron érhető el, de az egyé-

ni felhasználók továbbra is ingyen juthatnak hozzá. A StarOffice 6.0-s verziója számos előnyös funkciót kínál a felhasználóknak: robusztusabb Office import- és exportszűrőket, az Office XP formátumának kezelését, áttervezett párbeszédablakokat, több előre gyártott grafikát, még rész-

A Sun komplett irodai csomagjának legfrissebb változata

letesebb súgót és saját, integrált asztali helyett natív asztali környezeteket (CDE, GNOME és Windows).

Megjelent a QuickTime 6

A QuickTime 6 a legjobb platform MPEG-4 tartalmak készítéséhez és megjelenítésé-

hez – mondta *Philip Schiller*, az Apple termékmarketingért felelős alelnöke. Az ingyenes QuickTime Streaming Serverrel és QuickTime Broadcasterrel kiegészült QuickTime 6-tal az Apple a világ első teljes médiamegoldását biztosítja MPEG-4 tartalmak készítéséhez, sugárzásához és megjelenítéséhez. Jellemzője még a videokodek MPEG-4 videotartalom kódolására és dekódolására; az MPEG-1 és MPEG-2 lejátszásának képessége, amely ideális olyan tartalomkészítők számára, akik a készítési folyamat során ellenőrizni és megosztani kívánják munkájukat; a DVC Pro (PAL) támogatása; a QuickTime-tartalomhoz való könnyebb hozzáférést elősegítő frissített felhasználói felület; különféle ugrásvédelmi fejlesztések.

Átadás előtt a Webby Díjak

Idén június 18-án kerül sor az internetes világ Oscarjaként emlegetett Webby Díjak átadására. A Nemzetközi Digitális Művészeti és Tudományos Akadémia elismerését jelképező „rugót” több tucat kategóriában ítélik oda a zsűri neves tagjai az

Szobor helyett rugó jár a Webby-díjasoknak

arra érdemes weblapoknak. Akit érdekel a díjátadási ceremónia, az az interneten (www.webbyawards.com) követheti figyelemmel az eseményt, amely nem bizonyul túlságosan hosszúnak, mivel a Webby-díjakon hagyományos kikötés, hogy a szobor átvételekor legfeljebb öt szóban szabad hálálkodni. Amennyiben olvasóink bele is szeretnének szólni a szavazás kiemelésébe, szintén el kell látogatniuk az oldalra, ahol a számukra legkedvesebb jelöltre adhatják le voksukat.

Kína bekeményít

Míg a kínai törvényhozás eddig csak az internetkávészók üzemeltetőit sújtotta szigorú szabályozással, mostantól azokat az internetező fiatalokat is bünteti, akik nem tartják magukat a páratlanul szigorú szabályokhoz. Ennek értelmében büntetés jár annak, aki diák létére a tanítás ideje alatt látogatja a cybercafékat, 16 éves kor alatt nem kísérővel internetezik, este 8 óra után az interneten tartózkodik, cseveg, vagy játszik, 3 óránál többet időzik a virtuális térben, vagy, ne adj' isten, tiltott oldalakat látogat. A kínai kulturális minisztérium hivatalos közleménye szerint az intézkedések célja az internet káros hatásainak korlátozása. A kínai háztartásokban még nem jellemző a számítógép, ezért is örvendenek nagy népszerűségnek az internetkávészók. A 2 júanos óradíj (kb. 70 Ft) nagyon kedvező, épp ezért a fiatalok is megengedhetik magunknak, a korlátozások azonban jócskán leszűkítik internetes mozgásterüket.

Kukac a preinternet korában

Tudjuk, a @ (kukac) az e-mail címek velejárója, az internetes világ elfogadott jele, de vajon azzal is tisztában vagyunk, mi mindent jelentett a világháló előtti időkből? Egyes nyelvészek szerint már a korai középkorban is használatos volt a jelölés, amikor a kéziratokat másoló szerzetesek a latin *ad* szócskát (jelentése: -nál, -nél,

-kor, felé) egyetlen @ betűbe vonták össze. Mások sokkal későbbi találmánynak tartják a jelet; szerintük a XVIII. században jelent meg a kereskedelem, az egységenkénti ár jelölésére (például: 5 alma@ 10 forint). *Giorgio Stabile*, egy olasz kutató, XIV. századi kereskedelmi dokumentumokra hivatkozva azt állítja: a @ jel, az *anfora*, azaz korsó mértékegységet jelölte. Egy 1492-es latin-spanyol szótárból az derült ki, hogy az *anfora* az *arroba* spanyol szónak felel meg, ami Spanyolországban a súly mértékegysége volt. Ezért jelenhetett meg a *kereskedelmi a betű* 1885-ben az Underwood írógép első modelljein, ahonnan nyolcvan év múlva átültették a számítógépek szabványos betűkészletébe is.

Pálfordulás II. János Pál nézeteiben

II. János Pál pápa május közepén, a Szent Péter téren elmondott rendes heti beszédében az internet negatívumainak ecsetelése helyett annak pozitív oldalaira hívta fel a hívők figyelmét. A katolikus egyházfő, aki az internettel kapcsolatos korábbi álláspontjával ellenkező nézetekről tett tanúbizonyságot, rámutatott arra, hogy a világháló nagyszerű eszköz lehet az evangélium terjesztésében. Érdekes ez a fajta „pálfordulás”, hisz a múltban az egyház céljának tekintette, hogy megbabolázza a terjedő gonosztságot a virtuális világban, most azonban II. János Pál arra ragadtatta magát, hogy megáldja az internetet. Mindezek után nincs más hátra, mint hogy a pápa megnevezze az internetezők védőszentjét; a címre Szent Izidor pályázik a legnagyobb eséllyel. Bár II. János Pál pozitívabb színben látja a kibervilágot, kijelentette: a világháló létező káros hatásai mindenki számára világosak, és elkerülendők.

Francia győzelem a HP digitális fotópályázatán

Tavaly magyar győzelem (*Kudász Gábor Arion*) született a HP Invision Digitális

Internet a magasban

A Boeing és a Cisco november végén kezdi meg az internet-hozzáférés tesztelését egy Boeing 747-400-as óriásgépen, hogy az utasok 2003 januárjától használhassák az új szolgáltatást. A Lufthansa a tervek szerint 80 repülőgépen, az Európát Amerikával, illetve Ázsiával összekötő interkontinentális járatain fogja bevezetni a szolgáltatást. A repülőgép és a Föld között műholdas összeköttetés biztosítja a szélessávú, letöltési irányban 5 Mbps, feltöltési irányban 750 Kbps sebességű adatkapcsolatot. Az utasok az internetet számos földi szélessávú kapcsolat biztosította sebességnél gyorsabban érhetik el. A jellemzően 380 üléses Boeing 747-es repülőgép gyakorlatilag egy közepes méretű cégnek megfelelő számú hálózati kapcsolatot biztosít.

Szélessávú internet-hozzáférés a Lufthansa járatain

Fotópályázaton) idén a nemzetközi zsűri – a neves fotós, *Platon* elnökletével – a francia *Guillaume Molle* munkáit ítélte a legjobbnak. Az Invision pályázat szakmai körökben mindinkább a fotószakos hallgatók tehetségének fokmérőjeként válik ismertté. A pályázatot azzal a szándékkal indította útjára a HP, hogy elismerje a digitális képalkotás üzleti célú és kreatív fotózásban játszott egyre növekvő szerepét. „Guillaume kiváló portfóliót nyújtott be – nyilatkozta Platon. – Nagyon ihletett és professzionális képekkel pályázott. Az az egyéni mód, ahogy a színeket, illetve magát a technológiát kezelte, kitűnően példázta, milyen lehetőségeket hordoz napjainkban a digitális képalkotás.”

A süllyedő hajó megmentése

A német médiabirodalom, a Bertelsmann hosszas vacillálás után mélyen áron alul, a tervezett 16 millió dollár helyett 8 millió dollárért vásárolta fel május közepén a Naspers, amelynek jövője így módon mindenképp biztosítva van. *Konrad Hilbers*, a Napster eddigi elnök-vezérigazgatója, valamint *Shawn Fanning*, a Napster szülőatyja az adásvételi szerződés aláírása után is a cégnél marad, mi több, a Naspers a jövőben is az eddigi elnök-vezérigazgató, *Konrad Hilbers* fogja irányítani.

Ingyenesen letölthető magyar nyelvű e-könyvek a HP e-áruházában

A hazai elektronikus könyvkiadás egyelőre kisszámú szereplője közé lépett a HP, megnyitva e-könyvtárát a weben. Amellett, hogy a magyar kultúrát támogatja, a kezdeményezéssel a HP a PDA-k sokoldalúságát is szeretné bemutatni. A kéthetente megújuló kínálatban az érdeklődők találkozhatnak *Jónás Tamás* és *Marno János* egy-egy művével, de letölthetik *Mikszáth Kálmán Beszélő köntös* című klasszikusát is. Ha mindez nem lenne elég, a sorozat szerkesztője, *Andraszew Iván* számára a *www.hpsop.hu* címen bárki javasolhat olyan művet, műfajt, netán író, amelyet, illetve akit szívesen látna az interneten. A magas színvonalon megtervezett és ki-

Vége a régi szép időknek

vitelezett formátumú könyvek bármilyen típusú, Microsoft Reader programmal ellátott PDA-ra letölthetők, és természetesen a ma még jobban elterjedt asztali számítógépeken is olvashatók.

Sun-Yahoo! szövetség

A Sun Microsystems és tartalomszolgáltatója, a Yahoo! megállapodást kötött arra, hogy a mai modern üzleti alkalmazások és a személyre szabott információ elérésének

tartalmával és szolgáltatásaival egészítik ki. A Nielsen/NetRating nemzetközi piacutató cég márciusi felmérése szerint a vállalati munkahelyek 72,9 százalékánál rendszeresen használt Yahoo! a vállalati alkalmazásokkal kiválóan integrálható.

A kommunikációt felgyorsító, a termelékenységet növelő vállalati portálok egyre népszerűbbek, a befektetések értékének maximális kiaknázásához azonban a portálok lehető leg szélesebb körű alkalmazását célzó tartalomra és vonzó megjelenésre van szükség. Éppen ezért – a megállapodás értelmében – mostantól a Sun ONE Portal Server vásárlói 120 napig ingyenesen próbálhatják ki a My Yahoo! Enterprise Edition 25 országból származó, 13 nyelven olvasható, több mint 2000 különféle tartalomforrását.

Győri győzelem az eDeveloper Maratonon

A győri Széchenyi István Egyetem *Szabó Dóra* és *Mándi Géza* alkotta csapata nyerte meg a huszonnégy órás eDeveloper Maraton programozói versenyt. A május közepén megrendezett eseményen a csa-

A nyertes portfóliójának egyik alkotása

összehangolása révén új vállalati portálkörnyezetet kínálnak. A megoldás lényege, hogy a Sun ONE Portal Server funkcionalitását a Yahoo! személyre szabott

patok egy előre konfigurált számítógépen, Magic eDeveloper fejlesztőeszközzel oldották meg a versenyfeladatot, nevezetesen egy gyűjteménykezelő alkalmazás elkészítését. A zsűri a bírálat során figyelte a program kidolgozottságát, felépítését, szervezethezességét, ugyanakkor fontos szempont volt a kezelőfelület kialakítása, testreszabhatósága, a felhasználó által igénybe vehető segítség megléte és az alkalmazás továbbfejleszhetősége is.

A győztes csapat egy Magic MSP-SK2 programcsomagot, kétéves irodabérleti lehetőséget, hirdetési felületet nyert az IDG Lapkiadó lapjaiban, továbbá féléves *PC World-* és *Számítástechnika-előfizetéssel* lett gazdagabb. ■

Billionton ThumbLAN

Vannak olyan eszközök, amelyekbe csupán a megjelenésük miatt bele lehet szeretni. A Billionton USB-s, LAN „Hüvelyk Matyi”-ja pontosan ilyen. Parányi, 10/100-as LAN adapter, alapvetően olyan noteszgépekhez, amelyekben nincs hálózati kártya kiépítve. Az már más kérdés, hogy azokban a hordozható gépekben, amelyekben USB van, LAN is szokott lenni. Esetleg olyan asztali gépeknél is jól jöhet, ahol nincs mindennapos használatban a LAN kártya. Mivel manapság már a zoknisszekrényen is USB aljzat van, a felhasználási kör megtalálásával lesz a legkevesebb baj. A ThumbLAN működéséhez a feszültséget az USB-től kapja, így nincs szüksége külső betáplálásra. Arra is gondoltak, hogy egyes gépek háza olyan kialakítású lehet, hogy a picurka műanyag test nem fér el az aljzat és a perem között, ezért egy USB hosz-

sabbítókábel is mellékelnek. Természetesen minden népszerű operációs rendszerhez van meghajtóprogramja, így végképp semmi akadálya, hogy egyszerűen használatba vegyük.

NÉVJEGY

Termék: Billionton ThumbLAN hálózati adapter

Forgalmazó: BaSys Kft.

Ár: 7 600 Ft

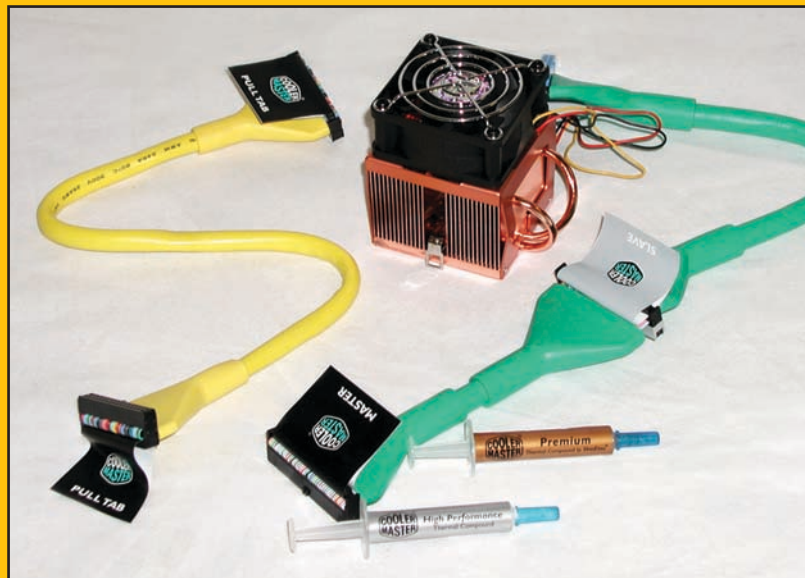
Web: <http://www.basys.hu/billionton01.htm>

<http://www.billionton.com/english/product/usbkr.htm>

Cooler Master kellékek

Még a CeBIT-en figyeltünk fel a jókora standdal rendelkező Cooler Masterre. Az elsősorban hűtéstechnológiával foglalkozó cégnek hazai képviselője is van, az Expert Computer. Készítenek „hengeres” flopi- és IDE ATA kábelt (ők Aerodynamicnek hívják, áruk 1600, illetve 3100 forint),

A megfelelő hűtés érdekében okvetlen szükséges a hőkövetítő anyag, a Cooler Masternek erre is van ajánlata. Jópofa megoldás, hogy a proceszor és a hűtőfelület közé való anyagot fecskendőbe töltve árulják (a Premium 1150, míg a High Performance 2400 forintba kerül).

sőt utóbbiból 60 centiméter hosszú változat is kapható. Az általunk vizsgált termékek „legfélelmetesebb” darabja a Silent Heta Pipe hűtőventilátor. A félkilós példány a ventilátoron kívül hőelvezetési technikát alkalmaz, a hűtőfelület rézből készül, ára tízezer forint körül van.

NÉVJEGY

Termék: Cooler Master kellékek

Forgalmazó: Expert Computer

Ár: lásd a cikkben!

Web: <http://www.expert.hu>

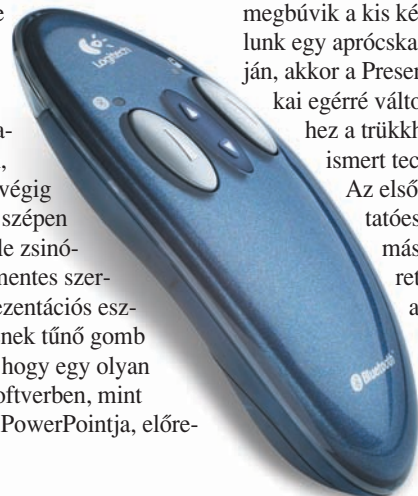
<http://www.coolermaster.com>

Logitech Cordless Presenter

Tetszenek emlékezni a bugyuta viccre a zsiráfrol és a vidéki bácsiról? Igen, ez az a bizonyos „ilyen állapot pedig nincs is” csattanójú. A Logitech Cordless Presenter pont ilyen szerkezet. Szemre olyan, mint egy személyi lézeregyver a Star Trek sorozatból, funkcióit tekintve pedig egér és prezentációs eszköz. Azt hiszem, nem végeztem félmunkát az önök alapos összezavarásában, éppen ezért menjünk végig a Presenter funkcióin szépen sorjában. A mindenféle zsinóroktól és béklyóktól mentes szerkeztű elsősorban prezentációs eszköz. A két, túlméretesnek tűnő gomb a tetején arra szolgál, hogy egy olyan előadás-illusztráló szoftverben, mint mondjuk a Microsoft PowerPointja, előre-

hátra lapozgassuk a diákat. Az áramvonalas test nemcsak a tökéletes kézbesimulást hivatott szolgálni, hanem a tökéletes célzást is! A fenti Star Trek-es hasonlat a formáról talán nem is tűnik olyan bugyutának, ha tudjuk, hogy egy lézeres mutatópálca is megbúvik a kis készülékben. Ha átkapcsolunk egy aprócska kis kapcsolót a pocakján, akkor a Presenter zsinór nélküli, optikai egérré változik. Természetesen ehhez a trükkhöz a Logitech-től már jól ismert technológiát használják fel.

Az elsődleges funkció a bemutatószerkezté – az „egérség” másodlagos, már csak a méret és a forma miatt is. Ha az árcédulára nézünk, akkor az ott olvasható pozitív egész szám első látásra az „elborzasztóak” halmazába tartozik.

Második pillantásra viszont már egyáltalán nem biztos, hogy így van. Egyrészt ugye látnunk kell, hogy ez egy meglehetősen szűk felhasználói körnek szóló, igen igényes eszköz. Lévén, hogy ebből nem fog világszerte százezres nagyságrendben fogyni, szükségszerűen drága. Persze ez minket, felhasználókat kevésbé fog vigasztalni. Annál izgalmasabb nekünk a „másrészt”. Tehát: másrészt tudnunk kell, hogy a Presenter nem a Logitech-től szokásos rádióvívon keresztül csatlakozik a számítógéphez. Az igazán aprócska – körömmi méretű –, USB kapuba dugható vevő ugyanis egy teljes értékű, Bluetooth hub. Mint ilyen természetesen nemcsak a Presentert, hanem bármilyen Bluetooth eszközt is ki tud szolgálni!

NÉVJEGY

Termék: Logitech Cordless Presenter

Forgalmazó: Pilot-Comp Kft.

Ár: 56 200 Ft

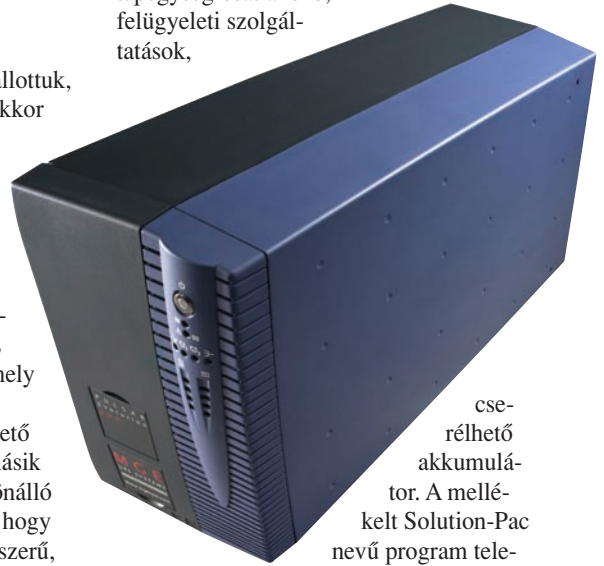
Web: <http://www.pilotcomp.hu>

<http://www.logitech.com/cf/products/productoverview.cfm/4248>

MGE Pulsar Evolution 800

Nem is olyan régen még, ha azt hallottuk, hogy „szünetmentes tápegység”, akkor valami irtózatosan drága, nagyon terjedelmes dolog ködlött fel lelkünk szemeink előtt. Valami olyasmi, amit bizonyosan nem tudtunk volna elképzelni az otthoni gépünk mellett. Az idő múlásával a szünetmentes tápegységek összezugsorodtak. Éppen ilyen az MGE Pulsar Evolution UPS családja, amely két formaváltozatban kapható: az egyik a szerverszekrényekbe építhető lapos, tálcás (rack-optimized), a másik pedig a kompakt asztali változat, önálló szerverekhez. Annyira összement, hogy a gyanútlan szemlélő számára egyszerű, egy gépet kiszolgáló képes berendezésnek tűnhet. Pedig nem az. A 800 VA kapacitású asztali „aggregátorunk” többek között a következő lehetőségeket kínálja:

a soros mellett USB csatlakozás az állandó felügyelethez, hálózati túlfeszültségvédelem, négy közvetlenül programozható tápegység-csatlakozó, felügyeleti szolgáltatások,

cse-
rélhető
akkumulá-
tor. A mellé-
kelt Solution-Pac
nevű program telepítését követően

mó-
dunk van egy vagy több szerver energia-
gazdálkodásának beállítására, sőt akár
SNMP vagy web alapú távfelügyeletre is. ▶

Logitech Z-560 hangrendszer

Mindig irigyeltem azokat a vájt fülű urakat, akik különböző hifista orgánumban olyanokat tudnak írni, hogy „a magas hangok kissé fémesen csattannak”, meg „a mélyek dörmögősek”. Jó nekik, mert én ilyen szépeket nem hallok ki. Csak azt tudom megmondani, hogy tetszik-e valaminek a hangja, vagy nem. Nos, a Logitech Z-560 hangrendszer tetszik. Nagyon. És nem csak nekem. Érkezése kissé váratlanul ért, így amikor először összeraktam, a mindennapi használatban lévő szerkesztőségi gépem alaplapra integrált, egyszerű, kétcsatornás audiolapkájáról szóltam meg. Nem kellett hozzá sok, hogy a kollégák körbeálljanak. A jelzőket nem idézném, mert nem mindegyik volt nyomdafestéktűrő, de kivétel nélkül mindegyik magasztaló. Rajongásunk tárgya egy THX tanúsítvánnyal bíró, surround hangrendszer. A mélysugárzó doboza magában foglalja az erősítőt, amelyhez a négy szatellitsugárzó csatlakozik. Az egészet egy kis dobozka segítségével tarthatjuk korábban. Innen vezérelhetjük a hangerőt, a mélyhangsugárzó, illetve a háttérsugárzó hangerejét.

Továbbá itt kapcsolhatjuk be az M3D névre hallgató szolgáltatását, amelynek segítségével a közönséges, kétcsatornás jelforrások is megszólaltatják a háttérsugárzókat. A hangminőségről – amely nagyon relatív, mint tudjuk – nem tudok a megfelelő szuperlatívuszokban beszélni. Nem tudtam olyan zenét mutatni neki, ami ne szólt volna jól, pedig nagyon igyekeztem. Olyan hangerőt sem tudtam diktálni neki, ahol torzzá váltak volna a hangjai. Tessék elfelejteni a műanyag dobozú, 3 cm-es átmérőjű, Unitra táskarádióból kondacsolt, általában 300 gigawattnál kicsivel sem kevesebb teljesítményű hangsugárzókat felvonultatató, a Tajvan környéki vizeken horgonyzó dzsunkákon előállított, aktív hangszórók hangját! Ez valami egészen más. Úgy viszonyulnak egymáshoz, mint kölyökkorom lábball hajtós Moszkvics kisautója egy Bentleyhez. Éppen ez a Z-560 legnagyobb baja. Irtózatosan hallani, hogy milyen pocsekul szól a legtöbb MP3, 160 Kbps alatt!

Komolyra fordítva a szót, a Z-560-nal

NÉVJEGY

Termék: Logitech Z-560 hangrendszer

Forgalmazó: Pilot-Comp Kft.

Ár: 87 375 Ft

Web: <http://www.pilotcomp.hu>

<http://www.logitech.com/cf/products/productfeatures.cfm/3263>

előbb-utóbb az lesz a bajunk, hogy többet akarunk tőle, mint aminek szánták a tervezői. Ez egy PC-hez való hangrendszer! Nincs távvezérlője, és fixen kötött 3,5-es jackdugók a bemenetei. Ezen tulajdonságai még akkor is behatárolják a felhasználási területeit, hogyha egyéb porcikái alapján simán el tudnánk képzelni mondjuk egy asztali DVD-lejátszó mellett. A szatellitsugárzók fémállványát fel lehet csavarozni fordítva is, így könnyedén rögzíthetők falon, a beléjük futó vezetékek olyan csavaros megoldással rögzíthetők, amelyek a „felöltt” hangrendszerekről köszönnek vissza. Adós maradok a pontos teljesítményadatokkal, mert a Logitech oldaláról ezek nem derülnek ki. Ott csupán egy 400 wattos adat olvasható, ami zenei teljesítményt valószínűsít. Végezetül engedtessek meg nekem, hogy fellebbentsem a fátylat a Z-560 hangvárázásának titkáról! A Logitech „attól kezdett el ilyen jól érteni a hangrendszerekhez”, hogy nem is olyan régen bekebelezte a tengerentúli Labtecet, amelynek pontosan ez volt a profilja. A Z-560 az ő műhelyéből származik.

- Nem utolsósorban a rendszer kompatibilis a legelterjedtebb hálózati szabványokkal, úgymint: Windows, Netware, Linux, UNIX, Solaris, IBM AIX, HP-UX stb. A Pulsar Evolution 800 teljesítménye elegendő ahhoz, hogy két önálló vagy éppen három, szerverszekrénybe építhető, magas sűrűségű szerver 10 percig működjön róla. Ahhoz képest, hogy ehhez a teljesítményhez nem is olyan régen még egy villástargonca-akku méretű berendezésre volt szükség, egyenesen lenyűgöző, hogy ez a szünetmentes tápegység olyan kicsi, hogy még egy nagyobb női retikülbe is becsimpészhető. Mindehhez még barátságosan hunyorog is ránk a fényeivel. Ára nem éppen alacsony, de összevetve a nyújtott teljesítménnyel, valamint a felvonultatott szolgáltatásokkal, könnyen megbarátkozhatunk vele.

NÉVJEGY

Termék: MGE Pulsar Evolution 800

Forgalmazó: MGE UPS Systems Hungary Kft.

Ár: 129 000 Ft

Web: <http://www.mgeups.hu/>, <http://www.mgeups.com/>

MSI StarSpeed 32×12×40

Eddig főképp alaplapjairól ismerhettük az MSI-t, amely most a CD-R és CD-RW technológiában is beszáll a ringbe. Minden, az üzembe helyezéshez szükséges apróság (ATA kábel, csavarok, két üres CD-R lemez) megtalálható a csomagban, szoftveroldalról pedig a Nero 5.5-ös változatának gazdag szolgáltatásait vehetjük igénybe, az ExacLink technológiát egyszerűbb feladatokat Varázsló modulál támogatja. Harminckétszeres névleges sebességgel (4800 KBps) gyártja a készülék az egyszerű írási korongokat, az újírható CD-RW lemezeket 12-szeres tempóban kezeli, emellett negyvenszeres olvasóként is használható. Elkerülendő az írási folyamat megszakadását, az ExacLink technológiát ágyazták a meghajtóba. Tesztünk során – a bevezető és lezáró szakaszokkal terhelve – 3 perc 39 másodperc alatt készült el a 725 MB-os ISO koronggal az aránylag csendes járású meghajtó, ami megfelel a kategóriájában elvárhatónak.

NÉVJEGY

Termék: MSI StarSpeed 32×12×40

Forgalmazó: Kelly-Tech Kft.

Ár: 33 000 Ft

Web: <http://www.kellytech.hu>

VIA VPSD-2580E

Úgy tűnik, hogy a „rég”, 1.1-es verziószámú USB a múlté. Az újabb alaplapokon szinte az a ritka, hogyha a lapkakészlet nem ismeri az új szabványt. Ha pedig tényleg nem ismeri, akkor nagyon gyakori a kiegészítő USB lapka jelenléte. Ezek – és az önálló 2.0-s USB kártyák – „lelke” is a leggyakrabban

az NEC USB lapkája. Újdonság a piacon a VIA azon új lapkája, amely saját OEM alaplap-disztribúciójában, a VPSD révén kerül forgalomba. A VPSD-2580E-nek tulajdonképpen semmi olyan speciális szolgáltatása nincs, amely kiemelne konkurensei közül, ha csak azt nem számítjuk, hogy megfelel az 1.1-es PCI energia-gazdálkodási specifikációnak (PCI-Bus

Power Management Interface Specification 1.1), így lehetővé teszi az USB kapura kötött eszközök igen agresszív energiamegazdálkodását.

NÉVJEGY

Termék: VIA VPSD-2580E

Forgalmazó: Interboard Rt.

Ár: bevezetés alatt

Web: <http://www.interboard.hu>,

http://www.viavpsd.com/product/VPSD2580E_spec.jsp?motherboardId=22

Smart Buy CD-R és CD-RW

Új CD-R márka forgalmazását kezdte meg a Napfény Kft. Smart Buy néven igencsak figyelemfelkeltő CD-R és CD-RW korongok kerülnek forgalomba, ugyanis a megszokottól eltérően nem a címkézhető, felíratozható oldal, hanem maga az adathordozó felület pompázik élénk árnyalatokban. Láthatunk már „hagyományos” ezüst, arany, kék, zöld árnyalatok CD-s verzióit, ezúttal viszont élénk (közel) alapszínekkal találkozunk. Legszélsőségesebb példa a PlayStation mintára koromfekete hordozófelületű korong, de hasonló megvalósítású kiválóan élénk színű kék, bíbor, vörös, narancs, zöld változatok. A termékpalette másik különlegességét Silver Diamond nevekkel illették, jellegzetessége – a nyomtatható felületen túl –, hogy ezüstszerű hordozófelületén nem hagy szabad szemmel felismerhető nyomot a meneték és sávok lezárása, ezzel szinte a megtévesztésig hasonlít a gyárilag nagy sorozatban előállított lemezekre. Találkozhatunk még újírható diszkekkel, köztük olyanokkal, amely a régebbi asztali CD-lejátszók kedvéért speciális optikai tulajdonságokkal bíró rávezető szakaszt tartalmaz. A cég még 90 perces, ugyanakkor nagy sebességgel írható nyersanyagot is tart kínálatában. A termékek többféle csomagolásban és kiegészítésben kaphatók, árak csak kis mértékben haladja meg a szokásos – pontos adatokat szerezhetnek, sőt vásárolhatnak is a megadott weboldalon.

NÉVJEGY

Termék: Smart Buy CD-R és CD-RW

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 300 Ft

Web: <http://www.multimedia.hu>

A4Tech Wireless Desktop RFKB-5C

Új billentyűzet-egér együttesekkel jelentkezett nemrégiben az A4Tech. Az RFKB-5C készlet rádióhullámok segítségével kommunikál a számítógéppel, normál magyar kiosztású billentyűzetet és ergonomikus kialakítású háromgombos, görgetőkerekes,

mechanikus egeret tartalmaz. A vevőegységet a szokásos PS/2-es billentyűzet- és egéraljzatba kell csatlakoztatni, a billentyűzet normál méretű, az egér AAA jelzésű tartós ceruzaelemekkel (két-két darab) üzemel. Természetesen a csomagban megtaláljuk az induló telepkészletet is. Két-két rádiósatorna közül választhatunk; mindkét eszköz

esetében a vevőn elhelyezett kétállású kapcsolókkal, diódák révén kapunk tájékoztatást az adatforgalomról, illetve a három váltó- (Lock) kapcsoló állásáról. Maximum ötméteres pórázalattal gazdálkodhatunk az üzembiztos működés érdekében. Windows Me alatt zökkenőmentesen üzemelt a készlet, finom, érzékeny munkaeszköznek bizonyult az egér. Windows XP alatt némi fennakadás mutatkozott, az egér és a billentyűzet együttesen (például <Shift>) és kattintás használata több elem kijelöléséhez nem tűnt használhatónak, ezért – míg a szükséges szoftverfrissítés meg nem jelenik – csak Win9x vonalra ajánljuk a készletet. Lévén multimédiás klaviatúra, a flopin mellékelt meghajtóprogramokkal kiegészíthetők az amúgy normál egér-billen-

tyűzet együttesként üzemelő páros képességei. Ezeknek köszönhetően szabadon beállítható a 12 multimédiás nyomógomb, amelyek alapállapotban médialejátszó és böngészőfunkciókat látnak el. Hasonlóképpen kényelmi igényeinkhez szabhatjuk az egér gombjait. Érdemes megemlíteni, hogy eléggé egyedülálló módon hat hónapos működési időt ígér a gyártó a mellékelt elemekkel.

NÉVJEGY

Termék: A4Tech Wireless Desktop RFKB-5C

Forgalmazó: Kelly Tech Kft.

Ár: 13 500 Ft

Web: <http://www.kellytech.hu>

Wayjet MPEG Station/USB

Jól felszerelt egység a Wayjet USB-s modellje: egy szolgáltatásdús sztereó tévé- és rádióvevő egység. Tartalmazza a szokásos tévé- és rádióantenna-csatlakozást,

HP deskjet 5550

A megszokottnál kissé szélesebb házban látott napvilágot az HP új nyomtatási technológiájának egyik legújabb képviselője. Nem csupán a külalak változott, hanem a belső megoldások és képességek sora is bővült. Alapvetően otthoni általános feladatokra és kiváló minőségű fotónyomtatásra találták ki az 5550-es modellt. A nyomtatási minőségek (vázlat, normál, legjobb) mellett megjelent az átlagos, mindennapi (Everyday) beállítás, amelyet a normál alá soroltak be. Két perc tíz másodperc alatt állított elő tíz oldal szöveget normál monokróm üzemmódban, ugyanezt egy perc ötvenöt másodperc alatt produkálta a mindennapos beállításokkal, a minőség számottevő romlása nélkül. Jórészt szöveges, irodai feladatoknál jöhet jól az opcionális duplex egység, hisz megvan az ilyen jellegű alkalmazáshoz szükséges teljesítmény.

Észrevehetően javították a fotónyomtatás minőségén, ebben az irányban jelentős fejlesztéseket eszközölt a gyártó. A PhotoREt III is nagyon szép eredményt adott, amin csak finomít az új PhotoREt IV színrétegző technológia, amely nagyobb szintartományt és finomabb színátmeneteket tud visszaadni. A PhotoREt IV alternatívájaként optimalizált 4800×1200 dpi-s felbontást is választhatunk, de csak fotópapírnál. Alapkiépítésben négy színkomponensből gazdálkodik a nyomtató, emellett „súlyosbításként” a fekete tank fotókazettára cserélhető, ami még finomabb árnyalatokat eredményez. Úgy tűnik, a technológia olyan fokra

jutott, ahol az egyes elemi képpontok már valóban csak nagyjával különböztethetők meg egymástól, és természetes színek esetében sem kétséges az eredmény. Lehetőség van keret nélküli nyomtatásra fotópapír (10×15 cm) méretű különleges hordozók esetén, ezek számára külön adagolónyílást alakítottak ki. Minden eszközt a deskjet 5550, amely a fotónyomtatásban mutatja meg igazán erejét. Az árak mérséklődésével – erre azért valószínűleg jócskán várni kell még – nagy sikerre számíthat az új sorozat, hiszen az otthoni felhasználók irodai és hobbiigényeit egy „személyben” képes kiváló minőségben kielégíteni.

NÉVJEGY

Termék: HP deskjet 5550

Forgalmazó: HP Magyarország Kft.

Ár: 46 500 Ft

Web: <http://www.hp.hu>

NÉVJEGY

Termék: Wayjet MPEG Station/USB

Forgalmazó: East Computer Kft.

Ár: 32 000 Ft

Web: <http://www.digital-world.hu/wayjet.html>

▶ a kompozit RCA és S-Video bemeneteket, sőt a szükséges huzalantennákat is. Rádásként jó minőségű távirányító szolgálja a kényelmünket.

Kétféle szoftverkészlet kapott helyet a csomagban. A Wayjet korábbi modelljeiben lévő, normál tv-alkalmazás a szokásos funkciókat foglalja magában, a műsor rögzítést csak meglehetősen pazarló, helyigényes formában teszi lehetővé. A jó minőségű és gazdaságos helykihasználású rögzítés érdekében a gyártó az InterVideo WinDVR-t is mellékel, amely – megfelelően erős, legalább 700 MHz-es processzor mellett – lehetővé teszi MPEG-1

és MPEG-2 minőségű mozgóképek rögzítését. Akár egy videorekordernél, beállítható a rendszeres vagy alkalmi felvételek rögzítése. Mivel WDM meghajtóprogramokra épül a termék, Windows 98SE vagy újabb operációs rendszerekre telepíthető. Ismerve az USB 1.1 viszonylag szűkös áteresztőképességét, továbbá azt, hogy a rendszer nem tartalmaz hardveres MPEG tömörítő áramkört, logikus a következtetés,

hogy nem tud majd kilépni az „USB tunerek” minőségosztályából. Annyi viszont biztos, hogy maximálisan kihasználja a lehetőségeket, képminőségével és szolgáltatásaival kategóriájában a legjobbak közé tartozik.

Minolta-QMS PagePro 9100

Új, nagy teljesítményű hálózati lézernyomtató jelent meg a Minolta-QMS kínálatában, melynek különlegessége a gyors sebesség és az A/3-as méret. Napjainkban a színes nyomtatók piacán dül gyilkos konkurenciaharc, ám továbbra is számos terület van, ahol a monokróm nyomatok maximálisan megfelelnek a célnak, annál inkább követelmény a sebesség és a hálózati támogatás.

Harmincöt lapos percenkénti teljesítményrel (A/4-es lapméret) dolgozik a készülék 1200×1200 dpi-s felbontás mellett, ráadásul nagyon rövid előkészítési idővel. Crown III technológiával tehetjük a hálózaton kihasználhatóvá képességeit. Támogatja a PostScript 3, PCL 6, PDF, HP-GL, Lineprinter leírónyelveket, ezek valamelyikével

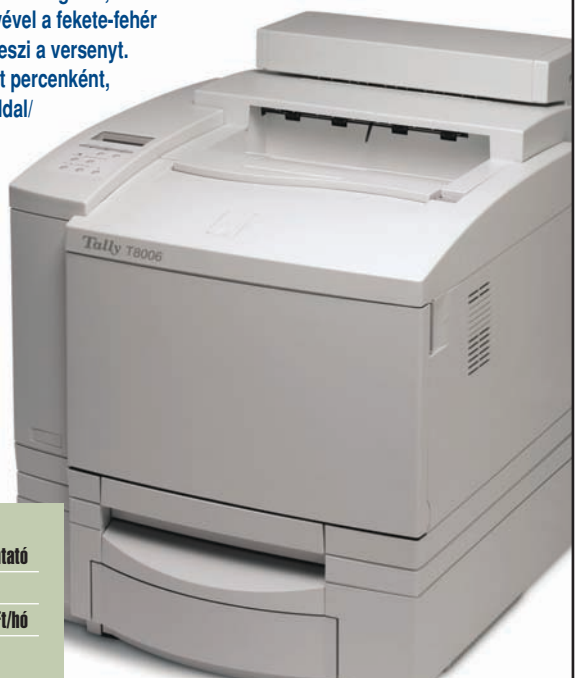
Tally T8006

A Tally új, T8006 típusjelű színes lézernyomtatója kiválóan használható Windows és Macintosh környezetben is. A/4-es lapmérettel dolgozik, ami általános irodai célokra tökéletesen megfelel, valamint 30 ezer lap/hó teljesítményével a fekete-fehér irodai lézernyomtatókkal is felveszi a versenyt. Színes módban 6 oldalt nyomtat percenként, egyszínű módban a tempó 24 oldal/percre nő.

A Tally Compressed Printer Language (CPL) adattömörítési eljárásának köszönhetően a nyomtató adatfeldolgozási sebessége rendkívül nagy, amihez szervesen hozzájárul a készülékben egymástól függetlenül dolgozó két processzor is. Az egyik kizárólag a nyomtatási képek elkészítésé-

ért felel, a másik pedig a memóriát, a csatlófelületet és a mechanikát vezérli.

2400×600 dpi maximális felbontásra képes, ami alkalmassá teszi arra, hogy megfelelő minőségű papírra akár fotóminőségben nyomtassunk. 192 megabájt belső memóriájába nagyobb képek is betölthetők.

NÉVJEGY

Termék: Tally T8006 színes lézernyomtató

Forgalmazó: Kvint-R Kft.

Ár: 495 875 Ft, tartós bérlet: 22 375 Ft/hó

Web: <http://www.tally.hu/>

PixelView
GeForce mánia

GeForce 4
MX420, MX440, MX460, Ti 4400, Ti 4600

TV-tuner kártyák és videodigitalizálók széles választékban!

WIN Computer

1064 Budapest, Vörösmarty u. 61.
Telefon: 353-4304, Telefax: 317-2834
www.win.hu, win@win.hu

0618

NÉVJEGY

Termék: Minolta-QMS PagePro 9100
Forgalmazó: Minolta Magyarország Kft.
Ára: 624 875 Ft
Web: <http://www.minolta.hu>

Vásárláskor hatezer lapos kapacitású tonerkazettát mellékelnek, az üzletekben 15 ezer oldal nyomtatására alkalmas töltet szerezhető be, ezenkívül van még néhány időszakosan cserélendő kellékanyag. Nagyon gyors, akár havi 150 ezer oldalig is terhelhető munkaeszköz a PagePro 9100, mely akár közepes irodákat is képes kiszolgálni.

kódolt anyagokat közvetlenül is nyomtathatunk, akár a beépített webszerver File Print funkciójával is. Nyomon követhető a kellékanyagok állapota, opcionális merevlemezzel az egyes felhasználók által generált költségek ellenőrizhetők a rendszerben. 500 lapos papírkazettával és 200 lap befogadására alkalmas egyedi adagolóval szállítják a 9100-ast. Az alapkiépítésben 64 MB-os memória 512-ig fejleszthető, mód van duplex egység beépítésére és bemene-ti papírkapacitás bővítésére 2200 lapig.

ADS USB 2.0 Drive Kit

Az újonnan terjedő USB 2.0-s adapterek lassan a jó minőségű alaplapok alaptartozékává válnak, ezért nem túl meglepő, hogy már nemcsak FireWire, hanem USB 2.0 csatlakozással is fejlesztenek külső perifériaházakat. Az elméleti 480 Mbps sávszélesség lehetővé teszi, hogy akár merevlemezeinket is kiköltöztethessük a gépházból, anélkül, hogy jelentős teljesítménycsökkenést kellene elszenvednünk. Ily módon hordozhatóvá tehetjük addig belsőleg használt CD vagy DVD frónkat, mely így több munkahelyet is kiszolgálhat nagyobb anyagi befektetés nélkül.

Beépített, aktív hűtéssel ellátott tápegység kapott helyet a készülékben, mely CD (5,25 inch) és merevlemez (3,5 inch) méretű ATA meghajtókat egyaránt képes fogadni. Néhány csavarral egyszerűen szerelhető a burkolat, belül a megszokott IDE

▶ kábel és tápdugó várja a merevlemezeket, CD-, vagy akár DVD-írókat. Mind fekvő, mind oldalára állított helyzetben üzemeltethető, amennyiben ezt a beépített meghajtó lehetővé teszi. A hátsó fronton RCA hang kivezetéseket is találunk hang-CD lejátszásához.

Win98 SE felett minden Windows változat támogatást élvez, Windows XP esetén még a telepítő CD-re sincs szükség, csatlakoztatás után nyomban meghajtó betűjelet kap a készülék, mely főként igényes külső-belső kialakításával tűnik ki a mezőnyből.

NÉVJEGY

Termék: ADS USB 2.0 Drive Kit

Forgalmazó: AT Comp Kft.

Ár: 37250 Ft

Web: <http://www.atcomp.hu>

Philips A3.600 Acoustic Surround Power

Hangminőségre és egyben megjelenésre is igényes felhasználókat céloz meg új hangsugárzó rendszerével a Philips. Az A3.600-as modellben továbbfejlesztéseket eszközölt, hogy lapított – 152×82×81 mm –, lágy előlapos hangszóróiból is a hagyományos, nagyobb helyigényű rendszerekhez hasonló minőségű hangot csalogathasson elő. Nem csupán a hangfalak mérete csökkent, valamelyest sikerült a mélynyomó dimenzióit is kordában tartani (228×190×266 mm). A wOOx basszus technológia kettős felfüggesztésű membránt használ, aminek révén kisebb úrtartalommal érhető el ugyanaz a hatás. Egyúttal – részben – az erős mélynyomó hivatott a kisebb méretű sugárzók mély dinamikáját kiegészíteni, tapasztalataink szerint hatékonyan.

Hatelemű készlet lévén 5.1-es hangkárttyával használhatjuk ki a térhangzás teljességét, legkézenfek-

vőbb az A3.600 PC-s házimozirendszerben való üzemeltetése. A satelittek megfelelő távolságra szerelhetők, amit a dicséretesen bőséges hosszúságú kábelezés valóban lehetővé tesz, még az alternatív stereo bemenetekhez is mellékel „madzagot” a gyártó. Az elemeket falra rögzíthetjük, illetve a mellékelt talpakon vízszintes vagy függőleges

orientációval helyezhetjük el. Három független analóg forrást képes kezelni a készülék, így a PC mellé beköthetünk még egy music centert vagy MP3-lejátszót is. Kényelmes, 19 nyomógombos távirányítóról végezhető el minden beállítás.

A hagyományos hangfalaktól erő tekintetében valamelyest elmarad ugyan, mégis a kis helyigény és jó hangminőség nagyon jó egyensúlyt találtak meg a fejlesztők az A3.600-ban. Az igényes tervezés és technológia – természetesen – magasabb árral párosul.

NÉVJEGY

Termék: Philips A3.600 Acoustic Surround Power

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 64900 Ft

Web: <http://www.multimedia.hu>

Tisztelt olvasóink!

Időről időre alakítunk a PC World tartalmán, kinézetén – természetesen az önök igényeinek megfelelően. Fontos tudnunk ezért, hogyan is vélekednek lapunkról, milyen javaslattal, észrevétellel tudják segíteni munkánkat. Kérjük, a lapban található kérdőíven válaszait (a négyzetek beikszelésével és a pontozott részek kitöltésével) juttassa vissza a PC World szerkesztőségébe: 1374 Budapest 5, Pf.: 578.

Fáradozását előre is köszönjük!

Azok között, akik 2002. július utolsó napjáig postára adják a kitöltött kérdőívet, **40 darab dobozos MAGIX terméket** sorsolunk ki!

Genius Wireless SmartScroll

Zsinórgondjainkra kínál jó megoldást a Genius rádiós egér alapmodellje. A hagyományos, mechanikus működési elvű, háromgombos, görgetőkerekes egér a gyártótól megszokott hasznos segédfunkciókat nyújtja egyszerű, bal- és jobbkezesek által egyaránt használható kivitelben. Könnyen átválthatók a nyomógombok funkciói a mellékelt MouseMate szoftverrel. A középső gomb lenyomására aktiválódik az EasyJump menü, mely kör alakban elhelyezve kínál gyorsgombokat a leggyakrabban használt funkciók eléréséhez. Kényelmes kiegészítő lehetőségeket kínál a SmartScroll, a rádiós átvitel nagyobb szabadságot biztosít, ára pedig elég barátságos ahhoz, hogy régi rágcsálónk tartalék beosztásba kerüljön. Irodai alkalmazásának sincs akadálya, 256 kiosztható azonosítókód révén egy szobában több SmartScroll is üzemeltethető.

NÉVJEGY

Termék: Genius Wireless SmartScroll

Forgalmazó: Fan IT Kft.

Ár: 6413 Ft

Web: <http://www.geniusnet.com.tw>

Géptakarítás

Hurrá, nyaralunk!

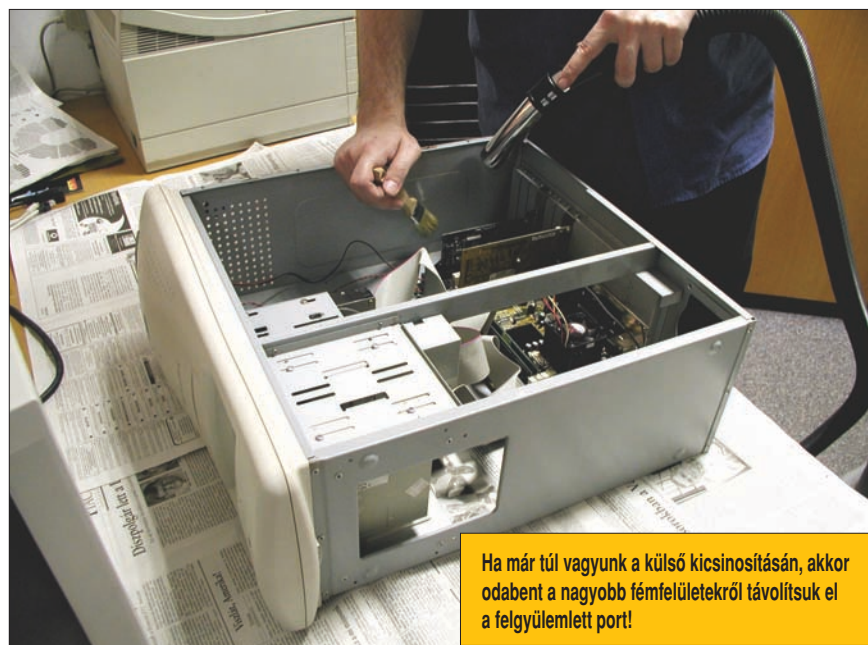
Aki nem kotorászik gyakran gépe belsejében, az nem is hinné, hogy mennyire rövid idő alatt, mekkora por képes felhalmozódni odabent. Nem hiszik? Tessék csavarhúzót ragadni, lekapni a fedelet, bekukkantani, és elszörnyedni! Ugye, megmondtuk! Jön a nyári forróság, és érdemes még időben hűsítő portalanítást végezni. Cikkünkben töviről-hegyire átvesszük, hogyan érdemes kitarítani a dobozban.

Nem tudom, hogy önök hogy vannak vele, de én a magam részéről takarítani utálok a legjobban. Pedig időnként muszáj. Muszáj, mert napjaink gépei nagyon erősen melegsznek. Tessék benézni egy gép belsejébe! Hűtőbordát látunk a processzoron, a grafikus kártya chipjén és memóriáin, az alaplap lapkakészletén és a legtöbb helyen a bordán ventilátor is csücsül. Lévén az egész PC-s miskulancia léghűtéses, mint a Zaporozsec, nagyon sokat számít, ha az alkatrészeket vékony porréteg fedí, és hőtakaróként melegen tartja azokat. Közeleg a nyár, és megelőzendő a negyvenfokos hőségben megmagyarázhatatlan okból le-lefagyó gépek okozta bosszúságot, érdemes inkább még időben megelőző takarítást csapni.

Hozzávalók

Mielőtt bármibe is belevágnánk, nézzük meg tüzetesen a gép hátlapját és az azt rögzítő csavarokat! Hogyha ezen a fértályon olyan garanciacímkét találunk, amely a gépház megbontásakor szakad, sérül, és a gépezet még garancia alatt van, akkor tegyük le a beavatkozásról. Érdemes körültekintően eljárni, mert sok kereskedő ad a gépeire 1+2 év garanciát, amit nem bölcs dolog elveszíteni. Ha már lejárt a garancia, akkor ne zavartassuk magunkat a címke miatt. Ha nincs címke, viszont érvényes még a garancia, akkor is tanácsos a kereskedővel tisztázni, hogy érvényes marad-e a jótállás az után is, ha mi nyúlunk bele a gépbe. Természetesen azt is tartuk szem előtt, hogy a PC érzékeny elektronikai berendezés, és ha nem bírunk némi ezermesteri gyakorlattal, akkor ne ezen kezdjük el edzeni. Azt is fontos tisztáznunk, hogy jelen cikkünk ugyan amolyan „csináld magad” jellegű útmutató, de a gépben folyó ténykedést mindenki a saját felelősségére végzi. Ha valami a végén balul üt ki, akkor azért csak magát

okolhatja a beavatkozást végző. Nos, tekintsük át, hogy milyen tárgyakra lesz szükségünk! Készüljünk fel arra, hogy jó nagy piszkot fogunk „generálni”, ezért érdemes annak a helynek a környékét, ahol munkálkodni szándékozunk, újságpapírral beborítani. Ezenkívül kell majd egy pár

Ha már túl vagyunk a külső kicsinosításán, akkor odabent a nagyobb fémfelületekről távolítsuk el a felgyülemlt port!

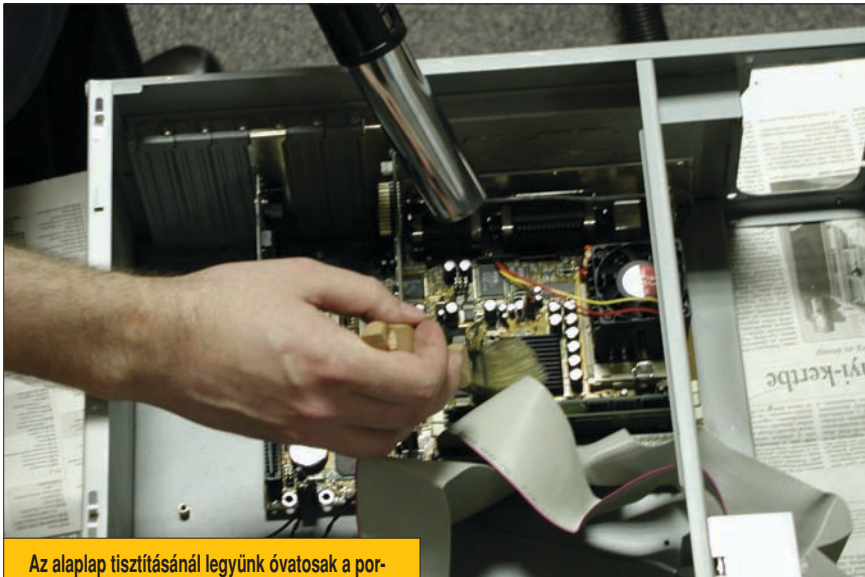
csavarhúzó, kis doboz a kitermelt csavaroknak, egy ecset, amellyel portalanítani fogunk a kényes helyeken, porrongy, valamint egy porszívó. Ez utóbbiból lehetőleg egy olyan, amelyen lehet szabályozni a szívás erejét. Ez a szükséges minimum, amelyet majd kiegészíthet még (bővebben lásd később) egy-két apróság. A legfontosabb hozzávaló azonban egy szabad délután, lévén, hogy a jó munkához idő kell.

Külsőn

Ha már nekiduráltuk magunkat, akkor érdemes kívülről is rendbe kapni a szerkezetet. Mindenekelőtt minden létező csatla-

kozót húzzunk ki a gépből, és helyezzük oda a házat, ahol előkészítettük a terepet a poroláshoz. Ha az oldallapok eltávolíthatóak, akkor a legegyszerűbb a mosogatóban, közönséges háztartási mosogató-szer és egy puha mosogatószivacs segítségével lecsutakolni az egészet. Vigyázzunk arra, hogy a ház festését könnyű megkarcolni, tehát ne a fémforgács dörzsivel essünk neki! Ugyanez a tanácsom a műanyag előlapra. Ha könnyű leszerelni, akkor a mosogatóba vele! Amennyiben vannak rajta díszítőelemek – matrica, teljesítményfokozó dekorcsík stb. –, és meg is akarjuk tartani ezeket, akkor a mosogató eljárás nem működik, mert ezek a miskulanciák bizonyosan leáznak. Ha műanyag díszítőlecek vannak rajra, akkor szintén ellenjavallt a módszer, mivel ezek alá beszívárog a víz, amit pokoli nehéz aztán kicsalogatni onnan. Ha meg ott marad, akkor könnyen a gép vesztét okozhatja, hogyha az elektronikával találkozik. A mosás után hagyjuk megszáradni

a „karosszériát”. Minthogy a ház nem rozsdamentes acélból készül, besegíthetünk neki egy kis törölgetéssel. Persze ha már ennyitől elkezdi oxidálódni a lemez, akkor az már régen rossz, de mi azért legyünk csak gondosak! Visszaszerelés előtt majd gondosan vizsgáljuk át, nehogy a sarkokban, hajlatokban, szellőzőnyílásokban rekedjen néhány makacs vízcsepp. Ha a fémburkolat vagy a műanyag borítóelemek nem távolíthatók el teljes egészében, vagy valamiért a vizes módszer nem használható, akkor mást kell kieszelnünk. A kereskedelemben kaphatók olyan, vegyszerrel kezelt törlőkendők, illetve olyan

Az alaplap tisztításánál legyünk óvatosak a porszívóval! Az ecsettel tereljük belé a port, különben az apró alkatrészek a porszívóban végezhetik

tisztítószeret, amelyeket pontosan erre a feladatra találtak ki. Ezek antisztatikusak, és biztosan nem ártnak a műanyag felületeknek. Hátrányuk, hogy nem a legolcsóbbak, no meg be is kell szerezni őket. Jómagam a leszerelhetetlen fémburkolat kezeléséhez már évek óta az enyhén nedves domestosos rongyot használom. Ez remekül oldja a koszt, de van egy hátránya. A kezelés után hátramaradó szag nem éppen kellemes, illetve a műanyag felületekre sajna nem biztos, hogy alkalmas. Éppen ezért pattintsunk ki egy, a meghajtók beépítésére szolgáló bölcső elől egy műanyag fedőlapot, és annak a hátsó oldalán – ahol, még ha baj lesz is, nem látszik – próbáljuk ki, hogy nem hagy-e nyomot rajta. (Dörzsöljük át, és hagyjuk egy kicsit „dolgozni”. Ha pár perc múlva, letörlés után nem hagy nyomot, akkor minden rendben, szabad a pálya egy nagyobb kiterjedésű beavatkozáshoz.)

PORTALANÍTÁS

Amíg a külső burkolat szárad, addig foglalkozunk a „motorházzal”! Ha hatalmas porcicák acsarkodnak ránk, akkor ezekkel bánjunk el először. Ha az összecsapáshoz a porszívót vetjük be, akkor legyünk nagyon óvatosak. Állítsunk be egy egészen alacsony szívóteljesítményt, vagy ha van olyanunk, akkor használjunk morszapor-szívót. Ez azért fontos, hogy csak a por kerüljön a porzsákba, és ne a kis műanyag sapkák az átkötésekről (jumper) vagy akár az apró, gyengébben odaforrasztott alkatrészek. Éppen ezért lehetőleg ne egy ipari porszívóval támadjunk rá. Második lépésben – a jobb hozzáférhetőség végett – érdemes kiszerezni a tápegységet. Az ATX szabványú házaknál általában négy csavar

Gondosan tisztítsuk ki a hűtőbordákat az alaplapon és a grafikus kártyán is!

rögzíti a tápot, amelyek a gépház hátlapja felől oldhatók. A fémdobozt hátrafelé lehet kiemelni a házból, de persze előtte ki kell húzni a csatlakozókat az alaplaptól és a meghajtókból. Ugyan az ATX tápegység csatlakozói kivétel nélkül „bolondbiztosak”, nem árt, hogy még mielőtt szétkapnánk mindent, mint foxi a lábtörölt, memorizáljuk, hogy mi hová való. (A gyakorlatlanabbak számára jó trükk lehet jegyzet-tömlapokat húzni – néhány útbaigazító feljegyzéssel – azokra a csatlakozókra, amelyek használatban voltak. Papírt közepén kiszúrni egy ollóval, áthúzni a dugón, fölötte félbehajítani!) Egyelőre tegyük félre a tápot, majd később foglalkozunk vele.

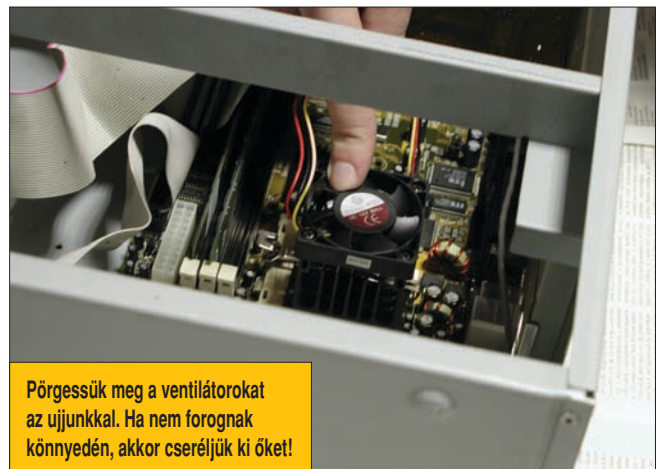
Most, hogy jobban hozzáférünk a dolgokhoz, megkezdhetjük a portalanítást. Valószínűleg mindent vékonyabb-vastagabb porréteg fed. Ezt kell felszámolnunk! A gyakorlat abszolút szabad stílusú, minden, a rendelkezésünkre álló eszközt felhasználhatunk. Az ecset lesz a leghasznosabb kellék, segítségével a hűtőbordák vájatai közül, a picurka alkatrészek közül is kipiszkálhatjuk a koszt. A lényeg az, hogy a nagy munkában semmi se végezze a porszívó gyomrában, ami nem por. Arra is figyeljünk oda, nehogy átállítsuk az apró, úgynevezett DIP kapcsolókat a lapon – feltéve, hogy vannak ilyenek rajta – takarítás közben. A bővítőkártyákról se feledkezzünk meg! Sőt! A legokosabb, ha

először ezekkel kezdjük. Talán kiszerezni a legtanácsosabb őket. Az alkatrészek nélküli hátoldalakat a legegyszerűbb áttörölni egy ronggyal. Arra azonban figyeljünk oda, hogy a forrasztások kis csúcsos, szűrős végei alaposan megszagathatják a rongyot, és a kezünket is összeszurkálhatják. A RAM modulokat se felejtjük ki! Töröljük át a meghajtók külsőjét – ha kell, akkor szereljük ki őket

a bölcsőből –, majd legutoljára töröljük ki a gép belsejét is, de egyáltalán mindent törölgessünk le, ami poros. Ne hagyjuk ki az IDE és flopikábeleket sem!

VENTILÁTOROK

A különböző hűtőbordákat aprólékosan tisztítsuk meg. A legtöbb esetben csak pár, könnyen oldható csavar rögzíti hozzájuk

Pörgessük meg a ventilátorokat az ujjunkkal. Ha nem forognak könnyedén, akkor cseréljük ki őket!

Gyakran elhangzó tévedések

„Minek annyit vacakolni? Le kell kapni a ház oldalát, aztán sokkal jobban hűl!”

Hát persze! Ez pont „akkora okosság”, mintha azt mondanánk, hogy „ha az autóban bedöglik a termosztát, és folyton felforr a motor, akkor nem kicserélni kell, hanem levenni a motorháztetőt!” Ha így teszünk, akkor bármi belepottyanhat a gépbe, és még egy eltévedt golyóstoll vagy gemkapocs is komoly károkat okozhat. Sokkal hangosabbá is válik a gép egyúttal, hiszen nincs borítás, hogy a zaj útját állja, és még csak az sem biztos, hogy tényleg jobban hűl. Az ATX szabványú házak kivétel nélkül úgy működnek, hogy az előlap felől „belélegzik” a friss levegőt, majd a tápegységen keresztül a gép hátlapja felé „kilélegzik” a felmelegedettet. Ha a levegő útját „elrontjuk” azzal, hogy levesszük a fedelet, akkor egyáltalán nem biztos, hogy a felmelegedett levegő távozni tud, illetve hogy a beáramló levegő „friss”, hűvösebb lesz.

„Nem kell a tisztítással vacakolni! Beletűjök tudóból, az leviszi a port.”

Ezzel csak azt érni el, hogy a frissen lerakódott por felkavarodik, hogy szinte azonnal máshová telepedjen le.

a ventilátorokat. Ha ez a helyzet, akkor szereljük le őket. Arra figyeljünk oda, hogy gyakran az energiaellátásukról gondoskodó tápkábelek nem oldhatóak, így előfordulhat, hogy a ventilátor például a grafikus kártyán fityeg. Ha így is volna, igyekezzünk a lehető legalaposabban megtisztítani őket! Próbaképpen pörgessük meg a lapátokat. Ha azt tapasztaljuk,

hogy a ventilátor nem forog könnyedén pár fordulatot, szorul, vagy 1-2 fordulat után megtorpan, akkor cseréljük ki egy vadonatújra. Ha ez egyszerűen nem oldható meg, akkor forduljunk szakemberhez segítségért. Különösen kritikusak a CPU-n, a videokártyán, illetve az alaplapi lapkakészlet hűtőbordáján található ventilátorok. Ha ezek megállnak, akkor könnyen tönkremehet a gép, vagy legalábbis az az alkatrész, amelyiket hűtik.

A TÁPEGYSÉG

A PC felépítése olyan, hogy a rajta átáramló levegő zöme az ATX tápegységen ömlik át. Ennek következtében ez a terület

Vegyük komolyan a figyelmeztető feliratot! Csak akkor nyúljunk a tápegységbe, ha tudjuk, mit csinálunk!

a legnagyobb porcsapda a gépben. Éppen ezért feltétlenül fontos lenne, hogy kitarítsuk. Ez sajnos több okból is meglehetősen bajos. Egyrészt ez az egyetlen olyan részegység a gép belsejében, ahol nem alacsony – 5, illetve 12 volt – feszültség,

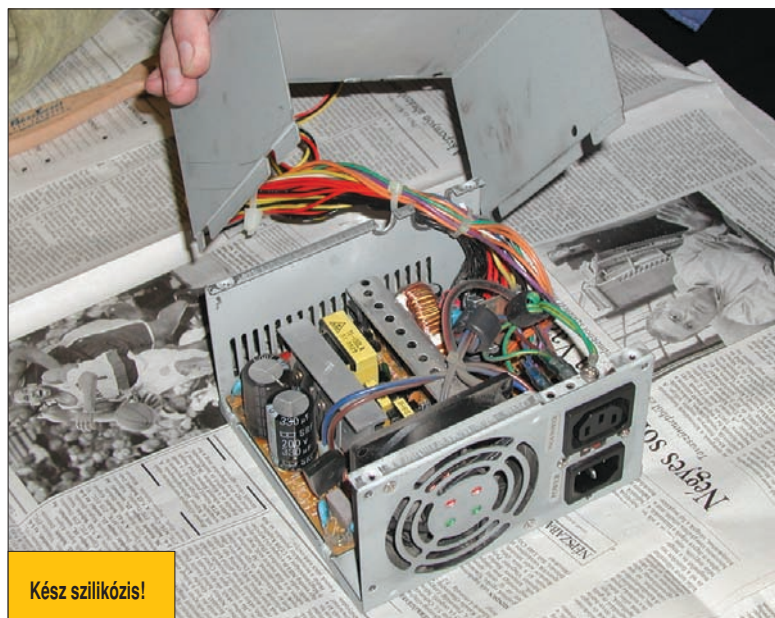
hanem 220 V „szaladgál”, és nem (csak) attól kell félni, hogy mi okozunk maradandó károkat abban, hanem sokkal inkább attól, hogy az okoz akár „javíthatatlan” károkat bennünk. (Magyarul: életveszélyes áramütést lehet kapni!) Éppen ezért kell nagyon komolyan venni azokat a figyelmeztető feliratokat, amelyeket mind egyik tápegységen elhelyeznek. Tehát senkinek sem javasolhatom, hogy a megfelelő szakértelem híján maga próbálja azt kitarítani. Kénytelen-kelletlen a legbiztonságosabb, de csak tüneti kezeléssel kell megelégedni. Azaz a szellőzőnyílások kitisztításával, illetve a ventilátor lapátjainak kívülről történő letisztításával. Ha ez utó-

bi esetében azt tapasztaljuk, hogy nem forog könnyedén, akkor azonnal vigyük el a tápot egy szervizbe, és cseréltessük ki a ventilátort. (Ha már úgyis kinyitják, akkor szóljunk, hogy takarítsák is ki.) Ha mégis úgy döntünk, hogy nekilátunk a feladatnak mi magunk, akkor megint csak mérlegeljük a garancia

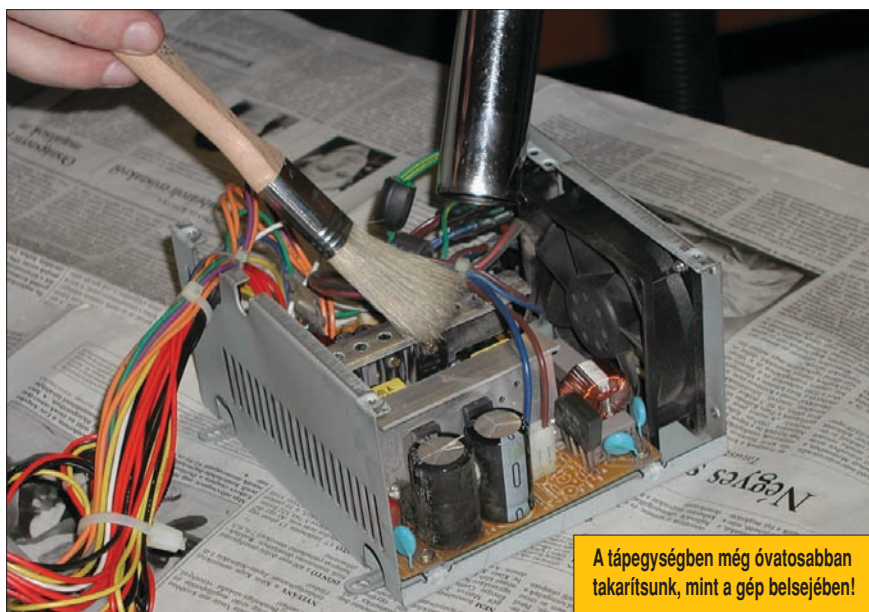
kérdéseit. A tápegység bizonyosan le lesz zárva egy papírcsíkkal vagy pecséttel, amely megsérül a fedél megbontásakor. Még ha gépünk forgalmazójával tisztáztuk is azt, hogy nem vész el a garancia, hogyha benyúlunk a masina belsejébe, bizo-

A legnagyobb porcsapda a tápegység. Először végezzünk a porszakállal a szellőzőnyílásoknál!

Kész szilikózis!

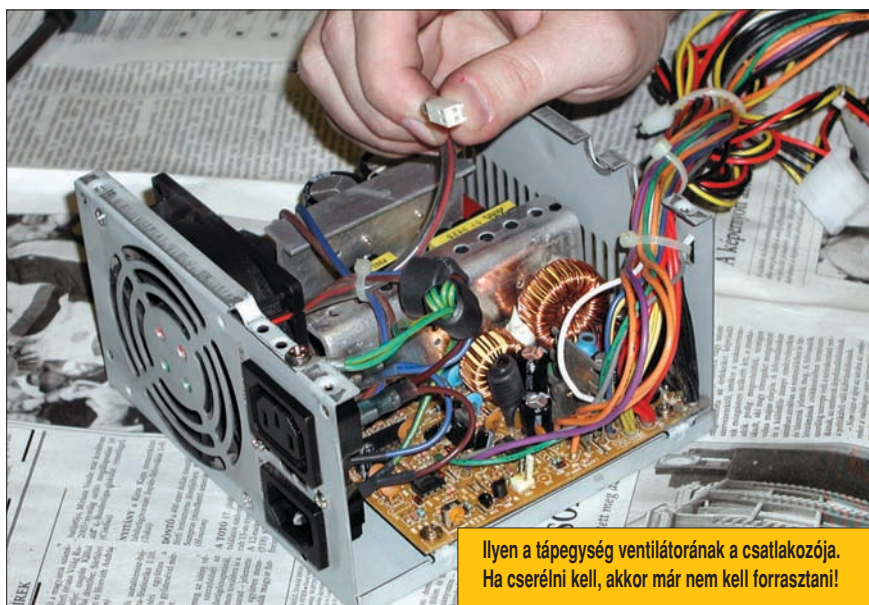

A tápegységben még óvatosabban takarítsunk, mint a gép belsejében!

nyosak lehetünk abban, hogy ugyanez nem lesz igaz a tápra! Erre is figyelmeztet – az áramütés veszélye mellett – a tápegység felirata.

Összefoglalva: csak és kizárólag akkor bontuk meg a tápegységet, hogyha érünk magunkban megfelelő szakértelmet,

Ha mindenem túl vagyunk, akkor csak az van hátra, hogy összeszereljük, amit szét-szedtünk. Ténykedésünk nemcsak abban hálálja meg magát, hogy megelőzzük vele a nyári hőségben az esetleges túlmelegedést, hanem költséges javításokat igénylő meghibásodásokat is elkerülhetünk.

Ilyen a tápegység ventilátorának a csatlakozója. Ha cserélni kell, akkor már nem kell forrasztani!

ha legalább egy fél órája lecsatlakoztattuk a 220 voltos hálózatról, és már lejárt rá a garancia! Odabent sokkal szörnyűbb állapotokat fogunk tapasztalni, mint eddig, lesz munkánk bőven. Az újabb tápegységekben – az utolsó pár évben – a hűtőventilátor tápcsatlakozói már nem fixen vannak beforrasztva, hanem egy csatlakozóaljzathoz futnak, természetesen egy csatlakozódugón keresztül. Ez jelentősen megkönnyíti az elkoszolódott, előregedett ventilátorok cseréjét.

A témának ezzel még nincs vége! Egyik következő számunkban vissza fogunk térni a hűtés kérdéséhez, csak éppen azokat a kiegészítőket vizsgáljuk majd meg, amelyek segítségével feljavíthatjuk gépünk hűtését. Annyit már most elárulhatok, hogy nem csupán különböző ventilátorokról és hűtőbordákról lesz szó!

Samu József

VIDEÓ A CD-N!

Digitális fényképezőgépek

Hiányérzet nélkül

Közel három évvel ezelőtt adtuk közre a *PC Worldben* részletes összeállítást a digitális fényképezőgépekről. Igaz ugyan, hogy időről időre be-bemutattunk efféle masinákat, most mégis időszerűnek tartottuk – mind az eltelt három év, mind pedig a közelgő nyár miatt – alaposan átböngészni a gyártók és forgalmazók kínálatát. Ennek eredményeiről olvashatnak a következőkben.

Úgy gondoltuk, hogy ha már részletes áttekintést készítünk, szerepeljen benne minden érdekelt. Ez azonban már úgy is 15 gyártót jelentett, hogy önhatalmulág kizárólag csak az ezen a területen nevet szerző, valódi fényképezőgépet gyártókat vettük számításba. Nem terveztük például a különböző műanyag szappantartó kialakítású, webkamera-funkciókkal felvértezett készülékek összegyűjtését. Miután kiderült, hogy két gyártó – az Agfa és a Toshiba – már nem szereplője a hazai piacnak, „alig” 13 gyártóval kellett számolnunk. Ezért egyszerű szabályt alkotunk: három – önkényesen felállított – kategóriában egy-egy modell indulását enge-

délyeztük! A három kategória a 2 megapixel alatti, a 2–4 megapixeles és a 4 millió képpont feletti felbontást jelentette. Tudtuk, hogy nincs mindenkinek mindhárom csoportba tartozó gépe, ennek ellenére mégis megdöbbentő számú – 34 – gép érkezett szerkesztőségünkbe, ebből két professzionális változatot külön „kezeltünk”, ezekről hátrébb önálló cikket olvashatnak. A megmaradt 32 példány bemutatására alig tíz oldalunk maradt, ezért táblázatba foglaltuk legfontosabb paramétereiket és adataikat. Na most meg a táblázat lett akkora, hogy elvitte volna az oldalak majd felét, így nem maradt más, mint hogy azt CD mellékletünkre „telepítsük”.

A következőkben tehát gyorsított menetben „végigszaladunk” a beérkezett gépek leglényegesebb tulajdonságain. Írásunk valójában nem teszt, hanem egyszerű piaci körkép, így ne várja el senki, hogy ezt vagy azt a típust a másikkal szemben jobbnak vagy rosszabbnak nevezzük; ezt egyszerűen rábízzuk olvasóinkra. És a napjainkban már evidens tulajdonságokra sem világítunk rá, például azt emeljük ki, ha valamelyik modell NEM rendelkezik digitális zoommal, és így tovább... De ne fogyasszuk tovább a helyet felesleges fecsegéssel, jöjjenek a készülékek gyártók szerint csoportosítva!

Canon

Canon Hungária Kft. – <http://www.canon.hu>

A Canon hazai képviselője összesen négy fényképezőgépet juttatott el szerkesztőségünkbe, ebből a profi D60-ast külön „kezeltük”. A másik három viszont pontosan illeszkedett a mi kategóriáinkba...

CANON POWERSHOT A100

Jellemző ár: 74 000 Ft

Az A100-as roppant kecses és esztétikus formavilágú, az elvárható alapfunkciókon túl egynéhány többletet is tartalmazó, belépő szintű készülék. Ebben a kategóriában nem jellemző

az optikai zoom, a Canonban sincs, van viszont digitális nagyítás (3,2-szeres), beépített vaku, makró és videó mód, manuális beavatkozásokra is lehetőségünk nyílik, többek között a fehér-egyensúlyt, az expozíciós korrekciót vagy az ISO-érzékenységet is szabályozhatjuk! Meglepetésre már ezt az apróságot is ellátta a Canon az úgynevezett AiAF élességállítással, ami annyit jelent, hogy az általunk háromból kiválasztott egy ponton történik az élességállítás. De van még panoráma mód, készíthetünk sorozatfelvételt, továbbá bekapcsolhatjuk a Photo Effect különböző szűrőit. Az 1,3 megapixel hatalmas méretű képek „lövésére” nem igazán alkalmas, házi használatra viszont éppen elegendő. Csakúgy, mint a 8 MB-os CF kártya kapacitása. A két ceruzaelemmel is üzemelő A100-as USB kapun kommunikál a számítógéppel, bizonyos nyomtatókra közvetlenül is nyomtat – viszont nincs videokimenete! A Canon PowerShot A100-as jóval többre képes, mint amire egy alapmodelltől számítanánk, ideális mindazok számára, akik filmes gépből is csak egy 5-10 ezer forintos automatát vennének.

Canon PowerShot A100

Canon PowerShot S30

Canon PowerShot S30

Jellemző ár: 239 990 Ft
 „Középső” csoportos a Canon PowerShot S30-asa. Ez a nagyon szép, ezüstsínnű fényképezőgép szinte mindent tud, amire a nem profiknak szükségük lehet. Bekapcsolását a lencsevédő félrehúzásával kezdeményezhetjük, míg a lejátszáshoz van külön gomb. Az exponálóbillentyű megérintésével azonnal visszatérünk a felvételhez. A több mint 3 megapixel S30-asba mindent belezsúfoltak: háromszoros optikai zoom, teljes manuális kezelhetőség, vaku, gyári programok garmadája, kézi és autofókusz (az AiAF is), sőt még a vakuerősséget is szabályozhatjuk. Itt a középkategóriában már gyakori az úgynevezett AEB funkció, nem hétköznapi viszont az AE Lock és a FE Lock

megléte! (Ezekről lásd *Néhány fogalom* című keretes írásunkat.) Az azonban természetes, hogy az S30-as is CF kártyát fogad (16 MB-os jár hozzá, és lehet RAW képeket is készíteni), van mozi funkciója, és a Direct Print üzemmódot is ismeri!

Canon PowerShot G2

Jellemző ár: 319 900 Ft

A Canon új, felső kategóriás készüléke elsősorban felbontásában, nem utolsósorban formájában több, mint az S30-as. Már 4 megapixel a CCD-je, és a kameraház is kezdi a „szokásos” alakot felvenni. Ennek eredményeképpen a roppant jó minőségű objektív elé már – adapter közbeiktatásával – szűrők és konverterek is szerelhetők! A klasszikus kameraformának is köszönhető, hogy a fontosabb funkciók – vaku, önkioldó, makró stb. – önálló gombot kaptak, van már üzemmódválasztóval kiegészített főkapszoló is, köréje optimálisan elhelyezett programválasztóval. Természetesen a G2-es is működhet automata, teljesen manuális és AE Program üzemmódban. Különlegességei közé tartozik a szabványos vakupapucs megléte, és a kihajtható, kifordítható LCD panel is – de vajon hová lett az AE Lock? CF memóriakártyára dolgozik – gyári méret 32 MB-os –, és készíthetünk vele tömörítetlen RAW állományokat is. A G2-est főképp azoknak ajánljuk, akik még nem profik, és a funkciókat és a minőséget az aktuális divat fölé helyezik.

Canon PowerShot G2

Casio

DigitCam Kft. – www.digitcam.hu

A Casio modellek „ereje” főképp a funkciók sokaságában rejlik, kiváltképp ha mindez még nagyon jó minőséggel és alacsony árral is párosul. Összeállításunkban két változatot mutatunk be: egy közép- és egy felső kategóriást.

Casio QV-3500EX

Jellemző ár: 195 000 Ft
 Egyszerű – már-már puritán –, fekete színű műanyag házban megbújó ragadozó: ez lenne talán a legtalálhatóbb meghatározás a 3500-asra. Mindent tud, amit egy korszerű közép-kategóriás fényképezőnek tudnia kell, sőt sok esetben még annál is többet. Háromszoros optikai zoomos objektívjének paraméterei a felső kategóriát idézik (tán nem ebben is Canon lencsekészlet van?). Fotófunkciói pedig még a nagyobb teljesítményű példányok egyikének-másikának sem válnának szégyenére! A számtalan automata és kézi mód közül talán egyedül az AE Lock gombot hiányoljuk – ha már ennyi mindenre alkalmas ez a masinéria. De pár szóval emeljük ki néhány különlegességet: az AF keret 3×3-as zónában mozgatható, az objektív elé szűrők, konverterek szerelhetők. Roppant szép és tartalmas a menüje,

Casio QV-3500EX

Néhány példa a több tucat Casio-féle Best Shot lehetőségökből

ezáltal könnyen kezelhető, jól érthető. A parancsok tulajdonképpen roppant finoman kidolgozott grafikus ikonok. Sok speciális üzemmódja van, ezek közül is kiemelkedik a Best Shot, ahol egyszerre 28 előre definiált (például tűzijáték, éjszakai portré) beállítás közül választhatunk, majd a gép automatikusan beállítja a szükséges értékeket. CD-ről továbbiak is bemásolhatók a CF kártyára. Nemcsak egyszerű önkioldója van, hanem kétféle idejű késleltetés is igénybe vehető!

Casio QV-4000

Jellemző ár: 247 500 Ft

Nincs mese, a Casio 4000-es igazi telivér: a CCD a Sony, az objektív a Canon gyártmánya, paramétereinek legtöbbször példátlan

nagyon hasonlít a Canon G2-eséhez. A profi külsőhöz méltó a minőség is, itt is külön gombokkal irányíthatjuk a legfontosabb üzemmódokat. Több forgókapcsoló szolgál a programok

Casio QV-4000

és a különleges funkciók kiválasztására, illetve beállítására, a színes kijelzőn megjelenő csodaszép menüt viszont joystick-szerű tuskéval irányíthatjuk.

Leegyszerűsítették a számtalan gyári program közötti választást: nincsenek piktogramok meg üzemmódok, viszont van itt is Best Shot mód, de itt már 100 további extra beállítás tölthető a gépre. A teljesen manuális módhoz kapcsolódik, hogy a QV-4000-esnél is megvan a 9x9-es fókuszmatrrix, és – végre! – e gépnél is megtaláljuk az AE Lock gombot.

Epson

Ingram Micro – <http://www.epson.hu/product/imaging/phpc3100z/>
Az Epson kínálatában pillanatnyilag egyetlen modell szerepel, mi most ezt be is mutatjuk. A PhotoPC 3100Z első ránézésre teljesen szokásos – na jó, a jobbik közül való – középkategóriás változat.

EPSON PHOTOPC 3100Z

Jellemző ár: 193 750 Ft

Epson
PhotoPC
3100Z

Azonnal felismerhető, hogy sokat adtak az ergonómiára: a 3100Z kialakítása talán a legjobb az összes fényképezőgép közül. Miután bekapcsoljuk az Epsont, azt tapasztalhatjuk, hogy a kezelhetőség is példaértékű. A nagyméretű színes kijelző alatt

és a jobb szélén található gombok pontosan úgy használhatók, mint napjaink modern vadászgépein: a gombok mellett mindig az aktuális beavatkozási lehetőséget olvashatjuk, ami pontosan érthető és mindig célratoró. Csak hab a tortán, hogy szabályos kamerafogás esetében a hüvelyk- és mutatóujjunkkal a nyomtatási gomb kivételével minden kapcsolót, tolatyút és nyomógombot kényelmesen elérhetünk! Mindezt úgy, hogy közben a kompozícióról nem kell elvenni tekintetünket!

Az Epson „közönséges” 3,3 megapixeles, teljesen manuális használatra is alkalmas digitális fényképező, ellátták szabványos vakupapuccsal, és adapterrel kiegészítő szűrők, valamint adapterlencsék is felszerelhetők rá. A gyártó nagy hangsúlyt fektet úgynevezett HyPict módjának a reklámozására, ami nem jelent mást, mint hogy a valódi CCD-felbontást interpolálással alaposan megnövelik. Annak ellenére, hogy nem rossz a módszer eredménye, nekünk azért jobban „passzolt” az eggyel kisebb, de tömörítetlen TIFF formátum használata.

Természetesen az Epsonnál is megtalálhatók a már-már hétköznapiak mondható extrák, mint például a mozgóképfelvétel, a hangalámondás a képek alá vagy a néhány gyári program. Az intervallumfotózás viszont kiemelendő, mert nem sok cég tervezi ezzel a gépet: megadott időközönként képet gyárt a kamera, például egy virág nyílásáról vagy a felhők vonulásáról.

Fujifilm

Fujifilm Magyarország Kft.

A Fujifilm is három termékkel vett részt összeállításunkban, igaz, most csak kettőről lesz szó, mivel a harmadikat majd a profi gépeknél ismertetjük. A „maradék” két japán gép viszont egyaránt a középkategóriába sorolt be. Közöttük nemcsak a felbontásuk, hanem alapvetően a használati módok tesznek különbségeket.

FUJIFILM FINEPIX 2800 ZOOM

Jellemző ár: 169 990 Ft

A két középkategóriás Fuji modell közül a nagyobb sorozatszámú a kisebb, hiszen ebben csak 2,1 megapixeles CCD van, azaz éppen átesett a gép az általunk felállított határon. A szép, esztétikus és nem utolsósorban különleges formájú kamera jellege kettős. Egyrészt roppant egyszerű és csak alapvető üzemmódokra képes – szemben a korábbi kategóriatársaival, itt inkább azt kell kiemelni, hogy szinte semmit sem módosíthatunk manuális módban –, másrészt nem egy tulajdonsága a magasabb osztályba sorolt kamerákra jellemző.

Fujifilm Finepix
2800 Zoom

Az elsőre utal, hogy csak néhány alprogrammal rendelkezik, kizárólag manuális módban van lehetőség az expozíciós korrekció vagy a fehéregyensúly beállítására. Van ugyan vaku, makró mód, sorozatfelvétel vagy önkioldó, de ezek nem önálló gombbal, hanem menüből szabályozhatók. Apropó, menü: arra is az egyszerű kezelhetőség a jellemző, ezt támogatja a színes grafikus felület is.

Ebben a kategóriában nem szokásos, ha valamely cég a háromszorosnál nagyobb optikai zoomot szerel készülékére. A FinePix 2800 Zoomon meglepetésre hatszorost találunk, ami több mint elegendő. Ugyancsak különlegesnek nevezhető, ha optikai helyett elektronikus keresőn szemlélhetjük a célterületet, a 2800-asban pedig ilyen van, ráadásul igen komoly felbontású! Arról se feledkezzünk meg, hogy ez a Fujifilm modell webkameraként is alkalmazható.

FUJIFILM FINEPIX F601 ZOOM

Jellemző ár: 249 900 Ft

A kisebb számú a nagyobb, pedig még fizikailag is lényegesen apróbb az F601 Zoom. Ebben 3,3 megapixeles Fujifile Super CCD található, sőt az Epsonhoz

Fujifilm Finepix F601 Zoom

hasonlóan ennél sem elégedtek meg az egyébként is tekintélyes valódi felbontással, hanem itt is interpolálással növelték meg a legnagyobb hasznos képméretet.

A 2800-assal szemben a Fuji kameránál már megismert álló, cigisdoboz formátumú modellnél visszatértek a háromszoros

optikai zoomhoz, az optikai keresőhöz viszont – az említett készülék százszázalékosan automata rendszerével ellentétben – az F601 Zoomnál megint lehetőségünk van a kézi beállításokra. Meglepő módon szinte mindent szabályozhatunk manuálisan is – még az élességet is! A kijelző felett világító piktogramok mutatják a beállított üzemmódokat. Egy joystickszerű tuskéval állíthatjuk be a zoomot, de ugyanezzel mozoghatunk a grafikus, jól áttekinthető menüben is, és ez az OK is egyben. Van manuális fókusz is, de az autofókusznál a mérési pontot a botkormányával pozícionálhatjuk! Erőssége az F601 Zoomnak a sorozatfelvétel: folyamatosan 40 képig „tüzelhetünk”. Különleges korlátozás nincs, de a vaku nem használható, a képméret kizárólag 1 megapixeles lehet, és csak az elsőnél történik mérés.

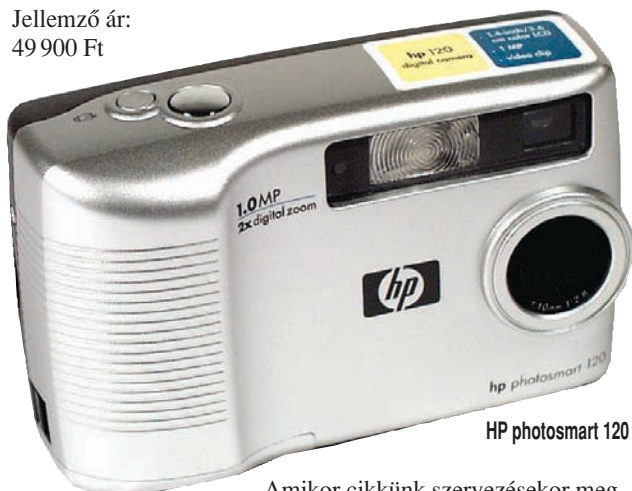
HP

HP Magyarország Kft. – <http://www.hp.hu>

A HP digitális fényképezőgépei, a photosmart sorozat tagjai egyszerűségükről és roppant könnyű kezelhetőségükről híresek. Összeállításunk három HP terméke pontosan illeszkedik a csoportokba, azaz mindegyikben egyet-egyet találunk. Ami közös bennük: fényképezőgépet ennél egyszerűbbre tervezni nem lehet...

HP PHOTOSMART 120

Jellemző ár: 49 900 Ft

HP photosmart 120

Amikor cikkünk szervezésekor meghatároztuk a kategóriákat, akkor az elsőbe, azaz a belépő szintű, 2 megapixelesnél kisebb felbontású masinák közé pont olyan gépeket reméltünk, mint ez a HP. A photosmart 120-as ugyanis szinte semmiféle felhasználói beavatkozást nem igényel – és nem is enged. Ezzel szemben viszont roppant kis méretű, bárhol beszerezhető tartós elemekkel is üzemel, van saját memóriája, vakuja és digitális zoomja! Mi kellhet még? Színes kijelző a hátoldalára, külső memóriakártya használatának lehetősége, megfelelő felbontás! Na ezeket is „tudja” ez az apróság, hiszen képeinket kijelzőn is ellenőrizhetjük. Objektívje fix gyújtótávolságú – így nincs probléma az optikai zoommal, és az élességzab-

lyozás is egyszerűsödött –, 4 MB-os belső memóriája mellett CF kártyának is kialakítottak rajta foglalatot.

A végtelenig leegyszerűsített, de azért az alapvető funkciókat ismerő apróság is tartogat meglepetést vizsgálójának: na nem a kétszeres digitális zoomra vagy a ceruzaelemről való üzemeltetésre gondoltunk, hanem arra, hogy az USB kapuja már 2.0-s sebességű!

HP PHOTOSMART 318

Jellemző ár: 83 100 Ft

Ha a photosmart 120-asra azt írtuk, hogy teljesen automata, nem ad módot beavatkozásra, akkor a 318-asról sem írhatunk mást: ugyanis ez sem igényel – és nem is enged – szinte semmiféle felhasználói beavatkozást. Nagy eltérés nincs tehát az 1 megapixeles 120-ashoz képest. A photosmart 318-as már 2,3 millió képpontos CCD-t tartalmaz, az I-es rendszerű CF kártyahely itt is üres, de a belső memória mérete 8 MB-osra nő. Hogy, hogy nem, a 318-as meglepetésre színként nem 8, hanem 10 bites felbontással bír! A képméret, -minőségek között a kamera egyik – ritkaságszámba menő – gombjával váltogathatunk, hasonlóan a vakumódokhoz vagy a digitális zoomhoz. Sok üzemmód persze nincs, a vakuszolgáltatás szerencsére teljes körű, és van önkioldó is. Nincs viszont videokimenete. A HP photosmart 318-as tehát

HP photosmart 318

szintén egy végtelenségig leegyszerűsített, könnyen kezelhető, de megfelelő felbontású digitális „zseb”-gép.

HP PHOTOSMART 812

Jellemző ár: 219 900 Ft (dokkalóval)
Kialakítását és formáját meghazudtolva a HP harmadik készüléke a felső kategóriába tartozik. Pedig külsőre – bármennyire minőségi is a kivitelezése – az előbbi két modell testvérének tűnik. Egyszerű, letisztult stílus, minimális kezelőszerv, minden automatikus – a fényképész ne ugráljon! A Pentax gyártmányú háromszoros zoomos objektív mögött 4,1 megapixeles CCD-re esik a fény, nincs blende- és zársebesség-állítás, expozíciós korrekcióra sincs

HP photosmart 812 riakártya alkalmazása – mely foglalat nem MMC-kompatibilis! –, a másik a készülékhez használható c8881 Digital Camera Dock. Ezzel egyrészt az akkumulátorok töltése, másrészt a kamera-számítógép kapcsolatot, azaz a fel- és letöltéseket teszi egyszerűbbé.

mód, és a fehéregyensúly-szabályozás is kizárólag automatikus lehet. A kétféle képméret, illetve -minőség mellé még hangos mozgóképeket is felvehetünk a HP-re, sőt még öt-öt másodpernyi narrátorhang is tárolható a fotók mellé. A photosmart 812-es esetében még két érdekességre kell rávilágítanunk. Az egyik az SD memóriakártya alkalmazása – mely foglalat nem MMC-kompatibilis! –, a másik a készülékhez használható c8881 Digital Camera Dock. Ezzel egyrészt az akkumulátorok töltése, másrészt a kamera-számítógép kapcsolatot, azaz a fel- és letöltéseket teszi egyszerűbbé.

Kodak

Digitáltechnika Számítástechnikai Kft.

<http://www.dit.hu>

A Kodak kínálatából is három különböző kategóriájú fényképezőgép érkezett hozzánk, ezek formavilága, és sok szempontból funkcióik köre is azonos. Igazából a legkisebb tér el a leginkább a másik kettőtől, persze ez elsősorban az egyszerűsítésre utal.

KODAK EASYSHARE DX3215

Jellemző ár: 94 990 Ft

A legkisebb teljesítményű Kodak kamera is teljesíti az egyszerű, otthoni kategóriájú digitális fényképezőgépekkel szemben meghatározott szempontokat: egyszerű, könnyű, esztétikus műanyag ház; minimális számú kezelőszerv;

Kodak EasyShare DX3215

a beállítható lehetőségek minimálisra csökkentése – ezek mind-mind a könnyű használatot segítik. De azért nehogy azt higgye valaki is, hogy a DX3215-ös sem mire sem jó: 1,3 megapixeles felbontása kielégíti az amatőr igényeket, az egyszerű menü nem is enged mást, vagy a Bestre keresztelt, vagy az egyszerűen csak Good „becenevű”, e-mailekhez ajánlott felbontást választhatjuk. Valamit azért előrevetít a „kicsi” Kodak lehetőségeiből, hogy van beépített (nem is rossz...) vakuja, az ebben a kategóriában egyáltalán nem hétköznapi kétszeres optikai zoom mellé kétszeres digitális is járul, és ennek a csomagjában szintén megtaláljuk a Kodak-féle EasyShare Camera Dock berendezést, amelynek USB kapuján keresztül – pedig a kamerán is van – egyetlen gombnyomással számítógépünkre másolhatjuk képeinket. Ezen keresztül fel is tölthetjük az akkukat. A DX3215-ös érdekessége, hogy beépített 8 MB-os memóriája mellé SD vagy MMC lapka illeszthető.

Kodak EasyShare DX3900

A hátoldalán elhelyezett, már-már puritán kivitelű gombok, kapcsolók és a vezérlőtárcsa elhelyezése jó, a színes kijelzőn mindig az éppen aktuális információkat olvashatjuk – megjelölve a beavatkozáshoz szükséges gombokat is. A kamera irányítása nagyon egyszerű. Kizárólag a setupban van lehetőség beállításokra, így külön menügombot felesleges is keresgélni rajta. A menüje viszont akár grafikusnak is nevezhető – a kijelző alsó részén ugyanis apró piktogramok is láthatók. Érdekes, hogy míg a vakufunkciók külön gombbal érhetők el, addig a makró mód csak menüből aktiválható.

KODAK EASYSHARE DX3900/DX4900

Jellemző ár: 199 990 Ft (DX3900), 212 490 Ft (DX4900, Camera Dock nélkül)

A két nagyobb Kodak fényképezőgép szóról szóra azonos,

Kodak EasyShare DX4900

így együtt említjük meg őket. Az egyetlen számottevő eltérés az, hogy a 3900-as 3,3, míg a 4900-as 4,1 megapixeles CCD-vel készül, de még az említett képérzékelő mérete is azonos! A gépekre leginkább a visszafogott elegancia – mások szerint ez már puritánság – jellemző, a kezelőszervek száma és ennél fogva a funkcióké is jóval az ebben a kategóriákban megszokottak alatt marad. Szinte csak automatikus üzemmódokat használhatunk, igaz, némi enyhítést jelent az expozíciós korrekció vagy a zársebesség menüből való állítása. Kodak-jellegzetesség (a 3215-ösre is igaz), hogy beállításkor a képeknek nem a méretét, hanem a „mennyiségét” adhatjuk meg, azaz nem

x-szer y-t, hanem azt, hogy 1 MP (azaz 1 megapixel). Érdekes filozófia, mi azért a CD-n található táblázatban a valódi képméreteket szerepeltetjük. Az általunk kipróbált készülékek közül a DX3900-eshez járt a Camera Dock, a DX4900-eshez nem, de természetesen utóbbi is rendelhető efféle kiserelésben. A DX3215-östől eltérően ezekben már nincs belső memória, és a „külső” is CF. Igazából erre a két Kodak kamerára is az egyszerűség, a könnyen kezelhetőség a jellemző, valójában semmi rendkívüli pluszt nem tudnak, csak precízen és pontosan készítenek fényképeket tekintélyes méretben...

Minolta

Minolta Magyarország Kft.

<http://www.minolta.hu>

A Minolta is azon cégek közé tartozik, amelyek „odaátról” érkeztek, azaz nemcsak az iroda- és számítástechnikában érdekeltek, hanem a klasszikus fotóterületen is otthonosan – nem is akárhogyan – mozognak. Most két gépükkel érdekeltek nálunk, amelyek külön-külön is fokozott figyelmet érdemelnek.

MINOLTA DIMAGE X

Jellemző ár: 187 500 Ft

Na ne! Ilyen nincs is! A Minolta újdonsága, a dimage X már olyan méretű és fazonú, hogy mindennek néznénk, csak fényképezőgépek nem! A durván körben 8x7 centis, alig 2 centi vastag, ezüstszínű „szelencében” mások cigarettát, ékszert,

Minolta dimage X

apró műtyűroket tárolnak, a Minolta pedig fényképezőgépet tett egy ekkora helyre. És nem is akármilyent! Két megapixeles CCD, háromszoros zoomos objektív, színes kijelző, SD memóriakártya – ezek eddig kicsit nagyobb készülékekben voltak általánosak, nem pedig egy alig pár szelet parizer súlyú „fényképezőgépben”. Ráadásul van sorozatfelvétel-készítési és mozgókép-rögzítési lehetőség is. Ja, és ki ne felejtjük a vakut, mert az is van benne.

Persze mindezt kizárólag automata módban igényelhetjük, semmi kézzel való állítgatás, vagy mindenféle programok. Dehogy, ez a gép azoknak készült, akik retiküljükből, műbőr autóstáskájukból, lenge ingzsebükből előkapva az apróságot azonnal villantani akarnak. Mint ahogy arra a reklámja is utal, roppant gyorsan üzembe helyezhető, a főkapcsoló megnyomása után szinte azonnal üzemképes a dimage X.

Ejtsünk szót egy bizonyára sokakat érdeklő paramétréről, a háromszoros optikai zoomos objektívről! Hogy is fér el ez ilyen kis helyen? Hát nem a szokásos módon, hanem függőlegesen, álló helyzetben – alul találjuk a CCD-t –, és egy 90 fokos tükrös prizma segítségével lát ki a kamera elején! Roppant ötletes megoldás.

MINOLTA DIMAGE 7

Jellemző ár: 531 250 Ft

A másik érdekességről, erről a különleges külsejű Minolta kameráról már beszámoltunk a *PC World* ez évi januári számában, ezért most már csak a legfontosabb mutatókat írjuk ide. A hétszeres optikai zoomos Minolta GT objektívvel szerelt kamera valójában mindent tud, ami a profi gépek közé emelhetné, de egyet – ami végül is kizárja a legmagasabb osztályból – nem: nem cserélhető az objektívje! Nagy kár, mert minden másban partnere lenne a milliós gépeknek. Például a Dimage 7 zoomszabályozása is kézzel (!) történik, vagy az objektív mögött is egy tekintélyes – 2/3 hüvelykes – méretű CCD „gyártja” az öt-millió pixeles képet. A ragyogó képminőségért a Minolta CxProcess technológiája felel, de

Minolta dimage 7

a 12 bites A/D átalakítás is a profi kategóriát sugallja. Utóbbi 4096 szintű felbontást produkál RGB csatornánként, szemben a klasszikus 8 bites 256, illetve a 10 bites 1024 szintjével!

Ugye nem meglepő, hogy a Dimage 7 egyaránt használható automata és manuális módban, és persze ezek kombinálásával is. Az automatikus élességállítás videorendszerű, a mérés történhet teljes képre, egy pontra, utóbbinál a mérési pont helye kézzel is beállítható. A dimage 7-esen is megtaláljuk az AE lock gombot. A program automatikája rendelkezik gyári beállításokkal:

portré, sport, napfény, éjszakai és szöveges móddal. Szükség esetén a szabványos vakupapucsos Minolta külső villanók csatlakoztathatók.

A nagy felbontású TFT kijelző mellé – amely gyenge fényviszonyoknál átkapcsol jobban látható monokróm módba – sajnos nem optikai, hanem színes elektronikus keresőt alkalmaztak. Alapesetben CompactFlash (Type I és II) kártyára rögzíthetjük fotóinkat, de a kamera fogadja az IBM Microdrive-okat is, mi is ilyenekkel próbálhattuk ki a masinát.

A Minolta dimage 7 minden ízében profi kamera, kezelését hamar el lehet sajátítani, ezután már képzeletünk és technikánk szab határt műveinknek. Milyen kár, hogy az egyébként profi filmes gépeket is gyártó Minolta nem cserélhető objektívésre tervezte digitális csúcsgépét...

Nikon

Nikon Kft. – <http://www.nikon.hu>

Kell-e bizonygatnunk, hogy a fotózás területén a Nikoné az egyik legnagyobb név? Ugye nem? Most két „kisebb” készülékkel vesz részt összeállításunkban – igaz, a profi kategóriában bemutatott Fujifilm S1 Pro is Nikon vázra települt –, egy a közép-, egy pedig a felső kategóriában.

Nikon COOLPIX 885

Jellemző ár: 209 990 Ft

A Coolpix 885-ös a 700–800-as család közel egyéves leszármazottja, elődjénél kisebb és esztétikusabb kameraházba helyezve. A kicsi méret ellenére szinte mindent belezsúfoltak, amire egy átlagos fotósnak valaha is szüksége lehet.

A 3,3 megapixel felbontáshoz háromszoros zoomos objektív társul, amely elé adapterrel kiegészítő szűrők és konverterek csavarozhatók. A klasszikus állóképfarmátumok mellett nagyon sok különlegesség is rögzíthető a Nikonnal, például az úgynevezett small picture formátumok, mozgóképek vagy különböző sorozatfelvételek. Utóbbiak közül kiemelkedik az Ultra High Speed mód, amellyel legfeljebb 70 darab QVGA méretű kép lőhető 30 fps sebességgel!

Ugyancsak számtalan kész program közül választhatunk, ha nem kívánjuk igénybe

venni a részben vagy teljesen automata üzemmódokat. Képeinket CF kártyára rögzíthetjük, ennek helyére sajnos nem tehetünk Microdrive-ot. A visszajelzésnek is vannak érdekességei, úgymint a hisztogram az az információs kiírások vagy az „élőképre ablakolt” felvételek (Quick View). Ezen a Nikonon is találunk Transfer gombot, amely roppant mód megkönnyíti a képek áttöltését számítógépünkre.

Nikon COOLPIX 5000

Jellemző ár: 409 990 Ft

A Minolta dimage 7-es esetében már utaltunk arra (és később az Olympus E-20P-nél is fogunk), hogy egyes gépek csak azért ragadnak a legfelső kategóriába, mert az egyik legfontosabb profi szempont nem érvényesül: nem cserél-

hető az objektívjük. Na, ilyen készülék a Nikon Coolpix 5000-es is. Persze ez itt és most nem véletlen, hiszen a Nikon gyárt professzionális digitális fényképezőgépet (a Minolta és az Olympus viszont nem...), így az 5000-est gyakorlatilag a profiknál egy fokkal „egyszerűbb” felhasználóknak ajánlják. Mivel nagyon sokat lehetne mondani róla, ezért mindezt mi egyetlen mondatban összefoglaljuk: magyarul ez az egyik olyan fényképezőgép, amelyik mindent tud! A Coolpix 885-ösnél elmondottakat nem akarjuk megismételni, tehát a rengeteg gyári

Néhány fogalom

AEB, AFB, FLB: Ezek valamilyen „bracket” funkciót jeleznek, az AE a fénymérésre, az AF az élességállításra, míg az FL a vakura utal. Ezeknél valamilyen skálán +/- értékeket jelölhetünk ki, majd a gép három képet készít: az alapbeállítással, illetve a meghatározott +/- értékekkel „alá- és fölélőve”. Az eredményt kiértékelve eldönthetjük a helyes beállítást.

AF/AE Lock: Ez pedig csak azt jelenti, hogy amikor félig lenyomjuk és nyomva tartjuk az exponálógombot, akkor az aktuális értékeket megjegyzi a gép, és ha a kamerát elforgatjuk és exponálunk, akkor az „előző” terület értékei alapján készül el a kép. Gyakori, hogy az élességet nem „fogja” az elektronika, és ezzel a módszerrel keresünk használható „területet”. Nincs külön gombja, és nem tévesztendő össze az önálló AE Lock üzemmóddal!

AE Lock: Erre már ki kell alakítani önálló gombot, mégpedig úgy, hogy azt az exponálógombbal egy időben lehessen használni. Működése: egy általunk helyesnek ítélt megvilágítású területre irányítjuk a kamerát, lenyomjuk és nyomva tartjuk az AE Lock gombot, majd „átfordulunk” a fényképezendő területre, beállítjuk az élességet, és exponálunk. A kép az első terület megvilágítása alapján készül el!

Olympus

Olympus Magyarország Kft. – <http://www.olympus.hu>
Ismét olyan gyártóhoz érkeztünk, amely igencsak komoly tekintélynek örvend a fotótechnika területén. Ráadásul az egyik a „híresek” közül, amely a digitális vonalat sem most kezdte, hanem már a kezdetektől részt vesz fejlesztésükben. Most bemutatott három gépük nem sok kívánnivalót hagy maga után.

OLYMPUS C700 ULTRA ZOOM

Jellemző ár: 179 990 Ft

Már első pillantásra kiderül, hogy a C700-as nem tagadhatná le származását. Ugyanaz a formavilág jellemzi, amely már a 2020-as modell óta az Olympus közép- és felsőkategóriás masináit. Különböző marketingokból ritka az olyan fényképezőgép, amelyben minden paraméter „klappol” – ennél a gépnél sincs ez más-ként. A C700-as szinte mindent tud,

Olympus C700 Ultra Zoom

amit egy felső kategóriásnak tudnia kell, a felbontása viszont csak 2,1 megapixeles, s ez manapság már régen nem nevezhető soknak – így mi is csak a középkategóriába soroltuk be. Viszont – amint arra a nevében is szereplő Ultra Zoom felirat is utal – roppant tág határok között állítható a gumioptikája. A tízszeres értékkel nemcsak a most szereplők mezőnyéből emelkedik ki, hanem a mindenkori fényképezőgépek között sem igen találunk hasonlót. Ráadásul az objektív „fényereje” is roppant jó! A SmartMedia kártyára dolgozó C700-as egyébként szinte mindennel fel van szerelve, például az automata mód mellett néhány programot is be lehet állítani, sőt a teljesen manuális kezelést is választhatjuk. Az olyan apróságok sem hiányoznak róla, mint az AE Lock gomb, és rögzíthetünk vele hangosfilmet is. Nagyon gyors, szinte azonnal lőhetjük a következő képet, erre utal az is, hogy sorozatfelvételnél is hatékony a fókuszautomatika! Megkönnyítendő a kezelő feladatát, igénybe vehető az úgynevezett személyre szabott menü, azaz a fontosabb pontokat a főmenübe „sorolhatjuk”, de ugyancsak a kényelmet szolgálja, hogy egy általunk lényegesnek ítélt funkciót hozzárendelhetünk az egyik gombhoz.

OLYMPUS C4040 ZOOM

Jellemző ár: 294 990 Ft

A C700-asra erősen emlékeztető – de nem ezüstös, hanem fekete színű – C4040-es alapjaiban szinte ugyanazokat a funkciókat és programokat tudja, mint kisebb testvére.

Olympus C4040 Zoom

Viszont a most már „csak” háromszoros zoomos objektív mögött 4,1 millió képpont érzékenyséű CCD lapul. És a lencserendszer minősége még a C700-asnál is jobb értékekkel bír. Mivel a C4040 Zoom paraméterei már nagyon komolyak, így megbocsátható, hogy kritikánk is „csipősebb”. A C700-asnál említettük a teljesen manuális kezelhetőséget – és ez igaz a C4040-esre is –, de ott nem tartottuk igazán zavarónak, hogy az idő-, a blende prioritású vagy a teljesen manuális üzemmódot nem a programtárcsáról – a három üzemmódhoz egy állás tartozik –, hanem a menüben kell eldönteni, hogy melyik legyen aktív a tárcsa ezen állásában. Tehát „csak úgy” próbálkozni nem egy leányálom. Nagyon jó pont ugyanakkor, hogy külső vakut is lehet használni, ha viszont csak egyfélélt, akkor miért nincs vakupapucs, s miért külön-külön kell megvásárolni a vakut, a tartót a vakupapuccsal és a vakukábelt? A C4040 Zoommal tömörítetlen TIFF képeket is készíthetünk, de kétféle minőségű szoftveresen megnövelt képméret is a rendelkezésünkre áll. Szóval ez a fényképezőgép is a cserélhető objektív után kiált...

OLYMPUS E-20P

Jellemző ár: 649 990 Ft

Na, ha a C4040-esnél szóba jött a cserélhető objektív, akkor mit mondjunk a valóban profi gépnek tekinthető E-20P-ről? Vajon az Olympus milyen megfontolásból tett szájkosarat erre a ragadozó fenevadra? Az E-20P ugyanis pontosan azokra a dolgokra képes, amelyekre a profi gépek között bemutatandó Canon EOS D1 vagy Fujifilm s1 Pro, de csak arra, amire a gyárban felkészítették. Nagy hiba, mivel nagyon-nagyon sok hasznos és kényelmes tulaj-

donsága van! Csak pontokba szedve: 5 millió pixeles CCD, négyszeres optikai zoom, gyári programok és automatizmusok, valamint különböző manuális lehetőségek használata, még a zoom is kézzel, az objektíven lévő gyűrűvel szabályozható. Van manuális fókusz, AE Lock, gyors sorozatfelvétel, és el ne felejtjük,

Olympus E-20P

valódi tükrereflexes kereső! A kézi beavatkozást lehetővé tevő kapcsolók és „forgattyúk” elhelyezése ugyan hagy némi kívánnivalót maga után – ne feledjük, hogy manuális módban fontos az egykezes jelleg, mert a másik kezünkkel a kamerát tartjuk, a szemünk pedig a „pályán”, ahogy ezt az öreg vasutasok mondanák... Mindeztől eltekintve az Olympus E-20P a nem profi gépek közül mindenképpen a legjobb minősítést érdemli!

Panasonic

Panasonic Magyarország Kft.

<http://www.panasonic.hu>

A Panasonic pontosan megismételte az Olympus lépését: egyet a középsőbe, kettőt a felsőbe „lőtt”, azaz ezekben a kategóriákba sorolhattuk a beérkezett gépeiket. A Panasonic új Lumix sorozatának talán legfontosabb tulajdonsága a Leica objektívek alkalmazása. Nem akarjuk ecsetelni ennek a cégnek a nagyságát, higgyék el nekünk, a világ egyik legnevesebbikéről van szó!

PANASONIC DMC-F7

Jellemző ár: 159 990 Ft

A Lumix csapatból az F7-es alaposan kilóg, apró, fekvő hasáb formája inkább valamilyen Sonyra emlékeztet. Ráadásul 2,1 megapixeles felbontása is arra utal, hogy valamiféle belépő szintű gépet készített a Panasonic.

Pedig a különleges könnyű-

Panasonic DMC-F7

fém ötvözetből készített, pillenkönnyű (150 grammos) fényképezőgép bőven több, mint amire az említett gyanú utal. Például a kétszeres optikai zoomos Leica DC Vario-Elmarit objektívje által készített képeket kisméretű SD memóriakártyára tárolhatjuk, vagy manuális üzemmódokra sok lehetőségünk nincs ugyan, de több színeffektust is igénybe vehetünk. Meglepő módon a Panasonic ebbe az apróságba is beletervezte a Mega Burst sorozatlövő funkcióját, itt 4 kép/s sebességgel meríthetjük ki a 8 megabájtos SD kártyát.

PANASONIC DMC-LC40

Jellemző ár: 249 990 Ft

A Panasonic gépek mellé egy részletes sajtóanyagot is kaptunk, ennek bevezető sorai azt hangsúlyozzák, hogy az új Lumix sorozat tagjai fényképezőgép formájúak. Na ezt az F7-esről egyáltalán nem, míg az LC40-esre csak fenntartással állíthatjuk. Az LC40-es háromszoros optikai zoomos Leica DC Vario-Summicon objektívet kapott, és 4 megapixeles CCD-vel szerelik. Nagyon sok szempontból – és ebbe nem tartozik bele a forma... – azonos a legerősebb, LC5-ös változattal. Majd teljes körű manuális üzemmódokkal látták el, de például teljesen manuális mód nincs! Kárpótlásként viszont nagyon sok gyári program közül választhatunk. Érdekes megoldás, hogy a kamera jellegzetességének mondható ferde oldalfalról pattan elő a beépített vaku. Az LC40-es nagyon

Panasonic
DMC-LC40

jó gép, de elhalványul a még hatékonyabb LC5-ös mögött, így gyorsan térjünk át arra. (A legtöbb lehetőség igaz az LC40-esre is...)

PANASONIC DMC-LC5

Jellemző ár: 319 990 Ft

A Panasonic új Lumix sorozatának csúcsa ez a fényképezőgép. Az összes most bemutatott modell közül erre – és persze a két profi gépre – illik a leginkább a fényképezőgép kifejezés. Az LC5-ös ugyanis roppant szép! A fényképezés iránt elkötelezettekben szívet melengető érzéseket kelt a '70-es évek filmes kameráinak formavilágát napjainkba átcsempésző modell. Nem szükséges a jót túlragozni: a DMC-LC5-ös kialakítása, a kezelőszervek elhelyezése

Panasonic
DMC-LC5

tökéletes! De ez a kamera nemcsak a szemnek szól, hanem a beépített technológiai különlegességek széles köre is említést érdemel. Az objektívet most is a Leica szállította, az LC5-ösbe úgynevezett DC Vario-Summicon változat került. A klasszikus filmes gépekéhez hasonló fényerejű, háromszoros optikai zoomos lencserendszer optimális társa a 4 megapixeles CCD-nek. Az LC5-ös funkcióinak száma tekintélyes, valószínűleg a legtöbb igényt ki fogja elégíteni. A szokásos automatikus üzemmódok most is a fotós rendelkezésére állnak, viszont igény szerint minden fontos paraméter kézzel is irányítható. A Panasonic-féle Mega Burst üzemmód itt is megvan; ez roppant gyors sorozatfényképezést tesz lehetővé, egyszerre legfeljebb nyolcas sorozatot készíthetünk 4-5 fps sebességgel! A másik érdekesség az úgynevezett Focus Bracket mód, itt – az AE Brackethez hasonlóan –

A Panasonic SD memóriája

a gép automatikusan 3–5 képet exponál különböző élességállítással, ebből aztán kiválaszthatjuk a számunkra megfelelőt. A Panasonic LC5-ös is – micsoda meglepetés... – SD vagy MMC kártyára készíti a képeket, a széria 32 megabájtosra nem is keveset.

Ricoh

Ricoh Hungary Kft. – <http://www.ricoh.hu>

A Ricoh sem arról híres, hogy szokásos, hétköznapi fényképezőgépeket tervezne. Igaz, mostani három bemutatkozó gépük közül az egyik teljesen normálisnak látszik, és, amint azt „vizsgálatunk” kiderítette, az is!

Ricoh CAPLIO RR120

Jellemző ár: 111 250 Ft

Szóval a Ricoh a lapos, cigarettatárca formájú fényképezőgépei mellett készít klasszikusakat is, ebbe a csoportba tartozik az új Caplio sorozat RR120-as változata is. Az esztétikusan legömbölyített kameraház igazából csak annyit tartalmaz, ami egy

Ricoh Caplio RR120

nagyon „erős” alapkategóriájú géphez kell: a SmartMedia kártyára az egyes felvételeken túl kizárólag sorozatokat rögzíthetünk, és minden funkció automatikus. Szerencsére az elektronika nagyon jól üzemel, így nem érezzük a manuális módok hiányát. A 2,2 megapixeles CCD, a háromszoros optikai zoom, illetve a nagyon hatékony vaku mégis a középkategória tagjai közé emeli az RR120-ast!

Ricoh RDC-i700

Jellemző ár: 425 000 Ft

A Minolta dimage 7-eshez hasonlóan ez a Ricoh kamera is járt már szerkesztőségünkben, de mivel még mindig kínálatban van, és annyira eredeti, pár szóval most is megemlékezünk róla. „Már egyáltalán nem (csak) digitális fényképezőgép, hanem jóval több annál. Néhány mobiltelefonhoz hasonlóan az RDC-i700-as is több – önállóan is embert próbáló – funkciót ötvöz magában” – kezdtük cikkünket korábban. A 3,3 megapixeles, minden jóval ellátott digitális fényképezőgépbe ugyanis egy mobil internetes kommunikációs eszközt és egy multimédiás adatmenedzsert integráltak.

A Ricoh RDC-i700-as formavilága szintén sík, emellett meglehetősen súlyos egyéniség, akkumulátorral közel 450 grammot nyom. CompactFlash memóriakártyát és PC Cardot egyaránt használhatunk hozzá. A felnyitható 3,5 hüvelykes, 200 ezer pixel felbontású TFT kijelző alatt további nyomógombok garmadájára bukkanunk.

Az RDC-i700-as felbontása 3,34 millió pixel.

Ezzel a típussal állóképek, mozgóképek vagy hangok rögzíthetők. Szöveges oldalak fotózásához alkalmas a text. Mint említettük,

az RDC-i700-as nemcsak fényképezésre való, hanem teljes körű internet-funkcionalitással is felvértezték. Belső memóriájában 50 e-mail cím

tárolható, és az elkészített fényképek, dokumentumok, filmek, hangok automatikusan elküldhetők elektronikus levélben is. Az RDC-i700-as ráadásul nemcsak levelezni tud, hanem szükség esetén az automatikus HTML File Creation és az FTP Upload funkciók segítségével a webre is feltölthetjük szükséges anyagainkat, sőt arra is van lehetőség, hogy text módban rögzített képeinket közvetlenül faxra küldjük el.

Ricoh CAPLIO RR1

Jellemző ár: 281 250 Ft

Úgy látszik, a Ricoh ragaszkodik az egyébként eredetinek is nevezhető „kémgép” formátmához, az RDC-i700-as után az annál nagyobb felbon-

Ricoh RDC-i700

Ricoh Caplio RR1

tású RR1-es is lapos, menedzserkalkulátor formájú. Szerencsére „elődjénél” jóval kisebb, ennél fogva súlya is elfogadhatóbb, ráadásul annak „e-mailes-internetes” funkcióit sem örökölte; megmaradt egy csuda jó fényképezőgépek.

A Ricoh Caplio RR1-es már 4 megapixeles felbontású és a „szokásos” 8 MB-os belső memóriája (ebből hat használható ki) mellé 64 MB-os SmartMedia lapkát is mellékelnek a géphez.

Az RR1 használhatósága és kezelhetősége ambivalens... A jó oldala a dolognak az, hogy a legfontosabb paraméterek (képméret és -felbontás, önkkioldó, vakujellemzők és a külső/belső memória választója) önálló gombokkal szabályozhatók, ezek aktuális értékei az apró LCD kijelzőn pontosan nyomon követhetők. Szintén kényelmes a főkapcsoló, az üzemmódválasztó, valamint a zoom-állító „kombináció” is. Pontos komponálást tesz lehetővé az optikai kereső, és itt is felfedezhetjük az exponálógomb „másolatát” elöl, az objektív mellett.

Térjünk rá a bosszantóbb részre, amit már többször kibeszéltünk korábbi írásainkban – mármint az RDC-i700-asnál –, ami nem más, mint a klasszikustól eltérő fényképezőgép-tartás. Ez egyrészt sokak számára lehet szokatlan, és szintén jelentős lehet azok

száma, akiknek ujja(i) beletakarhatnak az objektívbe, vakuba vagy a „mérő részbe” – elrontva ezáltal a felvételt.

Az RR1 kezeléséhez nélkülözhetetlen a felhajtható képernyő alatt lapuló (szó szerint lapuló, mivel fóliatasztatúrával van dolgunk) vezérlőpanel. Innen szinte mindent elérhetünk, és beállíthatunk – már a feledés homályába veszett az RDC-i700-nál megismert érintőképernyő és a „bökődő” túske is –, a megoldás ötletes, de azért eleinte érdemes gyakorolni a dolgot.

Látható, hogy nem sok rossz szó érheti az RR1-et: a felbontása tekintélyes, háromszoros optikai és 3,6-szoros digitális zoomja sem utolsó, a felvételi módok sokasága – egyes és sorozatfelvétel, hang- és videorögzítés, text mód, illetve ezek különböző keverése – eddig is a Ricoh sajátossága volt. Az RR1 az egyik olyan vizsgált modell, amely az időintervallum szerinti fotózásra is lehetőséget nyújt. Meglepő, hogy az apró méretű objektív milyen jó paraméterekkel rendelkezik! A Ricoh Caplio RR1-est nagyon sok érdekes és hasznos funkcióval vértették fel, emellett a fototechnikai része is nagyon jó. Némi gyakorlást igényel viszont! A roppant egyszerű letöltőprogramjának fontosságáról csak annyit, hogy a Windows XP-ből nem lehet „csak úgy” áttölteni képeinket!

Sanyo

Forgalmazó: Guards Rt.

Webcím: <http://www.guards.hu>

A Sanyo is gyárt fényképezőgépet, ráadásul nem is akármilyeneket. Most két olyan fényképezőgéppel ismertetjük meg önöket, amelyek közül az egyikre még rámondhatják, hogy „jó, jó, de másnak is van hasonlóját!”, a másik viszont minten bizonytalannal egyedülálló a maga nemében. Kezdjük ezzel a sort.

SANYO IDC-1000Z iDshot

Jellemző ár: 425 000 Ft

Na ez olyan gép, amilyent még nem láttunk! Képzelnének el egy olyan fényképezőgépet, amely szinte annyi beállítási lehetőséggel és programmal bír, mint a profi kamerák,

Sanyo IDC-1000Z iDshot

mindenféle formátumot tud fényképezni, például egyes és sorozatképeket vagy akár SVHS felbontású videofilmet. Nem tudjuk, meg merjük-e említeni, de a fil-

Sanyo VPC-AZ1

meket még szerkeszteni is lehet... Tisztességes a háromszoros optikai zoomos objektívje, és egészen egzotikus az adattárolási rendszere. A Sanyo által kifejlesztett speciális iD Photo nevezetű magnetooptikai lemezt találjuk benne, amely 730 MB formátatlan kapacitással bír. A lemezelérés nagyon gyors, kizárólag a ki- és behelyezés után kell várunk körülbelül egy percet, míg ismét üzemkésszé válik a kamera.

Hogy hol az a bizonyos bibi?

Hát ott, hogy mindössze 1,5 millió pixeles a CCD-je! Így persze könnyű akár 12 000 felvételt vagy

kétórnyi videót rögzíteni! Mindez csak azért bosszantó, mert lehetne egy 3-4 megapixeles gépnél is korlátozni

a filmméretet, de 1,5 megapixelből minőségi méretet „gyártani” már nehezebb. Szóval a Sanyo eme különlegessége minden díjat besöpörne egy nagyobb felbontású CCD-vel, így viszont csak a sóvárgás marad.

SANYO VPC-AZ1

Jellemző ár: 270 000 Ft

Tessék, itt van! Ugye megmondtuk, kell az a négy megapixel, csak fel

Néhány hasznos cím

Digital Photography Review

<http://www.dpreview.com>

Steves Digicams

<http://www.steves-digicams.com/>

Digital Outback Photo

<http://www.outbackphoto.com/>

Canon

<http://www.canon.com/>

Casio

<http://www.casio.com/>

Epson

<http://www.epson.com/>

Fujifilm

<http://www.fujifilm.com/>

HP

<http://www.hp.com/>

Kodak

<http://www.kodak.com/>

Minolta

<http://www.minolta.com/>

Nikon

<http://www.nikon.com/>

Olympus

<http://www.olympus.com/>

Panasonic

<http://www.panasonic.co.uk/>

Ricoh

<http://www.ricoh.com/>

Sanyo

<http://www.sanyo.com/>

Sony

<http://www.sony.com/>

kellene cserélni a két gépet. Az AZ1-es ugyanis egy olyan mini méretű „erőmű” amely minden tud, amit a „nagyok”. A 2,8-szoros optikai zoomos objektívjét például a Canon készíti, mögötte 4,1 megapixeles CCD-n készül a kép. A csekély számú kezelőszerv csalóka látszatot kelt, az AZ1-es teljes körű manuális üzemmódokkal is szolgál, 16 MB-os CF kártyájára akár TIFF képeket is rögzíthetünk. Szóval csoda egy masina ez az apró Sanyo! Majd elfelejtettük a lényegét – persze, ha az eddigieket nem neveznénk annak –: az AZ1-es kezelése egy, a videomagnóknál elterjedt jog típusú tárcsával történik. Ez itt egy kör alakú szerkezet, belül egy négy irányba kapcsolható tárcsa, kívül egy forgatható gyűrű. Roppant egyszerű, ötletes és nagyon hatékonyan használható megoldás.

Sony

Sony Hungária Kft.
<http://www.sony.hu>

A Sony márka rajongói nem panaszkodhatnak, a patinás japán gyár kínálatában számtalan digitális fényképezőgép található. Ezek két jól elkülönülő csoportra oszthatók, a Mavicákra és a DSC-kre. Mi most ez utóbbiakból mutatunk be hármat; ami közös bennük, az a meglepően kicsi méret és persze a Sony memóriarudak megoldása: a Memory Stick használata.

Sony DSC-P71

Jellemző ár: 159 990 Ft
 A három Sony modell közül ez egy kicsit mérete-sebb – na ne tessenek valami oltári méretnövekedésre gondolni –, formavilága és kialakítása azonban nagyon hasonló a másik két (P2/P9) változathoz.

A P71-es a Sony új, belépő szintű kamerahármásának legerősebb tagja. A P31-es és a P51-es két megapixeles kamerák, utóbbiban van kétszeres optikai zoom is, míg írásunk tárgya már 3 megapixeles és háromszoros optikai zoomot is tartalmaz. A P71-es tulajdonképpen egy teljesen automata fényképezőgép, sok beavatkozásra nem ad módot, de például korlátozott kézi élességállítás van, ami annyit tesz, hogy néhány definiált távolságra kapcsolhatjuk az elektronikát. A megszokott AE programok helyett olyanokat találunk itt, mint az éjszakai vagy az éjszakai portré, és van néhány művészi hatást megvalósító színeffektus is. Szokatlan, de hasznos ebben a kategóriában az úgynevezett Multi Burst sorozatfelvételi mód; ebben legfeljebb 16 önálló JPG képet készíthetünk 30/15/8 fps sebességgel. A Memory Stickről már szoltunk, de a kártyával méretében összevethető NiMH akkujának meglepően magas kapacitásáról még nem.

Sony DSC-P2/DSC-P9

Jellemző ár: P2: 179 990 Ft, P9: 249 990 Ft
 A Sony CyberShot családjának két tagja, ha lehet, még apróbb, mint az előbb tárgyalt P71-es. A P2-es a fiatalabb, mindkettő ősei

Sony DSC-P2

Sony DSC-P9

Sony DSC-P71

például a P5-ös vagy a P1-es. A P2/P9 páros valószínűleg teljesen azonos két fényképezőgép, de a kisebb számozású csak 2 millió pixeles felbontású, a P9-es viszont 4,1! Mindkettő az úgynevezett ultrakompakt kamerák családjába tartozik.

Technikai jellemzőikről csak annyit, hogy szinte ugyanazt tudják, mint a P71-es, a manuális üzemmódot ezeknél is csak a kézi élességállítás jelenti. Itt is megtaláljuk például az említett Multi Burst sorozatfelvételi programot vagy az éjszakai beállításokat. Háromféle MPEG módot forgathatunk ezekkel a csöppségekkel (videolevél, bemutató és HQX), de nem „hallgatható el” az úgynevezett Clip Motion lehetőség sem, amellyel kétféle méretű animált GIF formátum készíthető. Ilyen apró kameráknál felmerül a kezelhetőség kérdése, de problémát nem tapasztaltunk, természetesen az előre látható korlátoktól eltekintve a kis Sonyk nagyon kezes jószágok. És mivel a méret már nem tette lehetővé szabványos ceruzaelemek, akkuk használatát, egy apró lítium-ion akku került a Memory Stick kártya mellé.

Melyiket vigyük nyaralni?

Hát ennyi, de ne feledjék: a valódi részletes „anyag” CD mellékletünkön, gigantikus méretű táblázatban olvasható. Azt viszont még el kellene dönteni, hogy melyik készülék jó, melyik jobb és melyik a legjobb? Gyenge vagy rossz természetesen nem volt, hiszen egy piaci körkép célja nem egy tartóteszt. Apropos, tartóteszt! Már csak azért sem mondhatunk kinyilatkoztatást, mert a legtöbb készülék egy hétig – egynémelyikük kettőig – volt a vendégünk, és egy időben rendszerint 10-15 példányt kellett „átvizsgáljunk”. A részletes értékeléshez viszont egy példánnyal kellett volna ennyi időre elvonulnunk és fényképeznünk. Tehát először is ki kellene választani a szerintünk legjobbat... Ez a legegyszerűbb, hiszen a Minolta dimage 7-ese, a Nikon Coolpix 5000-ese és az Olympus E-20P-je csak egy hajszállal maradt le a profi kategóriától. Ezek közül utóbbi áll a legközelebb ehhez a jelzett határhoz, így mi az Olympus E-20P-t tartjuk a 32 gép közül a legjobbnak!

A legszebb kiválasztása sem probléma; ha már fényképezőgépekről van szó – még ha digitálisakról is –, nézzenek is ki úgy! E szempontból szerintünk a Panasonic DMC-LC5-öse a legszebb. Ebben a kategóriában természetesen szívesen vitatkozunk... Egyszerűen odaítélhető a legkisebb jelző is, nem kell mérőszalag ahhoz, hogy bizonyítsuk: ezt a díjat a Minolta dimage X és a Sony DSC-P2/P9-e kaphatja csak.

Sony-féle
Memory Stick

Amennyiben a legkezesebb gépet keresnénk, azaz olyat, amely még az úgynevezett anti- („szőke”) fotósokat sem ijeszti el, akkor a Canon PowerShot A100-asa, a HP-k és a Kodakok vagy a Ricoh Caplio RR120-asa jöhet szóba. Persze a legtöbb gép alkalmas automata módon is működni, de megnézzük azt az „amatőrt”,

aki, mondjuk, a Minolta dimage 7-est, a Sanyo iDshotját veszi a kezébe, nem is beszélve a Ricoh RDC-i700-asáról... A döntés élét elütve, kinevezhetjük a legeredetibbnek az utoljára említett Sanyo IDC-1000Z-t – aki kételkedne döntésünkben, kérjük, olvassa el az idevonatkozó részt és a táblázat megfelelő oszlopát!

A csapat „maradék”, a teljes létszám közel fele azonban nem rangsorolható – legalábbis mi ilyen kevés idő után nem tesszük meg. Hogy Canon vagy Nikon, Epson vagy Olympus, Panasonic, Fuji, Casio vagy Minolta? Hát egészen emberi kérdéseket vet fel. Olyan ez, mintha arra keresnénk a választ, hogy az 1200–3000 köbcéntis, 2–4 ajtós 4/6/8/12 hengeres autók közül melyik a legjobb.

Hát az, amelyik a tisztelt vásárlónak a legszimpatikusabb, nem utolsósorban a legjobban tetszik, amelynek el tudja sajátítani a kezelését, és persze egészen egyszerűen ki tudja fizetni! Természetesen a profi fotóslapok szakemberei valószínűleg blendében meg milliszekundumokban, meg lencseösszetevőkben mérik a minőséget, de szerencsére a világ olyan, hogy nem néhány műszaki paraméter alapján dönt, hanem „mély érzelmek” bekalkulálásával szokott tartós fogyasztási cikket vásárolni. A digitális fényképezőgépek pedig elérték nagykorúságukat, már hétköznapi emberek is vásárolják, így mi is így tekintünk rájuk. Javasoljuk, hogy aki egyébként is Sony-hívő, az maradjon is annál a márkánál, nem fog csalódnani, de a Minolta, Canon, Fuji stb. imádói is találnak maguknak megfelelő gépet a szeretett „istálló” kínálatában. És persze nem utolsó szempont, ha valaki a Canon, Epson vagy a HP (fotó)nyomtatója mellé azonos gyártmányú fényképezőgépet szerez be. Az igazi profik meg úgymint a következő oldalakra lapoznak...

György György

Canon EOS-D60 és Fujifilm S1 Pro

Tükröm, tükröm...

Az előbbi oldalak talán eléggé megvilágították napjaink digitális fényképezőgépeinek tudását és jellemzőit. Már ott is többször emlegettünk egy szempontot, amely – szerintünk – a profi osztályba való belépés záloga: s ez az objektív cserélhetősége. Persze nem egyedül ez, de amint azt a következőkben látni fogják, gyakorlatilag az utolsó lépést jelenti...

A professzionális filmes fényképezőgépekre alapvetően jellemző, hogy külön forgalmazzák magát a kamerát, pontosabban a vázat, külön a hozzá való objektíveket, a szűrőket, vakukat stb. Minderre azért van szükség, mert a különböző feladatok más és más igényeket támasztanak. Az is érdekes, hogy az alig egytucatnyi, más-más gyártótól származó, méregdrága, komoly vázhoz lényegesen több objektív társítható – erre az eredeti gyártó mellett külön cégek is szakosodnak –, amelyek ára akár a többszöröse is lehet magának a kameraháznak! A digitális világ ennek megfelelően elég lassan érte el a valódi profi kasztot, s amivel mégis, azt viszont „aranyárban” adták. A legfontosabb kritérium a megfelelő érzékenység képalkotó áramkör, amelynek jellemző mérete lényegesen kisebb, mint egy 24×36 mm-es film egy kockájáé, és a felbontásukat nem is lehet egy napon említeni.

Az elemeire „robbantott” Canon EOS-D60

Napjainkban viszont már szép számban kaphatók olyanok (körülbelül egy tucat), amelyek gyakorlatilag komoly filmes házból, illetve abból származtatott cserélhető objektívükből állnak, és a felbontásuk – nem utolsósorban a CCD-jük – is elég méretes, utóbbi például nem egy modellnél már megegyezik a fentebb említett filmkockával. Egy ilyen kamera funkciói és tulajdonságai alapvetően azonosak a filmes változatokéival, ezeket egészítik ki a digitális jellemzők. De nem ám az előző oldalakon hemzsegő film- és hangfelvétel, meg digitális zoom stb., hanem csak azok, amelyek tovább finomítják a fényképezés tudományát. A következőkben röviden rávilágítunk két ilyen masinára; nézzék el nekünk a tömörséget, de ezekről hosszú-hosszú oldalakat lehetne írni, ám erre nekünk sajnos nincs módunk...

ANOGY JÖTTEK

A Canon nevéből egyenesen következik, hogy EOS kamera volt az őse, a D pedig jelzi, hogy már digitális. Testvérei az EOS-1D és a D30-as. Nálunk különböző kiegészítésekkel járt: egy kiegészítő akkumulátorcsomag, egy tekintélyes fókusz távolság-tartományú objektív és egy szűrő tartozott hozzá. A Fujifilm FinePix S1 Pro viszont mélyen elhallgatja származását, pedig nincs oka szégyenkez-

A Canonhoz a cég saját EF objektívjei társíthatók. Tesztgépén még képstabilizátor is volt...

nie, hiszen nagyon jó, mondhatni királyi házból származik: Nikon F60/N60-as vázba került a Fujifilm-féle SuperCCD.

Az esztétikus bőröndben beszállított FinePix S1 Prón „csak” egy 35 mm-es Nikkor objektív volt, így tekintélyes hendikeppel indult a Canonnal szemben, hisz az arra szerelt EF objektív 4,8-szoros (28–135 mm-es) zoomja lényegesen hatékonyabb – még ha a „fényereje” gyengébb is – fényképezésre ad lehetőséget.

A MI HÁZUNK A MI VÁRUNK!

Mechanikai szempontból nem sok – amennyiben a Canon és Nikon gépek közötti különbség nem nagy – eltérés van a masinák között. Mind a kettő valódi tükröreflexes változat, zárszerkezetük – a Fujinál elektronikusan vezérelt – mechanikus rendszerű, szabványos állványra csavarozható, mindkettőn van segédfény az élességállításához stb. A vakupapucs-kialakítások is szabványosak, de természetesen mind a kettő a számára megfelelőket – a Canon a Speedlite-okat, a Fuji, bocsánat, a Nikon F60-as a Nikonokat – részesíti előnyben. Nem gond a külső vakuk szinkronizálása és a beépítettel egyidejű alkalmazása sem.

A SZEMÜNK FÉNYE

Mint említettük, az üres kameraházra – persze, nem a teszt idejére – nekünk kell objektívet kerítenünk. Ebben a két modell kidönti az a bizonyos bőségszarut! A Canonhoz a saját gyártmányú EF sorozat, a FinePix S1 Próhoz pedig a Nikkor AF-S, AF-I, IX és F3AF sorozat példányai használhatók, és persze minden ezekkel kompatibilis változat is! A lencsék és az SLR kamerákra jellemző tükrö-prizma-zár komponensek mögött rejtőzködik a képek retinája, mely most nem

A Fujifilm FinePix S1 Pro: Nikon vázban Fuji SuperCCD

film vagy dia, hanem elektronikus képalkotó lapka. A Fujifilm hátránya ebben a tekintetben tovább fokozódik – persze, csak a D60-ashoz mérve! –, hiszen ebben klasszikus CCD van, igaz, a Fujifilm-féle Super (23,3×15,6 mm-es) változat, míg a Canonba már az új hullámot jelentő 24,9×18,1 mm-es CMOS áramkör dolgozik. Utóbbi előnyeként elsősorban a jelentősebb feldolgozási sebességet emlegetik, erre mutat példát a sorozatlövő funkciókban tapasztalható lényeges eltérés: a Canon EOS-D60-ssal legfeljebb 8 kép készíthető, megdöbentő, 3 fps sebességgel, ezzel szemben a FinePix „csak” 1,5 fps-t „tud” – hogy ezzel mennyit, arra sajnos égenföldön nem találtunk utalást. A gépekre jellemző, hogy ebben az üzemmódban is működik az autofókusz!

A fenti értékek önmagukban talán nem mondanak sokat – főképp, ha a „hétköznapi” gépek különböző, ilyen meg olyan Burst funkcióira gondolunk –, de még nem

Minden a helyén a Canonnál: mutatójunk az exponológombon, előtte egy tekerentyű, a hüvelykujjunktól egy másik, itt a jobb alsó sarokban pedig ezzel a két apró gombbal kapcsolgathatjuk a zónákat az élességállításához. Ja, és ami a kijelzőn látható, arról az optikai keresőben sem maradtunk le!

Valamikor még mindenki számolgatótt... A Fujihoz Nikon objektívek tucatjai használhatók

játszottuk ki az adut: a Fujifilm FinePix S1 Próban a CCD felbontása valamivel 3 megapixel fölött van, ebből interpolálásal „készítik el” a 6 megapixeles munkafelbontást. Ezzel szemben a Canon D60-as valódi 6 megapixeles felbontással bír.

Na most akár valódi, akár szoftveres ez a 6 millió pixel (a Canon – 3072×2048 pixeles – tömörítetlen képmérete 7,5 MB!), ebből kell közel három másodperc alatt körülbelül 60 MB-ot kiolvasni, feldolgozni és eltárolni – miközben dolgozik az elektronika! Talán mégsem egyedül a cserélhető objektív az egyetlen különbség az ilyen gépek és a „hétköznapiak” között? Mind a két típus működhet automata és manuális módban, előbbieknél különböző programok (portré, sport stb.) is igénybe vehető.

Általánosságban elmondható, hogy jóval több a beállítható, mint az automata funkciójuk. A fényérés vagy az élességállítás szinte felsorolhatatlan módon történhet, ezek között nem egy működésébe mi is beavatkozhatunk, míg sok teljesen automatikus. Jellegzetes például a Canon három zónapontos élességállítása, amelyek között mi is egyszerűen kiválaszthatjuk a szükségeset! Ha jól emlékszünk, AiAF néven már a roppant olcsó Canon PowerShot A100-asban is üzemelt hasonló. Mind a két típust ellátták speciális, úgynevezett 3D-s

fókusz- és mérési automatikával, amely különösen a gyors témák fényképezése során hatékony. Mind a Canon, mind pedig a Fujifilm az összes értelmes korrekciós és bracket funkcióval rendelkezik. A Canon CompactFlash kártyára dolgozik, a Fuji viszont kevésbé változatos, belé a CF mellé még SmartMedia lapka is helyezhető! Ráadásul mindkét CF helybe Microdrive is dugható.

BABUSGASSUK?

Pár szót kell szólnunk még a kezelhetőségükről. Bármennyire furcsa is, sokkal, de sokkal egyszerűbben irányíthatók, mint a korábbi oldalakon bemutatottak egyike-másika. Alapvetően felvételorientáltak, azaz a képek visszánézéséhez egy külön gombot kell

megnyomnunk. Mindkét modell a felvétel mellé (pontosabban rá) egy hisztogramot is megjelenít. Mivel a kézi élességállítás – és szükség esetén a zoom is – az objektíven lévő gyűrűvel történik, a teljes manuális módhoz két forgószabályozóra – a Fujinál egyre, meg segédgombokra –

van szükség. Ezek mindkét kameránál kényelmesen – na

A FinePix S1 Pro hátoldalán még egy további színes LCD panel is helyet kapott – itt közvetlenül is beavatkozhatunk a lelkivilágába. A Fuji menüje egyszerűbb, kevesebb beállításra ad lehetőséget, de ez nem megy a fényképezés rovására

jó, a Canonnál kicsit kényelmesebben... – elérhetőek, beavatkozásuk során a roppant részletes kijelzőn, és a keresőben folyamatosan ellenőrizhetjük aktuális beállításunk „eredményét”. Számítógéphez USB-t kapunk, tévéhez vagy videóhoz kompozit kimeneten keresztül kapcsolhatók.

A valódi használhatóságról csak annyit mondhatunk: pontosan úgy éreztük – hiszen még a zár is valódi hangot hallat! –, mintha egy hasonló kategóriájú filmes géppel dolgoznánk. A Fuji Nikkor objektívjén még a mélységélességi skála is pontosan használható! Persze annyi különbség van, hogy a képek visszánézhetők, a roszszak vagy a feleslegesek letörölhetők, s másnap nem kell rohanni előhívni őket...

A Canon EOS-D60-as „csupaszon” 10 ezer forint híján 1 millióba kerül, egy átlagos zoom objektív pedig már körülbelül 50 ezerért vásárolható hozzá. A FujiFilm FinePix S1 Pro valamivel olcsóbb, csak 700 ezer forintot kóstál.

És végül egy javaslat olvasóinknak: akiknek módjában áll, próbáljon ki egy effélét! Garantáljuk, hogy nagy élményben lesz részük!

György György

Nomen est omen?

GeForce4 Titanium grafikus kártyák tesztje

Még áprilisban írtunk technológiai bemutatót az nVidia GeForce4-es lapkacsaldjáról. Akkor az olcsó grafikus kártyákat bemutató tesztünkben az MX sorozat tagjait már tesztelni is tudtuk. Egészen mostanáig kellett várunk, hogy az „igazi” GeForce4-esek, a Titanium sorozat tagjai is megérkezzenek, és összevethessük őket a konkurens élvezőnyel.

Mint az tudjuk, a görög mitológia titánjai szomorú véget értek, amikor Héraklésszel akasztottak tengelyt. A Titanic 1912-es tragédiája sem éppen a legvidámabb esemény a XX. század történetében. Ilyen előzmények után én kétszer is meggondolnám, hogy bárminek is olyan nevet válasszak, ami összefüggésbe hozható a titánokkal, még akkor is, ha igazából egy fémtől származik a név. Szemlátomást az nVidia egy kicsit sem babonás, hiszen már a GeForce3 család leggyorsabb tagjait is ezzel a keresztnévvel illették. A technikai részletektől most megkímélném önöket, hiszen ami érdekes, és amit érdemes volt, azt megírtuk már áprilisban. Sokkal izgalmasabbak a testközelben szerzett tapasztalatok! Mivel a GeForce4 Titaniumok első képviselői az ASUS-tól érkeztek hozzánk, kézenfekvő, hogy az összehasonlítást is ugyanennek a cégnek a korábbi termékeivel végezzük el.

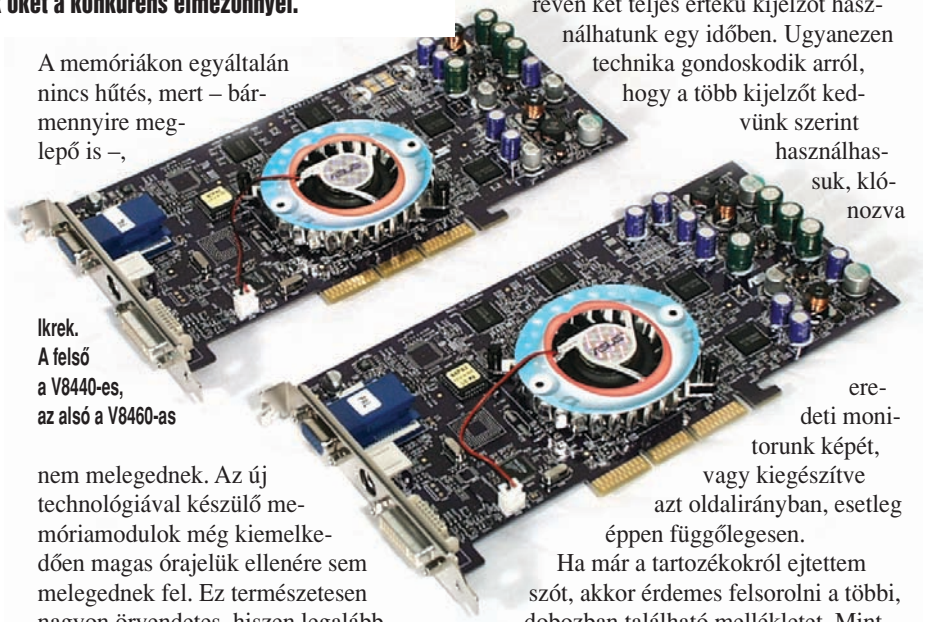
Profi csomagolás

Kivéve a Titaniumokat a dobozból, mindjárt két jellemzőjük is szembeötlő. Az első ilyen, hogy nagyok: a hosszúságuk körülbelül 21,6 cm. Nem is emlékszem arra, hogy mikor láttam utoljára ekkora méretű nyomtatott áramköri lapra épülő grafikus kártyát. Éppen ezért, ajánlatos lehet meggyőződni arról, hogy egyáltalán be fog-e férni a gépünkbe, mielőtt ilyenbe ruháznánk. Sok toronyházban pont ott van a merevlemezek beépítőkerete, ahol a VGA kártya húzódik, így félfő, hogy a hosszú NYÁK nem fér el. Másrészt meglepően kicsi hűtőborda található rajtuk, amely csupán a grafikus lapkát fedti le, természetesen ventilátorral a tetején.

A memóriákon egyáltalán nincs hűtés, mert – bármennyire meglepő is –,

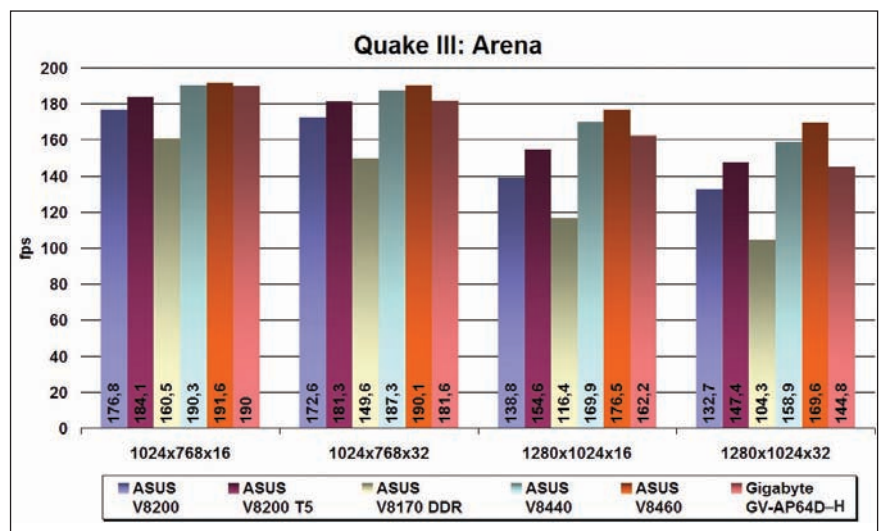
Ikrek. A felső a V8440-es, az alsó a V8460-as

nem melegednek. Az új technológiával készülő memóriamodulok még kiemelkedően magas órajelük ellenére sem melegednek fel. Ez természetesen nagyon öröndetes, hiszen legalább valamivel kevesebb alkatrész dolgozik odabent, ami fűti a gép belsejét. Hogy a nyomtatott áramköri lap lila színe, illetve

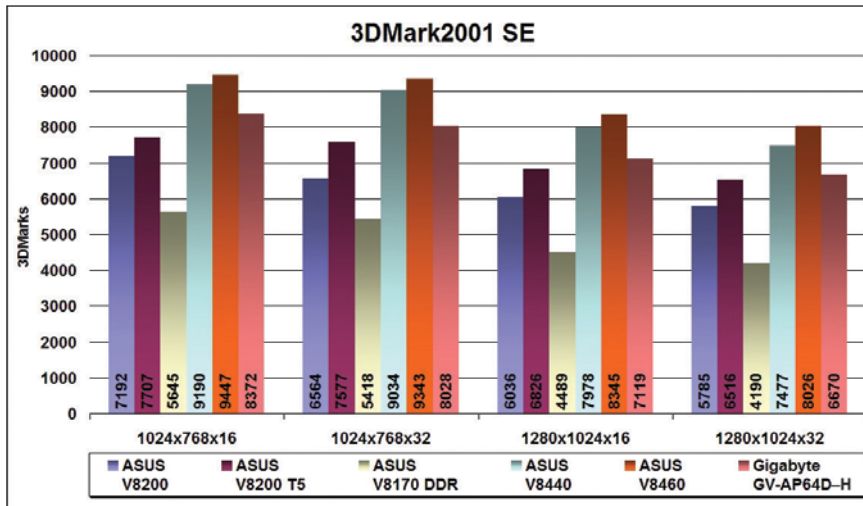

a hűtőbordára húzott, tátott szájú halat mintázó matrica esztétikus-e, vagy sem, azt inkább ne feszegessük. Az viszont sokkal fontosabb, hogy milyen kivezetéseket lelünk a kártyán: a szokásos VGA csatlakozón kívül – S-Video–RCA átalakító mellékelve a dobozban –, tévéhez és digitális lapos kijelzőkhöz való DVI kivezetéseket is. Ez utóbbihoz szintén találni egy analóg monitorhoz való átalakítót a tartozékok között. A sok kimenetnek az ad értelmet, hogy az nVidiánál újdonságnak számító, nView névre hallgató technológia révén két teljes értékű kijelzőt használhatunk egy időben. Ugyanezen technika gondoskodik arról, hogy a több kijelzőt kedvünk szerint használhassuk, klónozva

eredeti monitorunk képét, vagy kiegészítve azt oldalirányban, esetleg éppen függőlegesen. Ha már a tartozékokról ejtettem szót, akkor érdemes felsorolni a többi, dobozban található mellékletet. Mint-hogy mindkét kártya alapvetően egyforma, ugyanannyi memória – elég tetemes mennyiség, 128 MB – található rajtuk,

TESZTGÉP: SENORG® ENTERPRISE PC

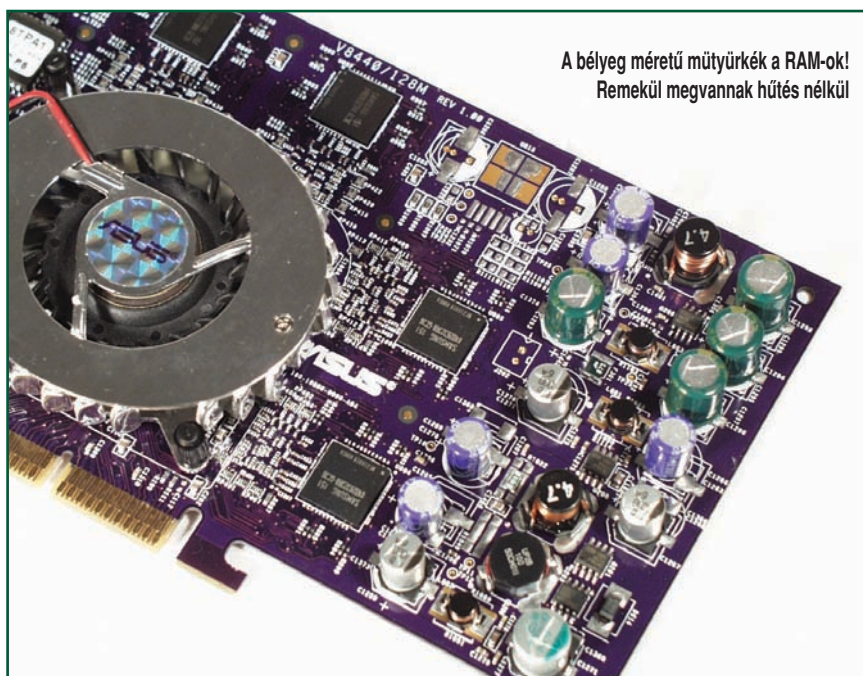

csak a grafikus lapka és a memória órajelében, így sebességükben különböznek. Mellékleteik is egységesegek. Alapvetően játékokra kihegyezett kártyákról van szó, így nem csoda, hogy a tartozékok túlnyomó többsége játékszoftver. Az Aquanox című tengeralatti akció-kaland a közelmúlt terméke, és alaposan megmozgatja a GeForce4-ek minden porcikáját. Igen teljesítményigényes szoftver, amely ki is használja a grafikus lapka képességeit, igényes kiegészítő. A Midnight GT autóverseny már nem ennyire új és igényes a hardverre. Az ASUS DVD2000 nevű DVD-lejátszó program hasznát butaság lenne hosszasan ecsetelni, hiszen tökéletesen egyértelmű, hogy mire jó és való. Ezen kívül lelünk még egy CD-t a dobozban, melyen hat további játék kipróbálható változatát találjuk. Érdekes lehet tudni,

hogy a V8460-asból létezik az ASUS csúcskártyáit megtestesítő „Deluxe” változat is. Ezen van videobemenet is, továbbá mellékeltek hozzá 3D-s szemüveget. Összefoglalva: az ASUS tállalása a cégtől megszokott módon professzionális.

Kritikus szemmel

Ahogy az a mellékelt grafikonokból kitűnik, a tesztkben nemcsak az ASUS régebbi termékeit – és ezzel a korábbi nVidia lapkákat – hasonlítottam a GeForce4-ekhez, hanem a legnagyobb és jelen pillanatban az egyetlen szóba jöhető, ütőképes ellenlábashoz: az ATi Radeon 8500-ashoz is. Az ATi zászlóshajója a Gigabyte tállalásában éppolyan kitűnő, mint maga az ATi által épített kártyák, így mind teljesítmény, mind egyéb szolgáltatások terén arányos

A bélyeg méretű műtűrűkék a RAM-ok!
Remekül megvannak hűtés nélkül

Költséges tisztavirág?

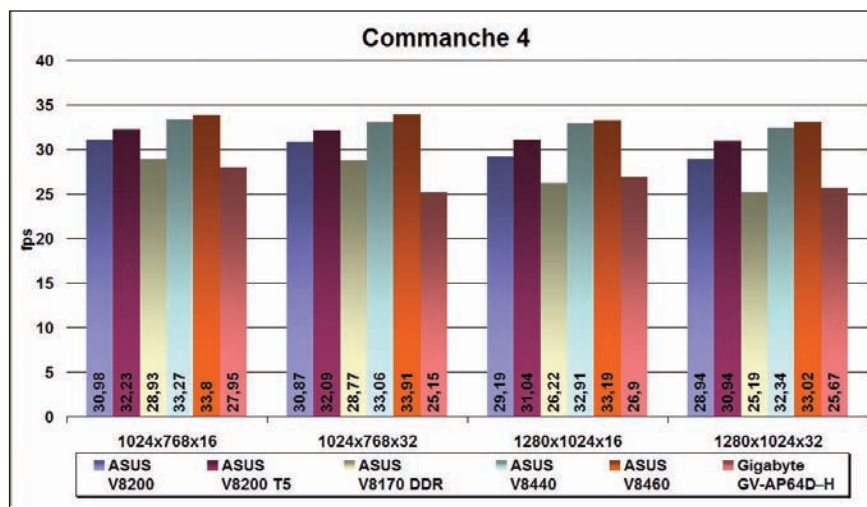
Május elsején Jen-Hsun Huang, az nVidia elnöke érdekes bejelentést tett egy konferencián. Eszerint már augusztusban várható tőlük az NV30 jelű lapka, amelyről még sok mindent nem lehet tudni, csak azt, hogy a 0,13 mikrométeres technológiával készül majd, és a GeForce4-hez képest alapvetően új architektúrára épül. Viszont Huang úr kijelentése – „Ez lesz a grafikus iparban tett legjelentősebb lépésünk, amióta megalakult a cég” – az nVidia legutóbbi évekbeli működésének ismeretében nagyon izgalmasan és kissé baljósan is hangzik. Ha valóban igaz, hogy valami nagyon komoly fejlesztést várhatunk, akkor a GeForce4 Ti tűnik a legrovidebb életű nVidia terméknek a cég történetében! Persze nem kell ahhoz Sherlock Holmesnak lenni, hogy ezt a sietőséget összefüggésbe hozzuk olyan „apróságokkal”, mint a Parhelia bejelentése a Matroxtól (bővebben lásd ezzel foglalkozó cikkünket jelen számunkban!) vagy éppen a 3DLabs VPU. (A közelmúltban a Creative Labs megvásárolta a 3DLabs-et, és nem habozott ennek kapcsán fellebbenteni a fátylat egy olyan új, meglehetősen figyelemre-méltó architektúráról, amelyet már két éve fejlesztettek, és a harmadik negyedév táján fog az üzletekbe kerülni.)

az összehasonlítás. Mielőtt a tesztdatok kiértékelésére térnék, engedelmiükkel szólnék az olyan, csupán szubjektíven értékelhető tulajdonságokról, mint a képminőség, illetve az egyéb szolgáltatások. Az nVidia termékei már jó ideje egyenletesen remek képminőséget nyújtanak, így már egészen elszoktam attól, hogy a tesztek során külön kitérjek erre a nem elhanyagolható paraméterre. A megjelenített 3D-s kép minősége kitűnő, és nincs ez másként a GeForce4 esetében sem. A Radeon 8500-ason futtatva a teszteket, konstatálnom kellett, hogy az ott megjelenő kép sok részletében más, mint a GeForce-okon. Olyan ez, mint azon vitatkozni, hogy a somló galuska vagy a gesztenyepüré a finomabb desszert, de nekem a Radeonon megjelenő füst és kőd jobban tetszett. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy mennyire szubjektív is ez az ítélet. Az viszont már egyáltalán nem szubjektív, hogy – nView ide vagy oda – a tévékimenet még mindig elmarad az ATi vagy a Matrox megoldásaitól. Nem is annyira a képminőségről van itt szó, hanem arról a nagyon fontos szolgáltatásról, hogy a televízió megjelenő képnek csak a pozíciója szabályozható, a mérete nem. Az pedig nagyon zavaró, amikor a televízió képernyőjén vastag, fekete gyászkeretben jelenik meg a kép. Viszont a meghajtó szoftverének áttekinthetőségén, illetve

a megfelelő beállítások megtalálásában segíteni hivatott súgó minőségén az ATi az, amelynek van még mit erősíteni. Különösen, hogy az nVidia meghajtója beszél magyarul, még ha felsőfokú nyelvvizsgára nem is merném azonnal elküldeni. Mindenekelőtt az nView-val kapcsolatos beállításoknál figyelemreméltóan széleskörű a tájékoztatás.

Értékelés

Ami az objektív értékelést illeti, azokhoz a grafikonokon ábrázolt mérési eredmények nyújtanak segítséget. A teszthez Senorg tesztpunket használtam, amelyben 1,8 GHz-es Pentium 4-es szív dobog, fél gigabájt RAMBUS DRAM mellett, egy OEM Intel i850-es lapkakészletű alaplapban. Operációs rendszerként változatlanul Windows XP Professionalt futtattam, a legfrissebb hivatalos Detonator változat és az ATi legújabb drivere mellett. A teszteléshez használt programok egy része nem lesz ismeretlen a hűségese olvasók számára. Az elnyúlhatatlan Quake III motorjára manapság is számos játék épül. Ugyan a Quake esetében látszólag tökéletesen mindegy, hogy 140 vagy 190 fps sebességgel fut, de az ugyanerre a motorra épülő, gyakran egy nagyságrenddel nagyobb poligont megmozgató játékok esetében már egyáltalán nem lenne közömbös a teljesítménykülönbség. (Ha most ön, tisztelt olvasó, azt kérdezi, hogy akkor miért nem azokkal tesztelünk, akkor kérdése teljesen jogos. Sajnos azonban e programok zöméből kimaradt a tesztelést lehetővé tévő funkció. Pontosabban a funkció megvan, csak a teszteléshez használható, beépített demonstrációs

pályák maradtak ki. Mindazonáltal dolgozunk a problémán.) A GeForce4-ek vezetik a mezőnyt, de a Radeon is tartja a lépést, még a nagyobb felbontásokban is. A GeForce4 440MX hátránya sem tűnik olyan rémisztőnek. A Commanche 4 névre hallgató, harcihelikopter-szimulátor viszont már alaposan megszorja a mezőnyt. A nagyon komplex grafikát felvonultató program, amelyben szándékosan a legerőforrás-igényesebb beállításokat használtam, egyöntetűen gyenge értékeket produkált mindenhol. Ne feledjük, hogy a folyamatos mozgás érzetéhez másodpercenként huszonöt félképet kell látnunk. Így ha az átlagolt értékként negyven alatti számokat látunk, akkor az azt jelenti, hogy helyenként bizony döcögős, meg-megakadó játékelményben lesz részünk! Persze a most kapott eredményekből azért nem érdemes messzemenő következtetéseket levonni. Az alacsony értékek tényleg a nagy komplexitásnak köszön-

hetőek; ha a valódi játékban hajlandóak vagyunk némi áldozatra a minőség terén, akkor tökéletesen elfogadható sebesség sajtolható ki. A Radeon valamiért alaposan alulmaradt – még az egyébiránt igencsak harmatos teljesítményt nyújtó 440MX is lehagyta –, de ez sokkal inkább a program motorjának a sajátossága, mintsem a Radeon 8500 képességeinek tudható be. A leghitelesebb tükröt a teljesítményről a 3Dmark2001 SE nyújtja. A mezőnyt mindenképpen a GeForce4-ek vezetik. őket követi a Radeon 8500-as, majd a papírformának megfelelően a GeForce3 Ti500, aztán a GeForce3, illetve a sor legvégén a GeForce4 MX440. Ennek fényében érdemes egy pillantást vetni az árakat is magában foglaló táblázatra. Az ár-teljesítmény arány bajnokának a Radeon tűnik. Ha a pénz nem számít, akkor természetesen a GeForce4-ek az abszolút győztesek.

Samu József

	Grafikus lapka típusa	Grafikus lapka órajele	Memória mérete és típusa	Memória órajele	Forgalmazó	Ár (Ft)	Web
ASUS AGP-V8200	nVidia GeForce3	200 MHz	64 MB DDR	460 MHz (2x230)	Pilot-Comp Kft.	kifutott	http://www.pilotcomp.hu/http://www.asus.com.tw/vga/agpv8200d/overview.htm
ASUS AGP-V8200 T5	nVidia GeForce3 Ti 500	240 MHz	64 MB DDR	500 MHz (2x250)	Pilot-Comp Kft.	116 125	http://www.pilotcomp.hu/http://www.asus.com.tw/vga/agpv8200t5/overview.htm
ASUS AGP-V8170 DDR	nVidia GeForce4 MX 440	270 MHz	64 MB DDR	400 MHz (2x200)	Pilot-Comp Kft.	44 500	http://www.pilotcomp.hu/http://www.asus.com.tw/vga/agpv8170ddr/overview.htm
ASUS AGP-V8440	nVidia GeForce4 Ti 4400	275 MHz	128 MB DDR	550 MHz (2x275)	Pilot-Comp Kft.	121 250	http://www.pilotcomp.hu/http://www.asus.com.tw/vga/agpv8440/overview.htm
ASUS AGP-V8460	nVidia GeForce4 Ti 4600	300 MHz	128 MB DDR	650 MHz (2x325)	Pilot-Comp Kft.	147 500	http://www.pilotcomp.hu/http://www.asus.com.tw/vga/agpv8460/overview.htm
Gigabyte GV-AP64D-H	ATI Radeon 8500	275 MHz	64 MB DDR	550 MHz (2x275)	Pilot-Comp Kft.	87 375	http://www.pilotcomp.hu/http://www.gigabyte.com.tw/products/ap64d_h.htm

Utazósebesség

Nyári noteszcsokor

Ha noteszgépről beszélünk, mindenkinek egy kis lapos számítógép jut az eszébe, amit félbehajtva a hónunk alá csapunk, és bárhová magunkkal vihetünk. Felsejlik az öltönyös fiatalember képe, aki a vonaton írja meg jelentését a főnöknek. Egyszóval elsősorban irodai gépek, a maguk sűrke egyenruhájában. Arra kevesen gondolnak, hogy a mai masinák már semmivel sem nyújtanak kevesebbet, mint asztali társaik: mindent tudnak, amit a nagyok.

Fontos különbséget tennünk az örökösen csak az asztalon pihenő, legtöbbször csak a munkahely és a lakás között ingázó masinák – amelyek lényegében „hordozható asztali gépként” szolgálnak –, valamint a világot bejárt nagy utazók között, akik gazdájuk térdén kuporodva töltik fél életüket. Most mindkét féltől bemutatunk néhányat, természetesen a teljesség igénye nélkül. Írásunk nem nevezhető hagyományos tesztek, hiszen otthoni felhasználásra szánt noteszgépet éppúgy ismertetünk, mint hétköznapiakra szánt „igáslovakat”. A szezon pedig nem illik összevetni a fazonnal – ezt nem árt, ha vásárlás előtt is szem előtt tartjuk!

NOTEBOOK MERCEDES S KLASSE

Fujitsu Siemens Lifebook S

A Fujitsu Siemens Lifebook S kifejezetten utazásra lett kitalálva. Kecses termetével, pehelykönnyű súlyával és roppant intelligenciájával egy csapásra a hölgyek legkedveltebb útítársává válhat (akárcsak a gazdája!). A berendezés lelke egy Intel PIII 800-M processzor, amely tökéletesen képes ellátni egy utazó számítógép minden feladatát. Az alacsony áramfelvétel és az integrált Intel Speed Step technológiájának köszönhetően lényegesen javult a „motor” fogyasztása. A teljesítményt 256 MB memória is segíti, ami a mindennapi használathoz bőven elegendő.

Kijelzője a gép kompakt mérete ellenére egyáltalán nem mondható kicsinek; 13,3 hüvelyk, ezen 1024×768-as felbontást tudunk megjeleníteni 32 millió színnel, amelyről egy ATi RAGE 8 MB kártya gondoskodik. Felvetődhet a kérdés, hogy elegendő-e manapság egy ilyen kártya egy ilyen gépbe. Válaszunk határozottan igen, mivel ha belegondolunk, ez a kártya könnyedén ellátja az összes feladatot, ami egy irodai munka során felmerülhet, sőt az ATi-től megszokott ragyogó képet és kiváló videominőséget kapjuk. Apropos multimédia: a Lifebook S hangminősége is kiváló – erről egy Yamaha lapka gondoskodik. Hogy a méretén spóroljanak, egy külön rácsatlakoztatható „dokkot” kapunk gépünkhöz, amelyen az extra csatlakozási helyek találhatók. Ez kifejezetten az asztali használatkor előnyös, amikor szükség lehet a két darab PS/2 és USB, valamint a VGA, a soros, a párhuzamos kapu vagy a külső floppy csatlakoztatására.

Amiről nem szabad megfeledkeznünk: az egyre fontosabbá váló biztonsági szempontok. A Fujitsu Siemens számítógépei mindig élenjáróak voltak e tekintetben. Ennél a modellnél sincs másképp, sőt továbbfejlesztették a korábbi biztonsági megoldásait! Beépített SmartCard-olvasó gondoskodik arról, hogy illetéktelen személy ne tudja használni gépünket. Miután behelyeztük

kártyánkat az olvasóba, a rendszer kérni fogja, hogy írjuk be PIN kódunkat, amelyet a billentyűzet felső részén található biztonsági panelen tehetünk meg. A Windows alatt különféle funkciókat rendelhetünk ezekhez a gombokhoz, mint például e-mail, web, kedvenc programok futtatása stb. Először azt hitük, hogy a bo-rításon szinte azonnal meglát-szik a használat, és rövid idő alatt összekar-colódik majd,

Fujitsu Siemens
Lifebook S

ám a meglepően könnyű, ugyanakkor roppant erős magnézium-alumínium ötvözetből készült elegáns ház jól óvja az érzékeny belsőt a külső behatásoktól. A/4-es méretével, 2,7 cm magasságával, továbbá a mindehhez párosuló csúcsmínőségével egyértelműen a noteszgépek „Mercedesével” ismerkedhettünk meg.

NÉVJEGY

Termék: Fujitsu Siemens Lifebook S

Forgalmazó: Fujitsu Siemens Computers Kft.

Ára: 703 750 Ft

Web: <http://www.fujitsu-siemens.hu>

HYUNDAI COUPÉ FULL EXTRA

ASUS L1

Mivel a személyi számítógépek mindinkább az egyre növekvő igényű multimédiás felhasználást próbálják kielégíteni, a tendenciát követik a noteszgépek is. Nincs könnyű dolguk a fejlesztők-

ASUS L1

nek: a helyszűke miatt arra kell törekedniük, hogy a gép lehetőség szerint a legtöbb funkciót egyszerre legyen képes ellátni, s mindezt a lehető legkevesebb „külső segítséggel”.

Erre a problémára kínál gyógyírt az ASUS új noteszgépe, mellékhatások nélkül. Egy gigahertzen hevesen dobogó Intel-„szív” biztosítja a magas sportteljesítményt, 128 megabájt SDRAM és 20 GB merevlemez garantálja a fiatalkori „szénilitás” elkerülését. Az éleslátásról a kitűnő fényerejű 14,1 XGA TFT monitor

Jogosítványt, forgalmi kérek!

Mivel a noteszgépek legtöbbször egy adott személyhez kötődnek, fontos kérdés merült fel: hogyan tudjuk megoldani a legbiztosabban azt, hogy illetéktelenek ne férhessenek hozzá a rajta tárolt üzleti vagy bizalmas információkhoz? Számos megoldás létezik, de talán a legbiztonságosabbnak az tűnhet, ha jelszavak helyett (illetve mellett!) egy külső kártyán tárolnánk a belépéshez szükséges adatokat. Dióhéjban ez a SmartCard lényege – a Fujitsu Siemens

gépek például ezt a megoldást választják. Hogy biztosra menjenek, a kártya behelyezése után be kell írunk saját PIN kódunkat is, és csak ezt követően kapunk szabad utat tovább.

és egy Intel 830-M integrált 32 MB-os grafikus vezérlő gondoskodik, 1024×768-as maximális felbontáson 32 millió szín mellett. Mindezek mellé rengeteg kiegészítőt kapunk közérzetjavítóknak: USB optikai egér, mikrofonos fejhallgató, Nero CD-író és PowerDVD-lejátszó program, valamint egy 32 megabájtos, USB-re csatlakoztatható, hordozható extra tárhely, kulcstartó formájában. A bővítést egy PCMCIA foglalat, három USB, egy párhuzamos, külső monitor (VGA) port, a kommunikációt a gyors infra (IrDA), 10/100 LAN, az 56 K-s modem- és a FireWire kapuk segítik, míg a lopást a Kensington „lakat” gátolja. A legjavát nem titkoltan a végére hagytuk: L1-es gépünk egy kombinált nyolcszorosan író CD RW/DVD olvasóval van felvértezve. Az integrált tévékimenetnek (S-Video) köszönhetően tévén vagy kivetítőn is élvezhetjük kedvenc filmjeinket, illetve bemutathatjuk prezentációinkat.

A noteszgép külseje rendkívül ízléses, a matt fémtokozás egyszerre védi és teszi elegánssá a házat. Ha nem volna illetlenség, akár még az operában is szégyenkezés nélkül megjelenhetnénk új kedvencünkkel. Egy dologban nem vagyunk biztosak: vajon az ezüst festés nem fog-e idővel megkopni? Ára tudásához és a hozzáadott kiegészítőkhez mérten elfogadható, vannak nála olcsóbb gépek is lényegesen szerényebb tudással és jóval több „mellékhatással”.

NÉVJEGY

Termék: **ASUS L1**
 Forgalmazó: **SOWAH Hungary Kft.**
 Ár: **547 500 Ft**
 Web: <http://www.asus.com/>
<http://www.sowah.hu/>

VW GOLF VR6

Gericom Webgine Per4mance

„Az első benyomás tartós” – tartja a mondás. Ez a Gericom esetében is beigazolódt. Miután bekapcsoltam, meglepődtem az asztali gépeket leköröző sebességén, de ez nem is csoda, hiszen DDR memóriája és 1,8 GHz-es Pentium 4-es processzora a piac egyik

Gericom Webgine Per4mance

NÉVJEGY

Termék: Gericom Webgine Per4mance
 Forgalmazó: Erbert Plusz Gericom Kft.
 Ár: 624 875 Ft
 Web: <http://www.gericom.com/>
<http://www.erbert.hu/>

leggyorsabb noteszgépévé teszi ezt a masinát. Ez a sebességérzet mindvégig megmaradt. Kipróbáltuk, vajon a kijelzője is tudja-e követni a tempót: 3D-s játékok és DVD-k lejátszása terén egyaránt ötösrre vizsgázt. DVD+CDRW kombinált meghajtója a 30 gigabájtos merevlemezrel igazán jó párosításnak bizonyult. A gép optimális választás lehet

egy asztali gép leváltására, ugyanis minden benne van, amire szükségünk lehet, és a teljesítménye is meggyőző. Mérete átlagosnak mondható, és inkább tudásával győzi meg az embert, mintsem elbűvölő külsejével. Olyan, mint egy sportosan feltuningolt személyautó, amely dinamizmusával elsősorban a fiatalokat célozza meg. A felszereltséget tekintve nem lehet okunk a panaszra, minden megtalálható a fedélzeten: három USB, 10/100 LAN, 56 K-s modem, beépített SmartCard-olvasó, FireWire, infraport, TV-out, optikai SPDIF-kimenet. A digitális hangkimenet igazán meglepett bennünket, mert ezzel leginkább csak professzionális hangkártyákon, valamint komolyabb hifiberendezéseken találkoztam (például Sony Mini Disc). A sok pozitívum mellett azonban nem értjük, miért párosítottak egy P4 1800 MHz-es erőműhöz egy S3 Savage PRO grafikus kártyát. Véleményünk szerint nem túl szerencsés, ugyanis számos erős grafikus számítási teljesítményt követelő alkalmazásnál a videokártya visszaveti majd a processzor és ezzel az egész rendszer teljesítményét.

CORVETTE GF4 CABRIOLET

Dell Inspiron 8200

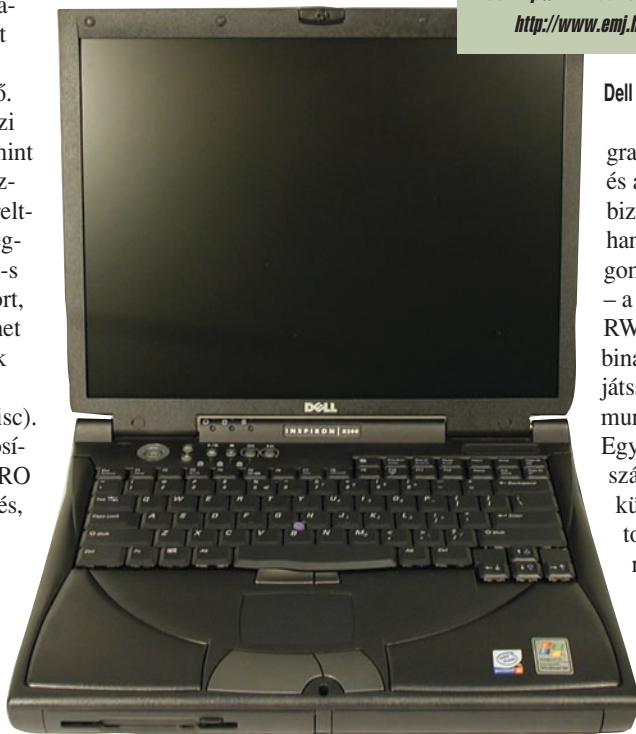
A Dell két vonalon fejleszti noteszgépeit: irodai és otthoni alkalmazásra külön-külön modelleszaládja van. Az Inspiron 8200-at kifejezetten arra tervezték, hogy minden szempontból helyettesíteni

tudja az asztali gépeket. Lényegében egy könnyen hordozható asztali gépként kell felfogni, de megmarad a lehetőség, hogy otthonunktól távol is használhassuk. Külsejét és a kínált multimédiás funkciókat figyelembe véve első-sorban a sokrétű otthoni felhasználásra találták ki.

Már külső megjelenésével is azt a dinamizmust és erőt sugározza, ami benne lakik. Elég, ha csak néhány kódszót említünk: P4, GeForce4, 256 MB RAM, 30 GB, 15 col. Nem kell szakértőnek lennünk ahhoz, hogy tudjuk, ezek komoly paraméterek. Még be sem indítottuk a „motort”, máris sejteni lehet, nem fogunk csalódní. Kössük be magunkat, és indulhatunk! A startot követően néhány másodperc alatt a Windowsba érkezünk, ahol rögtön feltűnt, hogy a képernyő a „megszokott” 1024×768-as felbontás helyett 1600×1200-ban fogad minket, ami még a hagyományos monitorok esetében is kurióznak számít. A százszázalékos multimédiás élményről a meggyőző képességű Geforce4 440

NÉVJEGY

Termék: Dell Inspiron 8200
 Forgalmazó: EMJ Hungary Kft.
 Ár: 1 002 120 Ft
 Web: <http://www.dell.com/>
<http://www.emj.hu/>

Dell Inspiron 8200

grafikus kártya és a hifi hangzást biztosító Crystal hangkártya gondoskodik – a filmeket CD RW/DVD kombinált meghajtója játssza le számunkra.

Egy mobil számítógépnél különösen fontos lehet a személyesszabhatóság, amit a Dell nagyon ötletesen oldott meg. A mobiltelefonokhoz

hasonlóan könnyedén lecserélhetjük gépünk kéztámaszát a nekünk tetsző színűre és mintázatúra. Kiindulásként négy különböző színű „előlapot” kapunk ajándékba.

LINCOLN P4 LIMO

Dell Latitude C840

A Latitude család nem titkolt módon elsősorban irodai felhasználásra lett kialakítva, vagyis arra, hogy a munkahelyi és az otthoni íróasztal között ingázzék, de ha a helyzet

NÉVJEGY

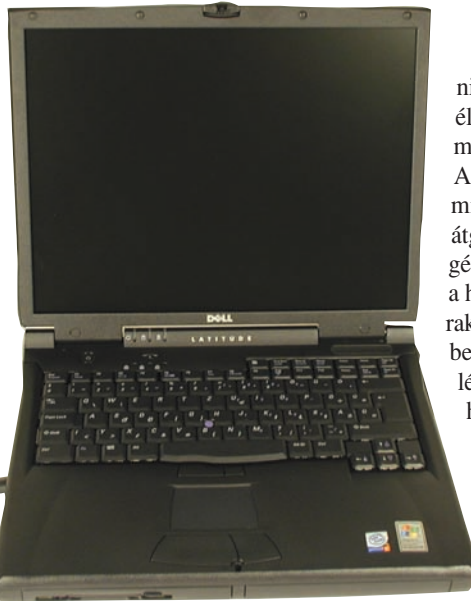
Termék: Dell Latitude C840

Forgalmazó: HumanSoft Kft.

Ár: 848 750 Ft

Web: <http://www.dell.com/>

<http://www.humansoft.hu/>

Dell Latitude C840

megkívánja, akkor akár üzleti útjainkra is magunkkal vihetjük. Teljesítményét tekintve bőven

felér egy komplett multimédiás munkaállomással is, persze mindez sokkal kompaktabb, és – nem utolsósorban – elegánsabb formában.

Az erőforrás ebben a modellben is egy 1,6 gigahertzes Pentium 4 processzor, amelyet a GeForce4 440 támogat. Ennek a modellnek is 15 hüvelykes TFT kijelzője van, amely szintén képes 1600×1200-ban megjeleníteni a képet 32 millió színnel. Ezek a paraméterek a tévékimenettel és a már megismert Crystal hangkártyával multimédiás erőművé teszik ezt a leginkább irodába „kárhoztott” noteszgépet. A Delltől már megszokott kiváló minőséget kapjuk a rendkívül kopásálló borítástól kezdve a kényelmes billentyűzeten át a duplikált egérgombokig. Külön kiemelendő az a praktikus Dell-szokás, hogy könnyen meggyőződhetünk az akkumulátorok töltöttségi szintjéről: miután az akkut egy mozdulattal kivettük a gépből, a rajta található gombot benyomva öt zöld világító diódából álló kijelző mutatja, hogyan állunk energiával.

ASZTALI NOTESZGÉP

DTK ECS DeskNote

Mi ez a gép? Notesz? Munkaállomás? Egyik sem igazán, mégis mindkettő egyszerre. A DTK legújabb modelljét találóan DeskNote-ra keresztelte. Első ránézésre semmi különös nem látunk rajta, akár egy noteszgép is lehetne. Igen ám, de ebben a gépben

nincs akkumulátor. Ugyanúgy az elektromos hálózatról él, mint asztali testvérei, ugyanolyan könnyen szállítható, mint egy „elektromos notesz”.

A noteszgépeket is lehet váltóáramról üzemeltetni, akkor mi ebben a pláne? A kérdés jogos, de a DTK válasza is átgondolt: felmérést végeztek, és rájöttek, hogy a noteszgépek felhasználóinak 90 százaléka akkumulátor helyett a hálózatról üzemelteti számítógépét. Tehát, ha nem rakjuk bele az akkut, akkor egyfelől több hely jut a gép belsejében a többi alkatrésznek, a hűtésnek, másfelől lényegesen alacsonyabban tarthatják az árát. (Apropó, hűtés! Ne feledkezzünk meg arról, hogy komoly problémát jelent a miniszámítógépek gyártóinak a proceszorok, memóriák és meghajtók folyamatos hűtése, amit jelentősen megnehezít a beépített akkumulátor állandó melegedése!) A DTK ötvözte a noteszgépek mobilitását az asztali gépek teljesítményével, így született meg a DeskNote. Ha mindenképpen utazás közben szeretnénk használni gépünket, arra is kínált

megoldást a gyártó, ugyanis rendelhetünk hozzá egy tápegységként funkcionáló külső akkut.

Felszereltségéről csak annyit, hogy a géphez mellékelnek egy sztereó fülhallgatót, egy 64 megabájtos, USB-re csatlakoztatható „tollmeghajtót” (PenDrive) és egy optikai egeret.

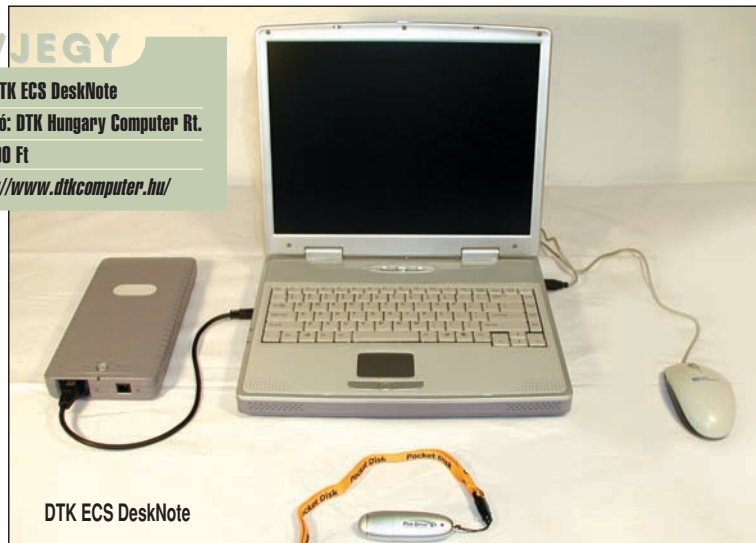
NÉVJEGY

Termék: DTK ECS DeskNote

Forgalmazó: DTK Hungary Computer Rt.

Ár: 475 000 Ft

Web: <http://www.dtkcomputer.hu/>

DTK ECS DeskNote

Ára nagyjából megfelel egy TFT monitorral szerelt hasonló teljesítményű, márkás asztali gépének, amely ugyan már jóval kisebb helyet foglal el, mint korábbi társai, de a szállíthatóságban még így sem veheti fel a versenyt a DeskNote-tal.

Szász Bulcsú

Matrox Parhelia-512

Mindent vagy semmit!

Az idei év egyik nagy meglepetése – és talán a 3D-gyorsítók piacának legnagyobb durranása – lehet a Matrox májusban bejelentett, új GPU-ja. A már-már feledésbe merült cég most, poraiból feltámadva, csúcscategóriás termékével fenekestül felforgathatja a GeForce és Radeon típusnevek által uralt videokártya-piacot.

Három hosszú év telt el azóta, hogy 1999 márciusában a GDC (Game Developers Conference) rendezvény alkalmával a Matrox bejelentette G400 elnevezésű grafikus vezérlőjét, amely a játékosok körében kevésbé sikeres G200 által kikövezett úton haladva, egyedül újdonságaival és kitűnő minőségével jelentős piacot hódított el az akkor még ereje teljében pompázó 3dfx-től és az örök riválistól, az nVidiától. A Voodoo3 és a TNT2 teljesítményével vetekedő, ám azokénál tisztább, élesebb minőségű képet adó és a Dual-Head technológiát (két monitor egyidejű, teljes értékű használata egyetlen grafikus kártyával) bevető G400 után azonban mind a mai napig nem született „mélto” utód. Bár a G400-at évente rendre egy-egy újabb termékfrissítés követte, a G450 és a G550 lényegében nem újítottak többet, mint ünnepelt elődjük. Sebességük messze elmaradt az időközben megszületett, majd négy generációt is „kitermelt” GeForce-klán tagjaitól, s így a játékosok látóköréből a Matrox termékek már két éve abszolút mértékben kiszorultak.

G800?

Nem sokkal a G400 megjelenése után már szárnyra kaptak pletykák egy új, szupertitkos Matrox-fejlesztésről, a G800-ról. Sajnos mind a mai napig nem derült fény arra, hogy vajon három éven át tartott a „félte őrzött titok” fejlesztése, vagy, látva a piac dinamikus fejlődését, a Matrox több fejlesztése is a sülyesztőbe került, amíg végül megszülethetett az első igazán ütőképű Matrox GPU, amelyet időközben Parhelia névre kereszteltek. Túl sok minden történt a 3D-gyorsítók világában a G400 megjelenésétől napjainkig ahhoz, hogy mindenről részletesen beszámoljunk, a legfontosabbakat azonban érdemes összegyűjtenünk vázlatoszerűen. A GPU mint 3D-gyorsító lapkátípus a GeForce 256 megjelenésével vonult be a köztudatba, vagyis 1999 őszére tehető a hardveres geometriai gyorsítás megszületése, amely azóta minden videokártya meghatározó

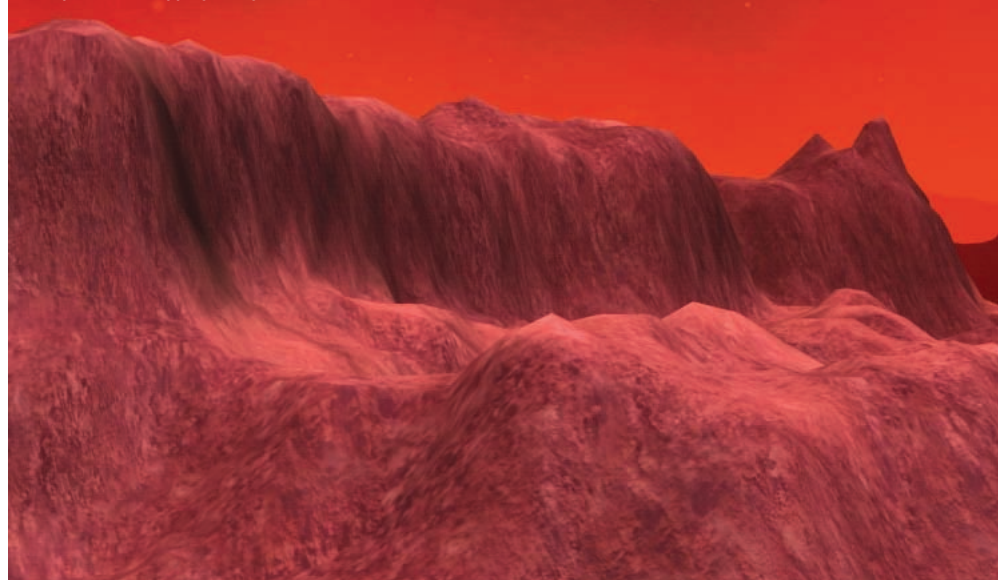
részévé, mondhatni alapkövetelményévé vált. Az utóbbi évek folyamán többek között ennek köszönhetően már nem lepődünk meg, ha a GPU akár 40-50 millió tranzisztorból épül fel, és ezzel bonyolultsága vetekszik akár egy Pentium 4 vagy Athlon XP processzoréval is. A fast-write támogatású, négyszeres sebességű AGP, a 128 bites DDR memóriacsatoló és a 350 MHz sebességű RAMDAC is mindennappossá vált; csakúgy, mint a teljes képernyős, négyszeres élsimítás vagy a 64 MB-os videomemória. Ma már nem lepődünk meg a programozhatóságon, sem a vertex- vagy pixeláryalókon, és szívünket a három évvel ezelőtti 125/150 MHz-es (grafikus lapka/memória) órajelek helyett a 300/650 MHz dobogtatja meg.

Parhelia-éra

Nagy fejlődés ment tehát végbe a G400 megjelenése óta, rengeteg olyan technológiai vívmány került be a mai GPU-kba, amit egy igazán versenyképes új terméknek szinte kötelező jelleggel támogatnia kell. Nem is beszélve arról, hogy a jelen-

legi legfűrgébb GPU, a GeForce4 Ti4600 már akár tizenötször nagyobb teljesítményt is nyújthat, mint annak idején a TNT2 vagy a G400. A 3D-gyorsítás képzeletbeli csatamezején már olyan nagyságok is elbuktak, mint az egész háromdimenziós örület elindítójaként ismert 3dfx, az örök vereségtől lassan elvázó S3 vagy a professzionális termékeiről elhíresült ELSA. Nem könnyű a dolga tehát a Matroxnak, ha állva akar maradni a konkurenciával vívott csatában, és jelentős területeket akar elhódítani az nVidiától és az ATi-tól. A Matrox nem hazudtolta meg magát, ismét egy olyan grafikus megoldással állt elő, amelynek részletes tárgyalása akár egy lexikont is megtölthetne. Kezdjük mindjárt a nevével, amely öccseng egy annak idején nagy sikert aratott konkurens termék elnevezésével: GeForce 256 és Parhelia-512. Azonnal feltűnhet a hangzatos nevek végére ragasztott szám, amely bizony a Matrox esetében egyedülálló technológiát jelent, hiszen a Parhelia ezzel az „első 512 bites GPU” megtisztelő címet viselheti. Ennek fényében talán nem meglepő – és a további újdonságok mennyiségére is utal – a GPU bonyolultsága, amelyet a 0,15 mikronos csíkszélességgel összezsúfolt 80 millió tranzistor jelképez. Ne számítsunk tehát egy „kispályás” mérkőzésre, lássuk gyorsan a további újdonságokat! A Parhelia tempóját az 512 bites GPU diktálja, amely 300 MHz körüli órajellel, négyszeres textúrázási lehetőséggel és teljes DirectX 8.1-programozhatósággal büszkélkedhet. A GeForce3-nál megismert vertex- és pixeláryalók természetesen itt is megtalálhatóak, ezúttal azonban nem egy (GeForce3, Radeon 8500),

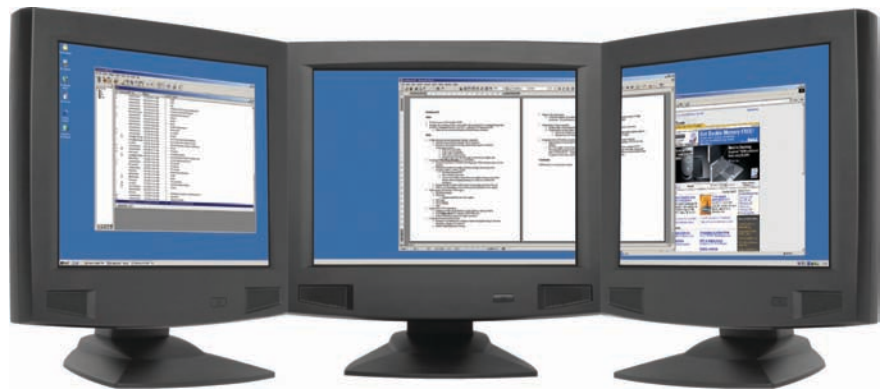
Displacement Mapping által generált Mars-felszín

nem is kettő (GeForce4), hanem négy darab, egyenként 128 bites vertexáryaló által alkotott egység képezi a „kemény magot”, kiegészítve egy vertexgyorsítótárral és 256 konstans regiszterrel. Az árnyalók bonyolultságát jelzi, hogy egy 36 lépéses futószalagot képeznek, amely több mint kétszer hosszabb, mint a konkurens termékekben található megoldások.

Ha azonban az árnyalókon túl tekintünk, a négy párhuzamos pixelfeldolgozó futószalag és az egyemenetes, négyszeres textúrálás (one-pass quad texturing) elviekben akár 5 gigatexel/másodperces csúcsebességet is biztosíthat. Ez azonban újabb problémát szül, hiszen ilyen egyszerűen sajnos nem lehet az egekbe emelni egy 3D-gyorsító sebességét.

Ahogy már évek óta megszokhattuk, a GPU-k még csak meg sem közelíthetik az elméleti számítási teljesítményüket, a memóriagyártók ugyanis egyszerűen képtelenek lépést tartani a processzorok számítási sebességének szinte követgetetlen fejlődésével. Lassacskán a Kyro lapkánál megismert Tile Based Rendering (a nem látható képpontok felesleges kiszámításának átugrása) technika kezd a „nagyoknál” is elterjedni, de belátható, hogy ez nem több, mint félmegoldás. Szükség van a memóriacsatoló fejlesztésére is, amelyet a Matrox egy elegáns, ám tervezés

TripleHead – három monitor egyetlen Parheliára kötve

szempontjából annál bonyolultabb huzárvágással oldott meg, azaz egyszerűen a duplájára szélesítette a memóriasínt. Az így létrejött 256 bites csatorna 600 MHz effektív (300 MHz DDR) órajel esetén csaknem 20 GBps-os sávszélességet biztosít, ami majdnem a duplája a legerősebb Radeon vagy GeForce videokártyákon található, „csupán” 128 bites megoldásoknak. A Parheliához társított memória mérete, valamint az AGP csatoló sebessége is a duplája a már megszokottaknak, akár 256 MB DDR SDRAM-ot is találhatóunk majd az új, fast-write AGP 8× felületű Matrox videokártyákon.

Ezzel a fejlesztéssel a Matrox új irányvonalat jelölt ki, amely azonban még jó néhány hónapig csak a csúcskategóriás videokártyákra lesz jellemző, ugyanis

Néhány éve még azt hittük, több millió szín egyidejű használata bármire elegendő, és többé már nem tapasztalhatunk a 256 színű üzemmódokban látottakhoz hasonló, csúnya színátmeneteket.

Ám a 3D leképezés során bizony előfordulhatnak olyan bonyolult helyzetek, amikor kifuthatunk akár a 8 bites színösszetevők által képzett 16,7 millió lehetséges színkombinációból, nem is beszélve a komolyabb grafikai, illetve DTP munkáról, amelyhez még a legerősebb nVidia vagy ATi videokártyák sem alkalmasak. A Matrox tehát, végiggondolva mindezt, előállt a 10 bites színösszetevő használatával, amelynek segítségével egyszerre akár 1 milliárd különböző szín is megjeleníthető. A GigaColor technológia nemcsak 3D-s leképezés, hanem 2D-s megjelenítés, DVD videolejátszás közben, vagy akár a tévékimeneten át is elérhető, azaz a kép megjelenítéséért felelős, 400 MHz órajelű RAMDAC teljes körű 10 bites kimenetet biztosít. Sőt, minden számítási művelet a GPU magjában 10 bites pontossággal történik, és amennyiben a beállított megjelenítési mód alacsonyabb pontosságú, a kép dithereléssel automatikusan alakul át a gyengébb minőségű formátumra.

Ha már a RAMDAC-ra terelődött a szó, érdemes szót ejteni a G400-nál már sokak által megszeretett DualHead technológiáról is, amelyet a Parhelia nemcsak megörökölt, hanem tovább is fejlesztett.

A korlátokat teljesen levetkőzve, mindkét analóg kimeneten akár 2048×1536 felbontást és 32 bites színmélységet is használhatunk, ezzel tehát teljesen szimmetrikussá vált a két monitor használata.

Csillógó pikkelyek. Egyemenetes négyszeres textúrálás

a széles sínhez szükséges rengeteg vezeték elhelyezése és a zavarok kiszűrése kifinomult, költséges tervezést és kivitelezést igényel.

	G400	G450	G550	Parhelia-512
Megjelenés ideje	1999. március	2000. április	2001. június	2002. május
Gyártástechnológia	0,25 mikron	0,18 mikron	0,18 mikron	0,15 mikron
Chipórajel	125 MHz	125 MHz	125 MHz	kb. 300 MHz
Memória-órajel	166 MHz	333 MHz	333 MHz	kb. 600 MHz
Memóriabusz	128 bit SDR	64 bit DDR	64 bit DDR	256 bit DDR
Memória-sávszélesség	2,7 GBps	2,7 GBps	2,7 GBps	20 GBps
Max. videomemória	32 MB	32 MB	32 MB	256 MB

Ezt látjuk például repülés közben három monitoron!

Mindemellett lehetőség van digitális lapos kijelzők csatlakoztatására is (DVI), maximuman 1920×1200 felbontás mellett, továbbá a Parheliánál is működik a szintén a G400-ban debütált DVDMax lehetőség, azaz a második monitorkimenet csatlakoztatása tévére.

Már önmagában ez, azaz a 4. generációs DualHead technológia is ütőkártya, az „áspókert” azonban mégis a TripleHead lehetőséggel teríthetjük az asztalra. Amint arra az elnevezés is utal: nem másról van szó, mint opcionálisan egy harmadik kijelző használatáról, amely egészen különleges távlatokat nyit akár munka, akár játék közben. A TripleHead ugyanis magával hozza a Surround Gaming szolgáltatást is: ekkor egy központi kijelzőt a szokásos módon magunk elé helyezzük, s mellé, a bal és a jobb oldalára elhelyezve, 20–90 fokos szögben elfordítva, két másik kijelzőt is csatlakoztathatunk. Ezzel páratlan háromdimenziós élményben lehet részünk – amennyiben természetesen a játék vagy alkalmazás ezt a technológiát támogatja. Az egyik ilyen játék a Soldier of Fortune második része lesz, de a „jó öreg” Quake III: Arena, illetve a Microsoft Flight Simulator 2002 is támogatják a technológiát.

Természetesen a munkára éhes felhasználók szintén kiaknázhathatják a TripleHead további lehetőségeit, hiszen három kijelzőt sorban egymás mellé helyezve, egy hatalmas, maximuman 3840×1024 pixel felbontású asztalon dolgozhatnak Windows 2000 vagy Windows XP alatt.

Varázsigeék

Ráadásul az egyedülálló szolgáltatások sora ezzel még nem zárult le, hiszen szót kell ejtenünk a várhatóan a DirectX 9-ben hivatalosan is támogatott Hardware Displacement Mappingről is. A HDM lényege nagy vonalakban, hogy egy műholdfelvétélhez hasonló kétdimenziós térkép alapján a GPU háromdimenziós objektumot vagy akár komplett tájat is valós időben képes generálni. Ez jól jöhet például egy néptelen, dimbes-dombos Mars-felszín leképezésekor, kérdéses azonban, hogy a játékok fejlesztői mennyire fogják a HDM-et támogatni, illető-

Több százmillió szín kavalkádjá: GigaColor technológia

leg a játékaikban ezt a HDM-et mint lehetőséget kihasználni. Az azonban biztos, hogy lesz rá példa, mint ahogyan a G400 által bevezetett Environment Mapped Bump Mapping is feltűnt néhány játékban az évek során – talán felesleges hangsúlyozni, hogy a Parhelia is teljes körű EMBM-támogatással bír.

A GeForce féltente megjelenő mutációi az élsimítás terén minduntalan komoly kihívások elé állítják a konkurenciát, hiszen évről évre egyre gyorsabb, átgondoltabb, jobb minőségű eljárások jelennek meg az alacsony felbontásban igen zavaró, „fűrészfogas” élek eltüntetésére. A Parhelia nemes egyszerűséggel bevezeti a már ismert FSAA, vagyis a teljes képernyős élsimítás használatát, egyszersmind tovább is lép azzal, hogy lehetőséget biztosít FAA–16×, azaz tizenhatszoros Fragment Antialiasing eljárásra is. Az FAA–16× segítségével végre nem mosódnak el a kép belső részletei, ugyanis csak az alakzatok szélén, az éleken történik simítás. Várhatóan ez a lehetőség sem lesz gyorsabb, mint a GeForce4 vagy a Radeon 8500 megoldásai, de bízunk abban, hogy szebb, élesebb képet fog produkálni. Úgy tűnik tehát, a Matrox nem bízza a véletlenre új termékének fogadtatását, igyekszik mindent beleadni a harcba, hogy három év után visszatérve ott folytassa, ahol abbahagyta. Talán hiányozhat az eddigi felsorolásból néhány alapvető funkció, amely – ha nem is létfontosságú, de – mindenképp előremozdíthatja a Parhelia GPU sikerét. Ilyen lehetőség a DXTC, azaz a DirectX alapú textúratömörítés támogatása, a GeForce család által bevezetett Cubic Environment Mapping, a háromdimenziós textúrák használata vagy épp a Specular Lighting – ezeket mind-mind beépítették

a Parheliába, vagyis nem kell lemondanunk róluk, ha netán azt fontolgatnánk, hogy átpártolunk a konkurenciához. Amennyiben végül is a Parhelia mellett tesszük le a voksunkat, az előzetes információk alapján kezdetben három különféle modellből választhatunk. A legkisebb kártya 64, a közepes 128, a legerősebb pedig 256 MB DDR memóriával kerül forgalomba, várhatóan közel azonos órajelű GPU-val szerelve. Bár ezen sorok írásakor még konkrét adatot nem jelentettek be, spekulációk alapján 300 MHz GPU- és 600 MHz memória-órajelre számíthatunk, ezzel pedig már órajelben is a legerősebb GeForce4-tyel rivalizálhatnak a Parheliák. Ha pedig a szolgáltatásokat és az egyedülálló technológiákat is figyelembe vesszük, akkor az új Matrox kártyák minden bizonnyal messze a GeForce4 és Radeon 8500 sebessége felett fognak teljesíteni, különösképpen maximális részletesség mellett, 1600×1200-as felbontásban, ahol is a 256 bites memóriasín behozhatatlan előnyt biztosít a Parhelia számára.

Ferrari?

Kulcsfontosságú kérdés azonban az ár, amely sajnos sokakat el fog rettenteni az új Matrox kártyáktól. Hiszen az eddigiek alapján már sejthető, hogy a Parheliára épülő 3D-gyorsítók a piac luxusdarabjai lesznek, ennél fogva nálunk a boltok polcain hat számjegyű bruttó árral kalkulálhatunk, még a legkisebb modell esetében is. Arról egyelőre nem nyilatkozott a cég, hogy tervezi-e belépő szintű megoldások piacra dobását, amelyekkel ki tudná ütni a nyeregből a mármár szemtelenül egyeduralgoló GeForce2 MX és GeForce4 MX klánt. Bízunk abban, hogy a Matrox éveivel ezelőtti piactegóriájára mára megváltozott, és a cég nem fogja elhanyagolni a laposabb pénztárcájú, ám azért a minőséget szem előtt tartó felhasználókat sem. Érdeklődéssel várjuk tehát a fejleményeket, örülünk annak, hogy a nyári uborkaszegzont elsöpri egy ilyen innovatív, meglepő újdonság, és érdeklődéssel várjuk az ATi, valamint az nVidia választát. Talán még azt is megérhetjük, hogy az nVidia sutba dobja eddigi, féléves termékciklusát, és már a nyár folyamán megjelenhet a GeForce5, amely vélhetően méltó ellenfele, akár legyőzője is lehet a Parheliának. Közben érdeklődve figyeljük az ATi-tábor is, hiszen várhatóan az év közepén megjelenik a Radeon gyorsítók harmadik generációja, és ezzel a 3D szerelmesei rég nem látott választékból szemezgethetnek.

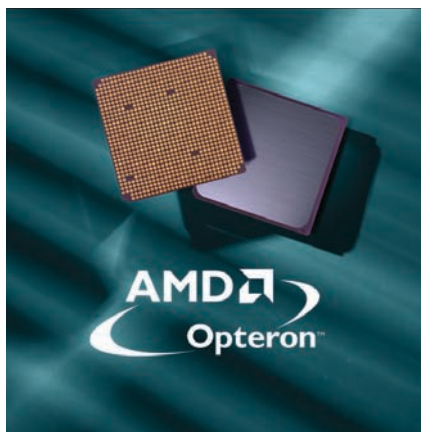
Miklós Tamás

AMD Opteron

Kalapácsot mindenkinek!

Immár három éve annak, hogy a PC-s világ felbolydult az első AMD Athlon (K7) processzorok megjelenése kapcsán. A remek teljesítményű processzor kezdeti bizonytalan szárnypróbálgatásai lassan feledésbe merültek – ma már komoly, professzionális felhasználásra is bátran vásárolunk AMD alapú konfigurációt. Az önbizalmát visszanyert Intel-rivális cég most már a PC-ipar legfelső, elit szféráiban is igyekszik terjeszkedni: ennek első lépése az eddig csak SledgeHammer néven ismert 64 bites processzor, az Opteron piaci bevezetése.

Az AMD természetesen eddig is igyekezett betörni a kiszolgálók és nagy teljesítményű munkaállomások piacára, ám sikertelenségének okait nem a processzorban kell keresnünk, hanem sokkal inkább az azt kiszolgáló környezetben. Az Athlon ugyanis képes lenne akár 13 másik társával együtt is üzemeltetni egy ennél fogva bivalyerős kiszolgálót, nincs azonban olyan alaplap készlet, amely össze tudna kapcsolni kettőnél több Athlon vagy Duron processzort. Kétprocesszoros megoldása is csupán az AMD-nak van (AMD-760MP), azonban ez sem elég kiforrott és korszerű, így nem tartalmaz PCI-X csatolót és kétsatornás DDR SDRAM memóriavezérlőt sem. S bár

a kiszolgálók nagy többsége 1 vagy 2 processzorra épül, a professzionális piacot az AMD stratégiai partnerek hiányában jelenleg nem tudja ellátni elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű alkatrészsel.

A FELMENTŐ SEREG

Az Athlon tehát nem ért el sikereket a felsőbb piaci szegmensben, de ezt a hibát is figyelembe vette az AMD a következő processzorcsalád fejlesztése során, így a sokáig csak K8, illetve Hammer fedőnevet viselő 64 bites CPU-projekt nagyon hamar kettéágazott. A nagy telje-

sítményű, maximálisan 8 processzoros kiszolgálókba szánt változat időközben SledgeHammer, a „kistestvér” pedig ClawHammer kódnéven futott tovább. A processzorok fejlesztésének ugyan még nincs vége, a cég már most bejelentette azonban, hogy végleges terméknevet adott az „erősebb kalapácsnak”.

OPTERON

Sokféleképp lehetne magyarázni az Opteron nevet, ebben segít maga a gyártó is. Az AMD szerint ugyanis az Opteron önmagában az optimus latin szóból ered, utalva az optimális, legjobb választásra; ezen túl pedig hangzásával rávezet arra, hogy az új termék dinamikus, piacvezető, maximálisan stabil, megbízható platformot fog képezni. Ezekhez azonban az elnevezésen túl bizony le is kell valamit tenni az asztalra.

Az Opteron az AMD K8 kódnevű, 8. generációs processzormagjára épül, amely az előzetes információk alapján egy felturbózott K7 architektúra, 64 bites kiegészíté-

téssel. Az új, x86-64 utasításkészlet alapvetően az eddigi 32 bites x86 készlet kiterjesztése úgy, hogy a régi, 32 bites alkalmazások változtatás és sebességcsökkenés nélkül futtathatók maradjanak. Ez a módszer egyébként némiképp hasonlatos ahhoz, ahogyan az Intel a 16 bites i286 alapjaira építve létrehozta a 32 bites i386 processzorcsaládot.

Az x86-64 mint a 64 bitre való áttérés egyik útja azonban abszolút ellentétes a konkurens Intel Itanium alapkoncepciójával, amely egy teljesen új, tisztán 64 bites fejlesztés, azaz semmi köze a jelenlegi 32 bites processzorokhoz. Az AMD elképzelésének számtalan előnye van az Intel-féle megoldással szemben, hiszen így egy már kipróbált, bevált processzort fejleszthetnek tovább, ezzel sokéves plusz munkát kerülve el – amely például az Intel esetében az Itanium piaci bevezetésének kétéves késését is okozta. Ráadásul a K7 és K8 közeli rokonsága kvázi biztosítékul is szolgál arra, hogy az új generációs processzorokba nem kerülnek

64 bitet mindenkinek!

Joggal vetődhet fel a kérdés: „Miért kell ezt a 64 bitet annyira erőltetni?” Annak idején, még a Windows 95 előtti boldog időkben többször is jókat kacagtunk a 32 bit mellett kardoskodó szakembereken. „Ugyan, minek ez nekünk!” – legyintettünk. A történelem ezúttal is megismétli magát, mielőtt azonban még elmennénk a 64 bit mint új távlat mellett, érdemes összegyűjteni, a PC-s világ mely területei érzik már most is szükségnek a jelenlegi, 32 bites processzorváltást. Egy kézzelfogható példa jöjjön elsőnek, ez pedig nem más, mint a megcímezhető memória nagysága, amely 32 biten mindössze 4 GB. A '90-es évek elején ez elképzelhetetlenül soknak tűnt, ma azonban már akár egy hobbi PC-s gépében is találhatunk 512 vagy 768 MB memóriát; adatbázis-kiszolgálókba pedig nem ritkán 2 vagy akár 4 GB memóriát is telepítenek. Természetesen már évek óta léteznek megoldások a 4 GB feletti memória címzésére 32 biten is, az igazi megoldás azonban mégiscsak a címezhető tartomány kiterjesztése lenne.

A 64 bitre áhítozók népes csapatába tartoznak a titkosítóalgoritmusok írói, akik nem ritkán még a képzeletbeli 128 bites processzorokat is ki tudnák használni, így nem csoda, hogy örömmel vennék, ha legalább azal megkönnyítenék a munkájukat, hogy a mostani 32 bites regiszterek helyett 64 biteseket is tudnának használni. A 64 bites regiszterek – és legfőképp az azokon végzett összehasonlító műveletek – akár 50–80 százalékkal is gyorsíthatnák az internetes forgalomirányítók (router) működését is, hiszen ezekben jelenleg a 48 bites hardvercímekek (MAC address) összehasonlítása csak 2 lépésben oldható meg. Továbbá 64 bit után kiáltanak a bonyolult tudományos számítások, a CAD/CAM alkalmazások, a szimulációk, az időjárás-előre-

nagy hibák, és hogy a már jól megszokott (esetenként több millió forintért megvásárolt) 32 bites alkalmazásainkat változtatás nélkül tudjuk futtatni majd a fürgébb Opteron gépeken is. Sőt, a visszamenőleges kompatibilitás elviekben olyan mértékű lesz, hogy a legtöbb DOS-ra íródott, 16 bites program is futni fog a K8 alapú AMD processzorokon!

CSÚCSRA JÁRATVA

Az Opteron igazi erejét azonban 64 biten fogja megvillantani, ehhez azonban a már említett gyenge „kiszolgálószemélyzet” is le kell váltani. Az AMD elképzelései szerint a piac által már elfogadott és erőteljesen támogatott, nagy sebességű HyperTransport sínrendszer fogja behálózni a jövő Opteron alaplapjait. A jól méretezhető HyperTransport lehetővé teszi szinte azonos lapkakészlet tervezését különböző igényeket támaztató alkalmazási területekre. Az AMD első Opteron lapkakészlete az AMD-8000 lesz, amely az AMD-8111

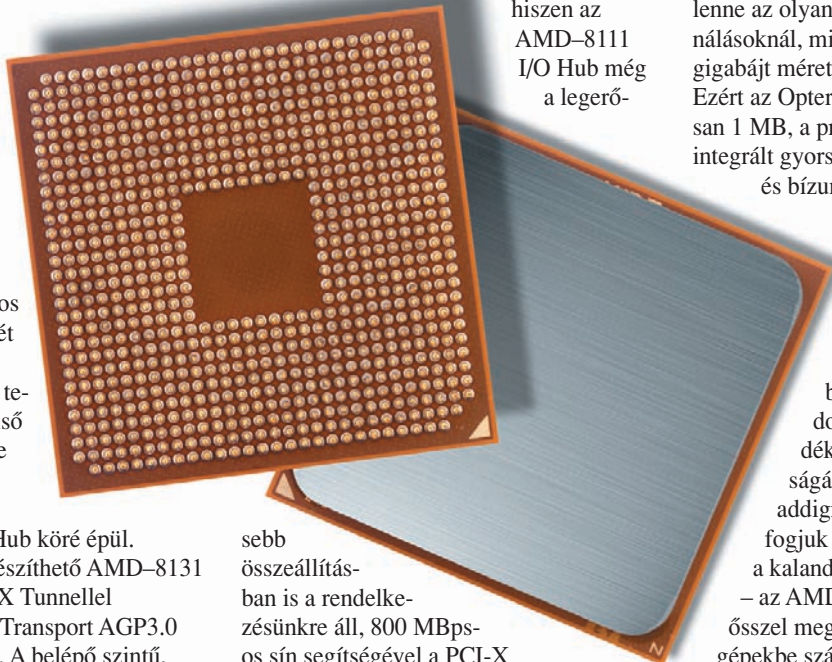
HyperTransport I/O Hub köré épül. Ez igény szerint kiegészíthető AMD-8131 HyperTransport PCI-X Tunnellel és AMD-8151 HyperTransport AGP3.0 Graphics Tunnellel is. A belépő szintű, egy- vagy kétutas kiszolgálókba az AMD-8111 is elegendő, amely a processzorokhoz 800 MBps-os csatornán kapcsolódik, és a már jól ismert 32 bites,

jelző módszerek és a 48 vagy 64 bites színmélységgel dolgozó grafikus algoritmusok is. S bár ma már vannak megfelelő módszerek a nagy pontosságú számítások elvégzésére, sok esetben ezek csak korlátozottan párhuzamosítható MMX és SSE műveletekkel vihetőek végbe, míg egy 64 bites processzor a fő utasítás-végrehajtó futószalagjain esetleg ugyanazt a feladatsort a nagyobb fokú párhuzamosításnak köszönhetően akár feleannyi idő alatt is végrehajtaná.

Nem szabad tehát hinnünk azoknak, akik a 32 bites gigahertzekben látják a jövőt – természetesen a gigahertz is kell, de jelenleg nagyobb szükség van a 64 bites architektúrára. Higgyünk tehát abban, hogy az egész 64 bites hercehurca miattunk van, és az Opteron térhódításával gyorsabb, jobb minőségű szoftverek láthatnak napvilágot.

33 MHz-es PCI, valamint ATA-133 IDE vezérlőt, USB 2.0, integrált 10/100 Ethernet és AC'97 audioadaptert is tartalmaz. Az I/O Hub opcionálisan kiegészíthető 64 bites, 100 MHz-es PCI-X vezérlővel, ám ha még ez sem lenne elegendő, ne keseredjünk el. Némi plusz anyagi ráfordítással akár két 133 MHz-es PCI-X csatornát is nyithat az AMD-8131 PCI-X Tunnel, amely 6,4 GBps-os csúcsebességű HyperTransport sínen cserélheti az adatokat akár 4 vagy 8 Opteron processzorral is. Szerencsére a hagyományos eszközeinkről ebben az esetben sem kell

lemondanunk, hiszen az AMD-8111 I/O Hub még a legerő-

sebb összeállításban is a rendelkezésünkre áll, 800 MBps-os sín segítségével a PCI-X vezérlőhöz kapcsolva. Ha pedig netán grafikus munkára vagy 3D játékra választanánk egy 64 bites „kalapácsot”, akkor a nyolcszoros sebességű AGP 3.0 csatoló 6,4 GBps-os maximális sávszélességgel processzorainkhoz csatlakozva biztosítja a kifogástalan grafikus teljesítményt.

KÜLÖNLGESSÉGEK

Talán feltűnhetett a kedves olvasónak, hogy hiányzott az AMD lapkakészlet elemzéséből az egyik legfontosabb komponens, mégghozzá a memóriavezérlő. Ő azonban igazoltan van távol, ugyanis a 8. AMD generáció ezt már nem az alaplapon helyezi el, hanem belül a processzorban, így lényegében a memóriamodulok közvetlenül a processzorhoz, processzorokhoz csatlakoznak. A beépített memóriavezérlő 72 bites regisztrált DDR SDRAM-ot kezel, s igény szerint használható 1 vagy 2 csatornás kiépítésben is, vagyis a lehetőségek igen sokrétűek. A processzorok természetesen egymással is cserél-

nek adatot, ezt 3,2 vagy 6,4 GBps-os HyperTransport csatornán át végezhetik. Az integrált memóriavezérlő áldásos hatása lesz a teljesítmény akár 15-20 százalékos növekedése, az Opteron azonban 2 GHz-es induló órajele már egyéb módosításokat is igényel. Ezek egyike lehet az utasítás-végrehajtó futószalag meghosszabbítása, ezzel jóval nagyobb órajel érhető el, mint a K7 családba tartozó processzorok esetében. A másik nagy fejlesztést már megerősítette az AMD, ugyanis a memóriavezérlő elhelyezésétől függetlenül az Athlonok 256 (hamarosan 512) KB másodlagos gyorsítótára vajmi kevés lenne az olyan nagy volumenű felhasználásoknál, mint amilyen például a több gigabájt méretű adatbázisok kezelése. Ezért az Opteron első lépésben maximálisan 1 MB, a processzor órajelén üzemelő integrált gyorsítótárát fog tartalmazni, és bízunk abban, hogy hamarosan ennek a duplája is elérhetővé válik.

A JÖVŐ

Az Opteronról egyelőre még csak jövő időben beszélhetünk, hiszen a piacra dobása csak 2003 elején esedékes. A platform létjogosultságát és várható teljesítményét addigra már jó közelítéssel meg fogjuk tudni becsülni, ugyanis a kalandra éhes PC-tulajdonosok – az AMD útiterve szerint – már idén ősszel megvásárolhatják az asztali gépekbe szánt ClawHammer kódnevű „kistestvér” első példányait. Szerencsére nemcsak a Linux-használók aknázhatják ki a 64 bit előnyeit, ugyanis a Microsoft nemrégiben bejelentette, hogy teljes mértékű támogatja az AMD 8. generációs processzorait az egyelőre még fejlesztés alatt álló, a Windows .NET Server családot követő Windows-variánsban. Érdemes néhány szót ejtenünk a 32 bites AMD processzorok jövőjéről is. A cég legújabb elképzelése szerint idén ősszel jelenik meg a 0,13 mikronos csíkszélességű, Barton kódnevű új Athlon, amely már 512 KB másodlagos gyorsítótárát fog tartalmazni. Ezzel párhuzamosan úgy tűnik, a Duron család helyét akár már idén átveheti a Thoroughbred kódnevű, 0.13-as, 256 KB gyorsítótárral szerelt Athlon XP-variáns. Egy év múlva pedig az AMD reményei szerint már csak K8 alapú megoldásokkal fogunk találkozni, legyen szó noteszgepről, munkaállomásról vagy adatbázis-kiszolgálóról...

Miklós Tamás

Szünetmentes tápegységek használata

Folyton-folyvást folytassa!

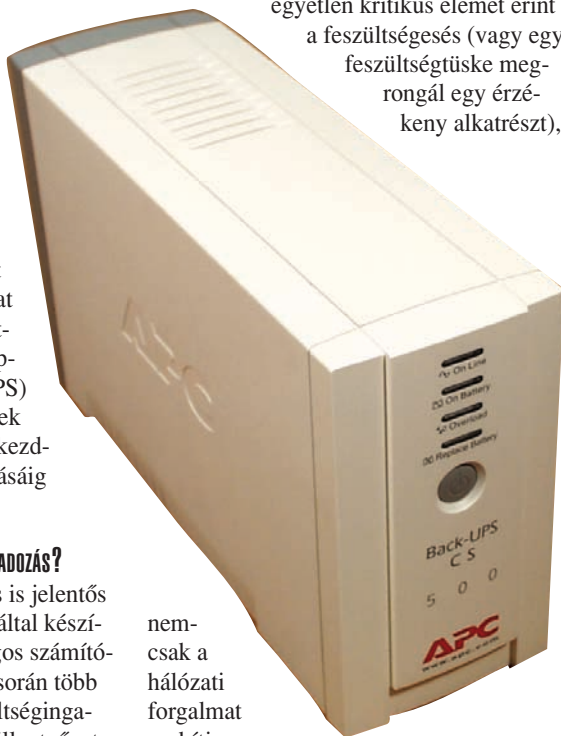
A számítógépes hálózatok akaratlan leállásait és adatvesztéseit leggyakrabban tápellátási problémák okozzák. Felmérések szerint a tápellátási zavarok és feszültségtüskék okozzák az adatvesztések majdnem felét. A PC World 2001. augusztusi számában teszteltük a piaci kínálatot, valamint kitértünk a technikai háttérre is. Most a szünetmentesek gyakorlati használatáról esik szó.

Ma már minden felelősségteljes rendszergazda készít biztonsági másolatot a fontos adatokról, azt azonban még mindig sokan figyelmen kívül hagyják, hogy tápellátás nélkül nem működnek a számítógépek, és hiába van mentés, az adatok mégsem érhetők el. Az áramszünet okozta adatvesztés napi munkánk során is idegesítő: egy dokumentum vagy egy grafikai állomány elvesztése éppolyan értékes lehet számukra, mint egy nagyvállalat adatbázisának elérése. A szünetmentes tápegységet (Uninterruptible Power Supply, röviden UPS) gyártók éppen ezért a szerénynek mondható igény kielégítésétől kezdve egészen a szerverek tápellátásáig gondoskodnak.

MILYEN HATÁSSAL JÁR A FESZÜLTÉGINGADOZÁS?

Pillanatnyi feszültség-ingadozás is jelentős károkat okozhat! Egy, az IBM által készített tanulmány szerint egy átlagos számítógép egyetlen hónapnyi munka során több mint 120-szor van kitéve feszültség-ingadozásnak, amelynek hatása a billentyűzet lefagyásától kezdve az alacsony hardverteljesítményen át egészen a berendezések súlyos károsodásáig és visszaállíthatatlan, sérült állományok keletkezéséig terjedhet. Az elektronika korában tehát két sajátos tényrt kell szem előtt tartania minden számítógép-használónak: egyrészt azt, hogy a fogyasztói energiahálózat nem biztosítja az érzékeny számítógépek által megkövetelt, káros ingadozásoktól mentes feszültséget, másrészt, hogy végső soron a vásárló felelős saját eszközeinek biztonságos és hibátlan működéséért. Hálózati környezetben az eszközök sokszor más-más telephelyeken találhatóak, így az eddig csupán egyetlen elektromos

hálózatot, emeletet, épületet vagy telephelyet érintő áramellátási zavar káros hatása az egész rendszerre kiterjedhet. Ha csak egyetlen kritikus elemet érint a feszültségesés (vagy egy feszültségtüske megrongál egy érzékeny alkatrészt),

nemcsak a hálózati forgalmat szakítja meg, hanem a hiba megkeresése és elhárítása rengeteg időt vesz el a rendszergazdától. A feszültségvédelemben élen járó APC szerint a gépek leállításából eredő veszteség a legtöbb esetben meghaladja a feszültségvédelem költségeit.

MIELŐTT UPS-T VÁLASZTANÁNK

Minden, akár otthon, akár az irodában használt érzékeny elektronikai berendezésre káros hatással lehet a nem megfelelő tápellátás. Manapság az „érzékeny elektronikai berendezés” fogalma nem csupán kiszolgálókra, miniszámítógépekre és PC-kre vonatkozik, hiszen a telefontól a televízióig minden készülék olyan technológiára

épül, amelyben kárt tehetnek a rossz feszültségviszonyok. Bár a problémák többsége (például a feszültség-hullámok és feszültségesések) észrevétlen marad, mégis gyorsítja a készülék elhasználódását. Tehát ha nem szeretnénk idő előtt lecserélni eszközeinket, akkor gondoskodjunk a védelmükről.

Fontos azonban tudnunk, hogy milyen szempontokat kell figyelembe venni az UPS kiválasztásakor.

Az egyik alapvető kérdést kell tisztáznunk először: milyen hosszú áthidalási időre van szükség? Az áramkimaradások általában nem tartanak tovább néhány percnél, mégis minden szituációt egyedileg kell értékelni. Otthoni felhasználáskor néhány perc elegendő ahhoz, hogy munkáinkat elmentsük, és gépünket biztonságosan kapcsoljuk. A hálózati rendszergazdának általában legalább 5-10 perc akkumulátoros áthidalásra van szüksége ahhoz, hogy akár kézzel, akár egy tápellátás-felügyeleti szoftver segítségével automatikusan leállíthassa a rendszert. Más elektronikus berendezések esetében mások az igények, attól függően, hogy a felhasználók szempontjából mennyire fontos a folyamatos működésük.

Szükség van-e a rendszer tápellátásának távoli ellenőrzésére és irányítására?

A tápellátás-felügyeleti szoftver különböző beépített biztonsági funkciói segítségével ugyanis távolról is megtehetjük ezt, akár egy kiszolgálón vagy egy PC-n, akár a weben keresztül.

Soroljuk fel az összes olyan eszközt, amelyeket UPS-re kell kapcsolnunk. Ahogy azt már korábban is említettük, minden olyan eszközt vegyünk számba, amely létfontosságú adatokat tárol, vagy kritikus műveleteket hajt végre, beleértve az összes biztonsági berendezést, a monitorokat és az alapvető információt hordozó telekommunikációs vagy hálózati hardvert.

HOGYAN DÖNTSÜNK?

A nagyobb UPS-gyártók aszerint kategorizálják UPS-eiket, hogy azokat milyen számítógépes eszköz (asztali, hálózati, vállalati stb.) védelmére tervezték. Néhány asztali rendszernek már a dobozán is olvasható, hogy milyen PC-konfigurációt támogat. Nagyobb hálózatok vagy össze-

tettebb konfigurációk esetében meg kell határozni azok összes tápellátási igényét. Minden elektronikus eszköz tartalmaz egy virtuális címkét, amely mutatja annak bemenetifeszültség- és tápigényét voltamperben (VA), amperben (A) vagy wattban (W). Mivel az UPS-eket általában VA-ban rangsoroljuk, szorozzuk össze a feszültségértéket az amperekkel, hogy megkapjuk a voltamper értékét. Amennyiben csak a wattszám van megadva, szorozzuk meg 1,4-del. Végül adjuk össze eszközeink VA igényét. Ennek tudatában olyan UPS-t válasszunk, amelynek VA kapacitása legalább akkora, mint a teljes rendszer igénye. Ha a jövőben bővíteni kívánjuk rendszerünket, érdemes lehet már most nagyobb kapacitású UPS-t beszerezni. Ha az összes kritikus eszköz egy helyen található, érdemes azokat egyetlen nagyobb UPS-hez csatlakoztatni. Amennyiben az eszközök különböző helyeken vannak, általában gazdaságosabb több kisebb UPS-t vásárolni.

FELHASZNÁLÓI IGÉNYEK

Mindig tartsuk szem előtt, hogy a tápellátási problémák káros hatásai bármilyen típusú hálózatot és persze egy önálló gépet is érinthetnek. A tápellátási igények meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy mekkora veszteséget okoz az adatvesztés vagy a termelés kiesés, és ennek összegének arányában kell szünetmentes tápegységet vásárolnunk.

› Kis munkacsoportok és egyéni gépek

Az ilyen, általában kisvállalkozásoknál és távoli telephelyeken előforduló hálózatok hűsznál kevesebb, egyenrangú (peer-to-peer) csomópontból állnak, nem tartoznak hozzájuk sem dedikált kiszolgálók, sem összetett felügyeleti rendszerek. Itt az egyes számítógépeken tárolt adatok értéke és az állási időből eredő veszteségek felhasználókra vetített összege alapján kell

meghatározni a feszültségvédelmi igényeket. Egy alapszintű asztali szünetmentes tápegység mindössze 5-10 százalékkal növeli egy új PC beszerzési árát. A kevésbé kritikus eszközök érzé-

keny hardverelemeit egy jó minőségű, feszültségigadozás ellen védő csatlakozó (surge suppressor) ennél is gazdaságosabban képes megvédeni a veszélyes feszültség hullámoktól és -tüskéktől – az áramkimaradástól, feszültségeseéstől és túlfeszültségtől azonban nem.

› Kisméretű, kiszolgálóra épülő helyi hálózatok

A 250-nél kevesebb csomópontból álló, kisméretű helyi hálózatok (LAN) sokféle vállalati igényt elégítenek ki: betölthetik egy kisvállalat teljes hálózatának, vagy akár egy nagyvállalati környezet

egyik távoli telephelyi hálózatának a szerepét. Ezek a hálózatok nemcsak a kiszolgálótól és a fontos adatokat tároló, illetve a felügyeletet ellátó munkaállomásoktól függenek, hanem a hálózaton keresztüli információáramlást biztosító tárolóeszközöktől és huboktól is. Ha ezek közül bármelyik meghibásodik, vagy leáll, a felhasználók sem elérni, sem a szerverre

lemeríteni nem tudják az adataikat, ami végső soron adatvesztést, vagy – ami még rosszabb – sérült állományokat és adatbázisokat eredményez. Az akkumulátoros háttér biztosítása és a túlfeszültség elleni védelem mellett az ilyen hálózatokhoz tervezett UPS-ek további biztonsági funkciókkal rendelkeznek.

A felügyeleti szoftvernek képesnek kell lennie arra, hogy a feszültségproblémákról például személyhívón értesítse a rendszergazdát, illetve hogy hosszabb áramszünet esetén automatikusan és biztonságosan leállítsa a számítógépeket.

› Közepes méretű helyi hálózatok

A 250–1000 csomópontból álló helyi hálózatok a kisméretű LAN-ok bonyolultabb változatai: felügyeleti rendszerük összetettebb, gyakran több, eltérő operációs rendszereket futtató kiszolgálót tartalmaznak. Esetükben a különböző hálózati zónák közötti kommunikációt a hubok és a kapcsolók mellett az útválasztók és a hidak biztosítják. A felhasználók munkája itt is a kiszolgálók – bármelyik szerverre jelentkeznek is be –, a hozzájuk csatlakoztatott tárolóeszközök és a munkaállomást a kiszolgálóval összekötő hálózati eszköz zökkenőmentes működésétől függ. Az ekkora hálózatok védelmét ellátó UPS-ektől a rendszergazdák gyakran elvárják, hogy azokat a könnyebb telepítés érdekében keretbe lehessen szerelni. Emellett biztosnak kell lenniük abban, hogy a tápellátás-felügyeleti szoftver több kiszolgálóval és az általuk futtatott bármelyik operációs rendszerrel képes kommunikálni.

A webes felügyeleti eszközök is egyre hasznosabbnak bizonyulnak a platformfüggetlen ellenőrzés és jelentéskészítés elősegítése terén.

› Vállalati hálózatok

Bizonyos értelemben a vállalati hálózatok feszültségvédelme oldható meg a legegyszerűbben, hiszen itt a kritikus adatok java részét egyetlen helyen, például egy adatközpontban tárolják, ahol nagy UPS-ek védik a processzorokat, a tárolóeszközöket, a legfontosabb perifériákat vagy akár az egész helyiséget. Ahogyan egyre több lesz az ügyfél-kiszolgáló típusú alkalmazás, a vállalati kommunikációt elősegítő hálózati és telekommunikációs eszközök feszültségvédelméről is gondoskodni kell. A kiegészítő funkciókra támaszkodva meghatározható, hogy az eszközök hány százalékos rendelkezésre állására van szükség. ■

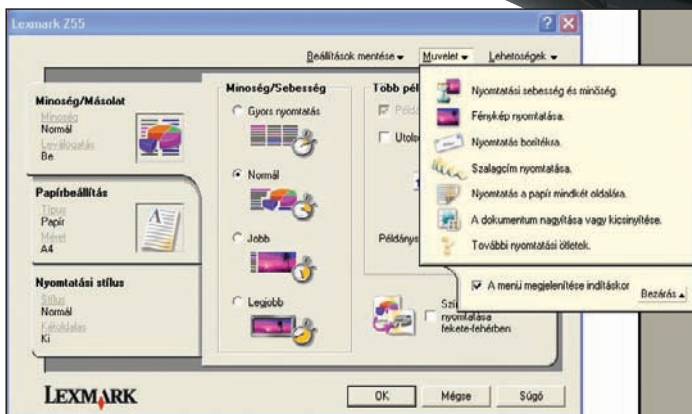
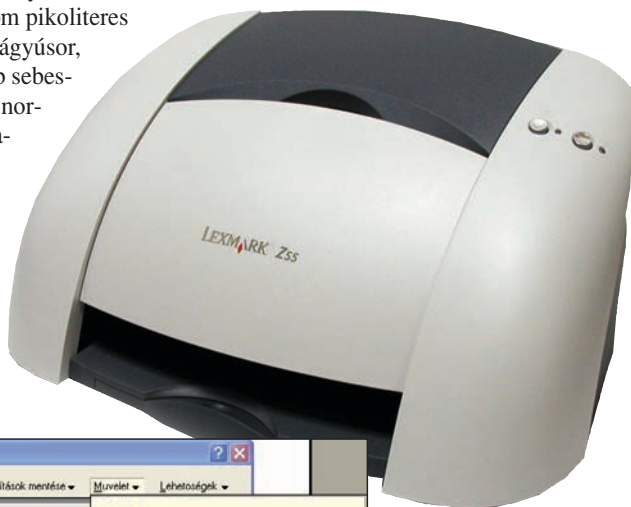
Dupla sortűz

Lexmark Z55 és Z65N nyomtatók

Néhány száz éve a nagy tengeri csaták kimenetelét döntően befolyásolta az ágyúk tűzereje. Ma sincs ez másképp a tintasugaras nyomtatók világában, ahol a cseppmérettel és a felbontással variálnak a gyártók, hogy minél jobb nyomtatminőséggel kápráztassák el vásárlóikat. A Lexmark érdekes technológiai megoldást vezetett be új modelljeiben: az áttervezett fejekben kétféle méretű fűvókákat alkalmaznak.

Maga a változó cseppméret nem újdonság az iparágban, ezt más gyártók is nagy sikerrel alkalmazzák. Az állandó minőség érdekében ezt kétféle fűvókaméret alkalmazásával érik el az új, Z55 és Z65 jelű nyomtatókban, két sorban helyeztek el különböző méretű furatokat a fejben. Finom árnyalatok nyomtatásánál jut szóhoz a kisebb, három pikoliteres cseppméretet produkáló ágyúsor, a 10 pikoliteres, nagyobb sebességet elérő ütegek pedig normál minőségigényű anyagok papírra vetésénél jönnek jól. A Z55-ös és Z65-ös 3600×1200 és 4800×1200 dpi-s felbontása élenjáró részletességet és homogenitást eredményez. Az egész Z sorozat megújult, a legtöbb újí-

kai érzékelő segítségével. Automatikusan érzékeli a gép a behelyezett papír típusát is, egyaránt kalkulálva a mérés során viszszaerődött és szétszórt fény jellemzőivel. Megakadályozandó a kimeneti tálcán egymásra csúszó lapok „maszatolását”, a papírt kifejezetten függőlegesen ejti a tálcára a mechanika.

írásban és élőszóban egyaránt magyar nyelven kommunikál a meghajtóprogram

tást természetesen mégis a felsőbb Z55 és Z65 jelű modellek vonultatják fel. A nagyobb precizitás érdekében a már alkalmazott precíziós lapbehúzó technika mellett a Z55-től felfelé megjelent az automatikus fejkalibráció, amely a színes és fekete kazetták közötti eltéréseket korrigálja opti-

Párhuzamos és USB porttal látták el a Z55-öst, amely nemcsak minden ma élő Windows-változatot, hanem Macintosh- és Linux-platformokat is támogat.

Ahogy már az előző sorozatokhoz is, magyar nyelvű – sőt, magyarul beszélő – meghajtóprogram áll rendelkezésre, amely számos opciót tartalmaz: fordított sorrend, szalagcím, tükörkép, N oldal, poszter, kézikönyv nyomtatása. Négy minőségből választhatunk: vázlat, normál, jobb, legjobb. A Z55-ös 3600×1200 dpi-s felbontása a fotónyomtatás során („legjobb” beállítás) további javulást mutat elődjéhez, a Z53-ashoz képest, speciális papíron valóban szinte fotóminőségben láthatjuk viszont képeinket. Normál papíron is szép képeket produkál, illetve éles, tiszta szöveget jó sebességgel. A gyártó által megadott 17 lapos percnkénti sebesség vázlat minőségben – csökkentett telítettségű, halványabb nyomatok – értendő; normál beállítások mellett egy tízoldalas szövegdokumentumra 1 perc 20 másodpercet kellett várnunk, vázlat módban csak egy percet.

Tovább javították a felbontáson a Z65 típusjelű modell esetében, amely a sorozat csúcsképviseelője. Tintasugaras modellekénél szokatlan módon a megszokott USB kapu mellett a Z65N-t Ethernet hálózati csatlóval is felszerelték. Nemcsak ez, hanem 21 lapos percnkénti sebessége és a dupla papírtálcával 250 laposra növekedett kapacitása is kisvállalati alkalmazása mellett szól. A hátsó lapadagoló – az elsővel ellentétben – nem rendelkezik az automatikus papírfelismerés képességével, itt érdemes tartani a nagy mennyiségben használt normál papírt, míg a felső, egyes számú adagoló tipikusan borítékok vagy más, gyakran használt speciális papírszámok tárolására szolgál. A meghajtóprogram telepítésekor automatikusan felismeri a helyi hálózatra kötött Z65N-t,

egyszerű csatlakozást biztosítva a teljes munkacsoport számára. Sebességtesztünk során vázlat módban 56 másodperc alatt nyomtatta ki a tíz szöveges tesztoldalt, ugyanezt normál monokróm beállításokkal 1 perc 17 másodperc alatt teljesítette.

A készülékeket az RCE Kft. és az Ingram Micro Magyarország Kft. forgalmazza, a Z55 javasolt végfelhasználói ára bruttó 53 200 forint, a Z65N-ért 89 190 forintot kérnek. 71 000 forintért kapható a Z65 hálózati csatló nélküli változata, a garanciaidő minden termék esetében egy év.

Egri Imre

Párosan szép az élet

RAID merevlemeztömbök sebességtesztje

A sokat hallott RAID betűszó nem rovarirtót jelöl, és nem is változtatja nagy kapacitású szerverre házi minden PC-eket. Házi alkalmazásának legkézenfekvőbb okaként a sebességnövelést képzelhetjük el; tesztünkben kiderül, milyen mértékben számíthatunk javulásra, milyen kockázatokkal és milyen többletköltséggel kell szembenéznünk a bővítés során.

A RAID rövidítés hallatán sokaknak csillan fel a szeme az alaplapleírásokat böngészgetve, az igényesebb modellek jó eséllyel tartalmaznak egy-egy ilyen vezérlőt – de mit is jelent ez, és milyen újabb lehetőségeket kínál?

áramforrást kombinálva szinte bombabiztos adattároló vagy szerver építhető.

A hat RAID-algoritmusból (ezeket 0-tól 5-ig számozzák, lásd idevonatkozó keres írásunkat) a nullás és egyes otthoni alkalmazása képzelhető el a leginkább.

Redundant Array of Inexpensive Disks, azaz redundáns tömb, olcsó merevlemezekből – olyan technológiáról van tehát szó, amely lehetővé teszi több merevlemez egy egységként való kezelését úgy, hogy egy-egy hardverhiba esetén se lépjen fel adatvesztés. Szerverek építéséhez fejlesztették ki a módszert, amellyel megfelelő redundáns tápellátást és szünetmentes

RAID-szintek

RAID0: Merevlemez-összefűzés (striping); valójában nem RAID, mert nem redundánsan kezeli a lemezeket, nem biztonságos, de gyors.

RAID1: Lemeztükrözés (mirror). Nem gyors, de biztonságos. Olcsó szerverekben széles körben alkalmazott egyszerű megoldás, amely képes fenntartani az adatintegritást az egyik merevlemez meghibásodása esetén. Ismeretes a két alsó szint kombinált alkalmazása is, amikor két összefűzött lemezt még tükröznek is, ötvözve a két módszer előnyeit. Mivel ehhez négy merevlemez szükséges – házi viszonylatban – a költségesebb megoldások közé tartozik.

RAID2: Ma már nem alkalmazzák.

RAID3-5: Lemezek összefűzésével és paritás-meghajtók alkalmazásával dolgoznak a felsőbb RAID-algoritmusok. A paritásinformációk azok az adatok, amelyeket a rendszer automatikusan képez rögzítéskor; ezek alapján bármelyik lemezegység meghibásodása esetén kikalkulálhatók az adatok, üzemképes marad a lemeztömb. Legsikeresebb a RAID-5, amely a legdinamikusabban kezeli a feladatot.

Tesztünkben a sebességnövekedésre utaztunk, két merevlemezről felépíthető RAID0 tömbökkel kísérleteztünk.

MUNKAMEGOSZTÁS

A RAID0 kivétel, a család fekete báránya, mivel nem nyújt semmiféle redundanciát. A RAID-vezérlő mindössze egymás mögé fűzi a két merevlemez és az adatsomagokat blokk szinten elosztja közöttük, a PC egyetlen meghajtóként látja a két winchestert. Ennek nagy előnye, hogy ugyanaz a munka egy időben kétfelé oszlik, azaz optimális esetben – pontosabban elméletileg – alig több mint feleannyi időt emészt fel.

TIPP Szoftveresen, XP módra

Akkor sem kell feladnunk, ha nincs lehetőségünk RAID-vezérlő beépítésére, amennyiben ugyanis Windows XP-t használunk, rendelkezésünkre áll az operációs rendszerbe épített dinamikus lemezek (Dynamic Disks) szolgáltatás, amely szoftveresen valósítja meg a RAID-funkciókat bármilyen merevlemez-vezérlőn. Amennyiben erős processzorral rendelkezünk, nem fog feltűnni a CPU-ra rótt többletmunka, hiszen a több száz megabájtos alkalmazások korában a merevlemez sebessége jelenti a szűk keresztmetszetet, egy kis processzoridő feláldozásával – és egy plusz meghajtóval – összességében sebességnövekedést érhetünk el. Meglehetősen tág lehetőségeket kínál a Windows: lemezek összefűzése, tükrözés, sőt (a szerver változatban) a RAID5 szint alkalmazására is van mód. Varázslók állnak rendelkezésre a feladat megkönnyítéséhez – erről majd a következő számunkban tervezünk bővebben írni.

A merevlemez-teljesítmény érezhetően gyorsul tehát, ám azért a biztonság oltárán kell áldoznunk: bármelyik meghajtó meghibásodása gyakorlatilag a teljes adattartalom megsemmisülését vonja maga után, ráadásul erre – két merevlemez, dupla annyi hibalehetőség – kétszer annyi esélyünk van.

Videokonverzió időeredményei

	Önálló teljesítmény (perc:mp)	RAID0 tömb (perc:mp)
Seagate ST 340016A (40 GB)	01:50	02:16
Maxtor 4G120J6 (120 GB)	02:08	02:03
Maxtor 4G160J6 (160 GB)	02:10	02:00

Az optimális kihasználtság érdekében azonos kapacitású, sőt egyazon típusú merevlemezekre van szükség, mivel a vezérlő különböző méretek esetén csak a kisebbik

a háttértár teljesítménye. Érdekes megemlíteni, hogy a Promise controllernek ugyan saját BIOS-rutinjai vannak a tömbök kezelésére, ám ezek tisztán a CPU erejére támaszkodnak, nincs mögöttük célhardveres aritmetikai támogatás – a kemény vassal felszerelt „tömbvezérlők” ugyanis már egy egészen más árkategóriába sorolhatók. Háromféle merevlemez alkalmaztunk, kettesével: Seagate ST

Media Studio 6.0 VE alatt, a kiindulási anyagok tömörítetlenek voltak, a célyanyag pedig DV kódolású.

A tesztek mindhárom párosan lefutattuk, tehát mind magányosan, mind stripe-ba fűzve megmértük a teljesítményt, az eredményeket táblázatban tettük közzé. Magunk is meglepődünk kissé, mikor láttuk, hogy – talán az éppen alkalmazott merevlemezek sajátosságai miatt – a RAID sebességnövekedése ugyan jól látható a nagyobb meghajtónál, de a 40 GB-os Seagate esetében a magában üzemelő lemez ért el jobb eredményeket. Ennek okait csak találgatni tudjuk, vélhetően van annyi bizonytalanság e Seagate modellek időeredményeiben, hogy időről időre egymásra kelljen várniuk.

Érezhető, hogy az amúgy jelentős eltérést mutató sebességindexek csak töredékben mutatkoztak meg a „gyakorlati vizsgán”, azaz videokódoláskor, hiszen a feladat nem csupán adatmozgatásból áll, közben komoly munka hárul a CPU-ra is. Annyi mindenesetre biztos, hogy érdemes nagyobb teljesítményű meghajtókat alkalmazni a gyorsításhoz, illetve még jobb eredményeket érhetünk el egy igazi hardveres vezérlővel.

A teszthez szükséges merevlemezeket az ASBIS Kft (www.asbis.hu) bocsátotta a rendelkezésünkre.

Egri Imre

SiSoft Sandra 2002-eredmények

	Önálló teljesítmény	RAID0 tömb
Seagate ST 340016A (40 GB)	24 889	19 928
Maxtor 4G120J6 (120 GB)	21 059	32 302
Maxtor 4G160J6 (160 GB)	21 101	33 074

erejéig veszi igénybe a nagyobbik lemezt is. Emellett a rendszer leglassúbb komponense szabja meg az összteljesítményt,

Olcsó teljesítmény?

Kiadások természetesen jelentkeznek, alaphelyzetben vásárolnunk kell két merevlemez és egy adaptert, ami összességében már jelentős beruházás, átlagosan 80-100 ezer forintra rúghat. Jó esetben a vezérlő már adott, de még jobb helyzetben vagyunk akkor, ha már meglévő lemezünk mellé csak egy ikerpárt szükséges kiegészítőleg beszerezniük.

Figyelem! Ha magát a Windows rendszert is RAID0-s tömbön üzemeltetjük, készsüjünk fel az adatvesztés fokozott lehetőségére, mentsük adatainkat és rendszerbeállításainkat akár naponta. Lehetőség szerint a rendszert és a kritikus állományokat tároljuk hagyományos, nem fűrtözött merevlemezre, és csak munkalemez-ként alkalmazzuk a gyorsított, ám szükségyszerűen kockázatosabb tömböt.

Következő számunkban kitérünk a migráció mikéntjére és arra, hogyan – és milyen kitételekkel – spórolhatjuk meg akár a RAID-vezérlő árát is.

azaz a gyorsabbik egység várakozni kényeszerűl a lassabbra, ezért nem is igazán éri meg toldozni-foltozni.

MILYEN ALAPON?

Hozzávalók: RAID-vezérlő és két darab, lehetőleg azonos típusú merevlemez. Tesztünkhöz ASUS A7V333 alaplapot használtunk, amely integrált Promise PDC20276 ATA vezérlőt tartalmaz (két IDE csatlakozóval), a rendszerbe épített BIOS két merevlemezrel támogatja a RAID0 és RAID1 üzemmódokat. Athlon XP 1700+ processzorral és 256 MB memóriával felszerelve futtattuk a tesztek, remélve, hogy ekkora sebesség mellett már nemcsak mérhető, hanem domináns is

Alkatrész Bruttó ár (Ft)

Seagate ST 340016A (40 GB, 5400 RPM)	28 200
Maxtor 4G120J6 (120 GB, 5400 RPM)	57 265
Maxtor 4G160J6 (160 GB, 5400 RPM)	87 583
Ultra ATA100 RAID vezérlő*	8 100

* A Ramiris Rt. kínálatából, példaként

340016A (40 GB), Maxtor 4G120J6 (120 GB) és Maxtor 4G160J6 (160 GB). Két-két azonos modell időzött tehát rendszerbe állítva egy időben, külön-külön ATA kábel, mester beállítással beépítve.

MÉRKÖZÉS

Szintetikus sebességteszthez a jól ismert SiSoft Sandra 2002 szolgáltatásait vettük igénybe. Célorientáltan is vizsgáltuk a teljesítményt, tudva, hogy a digitális videó (DV) terjedésével ez lesz az a terület, ahol a legtöbben folyamodnak sebességváltáshoz. Egy-egy perces próbaprojekt legenerálásának végrehajtását mértük Ulead

ÖTÖSFOGAT

HP OfficeJet d155xi

Tovább folytatja a HP sikeres OfficeJet sorozatát, amelynek újabb jeles képviselője a d155xi. Mindenre szerezre pályázik, a négy szokásos alapfunkció – nyomtató, fax, szkennel és másoló – mellett még többféle kártyaolvasót egyesít egy nem túl nagy méretű (555×415×400 mm) gépházban. Ügyes trükkkel csökkentették helyfoglalását: alulról felfelé haladva szélesedik a felépítmény, így nagyobb íróasztalok sarkában is üzemeltethető.

A 900-as nyomtatósorozatból ismert, PhotoREt III technológiával dolgozó nyomtatómű a rendszer szíve, kiemelt sebességgel működik: vázlat módban 19 monokróm vagy 16 színes oldal elméleti értéket ad meg hozzá a gyártó. Premium fotópapíron akár 2400×1200 dpi felbon-

elfogadható idő alatt teljesít: 37 másodpercet igényelt színes fotó, huszonhárom pedig fekete-fehér A/4-es oldal esetén. Hasonló a helyzet nyomtatáskor, itt is a normál beállítás adja a teljesítmény és sebesség optimális egyensúlyát, a csúcsminőség természetesen időtöbblettel jár. Számos irodai munkában hasznosítható funkciót integráltak a meghajtóprogramba: kétoldalas nyomtatás (automatikus), mozaik, poszter, vízjel stb. Nagy felbontású (1200×4800 dpi), 48 bit színmélységű lapolvasó egység dolgozza

így digitális fényképfelvételünk PC közbeiktatása nélkül is kinyomtathatók. Digitális megrendelőlapokat is nyomtathatunk a kártya tartalmáról, amelyen kiválaszthatjuk a nyomtatandókat,

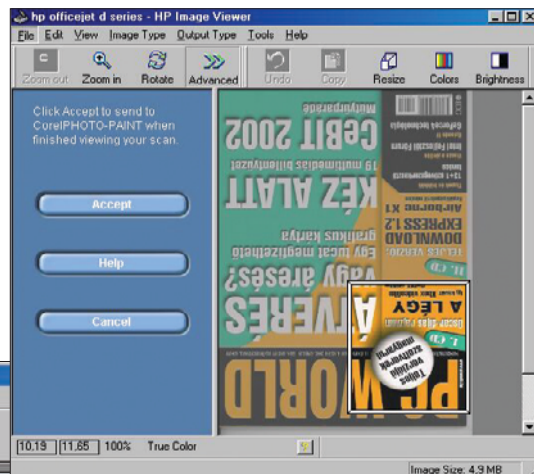
a képméretet, a példányszámot. A kitöltött megrendelőket a szkennel értelmezi, és legyártja megrendelésünket. Automatikusan felajánlja az OfficeJet képeink PC-re másolását; amennyiben hálózatra csatlakoztatva üzemeltetjük, akkor ki kell jelölnünk az elérhető felhasználók közül egyet.

Alapkiépítésben duplex modul, 50 lapos automatikus eredeti adagoló és egy 150, valamint egy 250 férőhelyes tálca található a készülékben, a kimeneti oldalon maximum 50 nyomat fér el. USB és hálózati csatlakozáson érhető el a nyomtató, a JetDirect nyomtatószerver megtalálható a csomagban, az USB kábel igény szerint külön beszerezhető.

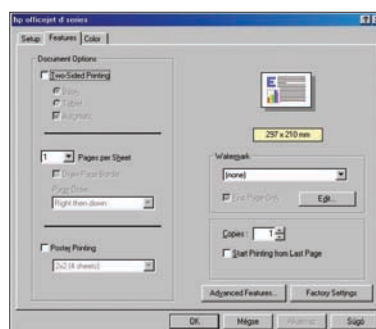
Nagyon egyszerű a szoftvertelepítés módja, egyetlen menüben kerül fel minden szoftver és meghajtóprogram a PC-re. Figyelmesen felépített segédalkalmazások szolgálják a felhasználó kényelmét, a rendszer mindig tájékoztat a következő lépésről, például kártya behelyezésekor felajánl-

ja a képek PC-re továbbítását. Win9x-vonalon teszteltük a készüléket, a Windows XP-s illesztőprogramok egyelőre nem állnak rendelkezésre.

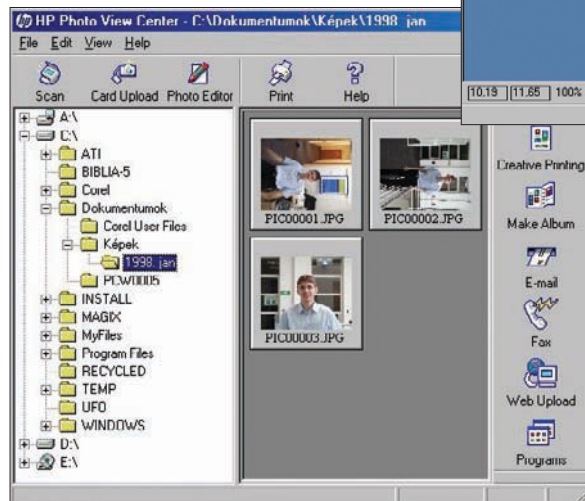
Égri Imre

Könnyen kezelhető a lapolvasó szoftvermodul

Irodai opciók a nyomtatóbeállításokban

Kártyáról áttöltött fotóink könnyen kezelhetők a Photo View Centerben

tással nyomtat, fekete-fehérben 1200×600 dpi-s, éles kontúrú szöveget (re)produkál. Minden funkció kezelhető – természetesen a nyomtatás kivételével – az OfficeJet kombinált kezelőbillentyűzetéről, a 100 oldal memóriát magában foglaló, színes, 33,6 Kbps sebességű faxot is beleértve. Fekete-fehér és színes üzemmódban, 99-es példányszámig másolhatunk, ekkor tapasztalataink szerint érdemes a normál üzemmódnál megmaradni, ez fotók esetében is nagyon jó minőséget nyújt, emellett

fel az oldalakat, alapértelmezésben a készülék Start Scan funkciójával 150 dpi-s színes képet küldhetünk a kiválasztott számítógépre. A szoftvercsomagban megtalálható TWAIN szoftverillesztő modul segítségével PC-ről is vezérelhető a szolgáltatás.

A digitális fotózás támogatása nem merül ki a fénykép jellegű nyomtatminőségben, beépítették a három legelterjedtebb memóriakártya-típus (CompactFlash, SmartMedia, Sony Memory Stick) olvasóit,

NÉVJEGY

Termék: HP OfficeJet d155xi

Forgalmazó: HP Magyarország

Ára: 205 900 Ft

Web: <http://www.hp.hu>

QuarkXPress 5.0 és Adobe InDesign 2.0

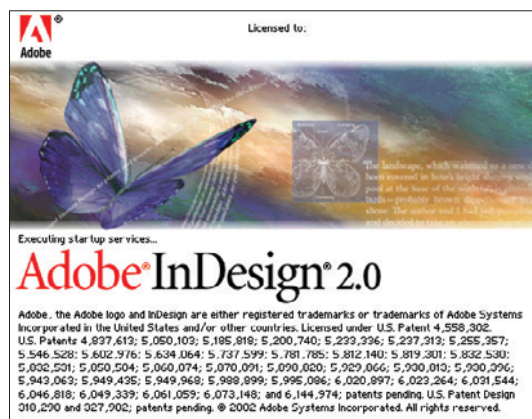
Kinek a pap, kinek a papné

Hosszú ideje – nem csak Magyarországon – a DTP világában gyakorlatilag a QuarkXPress jelenti az egyetlen, már-már ipari szabványnak tekinthető kiadványszerkesztő programot. A hajdani gigászok – a '80-as évek végén, a '90-es évek elején uralkodó Ventura, valamint a főleg könyvek készítésére használt PageMaker – a háttérbe szorultak, és úgy tűnt, a QuarkXPress az egyetlen reális választás a DTP-s szakemberek számára.

Persze mindez nem követelt túl nagy áldozatot a szakma művelőitől, hiszen a QuarkXPress tökéletesen használható eszközt kínált. Ha nem is mindig állt rendelkezésre a programban a kívánt hatás azonnali eléréséhez szükséges szerszám, az eszközök, illetve azok kombinált használata gyakorlatilag nem vetett fel olyan problémát, amelynek megvalósítására ne lett volna megoldás. Nyomdászszemlélete, egyszerűen elsajátítható, a rendszeres használat során megszerzett mechanizmusokkal villámgyorssá váló kezelhetősége egyszerű, szerény hardverigényű, pontos programmá tették a QuarkXPress sorozat minden tagját. A párhuzamosan létező (vagy korábban megalkotott) alkalmazások (például PageMaker, Corel Ventura) egyszerűen nem állták a versenyt az XPress-szel, persze nem tudásban, hanem inkább az ismertség, s mindenekelőtt

az elterjedtség okán. A DTP-szakma művelői között ugyanis időnként meglehetősen nagy az adatforgalom, alapkövetelményként jelentkezett egy úgy-mond „ipari szabvány” megalkotása – voltaképpen inkább az ezt a szerepet betöltő program kiválasztása –, mint ahogy például a titkárkörök körében azzá vált a Word.

Bár a megjelent InDesign első, 1.0-s verziója számos új, a kiadványszerkesztő programokban megszokottól eltérő gondolkodásmódot is megpróbált megvalósítani, sajnálatosan nagy szoftverigénye még azokat is elriasztotta a rendszeres használatától, akik egyébként a program túlméretezett igényeinek is megfelelően erős géppel dolgozhattak.

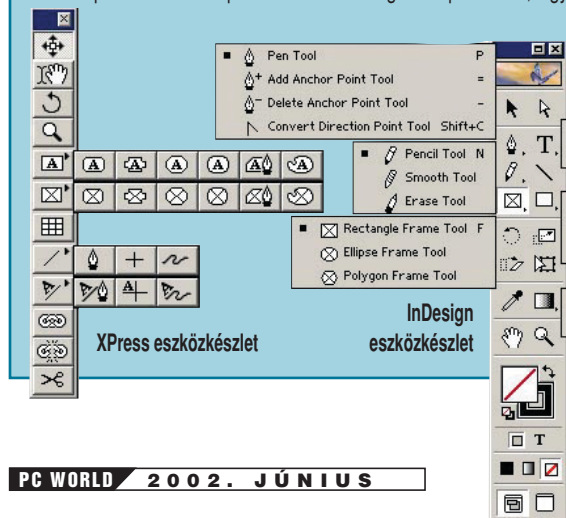
Az Adobe szoftvekkal már első pillantásra is szembeötlő rokonság könnyű eligazodást ígért a programban, problémamentes képkezelést az akár rétegeket is tartalmazó Photoshop-állományokkal, a régi nyomdász hagyományok tiszteletben

Szemtől szemben

Az InDesign 1.0, bár nem jelentett reális veszélyt a Quark-uralomra, magában hordozta a lehetőséget, hogy szorgalmas fejlesztőmunkával komoly riválissá állíthasson az XPressnek. Olyasmivel kellett tehát előállniuk mind a két program új verzióiban, amelyek eddig hiányoztak a korábbi változatból, és a felhasználók visszajelzései alapján komoly igény mutatkozott irántuk.

Eszközök

Az XPress eszközkészletében egy kicsit bővült a jól ismert gombok sora. Bézier-görbékkel készült, lezárt keretet is használhatunk immár akár szöveg-, akár képként. A képdobozeszközök végre csoportosítva, egy gomb „alá”

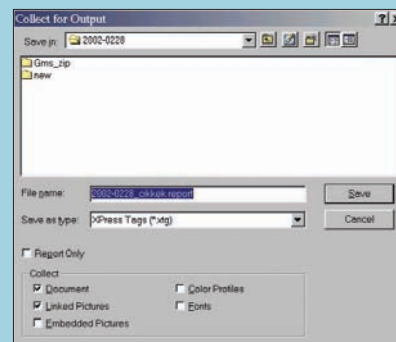
kerültek, ezek ikonja alatt találjuk a táblázat eszközt. Vadonatúj a legalsó gomb, a vektorgrafikus programokból már jól ismert Scissors-tool, amellyel vonalakat szabadhalunk, szakíthatunk meg.

Az InDesign eszközfája jóval terjedelmesebb és szereteágazóbb, de ez nem jelenti a használhatóság megsokszorozódását. Természetesen itt is a hamisíthatatlan Adobe-érzés érhető tetten.

Összegyűjtött részletek

Kezdetől fogva hasznos funkciója volt az XPressnek a *Collect for Output* opció: ezzel az állományt egy meghatározott helyre mentve a program oda gyűjtötte a használt képeket is. Erre azért volt szükség, mert a kiadványszerkesztő programok a dokumentumba hívott képeket általában nem ágyazzák magukba, csak egy hivatkozást jegyeznek fel, és levilágításkor, illetve nyomtatáskor a behívott képet az eredeti helyen keresik. Ha az állományt időközben eltávolították onnan, vagy megsérült, csak a nézőkép

maradt, a végeredmény nem lett jó. Az 5-ös verzióban ez a hasznos segédeszköz a használt betűtípusok és színprofilok kigyűjtésének a lehe-

tartása (például a tipográfiai szempontból szenzációs, akár bekezdésszintű egalizálás) pedig minden, a szakmája tisztaságát és értékeit féltő tervezőszekszítő szívét meg kellett, hogy dobogtassa. Az XPress életének legutóbbi éveiben lényegében nem sokat változott a program, eltekintve az apró finomításoktól. Bosszankodtak is eleget a szakmabeliek, tudniillik nem szép dolog egy alkalmazást, amely jól használható ugyan, de azért még messze nem tökéletes, ilyen hosszú ideig gyakorlatilag változatlanul hagyni. Nagyon hiányzott például a táblázatszerkesztő modul; ez eredményezte a csak vízszintes vonalakkal osztott táblázatok megjelenését a kiadványokban – erre ugyanis a program lehetőséget adott. Komoly igény

mutatkozott a kép-, illetve szövegfórmátumok minél

ügynevezett Xtensionökkel bővíthették, amelyekkel megsokszorozhattuk a program képességeit. Mindezt persze nem ingyen, hiszen a nem túl olcsó alprogram árán felül ezekért is fizetni kell, a komolyabb tudásúakért nem is keveset. Pár hónappal ezelőtt, szinte egy időben jelent meg mindkét program új verziója, és hogy a változások jelentőségét mindkét esetben nyomatékosan érezzük, új sorozatszámot is kaptak.

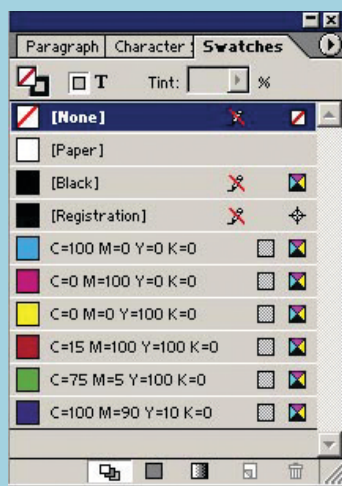
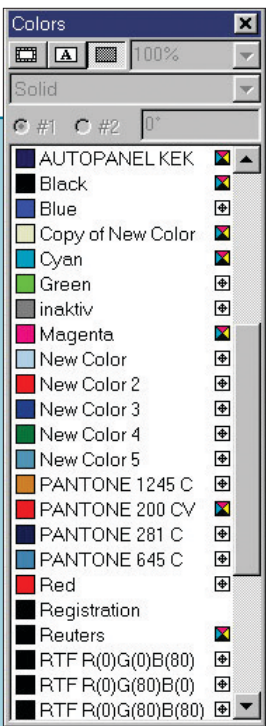
BEMENETEK ÉS KIMENETEK

Fontos kérdés, hogy a programok milyen állományokat fogadhatnak, illetve munkánk milyen formában kerülhet ki a kezünkökből. A QuarkXPress csak a korábbi verziójú saját állományokat (QXD) nyitja meg, illetve a web (QWD) és az XML dokumentumokat (XML), valamint ezek sablonjait. Az InDesign a saját formátumon (INDD) kívül a PageMaker (6,5–7),

szélesebb körű importálhatóságára vagy az anyagok más formátumba való könnyű átfórmálása iránt (PDF, web) stb. Igaz, némileg enyhítette a hiányosságokat, hogy a QuarkXPress moduláris felépítésének köszönhetően beépülőmodulokkal,

a QuarkXPress (3.3–4.1) dokumentumokat is kezeli. Ezenkívül apró figyelmisség, hogy a kiválasztott anyagot akár másolatként is megnyithatjuk. Igaz, ez veszélyes fegyver: ha egy anyagon egyszerre többet is dolgozhatnak (mondjuk, egy magazin szerkesztőségében), könnyen kavargáshoz vezethet a többféle másolat párhuzamos létezése egyazon állományból. Ha más programban készült anyagot nyitunk meg, legyünk türelmesek: a konvertálás jó ideig eltarthat, de legalább pontos, majdnem hibátlan a végeredmény. A konverzió alatt felmerült problémákról még a munkához való visszatérés előtt kis ablakban figyelmeztet a program bennünket, illetve ezt a listát akár el is menthetjük. Egy közepes bonyolultságú dokumentum átalakítása akár 5-10 percet is igénybe vehet, de a végeredmény minden időt megér: minden tökéletesen ugyanott áll az InDesignban, mint az XPressben, még a segédvonalak is a helyükön maradnak. Figyelemre méltó tény, hogy az eredetileg 3,8 MB-os Quark-állomány átkonvertált változata 7,1 MB-osra duzzadt.

Az InDesignból azonban már nincs visszaút: bár programozási szempontból valószínűleg nem lenne semmi akadálya, üzletpolitikailag megengedhetetlen, hogy a saját formátumon kívül akár Quark, akár PageMaker formátumba menthessük az anyagot. Az Export parancs ugyanakkor felajánlja a szokásos EPS, HTML, PDF, XML és SVG formátumokat is.

tőségével egészült ki. Sok kiadványszerkesztő a megmondhatója annak, mennyire hiányzott már ez a lehetőség. Az InDesign is képes erre, sőt még többre is. A kimentés során megjelenik az *Instructions* nevű ablak, amelyben az anyag jellemzőin túl akár az elérhetőségeinket is megadhatjuk. Ez a file *.txt kiterjesztéssel a doku-

mentum mellé kerül. Külön könyvtárba rendezve kapjuk a használt betűtípusokat és képeket. Mindkét programnál, amennyiben a fontokat is kimentjük az anyaggal, kapunk egy kikerülhetetlen ablakot, amely a betűkészletek (sokak előtt máig ismeretlen) szerzői jogaira figyelmeztet. Ezeket ugyanis, akár csak a programokat, mindenkinek meg kell (kellene) vásárolnia!

Színkezelés

A QuarkXPressben a színek üszömenüje is átalakult. Eddig kurzív, illetve álló szöveggel különböztethettük meg az eleve CMYK, illetve direkt színeket, ezentúl ezt kis ikonok is jelzik. Nagymértékben kibővült a választható színszabványok listája is. Az InDesign az Adobe programokban már megszokott módszert használja a színek kezelésére; ha valaki jártas a jelenlegi Photoshop vagy Illustrator kezelésében, itt sem érheti nagy meglepetés, akár csak a munka legtöbb területén. A kikevert színeket

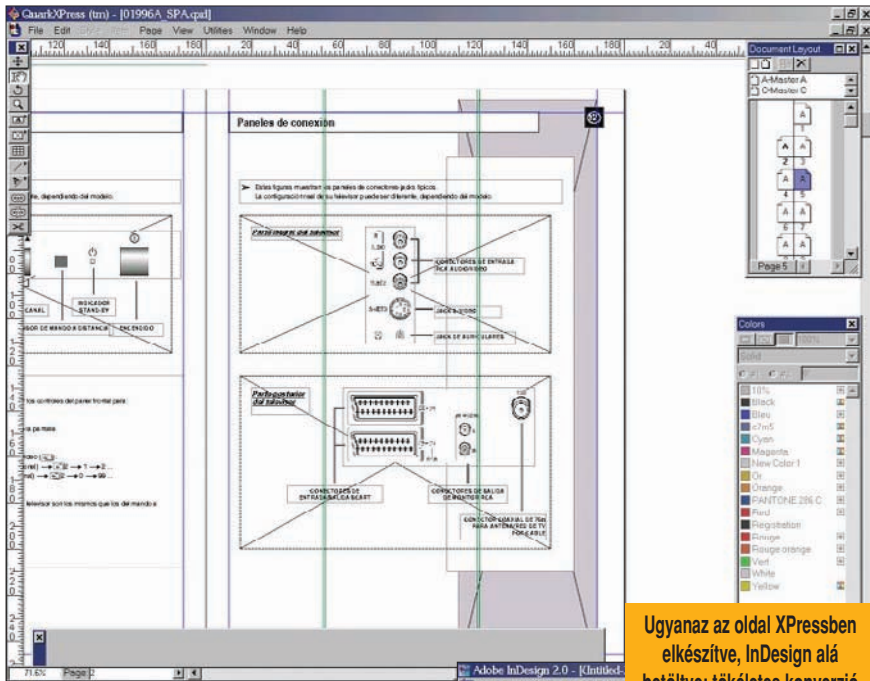
a szintén ismerős *Swatches* palettában tárolhatjuk ezután, itt szintén kis ikon jelzi, hogy a szín eredetően milyen színrendszerben készült (RGB, CMYK vagy direkt).

Távolságtartás

Apró, de fontos és jól használható, eddig hiányzó változtatást találunk az XPress *Modify* menüjének *Text Inset* beállítópaneljében. A létrehozott szövegdobozban a szöveg távolságát eddig egyetlen értékben lehetett megadni, és ez az érték minden oldalról egyenlően érvényesült. Mostantól a *Multiple Insets* funkcióval minden oldalnak külön eltartást állíthatunk be. Ugyanezt a szolgáltatást az InDesign kezdettől fogva kínálja a felhasználóknak. Könyvek tördelésénél lehet ez segítség: a margóviszonyokat a szövegdobozon belül állíthatjuk be, és nem a szövegdoboz elhelyezésével. Így, ha változtatni akarunk az értékeken, elég csak az Inset értékeit átállítani.

Táblázatok

Régóta várt elem a QuarkXPressben a táblázatszerkesztő. A mostani verzió (néhány Xtension alternatívája után) immár a programba integrálva kínálja ez a lehetőséget. A nem túl bonyolult szer-

többé egy egyszerű vetett árnékért a Photoshopig szaladni, mindezt már megtehetjük az InDesignban is – legyen szó akár képről, akár szövegről. Az effektusokkal vadított szöveg természetesen szerkeszthető marad.

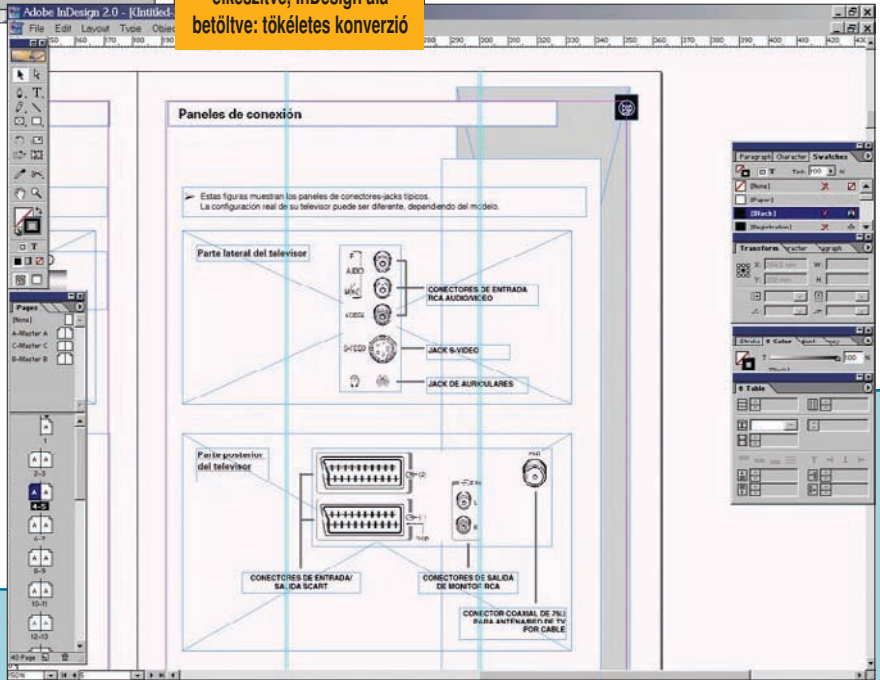
Mostantól egyik programban sem jelent problémát az internet meghódítása: az exportálás formátumai között adott a HTML is. Ám ezek inkább egyszerűbb oldalak átkonvertálására alkalmasak, az összetettebb dokumentumok biztosan tartalmazznak olyan alkotóelemeket, amelyeket nem lehet tökéletesen erre a formátumra alakítani, vagy legalábbis nem ezzel az egyszerű módszerrel.

A tartós használat során kiütközhetnek olyan különbségek, amelyek más-más típusú munkák során hol az egyik, hol a másik program javára dönthetik el

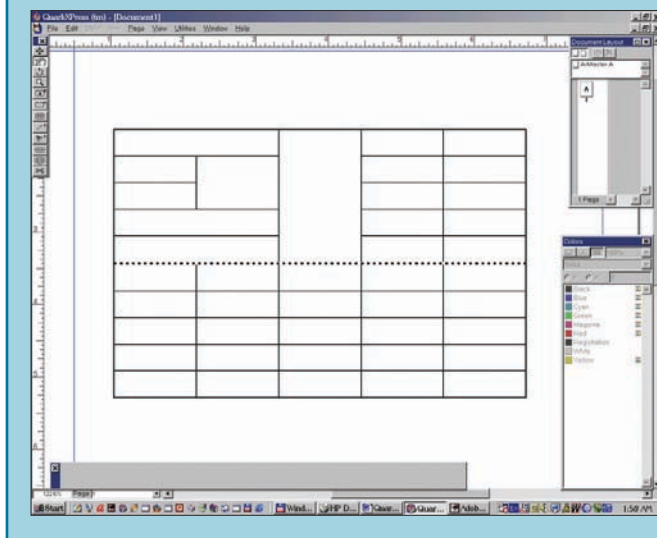
A Quark exportja a HTML-t és a PDF-et támogatja, emellett az EPS formátumot is, bár kicsit meglepésítő az új felhasználóknak, hogy ez a funkció megmaradt külön *Save Page as EPS* parancsként, és nem olvadt bele a vadonatúj, export párbeszédablakba.

FEJ FEJ MELLETT

A QuarkXPress továbbra is alkalmasabb konkurensénél a hosszú, többoldalas, egyszerűbb anyagokkal való munkára. Ezzel szemben az InDesign rövidebb, látványos dokumentumok, brosúrák, szórólapok elkészítésnek tökéletes eszköze, hosszabb anyagokkal nehezebb (lassabb) a munka. Ugyanakkor sok helyütt helyettesíti a képfeldolgozó programot is: nem kell

kesztőben minden adott a hibátlan munkavégzéshez. Az InDesign táblázatszerkesztője egy fokkal kiérleltebb. Olyan apró, de fontos dolgokat is tar-

<i>felül</i>			<i>szétzárva</i>
	<i>középen</i>		<i>szétzárva</i>
		<i>alul</i>	<i>szétzárva</i>
<i>normál</i>	<i>elforgatva</i>	<i>elforgatva</i>	<i>megfordítva</i>

talmaz, amelyek nagyban megkönnyíthetik a táblázatokkal való munkát. Nem probléma például külön, új szövegablakok behelyezése nélkül elforgatni a szöveget a táblázatban belül. Érdekes, hogy ezt a magától értetődő funkciót nem használhatjuk a mezei szövegablakoknál, azoknál a szöveg mindig vízszintesen marad. Ha elforgatva szeretnénk írni, az egész szövegdobozt el kell forgatnunk.

Az Adobe programokból ismert effektusok az InDesignban is megtalálhatók

kiadványszerkesztő program, amely legújabb verziójához érkezve egyre inkább alkalmas a grafikai programokból ismert funkciók „házon belüli” megoldására is, az InDesign pedig egy olyan grafikai program, amely legújabb verziójához érkezve egyre inkább tekinthető professzionális kiadványszerkesztő programnak is. Megállapíthatjuk, hogy az InDesign felnőtt konkurenséhez, egyes funkcióiban meg is előzi azt, de egy jó darabig le nem hagyhatja még, azon egyszerű oknál fogva, hogy rengetegen használnak QuarkXPress-t. A kettőjük között éleződő verseny tehát nem egyszerűen a felvonultatott funkciókról, effektusokról, a használat könnyűségéről szól, hanem sokkal inkább a felhasználók meg- vagy inkább elhódításáról, és ez még koránt sincs lefutva. Tovább bonyolítja a képet, hogy az eddig kétsze-replős játszmahoz év vége felé új versenyző csatlakozik a poraiból feltámadó Corel Ventura „személyében”.

Heltai Csaba

a Melyik a jobb? kérdést. Mivel mindkettőnek megvannak az erősségei, nem lehet általános ítéletet mondani. Erős sarkítással élve a QuarkXPress olyan professzionális

Tartalom és index

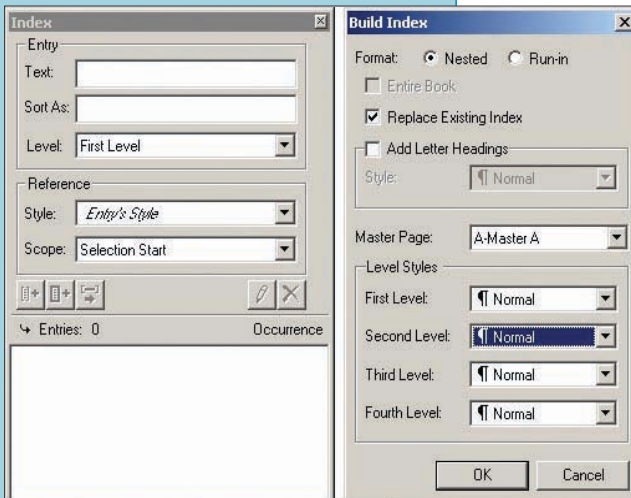
Most már mindkét program alkalmas tartalomjegyzék, illetve index készítésére. Eddig ezt jóformán csak a Word nyújtotta, de most már semmi akadálya a betördelt könyv (a kéziratához képest természetesen megváltozott) oldalai alapján automatikusan elkészíteni, illetve frissíteni ezt a két fontos listát. Az azonosításban az alkalmazott bekezdés- vagy karakterszintű stílusok segítenek a programoknak, tehát a címrendszerek

	OpenType nélkül	OpenType
Ligatúrák	Most effects	Most effects
Törtek	1/4, 1/2, 3/4, 5/8	1/4, 1/2, 3/4, 5/8
Angol sorszámozás	1 st 2 nd 2 ^a 2 ^o	1 st 2 nd 2 ^a 2 ^o
Kalligrafikus karakterek	Adobe	Adobe
Egyéb betűváltozatok a típushoz	DESIGNER	DESIGNER
Alternatív betűk használata	azaleas bloom	azaleas bloom
Valódi kiskapitális	UNICEF	UNICEF
Kitevő	$\pi r^2 4^a$	$\pi r^2 4^a$
Számláló	H ₂ O CH ₄	H ₂ O CH ₄
„Ugráló” számok	0123456789	o123456789

megalkotásánál és a tördelés során pontosan kell használnunk a stíluspalettát ahhoz, hogy a tartalomjegyzék is hibátlan legyen.

Tipográfia magas fokon

Az InDesign támogatja az Adobe és a Microsoft közös fejlesztésében készült OpenType formátumú betűkészletek használatát, amelyek számos olyan, évszázadokon át kikerülhetetlennek vélt tipográfiai szabály alkalmazását teszik ismét lehetővé, amelyekről a számítógépet használva a legjobb tipográfus is kénytelen volt lemondani a termelékenység jegyében. Például a ligatúrák, a törtek, a kiskapitális betűk, az „ugráló” számok helyes használata nem lesz többé olyan időigényes munka, amely visszatartaná a szakembert azok alkalmazásától. Sajnos azonban a legifjabb generáció már-már nem is ismeri a helyes változatot, a rossz törtábrázolás, a hibás kiskapitális betűk vagy a rettenetes „gépi” kurzív betűk olyan fokú „vizuális környezetszennyezést” vittek már végbe, hogy lassacskán a helyes megoldás tűnik nyakatekertnek és rossznak.

Flash-segédprogramok

Egyszerűen és nagyszerűen

A Macromedia nagyszerű webes fejlesztőeszköze az utóbbi években hatalmas karriert futott be. Ma már olyan elterjedt és népszerű, hogy egy magára valamit is adó, internetes fejlesztéssel foglalkozó szakembernek illik konyítani hozzá valamennyit. De a csak saját szórakozásukra barkácsoló műkedvelők is kedvelik, hiszen az alapvető lépések könnyen elsajátíthatók, és gyors sikerélménnyel kecsegtetnek. Az alábbi oldalakon minden Flash-felhasználónak szeretnénk segítséget nyújtani olyan segédprogramok bemutatásával, amelyek jelentősen leegyszerűsítik a fejlesztők életét, vagy új lehetőségekkel bővítik a Flash már eddig is gazdag tárházát. Az SWF Flash-portál (<http://www.swf.hu>) gyűjteményéből válogattunk.

mProjector

<http://www.binarynoise.com>

A Flash-animációk szerelmeseinek fejében minden bizonnyal nemegyszer megfordult már, milyen nagyszerű lenne is Flash-animációt lejátszani a Flash Player, illetőleg annak ablaka nélkül. Az is biztosan felmerült már a felhasználókban, hogy milyen nagyszerű lenne nem szabályos, négyzetes alakú animációt, filmet készíteni, hanem szabálytalan formákba kényszeríteni azt. Esetleg animációknak

Ilyen csodákat lehet produkálni az mProjector segítségével

kockáról kockára változtatná alakját, követve a tartalom szükségleteit. Az mProjector lehet a megoldás, amely talán az első olyan projektorfájl-manipuláló megoldás, amely a Flash MX verziót is támogatja, és nagyszerűen alkalmazható szabálytalan alakú és áttetsző, vagy részben átlátszó Flash-filmek készítéséhez és lejátszásához számítógépünk asztalán, Windows-keret nélkül.

SWF2Video 1.0 Pro és 1.1

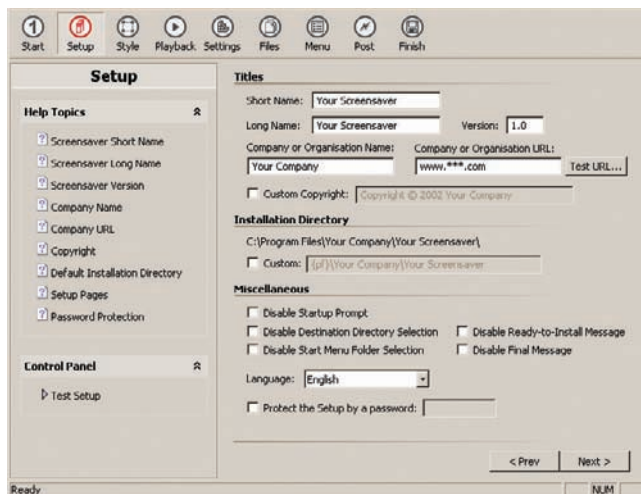
<http://www.flashants.com>

Az SWF2Video igen jól használható segédprogram, amely Flash SWF állományokat tud AVI formátumba átalakítani filmklippel, ActionScriptekkel, interaktív megoldásokkal és hanghatásokkal egyetemben. A CD mellékletünkön megtalálható Beetle példa az SWF2Video V1.1 segítségével készült, és láthatjuk, hogy az emberi interakciókat is rögzítette a konvertálási folyamat során. Második példanimáció az SWF2Video 1.0 Pro alfa-csatorna képességeit is megmutatja, amelynek segítségével igazán professzionális utómunkákat lehet végrehajtani. Ez utóbbi tartalmazza a standard 1.1-es SWF2Video funkcióit, amellel rengeteg további funkcióval bír. Példának okáért képes kötegelte konverzióra is, továbbá a TGA, PNG formátumokat szintén támogatja.

Swift Saver 2.0

<http://www.globfx.com/products/swfsaver/>

Mi is az a Swift Saver? Nos, a korábbi Swift Chartról ismert GlobFx egy nagyon kellemes képernyővédő-generáló szoftvert alkotott. Az új verzió már természetesen

Swift Saver: telepíthető képernyővédőt gyárthatunk...

sen Flash MX-kompatibilis. Külön öröm, hogy amennyiben nem üzleti célokra kívánjuk használni, teljesen ingyenes. A csomag része egy professzionális telepítő is, így olyan képernyővédőket készíthetünk, amelyek kényelmes Install/Uninstall funkcióval rendelkeznek. Nagyon hasznos tulajdonságai közül kiemelendő, hogy titkosítja a képernyővédőt alkotó SWF fájlt, és támogatja a képernyővédő jelszó alkalmazását is.

Flash Text Scroller Wizard 1.0

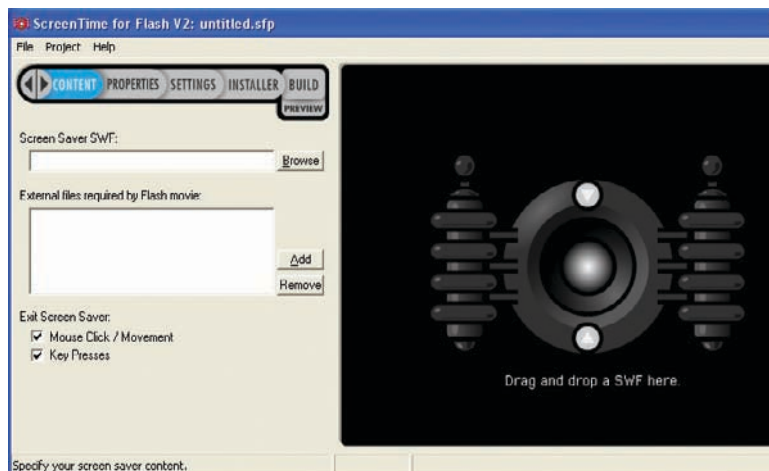
<http://www.scriptocean.com/flashscroll/index.html>

A könnyen parameterezhető varázsló látványos vertikális szövegscrollerek (a képernyőn keresztülgördülő betűk) rendkívül gyors, egyszerű létrehozására alkalmas. Néhány perc alatt gördülékenyen mozgó, nagyon folyamatos scrolleret készíthetünk. Ha mindez nem lenne elég, az állítható háttérszín és betűtípus is megoldott. A szöveg külső szöveges állományban is megadható, és az alap HTML címkéket is támogatja, vagyis félkövér és kurzív betűstílus is használható. URL linkekkel ugyancsak elboldogul, ami nagyon alkalmassá teszi rövid hírelőzetesek megjelenítésére.

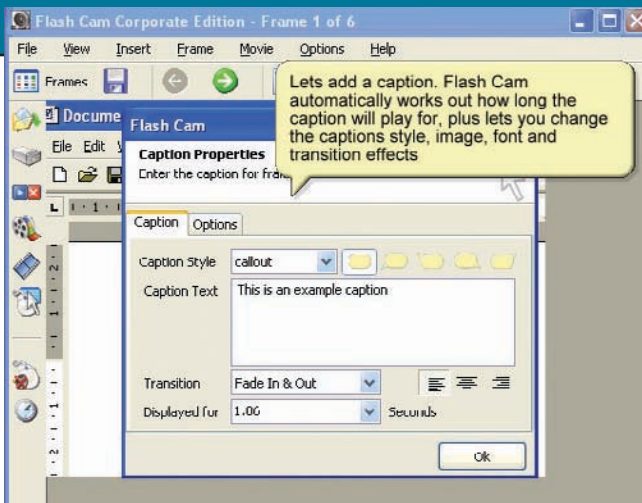
ScreenTime 2.0

<http://www.screentime.com>

Borzasztóan egyszerű, jó képességű, ügyes, barátságos képernyővédő-készítő szoftver. A kipróbálható változat segítségével sajnos csak egy hétig működő képernyővédő készíthető. Felhasználói útmutatót kapunk PDF-ben mellékelve.

ScreenTime: képernyővédő egyszerűen

A Flash Cam segítségével a képernyőn történt dolgokról készíthetünk videót. Ideális bemutatókhoz

Flash Cam 1.61

<http://www.nexusconcepts.com>

Gondolom, senkinek nem kell bemutatni azokat a felvevőszoftvereket, amelyek gépekaktivitásunkat, a képernyőnkön történeteket tudja rögzíteni, vagy szkript, vagy valamilyen videoállomány formájában. Ez a szoftver képes felvenni a desktopon zajló mutatóanyagokat, de nem közönséges videoállományba, hanem SWF formátumba menti.

Wildform Flix 2.0

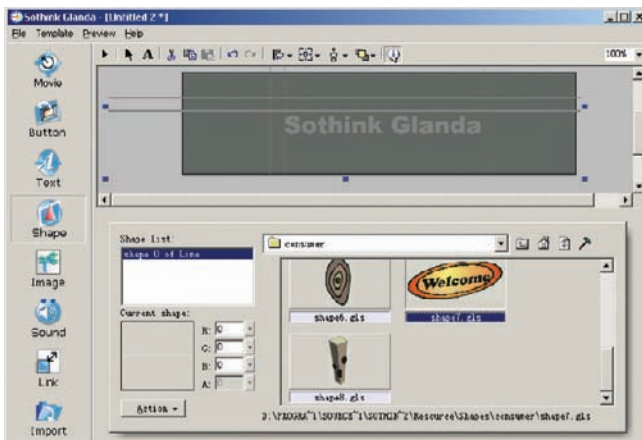
<http://www.wildform.com>

Az új Wildform Flix szinte minden elterjedt kép-, video- és hangformátumot támogató konvertáló, amely remek Flash eredményt produkál. Rengeteg funkciója közül mindenképpen megemlítendő a *Vectorized video*, amely vektoros konverziót hajít végre, rendkívül érdekes hatást és kis állományméretet eredményezve. A *Batch conversion* (kötegelt konverzió) lehetőséggel egy menetben több állomány alakítható át. A CD mellékleten megtalálható kipróbálható verzió minden képességet tartalmaz, de a videó egy Wildform vízjellet kap, és a hang is jelölt lesz. Érdemes figyelni arra, hogy a telepítéshez aktív internetkapcsolatra van szükség, le is tölt még vagy fél megabájtot a hálóról.

Sothink Glanda 2001

<http://www.sothink.com>

Könnyen, pár kattintással animált gombok, izgó-mozgó logók, látványos, dinamikus szalagreklámok készíthetők ezzel az ügyes segédprogrammal. Szabványos SWF formátumot használ, de nem szükséges semmilyen Flash-tudás a használatához. A munkát könnyítendő több száz minta áll a rendelkezésünkre, például szövegeffektusok, mozgó hátterek stb. Ezenkívül saját vektor-, bittérképeket, valamint hangállományokat tartalmazó gyűjteménnyel rendelkezik. A regisztrálás nélküli kipróbálható verzió csak harminc napig működik. SWF-visszaféjtő eszközt is tartalmaz, amely szintén próbaváltozat, vagyis minden kategóriában csak két forrást hajlandó visszaforgatni.

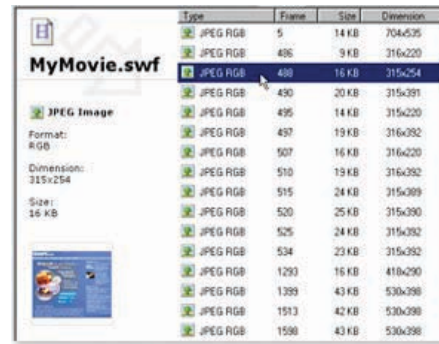
Sothink Glanda: izgó-mozgó bannerek, gombok szerkesztője

SWF Extractor 2.2

<http://www.globfx.com>

Az SWF állományokból – még a védettek közül is – kiszedi a képeket és a hangokat. A képeket JPG vagy PNG, a hangokat MP3-ba vagy WAV formátumban tudja me-revlemezünkre menteni. Természe-tesen Flash MX-támogatással is rendelkezik.

Extractor: képek és hangok kinyerése

Flash Interface Improver 1.5

<http://interfaceimprovement.com/flash.html>

Sok funkcióval rendelkező nagyméretű programok gyakori problémája, hogy egyszerre túl sok lehetőséghez, vezérlőpanelhez is szeretnénk gyors hozzáférést. Nagyon jól jöhet ilyenkor egy olyan videokártya, amely két monitort kezel, és ahol

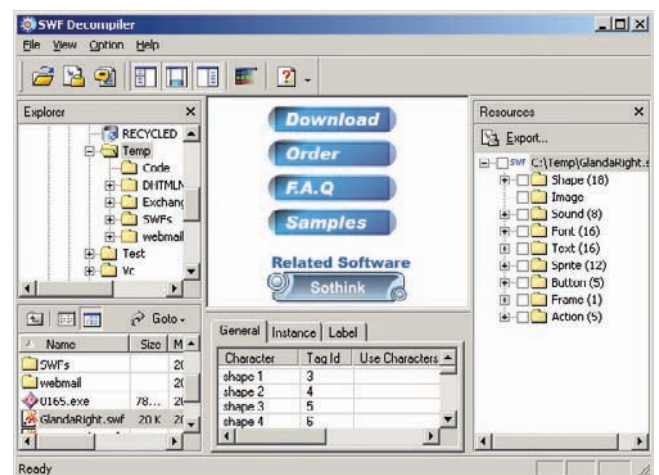
az egyik képernyőt teledobálhatjuk a szükséges panelekkel. De ha ilyen lehetőségünk nincs, megoldást nyújthat az *Interface Improver* sorozat. Grafikai szoftverekhez is kapható, segítségével az éppen használt panelek diszkrétan eltűnnek. Használatát igényel némi gyakorlatot, de ha hozzászoktunk, nehéz lemondani róla.

Interface Improver: jobb panel-kezelés, egyszerűség

SWF Decompiler 2002 Pro

<http://www.sothink.com>

Az SWF Decompiler 2002 Próval teljesen elemeire bontható egy kész SWF állomány. Nemcsak a hangokat, képeket és animációkat tudjuk kinyerni, hanem még az ActionScriptek megszerzésére is esélyünk van. Nagyon egyszerűen átnézhető vele a me-revlemezünkön tárolt Flash-állományok, s még az Internet Explorer

SWF Decompiler – professzionális visszaféjtő program

gyorsítótára is, ahol többnyire akadnak ilyenek. Az állomány elemeit szépen elrendezi, a képeket, hangokat és a visszaféjtett ActionScripteket egy export funkció segítségével menthetjük el. Nagyon jól használható eszköz. Különösen azok értékelhetik, akik „kölcson” szeretnének venni egy-egy elemet egy interneten látott Flash-oldalról.

Jakab Szabolcs

IRC a köbön

Pötyögős csevegés

Napjaink legnépszerűbb programjai közé tartoznak az úgynevezett csevegő- (idegen szóval: chatelő) programok. Rengeteg van belőlük, jelzik, ha barátaink vagy ismerőseink feljelentkeznek az internetre, beszélgethetünk, állományokat küldhetünk át a segítségükkel, s egyes ilyen szoftverek egyéb extrákat is tartogatnak. Ám a csevegésnek van egy másik, nagy tömegek által használt formája is, az IRC, amely jóval régebbre nyúlik vissza, és több mint hatvanmillió ember használja nap mint nap.

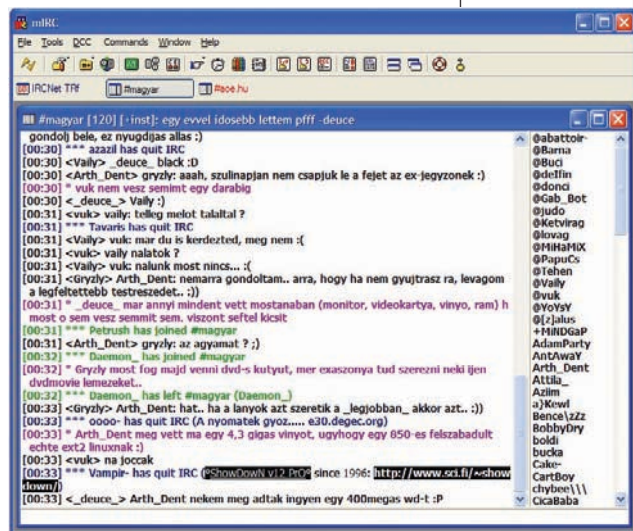
Az IRC ötlete tizennégy évvel ezelőtt egy finn egyetemista fejében fogant meg, aki el is készítette ilyen célú szoftverét. A program hatalmas sikert aratott Finnország egyetemén, és terjedésnek indult, hamar túllépve az egyetemi hálózatok kereteit.

IRC 1×1

Hasonlóan a böngészőkhöz és az FTP-programokhoz, az IRC is ügyfél-kiszolgáló architektúrán alapul, tehát ahhoz, hogy használni tudjuk, szükségünk van egy IRC-ügyfélre, továbbá ismernünk kell egy IRC-kiszolgáló címét. Konceptiója éppen fordítottja a népszerű csevegő-, üzenetküldő programokénak: míg utóbbiaknál jobbra a kétfős beszélgetés a gyakoribb, és a több résztvevős konferenciabeszélgetések külön szolgáltatásként

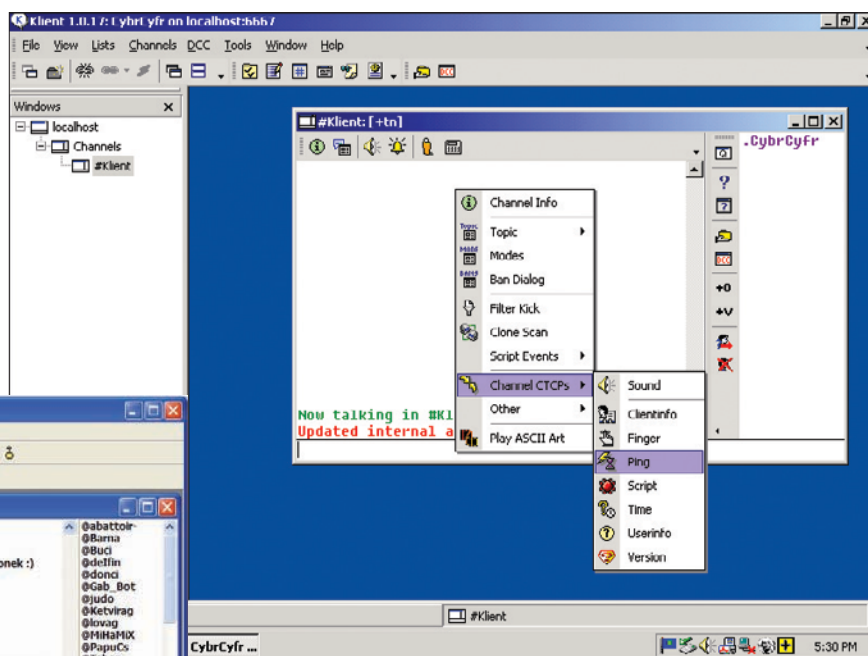
ugyanúgy használható állományok, zenei anyagok küldésére és fogadására is. A csatornát úgy kell felfogni, mint egy szobát: emberek járnának ki-be, és beszélgetnek. A szobák általában valamilyen téma köré épülnek fel, amelyet a címükből rögtön megállapíthatunk.

egy kiszolgáló, a másik nap nem, ez teljesen megszokott ebben a világban. A szerverek csoportokba tömörülnek, és a csoportokon belül össze vannak kötve, így megosztják egymás között a csatornákat. Ez azt jelenti, hogy egy adott szobát nemcsak egy, hanem több kiszolgálóról is el lehet érni, és hiába jelentkezik fel valaki egy másik szerverre, ugyanabba a „szobába” jut. Amikor feljelentkezünk egy kiszolgálóra, lekérhetjük a csatornák listáját, beléphe-tünk a már meglévőkhöz, vagy egyszerűen létrehozhatunk egy újat, amelyet kedvünkre elkeresztelhetünk, és ahol kezdetben mi leszünk a rendfenntartók. Mint látható, az IRC lehetőségei sokkal szerteágzóbbak, ezért az ügyfélprogram általában jóval összetettebb, mint egy üzenetküldő, sokkal több mindenre képes. (Egyesekhez például komoly programozási lehetőség társul, amelyekkel különböző kiegészítő rutinok írhatók.) Bár lát-szólag ez bonyolultabbá teszi a használá-tát, nem kell megijedni tőle, a legtöbb

mIRC: valószínűleg a legnépszerűbb kliens a világon

valószínűleg meg, addig az IRC-n a beszélgetés úgynevezett csatornában folyik, ahol rengeteg résztvevő gyűlhet össze, és beszélhet egyszerre, valamint külön mód van arra, ha valakihez privát szeretnénk pár szót szólani. Persze a csevegés mellett

Klient: egy feltörekvő, használható alternatíva

Persze korlátozható, hogy hányan és kik jöhessenek be egy szobába, erről a ki-emelt felhasználók, az úgynevezett operátorok (röviden: opok) gondoskodnak. Ők felügyelik, hogy a szobában rendben folyjon a beszélgetés, a renitenseket pedig kirúgják, vagy akár ki is tiltják az adott szobából. Szólni kell néhány szót az IRC-kiszolgálókról is. Legfontosabb tulajdonságuk az állandó változás: egyik nap működik

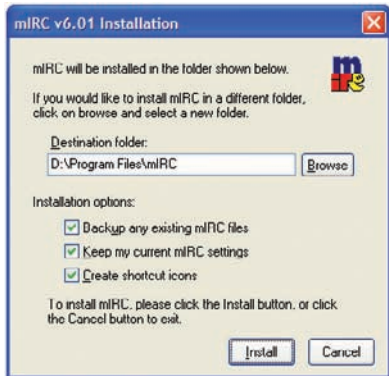
funkciót eleinte nyugodtan figyelmen kívül hagyhatjuk. Az alábbiakban bemutatjuk a manapság rendelkezésre álló IRC-ügyfélprogramokat.

mIRC

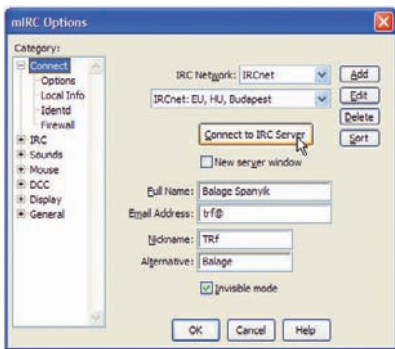
Valószínűleg a létező legnépszerűbb, legnagyobb felhasználói táborral rendelkező IRC-program a világon. Februárban látott napvilágot legújabb, 6.01-es verziója. Viszonylag egyszerű felületet kínál, könnyen kezelhető, kiváló tulajdonságainak amúgy sem rövid listája az új változatban újabbakkal bővült. A kezdők számára is elsősorban ezt javasoljuk.

mIRC – első lépések

1. A telepítés szinte teljesen automatikus, csak a célmappát kell megadnunk. A kapcsolókkal ikont helyezhetünk az Asztalra, vagy elmenthetjük a program korábbi beállításait.

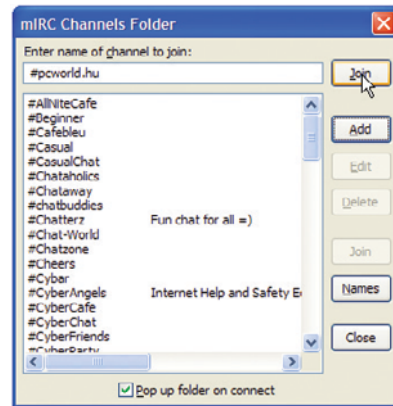

2. A mIRC első indítása után egyszerűen kattintsunk a megjelenő információs panelen, így rögtön a beállításokhoz kerülünk. A legfetején levő listából válasszuk ki az IRCnet csoportot, majd alatta az egyetlen budapesti kiszolgálót, amely egyébként az ELTE-é. A Full Name mezőbe írjuk be a nevünket (nem kötelező az igazit), alá pedig egy e-mail címet (vagy a töredékét). Az IRC-kiszolgáló úgynevezett nick, azaz beceneven azonosít minket, ezt kell megadnunk a Nickname mezőben. Arra az esetre, ha valaki már használná az általunk választott becenevet, a program kér egy második nevet is. Ha mindezzel végeztünk, kattintsunk a Connect to IRC Server gombra.

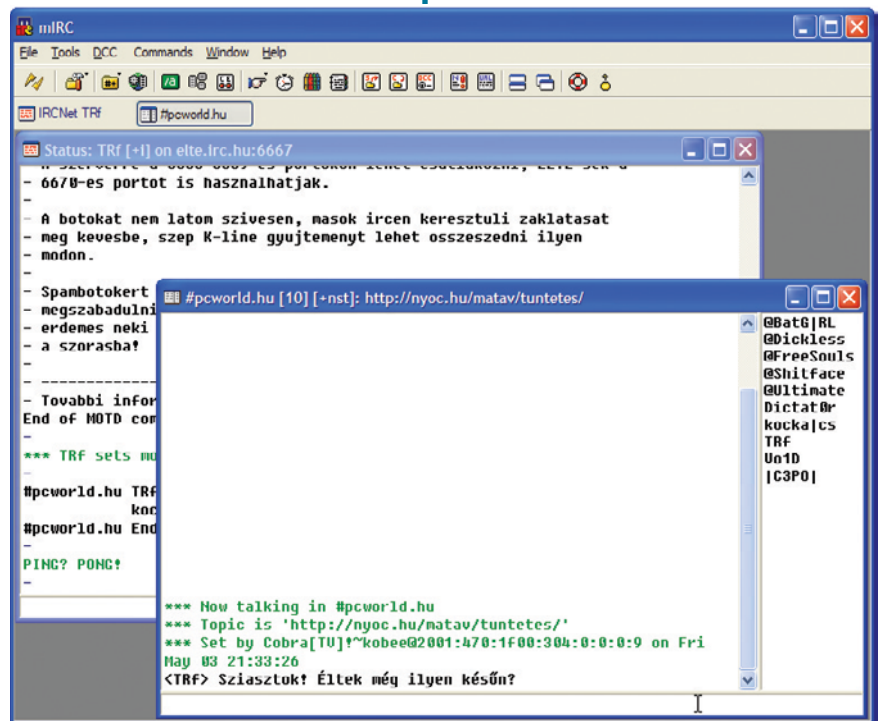
3. A Status ablakban nyomon követhetjük a feljelentkezés lépéseit. Ha sikerül csatlakoznunk a kiszolgálóhoz, a program megjelenít egy csatornalistát: itt tárolhatjuk el kedvenc csevegőhelyeinket. Mivel a lista magyar nyelvű csatornát nem tartalmaz, ezeket később akár ki is törölhet-

jük, most elégedjünk meg azzal, hogy a legfelső sorba beírjuk a PC World saját csatornájának nevét: #pcworld.hu, majd pedig kattintsunk a Join gombra.

4. Bejutottunk, indulhat a csevegés!

A #pcworld.hu ablak tetején a szoba aktuális témáját (címét), jobboldalt az itt tartózkodók beceneveit láthatjuk. Az ablak alján levő sorba írhatunk, a csatornára küldött szövegek alulról felfelé gördülve jelennek majd meg. Jó csevegést!

A #pcworld csatornát Premier becenevű olvasónk hozta létre, és tartja karban. Köszönjük segítségét!

A program telepítése és indítása után rögtön az automatikusan elénk kerülő Options menüvel találkozhatunk. A Connect menüpont alatt határozhatjuk meg, melyik IRC szerverhez akarunk csatlakozni. A mIRC több száz címet kínál, előre beágyazott listával rendelkezik, amely a megjelenésekor érvényes állapotot tartalmazza, de természetesen mi is beírhatunk új címetek.

Ha a feljelentkezés sikeres, beléphetünk kedvenc csatornánkba, amelyet kiválaszthatunk például az ezek nyilvántartására szolgáló listából, vagy megadhatjuk kézzel is: a szerverablakba a /join #csatorna-név parancsot kell begépelnünk, ezzel léphetünk be egy adott csatornába (a név a legtöbb esetben a kettős kereszt karakterrel kezdődik).

A legfrissebb verzió lényegében két fontos újdonsággal szolgál. Egyrészt kijavítottak egy igazán rémisztő biztonsági rést, másrészt képessé tették a programot több szerver egyidejű kezelésére, ami már nagyon hiányzott belőle. Általa egyszerre több kiszolgálóra is feljelentkezhetünk, amire például akkor lehet szükség, ha kedvenc csatornáink különböző csoportokba tartozó szervereken találhatók, és mindkettőn egyszerre szeretnénk beszélgetni. A mIRC nem ingyenes program, 20 dollárba kerül, ami külföldön zsebpénznek számít, nálunk már nem annyira. A weboldalról (<http://www.mirc.com>) letölthető 30 napos próbaváltozat azonban funkcióiban nem korlátozott, ezért is rendkívül népszerű.

Klient

Tavaly októberi számunkban részletesen foglalkoztunk a Klient IRC-üggyféllel. Azóta nem fejeződött be a következő, 2.0-s változat fejlesztése, de a cég honlapjának tanulsága szerint komoly fejlesztéseket végeztek rajta, és már a tesztelési

folyamatoknál tartanak, így talán hamarosan mi is kézbe vehetjük. Jelenleg az 1.0.20-as tölthető le, amelyhez a különféle igényeknek megfelelően akár négyféle változatban is hozzájuthatunk. Létezik egy Windows 2000 alatt futó, egy Windows 9x/NT/Me alatt telepíthető, aztán ezek kombinációja tetszőleges Windows-hoz, valamint egy kissé lebutított, a kevésbé fontos összetevőket nem tartalmazó, karcsúbb kiszerezésű változat. A program nagy előnye, hogy freeware, vagyis teljesen ingyenesen használható.

Csak remélni tudjuk, hogy a 2.0-s is az marad. Igen összetett szoftver, rengeteg beállítási lehetőséggel. A bejelentkezéshez szükséges paramétereket a *Connection* menüben adhatjuk meg. Igen fontos menüpont a *Preferences* a *View* menüben, ahol a programmal kapcsolatos legfontosabb paramétereket állíthatjuk át, erőteljesen személyre szabva működését és kinézetét.

Mindent egybevetve a Klient egy remek IRC-kliens, használható alternatíva a mIRC mellett. Kezdők figyelmére érdemes lehet, legfrissebb változata letölthető a <http://www.klient.com> címről.

TurboIRC

Szintén új verzióval jelentkezett a TurboIRC ügyes ügyfél. Kicsi, gyors és a szokásos IRC-szolgáltatások mellett érdekes extra funkciókkal is bír. Például skinezhető, azaz a kezelőfelülete tetszés szerint megváltoztatható. Rendelkezik beépített vírusfigyelő megoldással, tartalmaz egy egyszerű sakkjátékot, saját C jellegű szkriptnyelvével sok egyéb bravúrra is rávehető, de ismeri a webes szkriptnyelveket is (VBScript, JavaScript stb.). Együtt tud működni az ICQ-val, létezik linuxos változata is. Többnyelvű (köztük

magyar) felülete is vonzó lehet, csakúgy, mint az a tény, hogy kis mérete ellenére szinte mindent tud, amit a mIRC. Honlapja a <http://www.turboirc.com> címen található, ahonnan letölthető a természetesen teljesen ingyenes legfrissebb változat.

Trillian

Abban rejlik a Trillian zsenialitása, hogy a napjainkban hódító többféle csevegési módot fogja össze egyetlen programba. Elboldogul IRC-ügyfélprogramként, ICQ szoftverként, Yahoo-kliensként és MNS Messenger-felületként is, csak hogy a legismertebbeket említsük. Jelenleg 0.725-ös béta-verzió formájában tölthető le a gyártó honlapjáról (<http://www.trillian.cc>).

Tipp a Klienthez

A *Preferences* menüben található az *On Connecting* funkció, ahol a programnak a kiszolgálóra való feljelentkezés közbeni viselkedését állíthatjuk be. Érdemes a *Time out after (seconds)* pont alatti értéket nagyra, úgy 60 másodperc körüli értékre állítani, ugyanis az eredetileg megadott 30 másodperc a magyar viszonyok mellett kevésnek bizonyulhat!

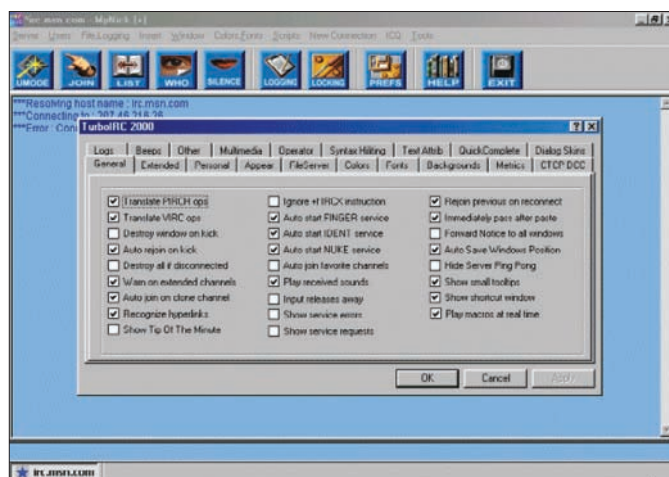
Telepítéskor mindegyik médium csatlakozási adatait meg kell adnunk, és ezt követően egy felületről kommunikálhatunk a különböző csevegési metódust kedvelő ismerőseinkkel. Nagyon részletekbe me-

nően szabályozható, hogy a különböző szolgáltatások miképpen működjenek.

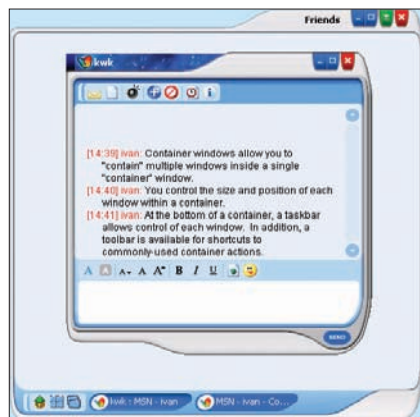
A program kezelése *Standard* üzemmódban nagyon egyszerű, de igazi értékeit *Advanced* módban mutatja meg. Ilyenkor egyszerűen több kapcsolót is menedzselhetünk. Minden kapcsolódási

médiumnak saját címtára van, amelyeket azért összefog egy „haveri” listába (*Buddie List*). Rendelkezik például a manapság oly népszerű skinezhetőség (felületátalakítás) képességével, és máris rengeteg felület tölthető le hozzá a hálóról.

A kezdőket megrettentheti a sok lehetőség, de érdemes energiát áldozni rá, és felfedezni a szépségeit. Azok, akik otthonosan mozognak az üzenetküldő programokban, könnyen elboldogulnak majd vele. Hasonlóképpen IRC-ügyfél-programja is egyszerűen használható, ugyanakkor a többi programhoz hasonlítva eszköz- és tudástára eléggé korlátozott, de a legszükségesebb funkciókat már tartalmazza, és ne felejtsük el, hogy még

TurboIRC: kicsi, okos, kényelmes

A Trillian IRC ablaka – ügyes, sokoldalú csevegő

Magyar IRC-szerverek, csatornák

Magyarországon négy IRC-kiszolgáló van, ezek az irc.elte.hu, irc.sote.hu, irc.extra.hu és irc.hu, illetve hub.irc.hu címen érhetők el. Ezek mind az IRCnet csoport tagjai, azaz a magyar csatornákat bármely IRCnet-es szerverről elérhetjük. A csoport honlapja a <http://www.ircnet.com> oldalon található, ahol a legfrissebb kiszolgálólista is mindig fellelhető.

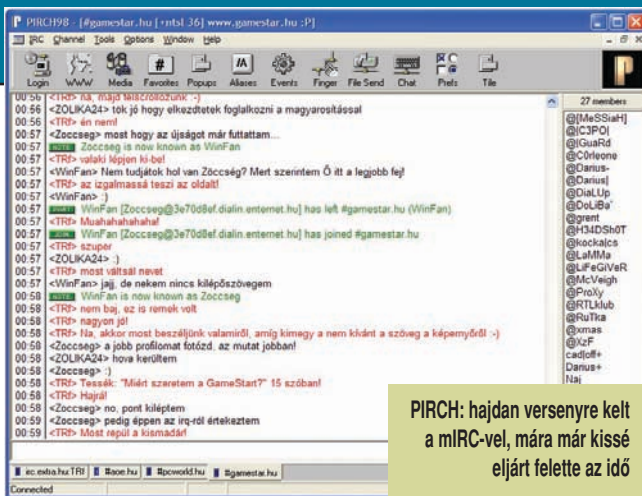
Rengeteg magyar nyelvű csatorna közül választhatunk. Jó kiindulópont talán a #magyar, amelyen folyamatosan száz fölötti a létszám. Hasonló csatorna a #csevej is. Vannak földrajzi csatornák, amelyek egyes nagyvárosokhoz, területekhez kötődnek (#budapest, #zalaegerszeg, #erdely stb.), vagy játékokhoz kötődő csatornák (például #aoe.hu vagy #quake.hu), ahol a beszélgetés mellett internetes játékok is szerveződnek.

Egyes csatornákon segítséget kaphatunk valamilyen témában. Kezdőknek például érdemes meglátogatni az #irchelp.hu címen lévő, ahol nagy valószínűséggel válaszolnak majd a kérdéseire. Számukra szintén érdekes olvasmányt jelentenek a <http://www.irc.hu> címen található oldalak, ahol „öreg irc-esek” szedték össze a legfontosabb tudnivalókat, az alapoktól a (n)etiketten át szinte mindent.

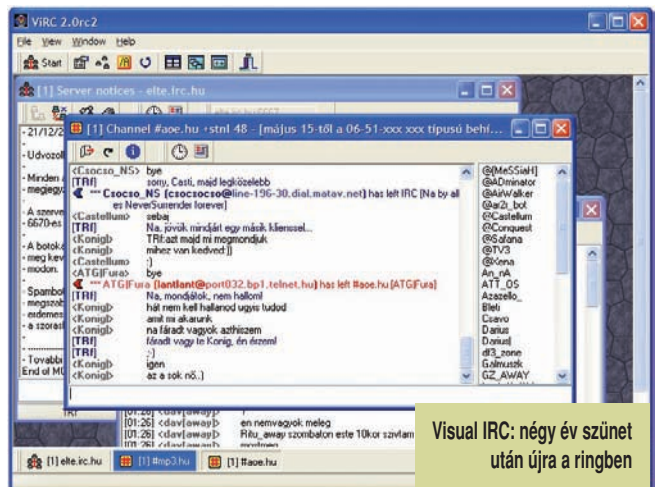
DCC: avagy fájlok adása és vétele

Az IRC-n nemcsak cseveghetünk, hanem fájlokat is cserélhetünk társainkkal. Ehhez úgynevezett DCC kapcsolatot kell létesíteni. Ez a kiszolgáló és csatornák megkerülésével létrejövő közvetlen kapcsolat két ügyfél között (a direct client-to-client kifejezés rövidítése), amelynek leggyakoribb felhasználási módja az állományküldés, de akár beszélgetésre is használható.

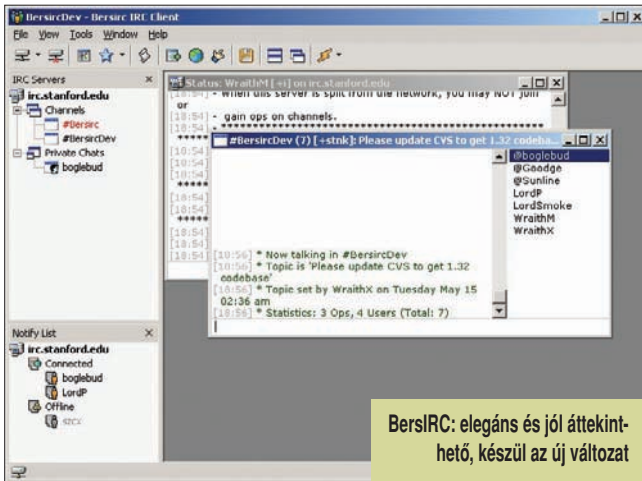
A DCC valamilyen változata minden programban megtalálható. Nagyon fontos tudni, hogy így könnyen kaphatunk vírusokat vagy rosszindulatú programokat. Ennek csak úgy vehetjük elejét, ha uralmunk alá vonjuk ezt a szolgáltatást. Bár az ügyfélprogramok felajánlják a DCC-küldemények automatikus fogadását, ezt mindenképpen kapcsoljuk ki! Így ha valaki küldeni akar nekünk valamit, a kliens előbb értesít, és a fogadásához a jóváhagyásunkat kéri. Persze ezután érdemes a beérkezett állományt víruskeresővel ellenőrizni.

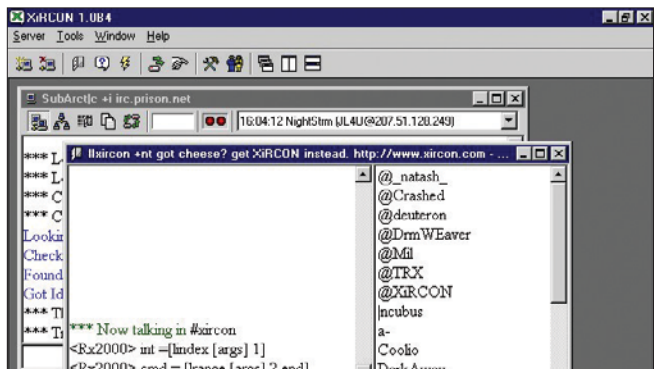
PIRCH: hajdan versenyre kelt a mIRC-vel, mára már kissé eljárt felette az idő

Visual IRC: négy év szünet után újra a ringben

BersIRC: elegáns és jól áttekinthető, készül az új változat

XIRCON: öt esztendeje félbeszakadt a fejlesztése

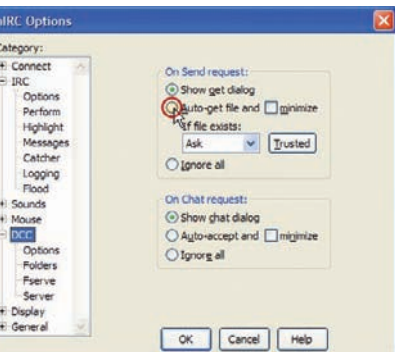
korai fejlesztési fázisban van. Mindenképpen érdemes rá odafigyelni!

...és még sokan mások

A fentiekkel korántsem merült még ki a PC-s ügyfélprogramok sora. Számos további programot érdemes még megemlíteni, amelyeket megtalálhatunk az internetes gyűjteményekben. Ilyen például a PIRCH, amely funkcióiban és programozhatóságában teljesen felveszi a versenyt legnagyobb versenytársaival is. Fénykorában kinézetére mind közül talán a legelegánsabb volt, rajongótáborra pedig vetekedett a mIRC-ével. Sajnos 1998 óta nem nyúltak hozzá, és kissé elszállt felette az idő, így például gondoljai támadnak a Windows XP-vel, de a többen gond nélkül fut. Utolsó változata letölthető a <http://www.pirchat.com> címről (ez a hivatalos

OrbitIRC: egyszerű felépítés, testreszabható kinézet, kényelmes csevegés

NE kapcsoljuk be az automatikus fogadást!

honlap). Megmaradt rajongói egyre kevesebb reménnyel várják a régen beígért új verziót, de érdemes megkeresni oldalait, ahol számos érdekesség lelhető fel! Hasonló sorsra jutott egy másik nagyon érdekes és szintén versenyképes kliens, a Visual IRC, amelynek fejlesztése 1997-ben fejeződött be. Most éppen újjáéledőben van: új fejlesztőcsapat dolgozik a 2.0-s verzió a felhasználók aktív bevonásával. Részletek és béta-verziók a <http://www.hansprestige.com/virc/beta.php> oldalról tölthetők le. Ugyanez mondható el az elegáns és könnyen kezelhető BersIRC ügyfélprogramról is. A különbség itt az, hogy az eredeti fejlesztők

Annak idején azzal a céllal készült, hogy a mIRC hiányosságait pótolja, ám sosem fejezték be teljesen. Honlapja a <http://www.xircon.com> címen található. Végül essen szó egy még életben lévő programról: az OrbitIRC, bár nem ingyenes, mindenképpen újszerű, egyszerűen átlátható és kezelhető, részben akár át is alakítható felületen kínálja szolgáltatásait (az egyes csatornák ablakai új hátterekkel, különböző színekkel és karakterekkel testreszabhatók). Fejlesztői szerint ez a legkényelmesebb program, amely kellems kikapcsolódással teszi a csevegést.

Jakab Szabolcs, Spányik Balázs

A cikkben szereplő programok megtalálhatók CD mellékletünkön!

Mindent bele!

Magix Music Maker 7 deLuxe

Tapasztalhatjuk némely szoftvertermékek újabb változatain, hogy nem képesek igazán újat nyújtani, sokszor lényegében csak a külsín változik. Ez a gyanú ébredt fel bennünk akkor is, amikor az új Music Maker dobozára pillantottunk. Ám kiderült, hogy ebben az esetben a ráncfelvarrásnál jóval többről van szó.

Májusi számunk lemez mellékletén megtalálható az előző változat ingyenesen használható, speciális kiadása. Ennek kapcsán ismertettük a csomag kezelésének módját és lehetőségeit, ezért jobbára azt kiegészítően szólunk az új változatról.

A kezelőfelület változott talán legkevésbé a hatos verzió óta. A dobozon kétféle interfészről olvashatunk, ami – kis jóindulattal – igaz is: a sávok alatt elhelyezett Expert kapcsolóval jeleníthetők meg

automatikusan hozzáfűzhető a lejátszó-modul, így egy távoli PC-n mindenféle telepítés nélkül is élvezhető lesz a mű. Zenei CD előállítás sem probléma. Apró hiányosság, hogy az írómodul nem

House, Latin, 80-asok, Soul stb.). Mindezeket rengeteg hatással, pontosabban alaphatások kombinációival színezhethetjük, például visszhang, utözengés, tízsávú equalizer, hangszín, nyújtás, sztereóhatás, torzítás, szűrés és kompresszor. Már az előző verzióban is használhatók voltak külső DirectX beépülőmodulok, ezek tovább színesítik az effektuspalettát. Érdemes még megemlíteni a 3D-hangzást, amely lehetővé teszi, hogy térben pozicionálhassuk az egyes hangokat. Ehhez használhatunk előre elkészített röppályákat, vagy mi magunk is koreografálhatjuk a hangszerek táncát: axonometrikus nézetben egér segítségével is megrajzolhatjuk a mozgás ívét. Az egér könnyed használata egyébként jellemző az egész programra. Ígéretes lehetőség az automatizált remix-támogatás. Beolvasott hanganyagainkat

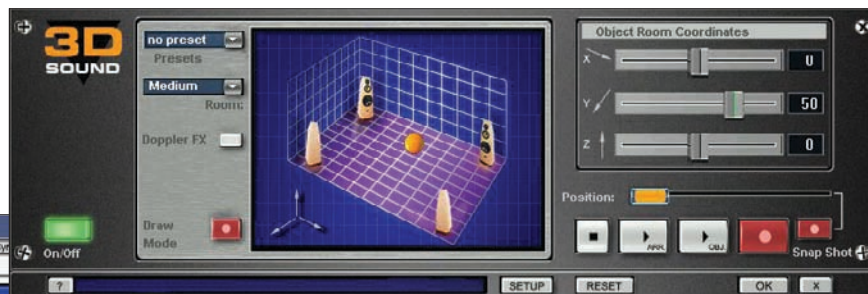
Alapvetően nem változott meg a kezelőfelület

a szerkesztéshez szükséges vezérlőelemek. Ezek hiányában csak ártalmatlanul rendezgethetjük az elemeket. Négy híján száz „vágány” áll rendelkezésünkre az évszázad zenei sikerkompozíciójának elkészítéséhez, ez talán jórészt elég is. Új lehetőség – csak a deLuxe csomagban – a CD-írás használata. Közvetlenül a szerkesztőalkalmazásból írhatjuk CD-re biztonsági mentéseinket vagy a kész zenéket, klipeket. Az anyaghoz

egészen naprakész, tesztpépjünk 24-szeres Plextor írójához maximum nyolcszoros tempót enged társítani.

EFFEKTUSRA FEL!

A deLuxe változat főleg mennyiségileg kínál többet az alapverzióval: 3300 hang- és mozgóképet tartalmazó anyagból válogathatunk; ezek stílusonként csoportosítva négy CD-n állnak rendelkezésünkre (Pop/Rock, Hip-Hop, Techno/Trance, Disco

Szabadon térben pozicionálható minden hang a 3D Sound effektus révén

szétdarabolthatjuk a Music Maker ritmusfelismerő funkciójával, hogy azokat átrendezve újrahasznosíthassuk. A finom munkához, vagyis a hanghullámszerkesztéshez rendelkezésünkre áll a Magix Music Editor.

SZINTETIKUS, DE SAJÁT

Egyszer csak kiismerjük a mellékelt hanganyagokat – azért ez nem megy egyik napról a másikra –, és felmerül a saját hangelemek készítésének igénye. Annál is inkább, ha kereskedelmi célokra is fel

TIPP Robotok hátra!

Csábítóak a program ritmusérzékeny vizuális hatásai, amelyek a Visuals kategóriában sorakoznak. Ezek magukban egy idő után meglehetősen unalmasan hatnak, viszont jól használhatók dinamikus háttérnek. Számos táncoló alakot kapunk a korongokon mellékelt videofelvételekkel, amelyek jó előtérként szolgálhatnak, mögéjük állóképet biggyeszítve azonban sajnos elvesz a program által leginkább támogatott műfajok dinamizmusa. Ekkor jöhetnek igazán jól a vizuális robotok, a háttérben pulzálva, villogva, fortyogva mozgásban tarthatják a klipet.

Szókimondó

Sokszor nem kifejezetten előnyös a szókimondás, ebben az esetben azonban – különösen a használható műfajokat tekintve – gyümölcsöző lehet. A Microsoft szöveg-felolvasó modulját (SAM) integrálták a programba: tetszőleges angol nyelvű mondatokat szólaltat meg a gépi hang, mindössze a hangerő és a sebesség befolyásolható. Nem is kísérelték meg leplezni a férfihang reszelős, szögletes voltát – ez amúgy is jól jön néhány stílusban, illetve tompítható a Music Makerbe beépített effektusokkal.

Normális amerikai angol elvárásokkal értelmezi a szöveget SAM, nem is teszteltük kimerítően. Ezért az olyan egzotikumok felderítése, hogy a rap „zenében” is alkalmazott szlenget hogyan érdemes normál angolra kódolni, a tisztelt olvasóra vár. Ha pedig minden próbálkozás csődöt mond, még mindig ott a mikrofon...

kívánjuk használni műveinket, a mellékelt hangminták ugyanis csak saját célra alkalmazhatók.

Természetesen WAV és MIDI állományok illeszthetők a projektbe, emellett igénybe vehetjük a beépített szintetizátorokat is (a deLuxe változatban kiemelt számban), ezekkel készíthetünk normál zenei alapokat, de torzított hangokat is. Rendel-

kezésünkre áll ritmusgenerátor, dob- és basszusgép, sőt a ScratchBox modul segítségével visszaidézhetjük a „bakelit-rángató” DJ-időket is. Legextrémebb talán az Ambient Synth, amellyel – példaként az eső kategóriában – ézengés, eső, békakórus és vízcsofogás tökéletes harmóniáját sakkozhatjuk ki. Használata előtt győződjünk meg a mellékhelyiség elérhetőségéről! Több komponensből akár véletlenszerűen variálva előállíthatunk stadionzajt, falusi állathangos egyveleget, horrorhangokat, ipari neszeket és a városi közlekedés moráját.

Azt mondják a rossz nyelvek, hogy énektudás ma már nem szükséges egy sikeres lemez kiadásához. A VoiceSynth-re pillantva ez a sejtés meggyőződéssé érhet: a beolvasott hangfelvételek hangmagassága szakaszonként korrigálható, így módon a monoton szövegből is dal kerekedhet. Érdemes megjegyezni, hogy szinte minden beállítás elvégezhető valós időben, azaz lejátszás közben is. Egy hátrányát

említhetnénk az extraktól csillogó-villogó szintű „kütyüknék”: mindegyiken másutt van a kikapcsológomb.

Mozgófilm-es képességek

Videoklipek készítéséhez AVI, MPEG, WAV és MP3 állományokat használhatunk fel, a késztermék MPEG, Real és Windows Media, QuickTime, Magix Player formátumokban menthető lemezre, illetve tölthető fel az internetre. A deLuxe változat rögzítő- (Capture) modul is tartalmaz. Általánosan használt képi effektusok tucatjai állnak rendelkezésre, mint minden mozgóképszerkesztő alkalmazásban. A 39 alapfunkciót azonban érdemes a régebbiről is ismert Video FX szerkesztő segítségével csokorba rendezni. Feltűnt

tetszőleges képkodeket választhatunk, és akár teljes méretű (720×576) klipeket állíthatunk elő.

MINDEN, AMI INTERNET

Ez persze nem jelenti azt, hogy a cég hanyagolná a világhálót, sőt! Az internet jegyében készült az előző verzió is, és a helyzet pedig csak súlyosbodott a termék az új kiadásában. Apró, de hasznos befektetés a cég részéről, hogy csütörtökönként IRC-csevegőcsatornákat üzemeltet, amelyekhez az ügyfélprogram is elérhető a program multiplayer menüjéből, a világszerte elszórta alkotó szerzők együttes munkálkodását hivatott segíteni a szolgáltatás. Sokkal „súlyosabb” kiegészítés azonban az a harmincnégy web-

oldalsablon, amelyeket felhasználhatjuk audio-video kompozícióknak közzétételéhez. Összeállításaink automatikusan weboldallá alakíthatók, ha kell, az FTP-feltöltést is elvégzi a program.

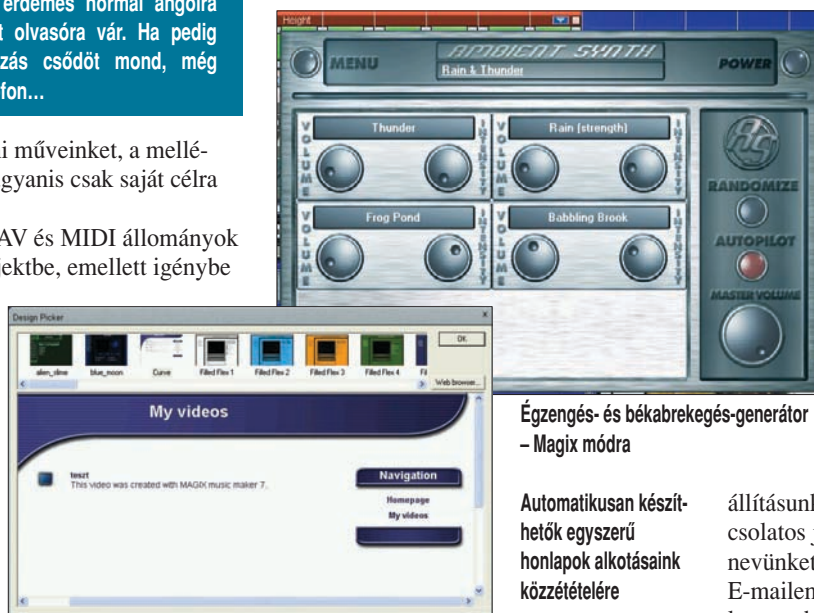
Az sem akadály, ha technikai tudásunkat meghaladja a feliratkozás valamelyik ingyenes tárhelyszolgáltatónál – a Magix saját szerverére is feltölthető a kész mű, ahol az egész világ csodájára járhat. A feltöltés előtt azért rákérdezz a program, hogy meggyőződünk-e az össze-

állításunkat képező egyes anyagokkal kapcsolatos jogokról, majd meg kell adnunk nevünket és e-mail címünket. E-mailen keresztül is traktálhatjuk a kiválasztott hallgatóságot, maximum 128 Kbps sávszélességű hangos és mozgóképes anyagokkal.

TARTÓS ÉLMÉNY

Úgy tűnik, nem történtek alapvető változtatások a szoftver magjában, pusztán kihasználta a gyártó, hogy kezdetektől rugalmas, modulárisan fejleszhető terméket épített. Így valóban hasznos, a felhasználási lehetőségeket hatékonyan kiterjesztő funkciókkal gazdagodott a rendszer, amire „rátett egy lapáttal” a bőséges nyersanyag-választék. Végeredményként olyan, valóban kreatív szórakozásra alkalmas csomag állt elő, amely huzamosabb ideig képes alkotói lázban tartani kicsiket-nagyokat – ha nem vesszük túl komolyan a feladatot. A program a <http://www.magix.com> címen rendelhető meg, itt a frissítések, javítások is hozzáférhetőek. A Media Markt polcain gyakran fordulnak elő Magix termékek, remélhetőleg hamarosan ez is megtalálható lesz.

Egri Imre

Ézengés- és békabrekegés-generátor – Magix módra

Automatikusan készíthetők egyszerű honlapok alkotásaink közzétételére

egy új, látványos lehetőség, a ritmus-érzékeny videoeffektus. Ismerjük már az MP3-lejátszók (Winamp, Sonique) vagy a Media Player óta ezeket az elvont, dinamikus animációkat – itt is rengeteg ilyen közül válogathatunk. A feliratozás lehetősége sem hiányozhat, erre a célra egy, az RTF formátumot támogató mini szövegszerkesztő áll a rendelkezésünkre. Mód van alapszintű árnyékolásra, körvonal vagy 3D-s kihúzás megadására. Mozgó címfeliratokhoz, stáblistákhoz elengedhetetlen sablonok bőséges tárháza áll rendelkezésünkre. Nagyon gyors megjelenítomotort készített a Magix, szinte valós időben ad előnézetet a program, és a végeredmény sem rossz. Persze ne számítsunk professzionális minőségre! Az élsimítás hiánya rontja az összehatást, színmaszk alkalmazásakor élesen határolódik el egymástól az előtér és a háttér. Eddig főleg internetes dimenziókban gondolkodhattunk, most továbbfejlesztették az AVI exportfunkciókat is:

Videoszerkesztő programok

Vágd ki magad!

Napjaink korszerű videoszerkesztő programjai között a profik és az amatőrök egyaránt találnak kedvükre valót. Cikkünk a kínálatot mutatja be.

Manapság, amikor a csúcsprocesszorok órajel-frekvenciája két gigahertz fölött jár, a boltokban szinte utánunk hajtják a hatvan-nyolcvan gigabájtos merevlemezeket, és a legtöbb PC-nek akkora a memóriája, ami elég volna egy közepes űrállomás vezérléséhez, nincs könnyű dolguk a szoftveripar hivatásos „vizionáriusainak”. Nekik kéne ugyanis kieszelni azokat az alkalmazástípusokat, amelyek valóban megoldoztatják ezt a bivalyerős hardvert, és célt, távlatokat adnak az elképesztő ütemű technikai fejlesztésnek. Szerencsére van néhány irány, amelyben komoly lehetőségek rejlenek: ezek közé tartozik a videoszerkesztés.

Vágásra és különleges trükkök megvalósítására a filmiparban már a nyolcvanas évek óta használnak nagy tudású célprogramokat, de ezek az alkalmazások egészen mostanáig messze meghaladták az átlagfelhasználók anyagi lehetőségeit (nem is szólva gépeik teljesítményéről).

Ma viszont már a közönséges asztali PC-k is olyan sokat tudnak, hogy vétek őket csupán elektronikus levelezésre és szöveg-

szerkesztésre használni. Melegítsük fel tehát mélyhűtött filmes ambícióinkat, és vágjunk bele a videovágásba: szétfolyó családi videóinkból készítsünk feszes, nézhető anyagokat!

A körülmények amúgy is kedvezők: a digitális videokamrákat egyre könnyebb használni (hála például az olyan gyorsan terjedő új technikáknak, mint

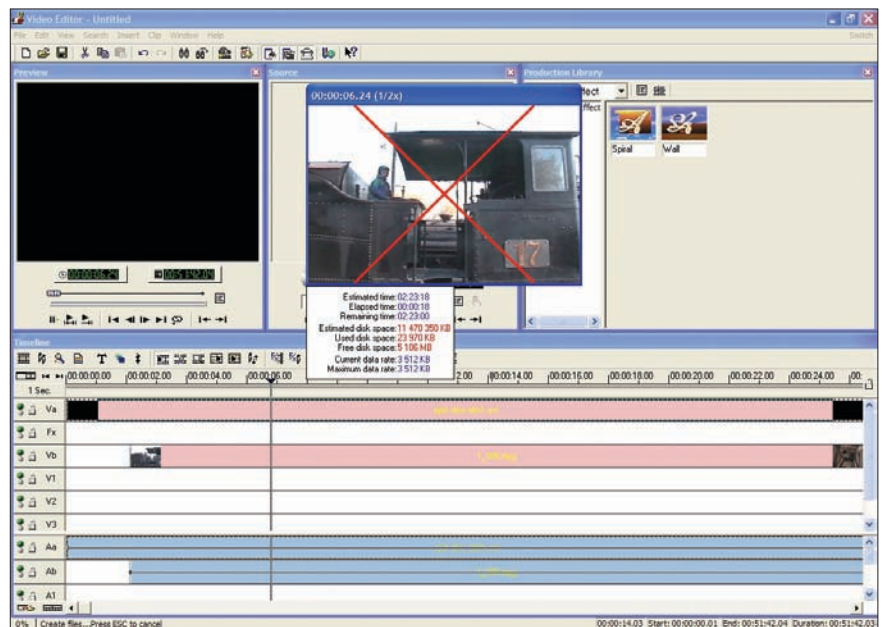
mondjuk a FireWire), és rohamosan fejlődnek maguk a programok is, amelyekkel a vágást-szerkesztést elvégezhetjük. Cikkünkben most a szoftverekre koncentrálnunk: bemutatjuk a legfontosabb profi, félprofi és kezdőknek szánt – vagyis gyengébb gépeken is futtatható, olcsóbb – programokat, s minden tudásszínhez igyekszünk megfelelő eszközt ajánlani.

PROFI/FÉLPROFI PROGRAMOK

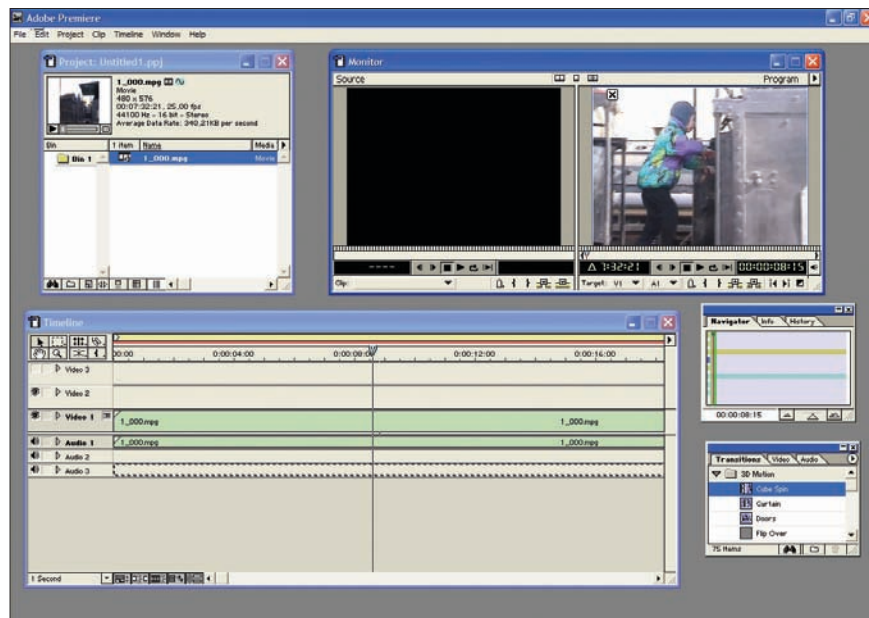
Aki napi munkájában rendszeresen használ videót, annak professzionális programra van szüksége: olyanra, amely minden felmerülő feladatot kezelni tud.

● Adobe Premiere 6.0

A Premiere mind Macintoshon, mind PC-n jó ideje a legjobb videoszerkesztő

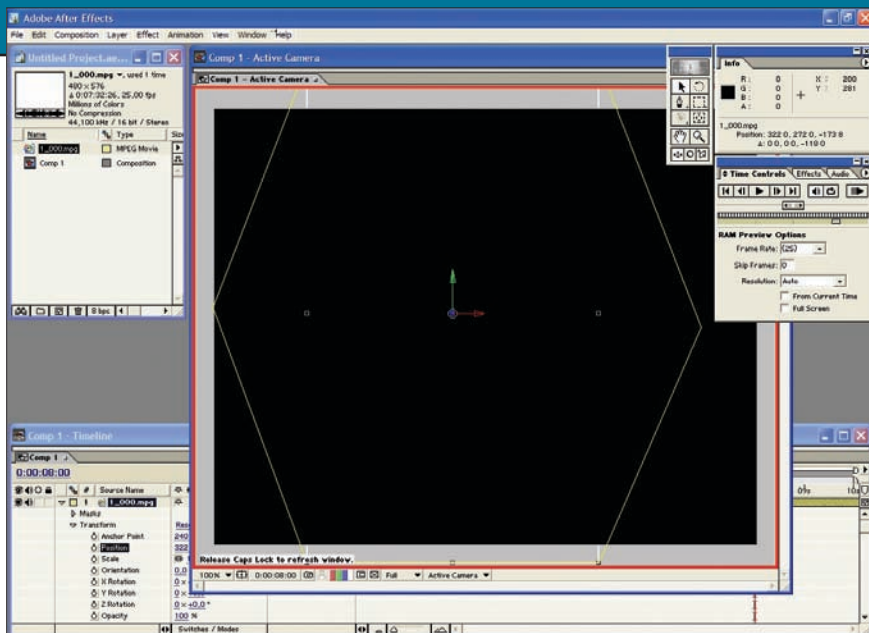
A Ulead Media Studio komplett alkalmazáscsomag, a pénzünkért nagyon sokat nyújt

Az Adobe Premiere drága szoftver, amely minden filmes igényét kielégíti

programnak számít – és nem is ok nélkül. Nem feltétlenül az első számú választás a vágással foglalkozó profik számára, de a cikkünkben szereplő programok közül mindenképpen övé az elsőbbség. A Premiere centrumában a nagyszerű időszak áll. Többféle módon nézhetjük meg itt a snitteket, és mielőtt megkezdénénk a tényleges munkát, nyersvágás céljából egyfajta storyboardba (a film menetét megjelenítő „képeskönyvbe”) rendezhetjük a jeleneteket.

A legújabb Premiere-változat új eszközöket tartalmaz a hangvágáshoz, a hang-erő, és a csatornák mellett a magas- és mélyhangok szabályozására, valamint a kórushatások kezelésére is módot ad. A legfontosabb újdonság azonban az áramló webanyagok támogatása, amely egyaránt kiterjed az MPEG, G2Real és QuickTime formátumokra is. A munka nehezét itt nem maga a Premiere, hanem

Az Adobe After Effects nem annyira vágásra, mint inkább speciális utómunkák, például animációk és trükkök elkészítésére való

a Cleaner 5.0 EZ egyszerűsített változata végzi, amely lecsontozott volta ellenére kezeli mindazokat a feladatokat, amelyek egy webre dolgozó videoproducer munkájában felmerülhetnek. Az Adobe Premiere nem a legolcsóbb alkalmazás, de a maga nemében a legjobb.

● Ulead MediaStudio Pro 6.5

A MediaStudio átfogó tudású, ambiciózus csomag, amely arra készült, hogy egy fél-profi videó minden vágással kapcsolatos igényét kielégítse. Középpontjában a Video Editor áll, amelynek áttekinthető, időszalagos virtuális vágóasztalán kényelmesen, pontosan összevághatjuk a video- és hangsnitteket, majd trükkökkel, speciális hatásokkal is elláthatjuk őket. A videorögzítő funkciót egyszerűbb használni, mint az Adobe Premiere-ben, és automatikus

eszközök segítik a sok különböző fájl konvertálását egyetlen kodekbe (kóder/dekóderbe), aminek következtében a snittek minősége egységessé válik. A Video Paint módot ad bizonyos retusálásokra és animációs stílusok alkalmazására, de festőeszközei alapszintűek, a professzionális igényeket nem elégítik ki: aki ezen a téren komolyabb követelményeket támaszt, jobban jár az Adobe Photoshoppal vagy a procreate Painterrel. Használhatóbb viszont az Audio Editor, amely megfelelő eszköz a hang megvágására. A hangot a videóról is kinyerhetjük vele, hogy feljavítsuk a minőségét. A DG Infinity eszközeivel feliratozhatjuk, és animációs hatásokkal láthatjuk el a filmet. A MediaStudio gyengéje, hogy a modulok nincsenek igazán integrálva, illetve a felület kidolgozatlanabb, mint a Premiere-é: nem vitás, a Premiere

külön klasszis e kategóriában, időszalagos szerkesztési lehetőségeivel egyik konkurens sem versenyezhet. De ha mindenfajta alkalmazásra szükségünk van, és nem mindegy, hogy milyen áron, a Ulead csomagja a legjobb vétel.

PROFI UTÓMUNKAPROGRAM

● Adobe After Effects 5.0

Az After Effects hajszálnyival különbözik az itt tárgyalt többi profi programtól. Nem annyira vágóprogram, mint inkább egyesítő-, animációs és trükkeszközök gyűjteménye, amelyet akkor érdemes használni, ha már túl vagyunk a videó megvágásán. (Az egyesítés az a videós munkafolyamat, amelyben a megvágott videót más anyagokkal, képekkel és feliratokkal kombináljuk, és így hozzuk létre a végeredményt.) Az alkalmazást úgy tervezték, hogy az Adobe más szerkesztő-programjaival (Premiere, Photoshop) tandemben működjék.

Az After Effects nem a legkönnyebben használható szoftver – e tekintetben a Premiere és a MediaStudio mindenképp felülmúlja. Értékei első ránézésre talán nem is annyira szembeötlők, mert az említett két csomag ugyancsak számos trükköt, képátmeneti hatást és egyesítőeszközt tartalmaz. Az After Effects azonban elképesztően fejlett maszkolási lehetőségeket nyújt (ezzel a technikával kizárhatunk bizonyos részeket a képkockákon). Csak egy példa: a filmsnitteket mindegyik rétegén 127 különböző maszkot rajzolhatunk be és animálhatunk. A program többszörös feliratozó- és képátmeneti eszközei is messze felülmúlják mindazt, amit riválisai e tekintetben nyújtani tudnak. A program két változatban kapható: a Standard csak a legfontosabb animációs

Videoszerkesztő programok: pró és kontra

Termék	Jellemző ár (áfa nélkül, Ft)	Előnyei	Hátrányai
Professzionális programok			
Adobe After Effects 5.0	STD 327 300 PRO 755 700	Sokfajta hatás az utómunkákhoz	Nehéz használni és drága; csak profiknak való
Ulead MediaStudio Pro 6.5	166 800	Nagyszámú plug-in alkalmazás a különféle videoszerkesztő feladatokhoz	Alkalmazásainak színvonala nem egyenletes: a rögzítő- és a vágómodul például sokkal jobb, mint a festőréz
Adobe Premiere 6.0	291 700	Remek a felülete, és immár támogatja az áramló videót is	Bonyolult használni; drága
Alapszintű programok			
Pure Motion EditStudio 2.1.5	60 dollár	Jó időszalagos vágóprogram kedvező áron	Kezdők számára kicsit elrémisztő lehet
Pinnacle Express	14 000	Olcsó, ha csak digitális videót akarunk rögzíteni	Gyenge vágási lehetőség
Pinnacle Studio 7.0	18 600	Átgondolt felület; összetett munkákra is alkalmas	Az áráért kicsit többet is nyújthatna
Ulead VideoStudio 5.0	28 600	Storyboardos és időszalagos vágási lehetőség	Nem olyan rugalmas, mint az árkategória többi darabja
MGI VideoWave 5.0	41 800	Könnyű használni; DVD-k készítésére kategóriájában a legjobb csomag	Nincs benne időszalagos vágási lehetőség

és egyesítőeszközöket tartalmazza, a Production viszont olyan extra eszközöket is, amelyekkel az utómunka-folyamat minden fázisa szabályozható. Az After Effects azonban drága termék, és a sokfajta funkció megtanulása hosszú időbe telik, úgy-ahogy valóban csak profiknak ajánljuk.

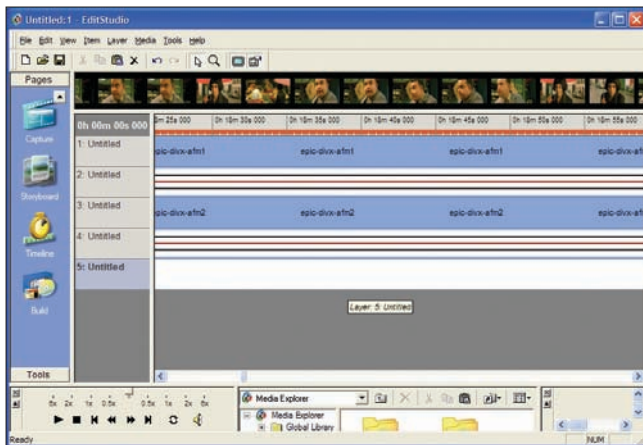
KEZDŐ/ALAPSZINTŰ PROGRAMOK

A belépő szintű videoszerkesztő programokkal szemben az alapkövetelmény az,

hogy felvételeinket nézhető produktumá állíthassuk össze velük, és bizonyos narrációval is elláthassuk őket. A legfőbb különbség a profi programok és ezen alapszintű termékek között az, hogy utóbbiakból hiányoznak a snittek precíz megvágására szolgáló fejlettebb szolgáltatások. A termékek egy részében nincs is időszalag, ehelyett általában storyboardos technikával rendezhetjük el a snittek.

egyszerűen kezelhető, mint például a VideoWave-é vagy a Pinnacle Studioé, de így is nagyon jó. A szerkesztőeszközökkel lényegében korlátlan számú kép- és hangsnitet kezelhetünk, és egyszerűen a helyükre húzhatjuk őket az időszalagon. A hatások és képátmenetek ugyancsak kényelmesen hozzáférhetők a képernyő alján lévő mappanézetből.

A felület rigolyái időnként kissé felboszszantják az embert (például amikor állományokat akarunk importálni), és alakíthatóságára, rugalmasságára sem vághat fel a program. Ezek a problémák azonban nem túl jelentősek; az egyetlen igazán fontos dolog, amiről az alacsony árért cserébe le kell mondanunk, a látványos hatások széles választéka. Mindezek ellenére a belépő

A Pure Edit Studio nem olyan felhasználóbarát program, mint kategóriájának néhány más darabja, de szolgáltatásai okán megéri az árát

● **Pure Motion EditStudio 2.1.5**
Az EditStudio nem annyira képességei, mint inkább ára miatt került a legalsó termék kategó-

A Pinnacle Express korlátozott tudású célprogram, amely nem a felvételek megvágására, hanem DVD-k készítésére való

riába, tudniillik ez az egyik legolcsóbb videoszerkesztő program a piacon. A felülete nem olyan elegáns, mint a vetélytársaié, emiatt kicsit tovább tart a megtanulása. Tudása azonban megközelíti a Pinnacle Studio 7.0-ét.

A programban a felvételek merevlemezre viteléhez és megvágásához is találunk eszközöket. Előbbi funkció nem olyan

szintű (és árfekvésű) programok közül az EditStudio képességei közelítik meg a leginkább a félprofi szoftverekéit: aki viszonylag olcsón szeretne komoly vágóprogramot, annak ezt ajánljuk.

● **Pinnacle Express**

Az Express arra készült, hogy a lehető legegyszerűbben számítógépre vihessük, és onnan CD-re vagy DVD-re írassuk át

Web, kazetta, lemez

Amikor saját filmeket készítünk, általában azt is végig kell gondolnunk, hogy az elkészült művet milyen formában akarjuk eljuttatni reménybeli rajongóinkhoz. Az internet egyszerű és kényelmes utat kínál az állományok terjesztésére; egyetlen hátránya, hogy az internetes továbbítás még mindig nagyon lassú, hosszú filmek mozgatására nem alkalmas. Megvágott filmjeinket a legolcsóbban videokazettán juttathatjuk el a célközönséghez. Az állományok kazettára másolásához vagy egy videorögzítő (capture) kártya kell, amelyik megfelelő kimenőjelet biztosít az analóg szalag számára, vagy egy digitális kámkorder, amely fogadni tudja a PC-ről jövő adatokat. Az állományok átvitelére ez utóbbi módszer a legegyszerűbb, hiszen ezután már csak rá kell csatlakoztatnunk a digitális videokamerát egy hagyományos videomagnóra, és ugyanúgy rögzíthetjük róla az anyagot, mintha tévéről készítenénk felvételt.

A jövő viszont kétségkívül a DVD-é. A DVD-írók ára napjainkban még a százezres tartományban tanyázik, de már most jóval alacsonyabb, mint tavaly, és a közeljövőben további áresés várható. A DVD lemezek ára viszont nem fog drasztikusan csökkenni. Rövidebb filmeket emiatt érdemes lehet CD-íróval mini-DVD-re írni: ezek a lemezek általában 15 percnyi anyagot képesek tárolni, és bármilyen DVD-játszóban le lehet játszani őket.

A Pinnacle Studio 7.0 jól tervezett csomag, sokszínű szolgáltatás választékkal

videofelvételeinket. Ezzel azonban ki is merül minden tudása. Kezelése nem túl bonyolult, de ez főképp annak köszönhető, hogy túl sok mindenre nem is lehet használni. A DVD-ket valóban könnyű vele létrehozni, de nincs benne semmiféle komoly eszköz, amivel javíthatnánk vagy módosíthatnánk a nyersanyagot. Így ezért csak azoknak éri meg a szoftver, akik kész nyersanyaggal rendelkeznek. Kevéssel több pénzért már megkapjuk a Pinnacle másik kiváló programját, a Studio 7.0-t.

● **Pinnacle Studio 7.0**

A Studio 7.0 igen jól szerkesztett csomag: nemcsak hogy könnyen használható, hanem rugalmas is, tudniillik lehetővé teszi,

a rögzítőeszközök és a kiegészítő audio-program okán a Studio 7.0 így is megéri az árát, és kategóriájában az egyik legjobb vétel.

● **Ulead VideoStudio 5.0**

A VideoStudio kifejezetten kezdőknek készült, és gyökeresen különbözik a Ulead másik csomagjától, a MediaStudio Prótól. Hasonlít kissé az MGI VideoWave-re, de talán még annál is jobban megfelel olyanok számára, akik eddig még sosem vágtak videót, mivel Storyboard módjában lépésről lépésre végigvezeti a felhasználót a videofilm-készítés teljes menetén.

A teljesen kezdők ezt a gondoskodást eleinte hasznosnak fogják találni, a tapasztaltabbakat azonban egy idő után már idegesíteni fogja. Szerencsére a programban időszalagos szerkesztési mód is van, a felhasználó számos trükk, különleges hatás közül válogathat, és az eredményt DVD formátumokban is kiviheti.

A Ulead VideoStudio könnyen használható eszköz, de a tapasztaltabb felhasználók számára nem nyújt eleget

hogy tapasztalataink gyarapodásával változtassunk munkamódszerünkön. Az alapszintű programokra jellemző – és kezelhetősége miatt a kezdők által is kedvelt – storyboard ugyan hiányzik a szolgáltatások közül, de ha rákattintunk a Movie ablak egyik gombjára, megjelenik egy időszalag, ahol a képet, a hangot, az átmeneteket és a zenét szabályozhatjuk. A videofilm-készítés három fázisát – a rögzítést, a vágást és a végtermék elkészítését – három gomb képviseli, így a program mindig csak annyi információval terhel meg bennünket, amennyire épp szükségünk van.

Az eredmény kivitelek számos formátum (DVD, RealPlayer, Windows Media Video stb.) közül választhatunk. Bár a DVD-készítés a programmal nem olyan egyszerű, mint a VideoWave-ben, azért

● **MGI VideoWave 5.0**

A VideoWave storyboardos technikát kínál a film megvágására. A snitteket nem egy időszalagra kell ráhúznunk, hanem a képernyő tetején futó filmszalagon kell egymás után elhelyeznünk. Ez a megoldás a kezdők számára ideális, mert egyszerű és könnyen használható (főként, hogy

Ingyenmozi

A Windows Me-ben és az XP mindkét változatában az operációs rendszerhez kapunk egy alapszintű videoszerkesztő eszközt is. A Movie Makerben storyboardos technikával egymás után fűzhetünk snitteket, és az eredményt elmenthetjük Windows Media Video formátumban. Ez a formátum megfelelő minőséget és kis állományméretet biztosít, emiatt igen alkalmas webes terjesztésre. A szoftver rögzítésszolgáltatást is nyújt, vagyis a digitális videokamerák felvételét merevlemezre vihetjük vele; tudásának tárháza azonban ennyivel ki is merül. Az Apple hasonló funkciójú alapszintű eszköze, az iMovie sokkal többet nyújt, nem is beszélve a piacon kapható többi olcsó vágóprogramról. A Windows videoszerkesztője ezzel együtt hasznos eszköz az alapok elsajátítására, szűkös kereteit azonban hamar kinövi az ember.

a program jól szabott felülete is remekül kiszolgálja), a gyakorlottabbak viszont hiányolni fogják az időszalagot, főként, ha pontosan meg akarják vágni a snitteket, be- és kilépési pontokat akarnak beállítani rajtuk. Mindez elvileg a VideoWave

Cutting Room-jában is megoldható, de az időszalag sokkal kézenfekvőbb eszköz volna erre a célra, legalábbis azoknak, akik a vágás terén már rendelkeznek némi szakértelemmel. Ugyanakkor a csomag több előnnyel is szolgál. Digitális videokamerával készült felvételek rögzítésére

Az MGI VideoWaves felülete a gyakorlottabbakat talán idegesítheti, de a termék egyszerűen használható, és elég sokat tud

az összes bemutatott termék egyszerű eszközöket kínál, de abban az esetben, ha analóg rögzítőkértára kell csatlakozni, az egész mezőnyben a VideoWave-vel a legkönnyebb a munka.

A tapasztaltabb felhasználókat talán frusztrálni fogja a program felülete, de viszonylag alacsony ára miatt a program logikus választás mindazok számára, akik a Windows Movie Makert kinőtték, és szeretnének továbblépni. A kiviteli lehetőségek egyébként nagyszerűek: a VideoWave-vel többek között DVD-ket és webes videókat is készíthetünk. ■

Mozilla Open Source RC 1

Nyitva van az aranykapu

Hosszú-hosszú ideje várjuk már, hogy a Mozilla néven futó Netscape-utód (vagy -variáns) végre napvilágot lásson. A Mozilla projekt rendkívül barátságos célkitűzés: nyílt forráskódú, ennek ellenére professzionális és valóban jól használható webböngészővel ajánlódzza meg nemcsak a Linux rendszerek felhasználóit, hanem az üzleti alapú Windows-világ rabjait is. Megjelenése még nem érkezett el, de azt készíti elő a végleges verzióra már nagyon hasonlító RC 1 (Release Candidate 1) változat piacra kerülése.

Az internet népszerűségi robbanásának kezdetén, a '90-es évek közepe táján a Netscape (Navigator) igen elterjedt és közkedvelt böngészőnek számított. Azon lehet vitakozni, hogy pusztán az Internet Explorer megjelenésének és a Windowsba integrálásának köszönhetően szorult-e háttérbe, vagy esetleg más tényezők is közrejátszottak ebben – tény azonban, hogy pár év alatt az Explorer kiűtötte trónjáról. 1998 januárjában a Netscape bejelentette: ingyen elérhetővé teszi a Communicator (magát a böngészőt és más komponenseket is tartalmazó programcsomagot), valamint felszabadítja

ered, ezt a nevet választották a nyílt fejlesztésben készülő utódnak. A nyilvánosság előtt, sőt annak bevonásával zajló, több éven keresztül tartó munka, úgy tűnik, hamarosan révbé ér.

FELÜLETES VÁLTOZÁSOK

Pár napos ismerkedés után az a véleményünk, hogy a Mozilla igazán korszerű böngésző, amely eséllyel szállhat szembe az Internet Explorerrel. Korszakalkotó újdonságra ugyan nem akadunk benne, de jól

szolgált, eléggé stabilnak tűnt, valamint meglepően gyorsnak és kényelmesnek bizonyult.

Alapértelmezett kezelőfelülete a régi „old-style” Netscape, de az aktuális divathóbortnak megfelelően felszerelték a különböző skinek (bőrök) használatának lehetőségével is. Ennek megfelelően a kezelőeszközök nagyjából megegyeznek a versenytársaknál megszokottakkal. Az alapinstallációval kapunk még egy szép, szintén nem túlbonyolított Netscape 6 jellegű burkolatot, de a gyártók honlapjáról letölthető – vagy legalábbis az lesz – sok-sok alternatív felület.

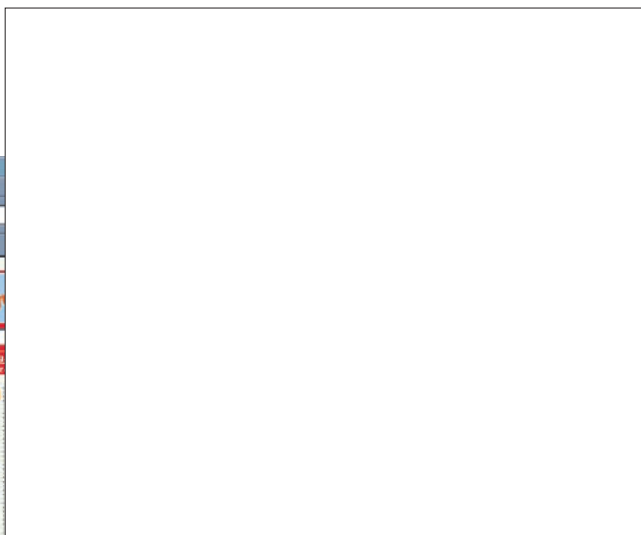
KÖLCSÖNÖVETT FUNKCIÓK

A Mozillára általánosan jellemző, hogy integrál ötleteket: minden korábbi böngészőre alapoz, átveszi a jó tulajdonságokat, és igyekszik kiküszöbölni a hiányosságokat. Szokatlan, újszerű képesség például, hogy integrálták a Pop-up Stopper jellegű programok azon funkcióját, amely megvédi a felhasználót a kéretlenül felbukkanó, kinyíló és orra elé tolokodó ablakoktól.

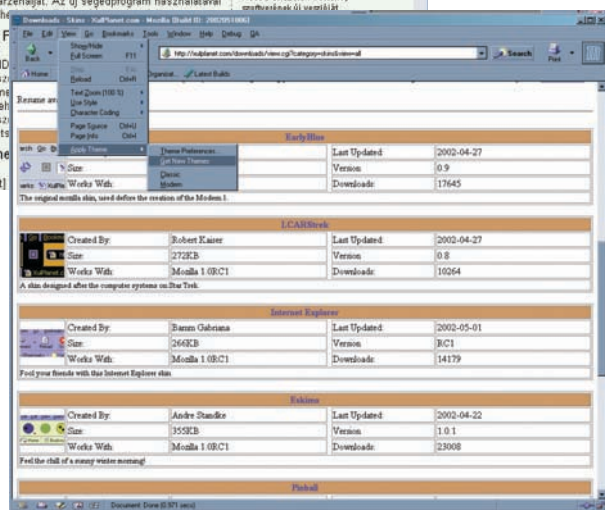

▲ A Mozilla és a PC World

a forráskódot, lehetőséget adva bárkinek, hogy kedvére „belepiszkáljon”. A világon számos fejlesztő vetette magát a március végén megjelent kódra. A különböző fejlesztések koordinálására jött létre a mozilla.org szervezet, amely vállalta, hogy a komolyabb eredményeket egy termékbe boronálja össze. A Mozilla név a Communicator hajdani kabalafigurájától

▲ Composer – egyszerű szerkesztő

◀ Skinek a világhálón

Az Opera böngészőtől is kölcsönöztek egy s mást, legalábbis a saját letöltési felügyelő meg lehetőségeit az Operára. De a több honlap egyidejű megjelenítése egyetlen több-paneles ablakban szintén a skandináv konkurensból lehet ismerős. Ez a módszer nagyon gyors váltásokra ad lehetőséget, és a Tálcat is megkíméli a túlzásfoldságtól.

Persze alapvető képességeit a Communicator örökségeként viszi tovább. Ilyen például a kissé bonyolult, túlbujrázó és szerteágazó Bookmark Manager. Ez nyilvánvalóan nem fog változni, mivel a program fejlesztői ezt a megoldást szerencsésnek és jónak tartják. Továbbra is tartalmazza a program a közismert, egyszerű vizuális honlaptervező eszközt, a *Composert* is, amely a *Window* menüből érhető el. A *Tools* menüben található Manager-funkciók (Download Manager, Password Manager, Image Manager, Cookie Manager és Form Manager) segítségével könnyebben rávehetjük böngészőnket, hogy úgy viselkedjen, ahogy mi szeretnénk. A jelszókezelővel (*Password Manager*) kényes adatainkat titkosíthatjuk,

az, hogy néhány, a piacon lévő görgős egér görgetőképességét rosszul kezeli. Több tesztelő is jelezte, hogy a Mozillának gondjai akadnak abban az esetben, ha egy gépre kerül a 6.x-es Netscape-verzióval. Összekeveredő panelelemek tudnak

megtekintéséhez a Java Run Time Environment v1.3-as vagy újabb verzióját kell telepíteni.

A Mozilla nemcsak önálló webböngésző, hanem internetes csomag, merthogy többfelhasználós levelezőt és hírolvasót,

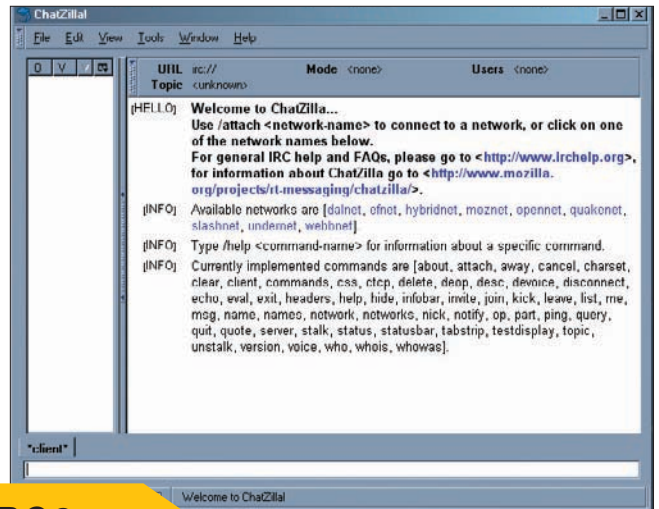
valamint egyszerű, de használható IRC-csevegőprogramot is tartalmaz. Nagyon érdekes újdonság az úgynevezett Quick Launch. Ebben az esetben a rendszer indításakor a Mozilla egyes részei betöltődnek a memóriába, és ennek hatására aztán a böngésző villámgyorsan tud indulni. Nyilvánvaló, hogy születésének pillana-

◀ A lehetőségek tárháza

▲ Egyszerű levéolvásó

IRC-ügyfélpogram ▶

▲ Saját keresőmotor a Netscape-nél...

így kevésbé kell félnünk azok világhőre kerülésétől. Fontos említést tenni a web-sütikezelőről (*Cookie Manager*), amellyel akár meg is tilthatjuk a sütik gépünkre kerülését.

Egyébiránt a Mozilla megjelenítőképesége kellemesen gyors, nincsenek teljesítménybeli problémák. A Netscape 6.x-nél mindenesetre érezhetően gyorsabb.

APRÓ GONDOK ÉS BIZTOS MEGOLDÁSOK

A tesztverzióban tapasztalt problémák legtöbbször apróság, amellyel a programozók elszórakozhatnak. A legidegesítőbb talán

meglepetést okozni, de el is tűnnek részek mindkét böngészőből.

Kipróbáltuk a Flasht tartalmazó oldalak megjelenítését is. A Flash Player letöltési oldalára ugorva az nem ismerte fel kompatibilisként böngészőnket, de a Netscape Flash Player verziót letöltve, majd telepítve, már tökéletesen együttműködött azzal. Java modulokkal operáló oldalak

Már itt az RC2

Lapzártak az a meglepetés ért bennünket, hogy máris elkészült a Release Candidate 2-es verzió. A fejlesztés e szakaszában elsősorban csak a fontos hibák mielőbbi kijavítására törekedtek, de így is több tucat problémának jártak a végére.

A felmerülő hibákat a <http://www.mozilla.org> oldalon lehet bejelenteni. Ez a közösség saját érdeke, hiszen így az össznépi tesztelés, próbálgatás végül jól használható és stabil böngészőt eredményez.

tában a Mozilla veszélyeztetett „állatfaj” lesz. Túlélésének esélyei az Internet Explorer árnyékában azonban mégsem rosszak. Garancia lehet erre a lelkes fejlesztőcsapat, az a közösség (programozók, tesztelők, érdeklődők, leendő felhasználók), amely az évek során összegyűlt e projekt körül. Azt is figyelembe kell venni, hogy a Mozilla nem egyplatformos fejlesztés: jelenleg több mint egy tucat változata van a különböző Linuxoktól, UNIX-októl kezdve a BeOS-en át akár az OS/2-ig, tehát eljuthat a Windowst nem kedvelők igen széles rétegéig. Akikben komolyabb kíváncsiság ébredt a böngésző iránt, azok keressék fel a <http://www.mozilla.org> címet, ahol elérhetők a program legfrissebb verziói, az aktuális javítások, ezenkívül fejlesztői és felhasználói fórumok, valamint tipphegyek várják az érdeklődőket.

Jakab Szabolcs

SuSE Linux 8.0, magyar kiadás

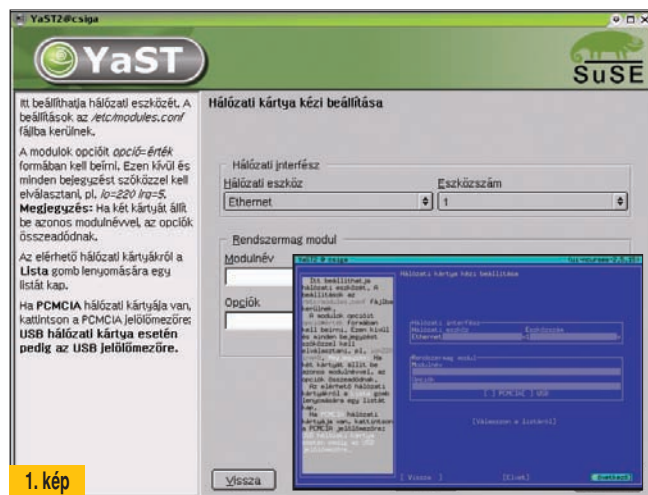
Nekünk nyolc

A SuSE kényeztet minket: egyre könnyebb telepítéssel és a végletekig egyszerűsített konfigurálással szereli fel újabb verzióit. A nyolcas változat esetében nemcsak az operációs rendszer beszél magyarul, hanem sok felhasználói program is.

Bár teljes verziószámmal frissült az operációs rendszer, a telepítést tekintve nem történt nagy változás, leszámítva persze a szükséges és elkerülhetetlen módosításokat, amelyek megkönnyítik a tájékozódást a telepítési fázis során. A YaST2 most már a telepítés kezdetén láttatja, hogy minden beállítás csak pár lépéssel később fejt majd ki a hatását, felesleges izgulni például a partíciók törölgetésénél.

Induláskor az előző verzióhoz képest immár több lehetőség közül választhatunk, gépünk tudásának megfelelően; továbbra is legalább 48 MB memóriára van szükség a grafikus telepítőprogram használatához, de ez talán érthető. Ha nem rendelkezünk ennyi memóriával, vagy a szöveges felületet preferáljuk, akkor ezt is választhatjuk (1. kép).

A kezdők és a haladók kedvére választhatnak maguknak megfelelő telepítési módot a teljesen automatikustól kezdve egészen a manuálisig.

Nem újdonság a hardverfelismerő, de jó tudni, hogy a telepítőprogram e része jelentősen javult, biztosabban ismeri fel a gépünkben található eszközöket, amelyeket azonnal be is állíthatunk, illetve a működésük finomhangolására is módunk van a YaST2 megfelelő moduljával (a későbbi használat során is). Régi hiányosság pótlása (a Linux operációs rendszert tekintve) az automatikus hardverkérés és -felismerés. A 8.0-s SuSE Linux minden induláskor lefuttat egy hardvertesztet, és ha a hardverelemekben változás áll be, elindítja a YaST2 szükséges komponensét. Hátránya a megoldásnak, hogy egy kicsit több időbe telik, amíg a gépünk használható állapotba kerül induláskor. Éppen ezért, amennyiben nem változtatjuk gyakran gépünk felépítését, érdemes ezt letiltani (a YaST2 futási-szint-szerkesztőjében nagyon egyszerűen megtehetjük) (2. kép).

A grafikus telepítő célja már egyértelműen a Windows operációs rendszerről átkacsintó felhasználók segítése, mivel a merevlemez feltérképezése után a gépen megtalált FAT partíciókat a YaST2 alapértelmezésben átformázza, így nem szükséges megfelelő méretű

üres partíciót készítenünk. Sajnos NTFS partíciót a telepítő nem tud átformázni, csak törölni, így nagyon körültekintőek legyünk, ha a gépünkön Windows NT, 2000 vagy XP található. Ha csak NTFS fájlrendszer van a merevlemezeken, akkor a partíciókból le kell törölnünk egyet, ahova a SuSE Linux települni tud (megúszhatjuk azonban az újratelepítést, például a Partition Magic program használatával).

Egyéni véleményünk, hogy telepítéskor (ha lehet) ne válasszuk a frissítési módot, mert a csomagadatbázis és a csomagok szerkezete lényegesen megváltozott (néhány csomag egyesült, néhány több darabba szakadt), ami gondot okozhat a régebbi verzióról való (automatikus) frissítésnél. Természetesen kellő körültekintéssel és egy kis Linux-ismerettel áthidalható a probléma, de a biztos siker titka az új verzió teljes telepítése. A korrekt telepítéshez hozzátartozik az előzetes adatmentés, különös tekintettel a /home állományrendszer „átmentésére”. Ezt a legkönnyebben úgy oldhatjuk meg, hogy mindig külön partícióban tartjuk a /home állományrendszert, majd az új telepítéskor egyedi particionálást és a /home formázás nélküli csatolását választjuk. Érdemes tanulmányoznunk

a YaST2 particionálási javaslatát, és el is fogadhatjuk a módosítás alapjaként, de ne felejtjük a meglévő /home-ot „rácsatolni” a javasolt gyökérpartícióra.

Rendszergazdáknak is a kedvében jár a SuSE; a YaST2 programot egy parancssoros felülettel is kiegészítette, amellyel programokat lehet feltelepíteni, illetve eltávolítani. Ezzel egy távolról felügyelt szerver kezelése nagyban egyszerűsödött, azaz automatizálható lett.

Hiányérzetet válthat ki a megszokott /etc/rc.config fájl rövid tartalma. A 8.0-s verzióra minden ebben található rendszerváltozó

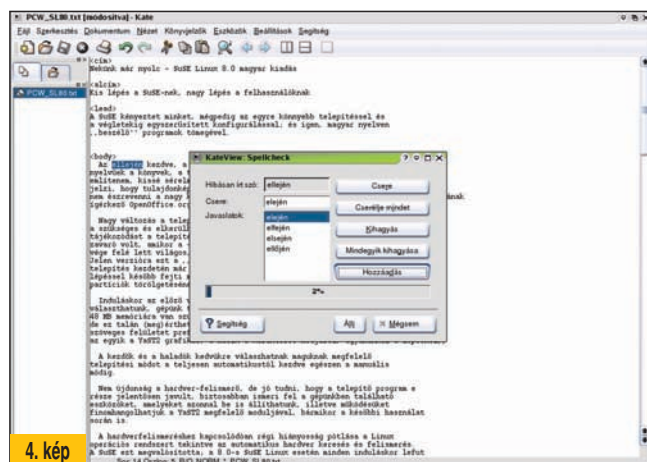
átkerült az /etc/sysconfig könyvtárba, ahol a program vagy csomag nevével kapcsolatos állománynév alatt találhatjuk meg ezeket. A START kezdetű rendszerváltozók is megszűntek, amiről a kézikönyvben bővebb írást találhatunk (3. kép).

Az alábbiakban néhány fontosabb változásra hívjuk fel a figyelmet.

A naplóállományok archiválását már nem az /etc/logfiles alapján végzi a rendszer, hanem a logrotate csomagot használja erre a célra. Az otthoni használatra tervezett disztribúcióban a locate parancs már nem található meg, és az éjfél környékén induló, napi rendszerességű fájlrendszer-feltérképezés sem fog lefutni.

Ha szükségünk van erre a lehetőségre, akkor az updatedb csomagot is telepíteni kell.

Az RPM csomagok gzip helyett a bzip2 tömörítést használják, amelynek az az előnye, hogy a csomagok mérete kisebb lett, viszont a kicsomagoláshoz szükséges processzorigény kissé megnőtt; ez főleg régebbi lassabb gépeken vehető észre. A 8.0-s SuSE Linux rendszermagja 2.4.18 verziójú, és a 2.2.x sorozat már nem szerepel a csomagok között, még forrásként sem. Ha szükségünk van a régebbi kernelre, akkor azt letölthetjük egy régebbi disztribúció tartalmaként, de ez a legtöbb esetben indokolatlan.

4. kép

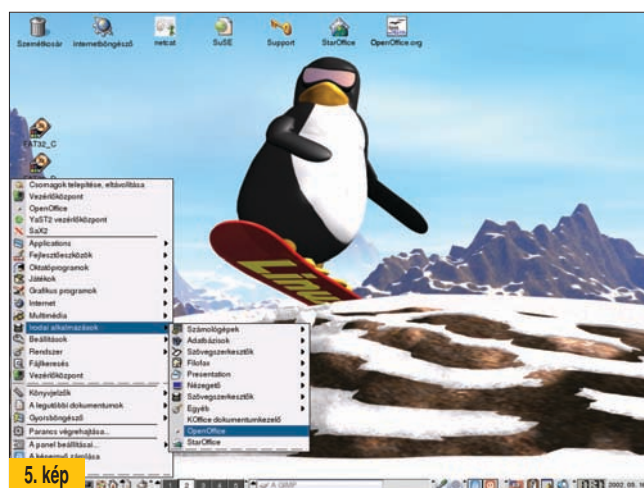
A sokunk számára zavaró, magyar nyelvű kézikönyvoldalak (man parancs) nem települnek föl alapértelmezés szerint; aki kevésbé érti az angol nyelvet, annak érdemes telepítésre kiválasztania. Az ispell nevű, magyar nyelvű helyesírás-ellenőrző (jobbban mondva szóellenőrző) alapértelmezésben feltelepül, így az ispell használni tudó programok (a legtöbb KDE alapú program ilyen) képesek lesznek a bevitt magyar szöveg ellenőrzésére (4. kép).

A StarOffice mellett az OpenOffice.org is bekerült a disztribúcióba, még hozzá ennek magyar nyelvű változata! Funkcióit tekintve az OpenOffice.org teljesen azonos a korábbi verziókban megtalálható StarOffice programcsomaggal, viszont teljes mértékben szabadon hozzáférhető és dinamikusan fejlődő irodai csomag, míg a StarOffice következő verziója a Sun közleményei szerint ismét fizetős lesz (jelenleg úgy tűnik, hogy az egyéni felhasználás továbbra is ingyenes marad – A szerk.). Az OpenOffice használatához egy átfogó leírást is találhatunk a programok leírásával foglalkozó kézikönyvben. Aki kétségbeesve keresi az OpenOffice.org csomagot, annak megnyugtatóvá elmondjuk, hogy a SuSE menü irodai alkalmazások menüjében az OpenOffice pontra kattintva elindul a teljes körű irodacsomag. Ha nincs túl sok memóriánk és gyors processzorunk, várjunk türelemmel. Ikont mindenki kedvére készíthet a munkaasztalon, ha onnan akarja indítani a programot (5. kép). Sajnos az OpenOffice egyelőre nem tartalmaz adatbázismotort, így aki ezt használta a StarOffice-szal, annak valahonnan be kell szereznie a StarOffice-t. Ez a SuSE Linux 8.0-ban nem probléma, mert alapértelmezett esetben települ a StarOffice 5.2 is, amely a munkaasztalon található ikonra kattintva azonnal el is indul.

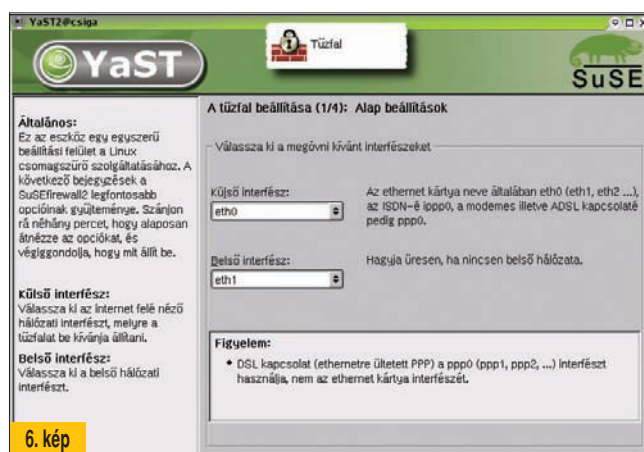
A PDF állományok használatához szükséges Acrobat Reader része a disztribúciónak – sajnos az Adobe még mindig nem készítette el az 5-ös verziót Linux alá, így csak a 4.x verziót találhatjuk meg, amelyen lassan túlhalad az idő.

A KDE3 bekerült a csomagok közé, érdemes kipróbálni, de stabilitás és egyéb szolgáltatás terén még nem mondható teljesen kiforottnak. Ennek ellenére, ha van elegendő helyünk, akkor mindenképpen telepítsük fel, és játszadozzunk a lehetőségeivel.

Nagyon kellemes a Kooka program, amely végre megoldást jelent a kulturált lapolvasás terén Linux operációs rendszer alatt. Alapvetően a SANE könyvtárait használja, amely egy szinte szabvánnyá vált lapolvasó alrendszer a szkenneléshez. Fontos megemlíteni, hogy ha a SANE nem tudja kezelni az adott eszközt, akkor a Kooka sem fogja!

5. kép

6. kép

Nem ejtettünk még szót az internet használatának kényelméről és biztonságáról. A SuSE tűzfal modulja, amelyet a YaST2 Control Centerből indíthatunk, új köntöst kapott. Két kattintással beállíthatjuk az internetmegosztást, a külső támadók kizárását, valamint meghatározhatjuk, hogy mely alkalmazásokkal lehessen kijutni a hálóra (6. kép).

Ha elegendő van a viszonylag drága és lassú modemes kapcsolatból, és ADSL-re térünk át, kellemesen fogunk csalódnani. Akárcsak Windows XP alatt, itt sincs szükség külön tárcsázóprogramra, minden automatikusan történik. Az ADSL kapcsolat már telepítéskor is beállítható, csupán a felhasználónevet, a jelszót és a használandó hálózati kártyát kell megadnunk. Természetesen az ADSL-en kívül például az ISDN-es vagy a kábeltévé alapú internet is pofonegyszerűen beállítható. Ha már egyszer a hálón vagyunk, a YaST2 YOU névre hallgató frissítőmoduljával letölthetjük csomagjaink frissítését a SuSE szervereiről.

Auth Gábor

Számítógépes nemmeghatározás

A különböző szakmák és a számítástechnika összefonódását vizsgáló sorozatunkban e hónapban a nőgyógyászati orvoslás kulisszái mögé nyújtunk bepillantást. Dr. Nagy László, a Bajcsy-Zsilinszky kórház orvosa a számítógépes nemmeghatározás titkaiba vezeti be olvasóinkat.

– A nőgyógyászat mely területén fejtette ki legaldásosabb tevékenységét a számítástechnika?

– A számítástechnika az ultrahangos vizsgálat kialakításával és fejlesztésével tudta a legtöbbet adni a nőgyógyászatnak. Az ultrahangos vizsgálat a '70-es évek végétől nőgyógyászati és szülészeti problémák feltárásában segíti a munkánkat.

– Milyen elven működik az ultrahang?

– Az ultrahang egy, az emberi fül számára nem hallható, meghertzes tartományban dolgozó hang, amit piezoelektromos kristályok hoznak létre. A piezoelektromos kristályok elektromos áram hatására rezegni kezdenek, és hanghullámokat generálnak. A tárgyalt kristályok a hang-, illetve elektromos jeleket ide-oda képesek alakítani. Elektromos áram hatására megrezgetik a levegőt, azaz hangot hoznak létre, vagy rezgés hatására elektromos impulzust generálnak. Az előrehaladó hanghullámok

– attól függően, hogy milyen a testrészt víztartalma – a szervek felületéről visszaverődnek. A piezoelektromos kristály a visszaverődő hullámokat felfogja, és egy bonyolult technika segítségével elektromos jelle alakítja vissza. Tulajdonképpen ezen a ponton jelentős a processzornak mint átalakító tényezőnek a szerepe, amely az elektromos jeleket egy képalkotó szoftverrel a jól ismert ultrahangos kép formájában teszi elérhetővé számunkra.

– Ultrahanggal állapítják meg a gyermek nemét is. Ez hogy zajlik?

– Pontos információ erre vonatkozóan a terhesség huszonnegyedik–huszonhatodik hetében áll a rendelkezésünkre. A meghatározás olyan egyszerű képalkotással zajlik, hogy az ultrahangvizsgálat során megkeressük a két alsó végtagot, illetve a közte lévő ultrahangterületet, és szemrevételezzük a nemi szervet. Ekkorra már biztosak lehetünk a magzat nemében, hisz adott esetben látszanak a szeméremajkak vagy a pénisz a herékkel együtt.

– Már ekkor biztosan meg tudják állapítani a gyermek nemét?

– Nem, ugyanis csak a has felől tudunk ultrahangosan vizsgálni. Ha a gyermek a belső szervek felé fordul, nem látjuk a nemi szervét, mert a gerincről, a csontokról visszaverődik minden ultrahanghullám. De a sorozatos vizsgálatok során egyszer biztosan láthatóvá válik számunkra a nem. Ennek ellenére azonban azt mondjuk a kismamáknak, hogy nem száz százalékig biztos, amit állítunk, mert előfordulhat, hogy a köldökzsinór a láb közé úszik, aminek ultrahangképe majdnem olyan, mint a két herének, ezért azt össze lehet téveszteni. Az ultrahang tehát csak valószínűsíti a nemet. Ha fiút mondunk, nyugodtan lehet készülni egy lánynevével, és fordítva.

– Milyen irányba fejlődhet még az ultrahang?

– A felbontás és a minőség tekintetében fejlődhet. A közelmúlt nagy újítása a 3D-s ultrahang, amely gyönyörű képeket

produkál a magzatról. Ekkor a 3D-s ultrahang a 2D-s képekből egy számítógépes szoftver segítségével, a különböző metszeti síkok felhasználásával, 3D-s képet állít elő. Látványnak nagyszerű, de még annyira új ez a technika, hogy megoszlanak a vélemények arról, mire tudnák használni az orvosok. Egyelőre a business szintjén mozog mindez, ami azt jelenti, hogy a szülők 6–8 ezer forintért képet, videót igényelhetnek 3D-ben gyermekükről, ahol nemcsak azok a bizonyos szürke-fehér foltok láthatóak, amibe a laikusnak inkább bele kell magyarázni azt, hogy ez a gyermek arca, keze, hanem jól kivehetően látszik minden testrész.

– Mi lehet a jövő? A nőgyógyászat mely területein tudja majd átvenni a számítógép a manualitás szerepét?

– Nem tartom kizártnak, hogy a jövőben számítógépek végezzenek operációkat. Magyarországon azonban ez még a távoli jövő, hiszen hazánkban egyelőre a külföldön működőképes távgyógyászatban és a távkonziliókban rejlő lehetőségeket kellene kiaknáznia.

Kitzinger Szonja

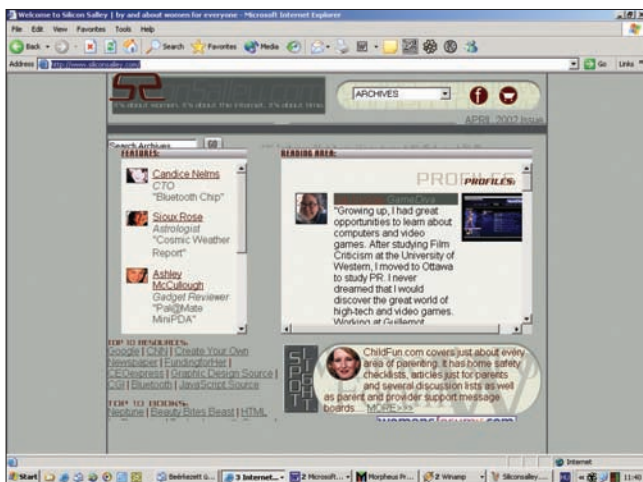
Érdekes internetoldalak

Netkukkoló

Ha böngészés közben **szép felépítésű, tartalmas oldalakra bukkannak, netán saját weboldalukat** bemutatásra érdemesnek tartják, **írják meg nekünk. Leveleiket** a pcworld@idg.hu e-mail címen várjuk.

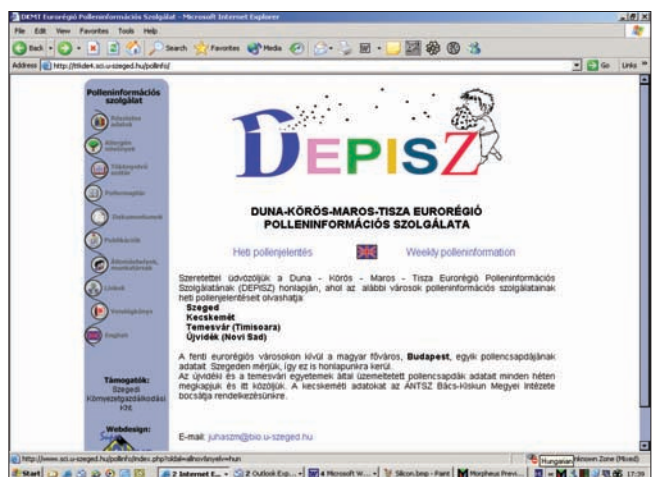
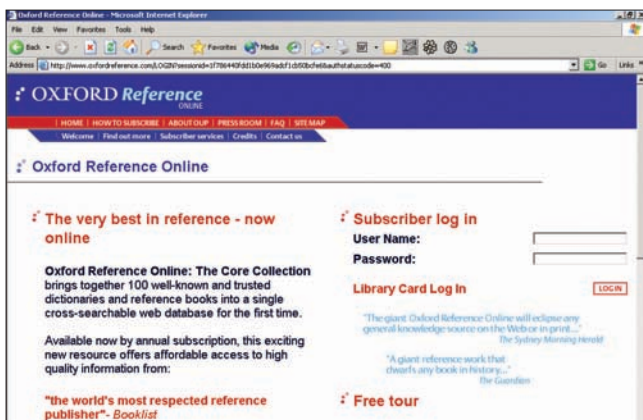
<http://www.siliconalley.com>

A Silicon Valley analógiájára némi nyelvi leleménynek köszönhetően született meg Amerikában a Silicon Salley elnevezésű webmagazin. Az oldal célja, hogy az alapvetően férfiasnak induló internetvilágban helyet keressen a nőknek is. Elsősorban egy női közösségi oldal, de jó ugródeszka lehet mindazok számára, akik a nővel kapcsolatos és az őket érdeklő tartalmakhoz szeretnének eljutni. ▼

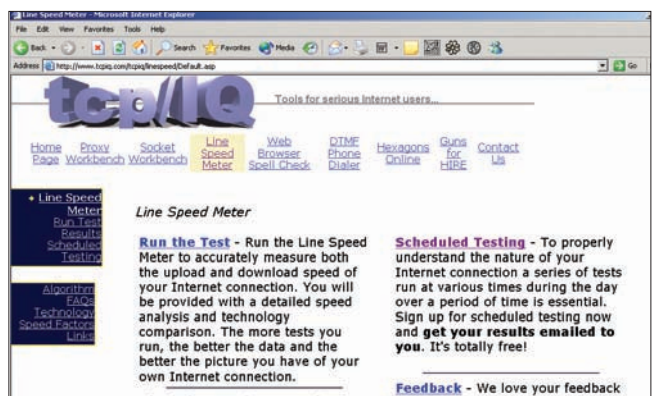
<http://www.oxfordreference.com>

A világ legnagyobb online könyvtárának létrehozására tesz kísérletet a korral lépést tartó Oxford University Press. A XV. században alakult kiadó 20 fő témakör köré építve 1,5 millió virtuális kötettel kíván megjelenni az interneten. Az adatbázis teljes elkészülte akár 2010-ig is eltarthat, a címen azonban máris elérhető a gyűjtemény egy része. Érdemes kihasználni a lehetőséget, ugyanis a könyvtár használata a közeljövőben fizetős lesz. ▼

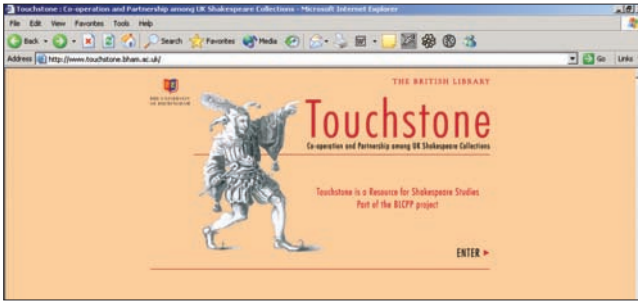
<http://www.aeropollen.ini.hu>

Nyár lévén, nyakunkon az allergiaszezon, ezért szívesen ajánljuk egy régi, hűséges aeropalinológus olvasónk oldalát, aki – mivel már 1989 óta vizsgálja az allergiát okozó porszemeket a levegőben – elérkezettnek látta az időt a „bűnös” virágporszemek leleplezésére. Kutatásainak eredményét saját polleninformációs szolgálatának honlapján közli az erre érzékenyekkel. Az oldalon nemcsak Budapest, Szeged, Kecskemét, Pécs, hanem Temesvár, Újvidék és Eszék pollenadatai is elérhetők. ▲

<http://www.tcpiq.com/tcpiq/Linespeed/Default.asp>

Ha az ember sokat tartózkodik az interneten, nem mellékes, hogy mekkora számítógépének tényleges fel- és letöltési sebessége. E tekintetben sok erre specializódott oldalnak kaphat információt az érdeklődő, mégis, a honlap, amelyet most ajánlunk, abban tér el az ilyen témájú oldalaktól, hogy nemcsak a modernes felhasználók sebességét, de az ADSL vonalat is nagy pontossággal méri. ▲

<http://www.touchstone.bham.ac.uk>

Shakespeare állítólagos halálának napján, április 23-án adták át a Birminghami Egyetem és a British Library közös projektjét, amely adatbázisokat, az íróval kapcsolatos legújabb kutatások eredményeit és linkgyűjteményt tartalmaz. A honlap célja a Shakespeare-kutatók munkájának megkönnyítése egy olyan központ létrehozásával, amely egy helyen tartalmaz átfogó forrásjegyzéket, tudományos híreket és kiegészítő anyagokat, ugyanakkor a műkedvelő Shakespeare-barátok számára is érdekességekkel szolgál.

<http://www.beerpress.hu/>

A BeerPress azzal a szándékkal jött létre, hogy összegyűjtsa a sörrel kapcsolatos híreket, információkat, illetve hogy mindazokat segítse, akik többet szeretnének tudni a sörrel, vagy akiknek a munkájához a témába vágó adatokra, információkra van szüksége. A BeerPress oldalain hírek találhatók a sörök világából, ajánlatok a Magyarországi Sörivők Kulturális Egyesületének programjaiból, az egyesületi tagoknak járó kedvezményeiről. Aki felkeresi az oldalt, beleolvashat a SÖRvadász legfrissebb számába is.

<http://szakdolgozat.hu>

Évente több ezer szakdolgozat, disszertáció és záródolgozat készül. Ezek elkészítésébe több ezer hallgató, konzulens, bíráló és tanár több százezer munkaórát fektet. Ehhez képest ezeknek az írásoknak az olvasottsága aránytalanul alacsony. Aki szeretné a nagy nyilvánosság elé tárni komoly szellemi munkával előállított művét, az a szakdolgozat.hu címen megteheti ezt. Itt ugyanis a felsőfokú tanulmányok ideje alatt készült dolgozatokat bárki publikálhatja, aki úgy ítéli meg, hogy dolgozata többet érdemel annál, mint hogy a fiókban, olvasatlanul porosodjon.

<http://www.rathergood.com/kittens/>

A macskák is szeretik a zenét. Ezt bizonyítja a most ajánlott, nyaralási kedvcsinálónak is alkalmas oldal, ahol a négy macskából és egy egérből álló zenekar a Karib-tenger valamelyik pálmás tengerpartján rögtönzött koncertet ad egy nagyfejű cicusnak, aki szemmel láthatóan értékeli a macskazenét. Az oldal ugyan a zenész állatokon kívül semmilyen más érdekességgel nem szolgál, de mint attrakció ez is nagyszerű szórakozási lehetőséget nyújt a meglepő és mulatságos dolgokra fogékony olvasóinknak.

<http://www.osa.ceu.hu/kampanyarchiv>

Bár csak nemrég értek véget a választások, már elérhető az interneten az az Elektronikus kampánylevél-archívum, amely arra vállalkozott, hogy az országgyűlési választásokkal kapcsolatos e-maileket, SMS-eket tárolja, illetve megőrizze az utókor számára – a beküldők személyes adatai nélkül – oly módon, hogy az a későbbiek folyamán kutatható legyen. Az oldalt létrehozók szerint ugyanis ezek az üzenetek részét képezik a politikatörténeti dokumentumoknak, így gyűjtésük akár közfeladatnak is tekinthető.

Open Society Archives
OSA / Kampany Archiv

Elektronikus kampánylevél-archívum

Ön is küldje tovább választási email-jelt és SMS-elt az Archivumnak!

	E-mail	SMS
Összes Üzenet	Üzenetek csatornái fájlokkal	
A Nyit. Társaság Archívum 2002. április 11-én felhívást tett közre arról, hogy megnyitja elektronikus kampánylevél-archívumát, és kéri mindazokat, akik email-en kapják az országgyűlési választásokkal kapcsolatos üzeneteket, közzéjék el azokat a kampany.osa.hu címre. Az SMS-en kapott üzeneteket a 06/30 402-7058 számon várjuk.	04.10 04.11 04.12 04.13 04.14 04.15 04.16 04.17 04.18 04.19 04.20 04.21 04.22 04.23 04.24	04.10 04.11 04.12 04.13 04.14 04.15 04.16 04.17 04.18 04.19 04.20 04.21 04.22 04.23 04.24

Tisztelt látogatóink!
Öccsel megnéztük, hogy felhívásunk hatására tömegesen érkeznek archívumunkba a kampánylevelek és SMS-ek. A hálóba-szerden érkező mennyiséggel feldolgozunk nem tud lépést tartani, ráadásul egyre több ismételt üzenetet kapunk, amelyek összevetése a korábbiakkal időt igényel. Ezért azok türelmét kérjük, akik frissen elküldött üzenetüket még nem találják weboldalunkon. Az üzenetek konvertálását, anonimizálását folyamatosan végesszük. Megjegyezzük, hogy e weboldalt

<http://www.utikonyv.com/kiel.html>

A Hamburgtól északra, a tengerparton fekvő Kiel első pillantásra távolságtartónak és hűvösnek tűnik, ám ez csak a külső. A várost a tenger és a környező természeti szépségek teszik igazán vonzóvá, de a skanzen, a Hajózási Múzeum, az Ostseehalle, az állatkert, az akvárium, az U-Boot tengeralattjáró mind olyan látni-való, amelyek már önmagukban is megérnek egy látogatást. Ha máshogy nem, legalább az interneten érdemes felfedezni Kielt!

Hol, mi az interneten

A keresés művészete

A web olyan, mint a mitikus Tudás Könyve: amit a világról tudni lehet, az sokmilliónyi oldalra mind fel van írva. De ahhoz, hogy a megannyi hasznos és haszontalan információ között megtaláljuk, amire szükségünk van, a keresés művészeivé kell válnunk.

Bár a weben minden oldal rendelkezik valamilyen hivatkozással, tartalmuk nyilvántartására nincs szabványos módszer, emiatt más információforrásokkal ellentétben a kívánt adatokhoz nem tudunk olyan egyszerűen hozzájutni, hogy felütünk valamiféle – akár virtuális – tárgymutatót, és onnan a megadott oldalra lapozunk.

Az internet, tudjuk jól, nem ismer határokat, földrajziakat pedig különösképpen nem. A PC előtt ülve egy főiskolás Pécsen vagy Debrecenben pillanatok alatt utána nézhet, milyen kurzusokat és pályázati lehetőségeket kínálnak a világ legnagyobb egyetemei. A kutatóknak nem kell többé tudományos intézetük szűkös szakkönyvellátottsága miatt bosszankodniuk, mert közvetlenül hozzáférhetnek mindazokhoz az adatokhoz, amelyeket kollégáik a földgolyó legkülönbözőbb részén publikálnak, és maguk is bekapcsolódhatnak a nemzetközi információcserébe. Sajnos azonban a web pusztá mérete, az információtároló helyek nagy száma és a katalogizálási rendszerek sokfélesége időnként nagyon megnehezíti az információk felkutatását. Ebben a cikkben az internetes keresés témakörével foglalkozunk. Vázlatosan bemutatjuk a világháló keresőrendszereinek működési mechanizmusát, áttekintjük a keresés finomítására szolgáló technikákat, és megmutatjuk, miként tudjuk a lehető legtöbbet kihozni a sokféle keresőeszközből.

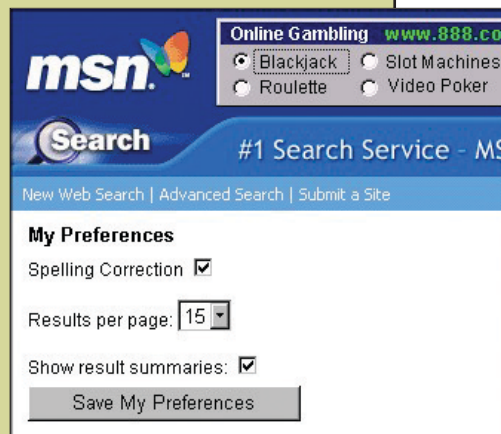
AZ ELSŐ LÉPÉSEK

Tegyük fel, hogy valamilyen műszaki cikk, mondjuk egy noteszgép iránt érdeklődünk, amelyet a bizományi kirakatában láttunk: szeretnénk megtudni, mit tud, mennyit ér, megfelel-e elvárásainknak. Hol kezdjük a tájékozódást? Az első lépés logikusan adódik: látogassunk el a gyártó (a neve legyen Topsisystem) webhelyére, vagyis a <http://www.topsystem.com>, illetve <http://www.topsystem.hu> címre, és nézzünk ott körül. Ha nem jutunk érdemi információhoz, a következő állomás a témával foglalkozó valamelyik komolyabb szaklap

webhelye: számítástechnikáról lévén szó, ez lehet például testvérlapunké, a <http://www.pcworld.com> vagy a <http://www.hwsz.hu>. Ezek a webhelyek biztos támogatást kínálnak az eligazodáshoz, és sok hasznos szolgáltatásuk mellett olyan keresőt is biztosítanak, amellyel a különféle rovatokban megjelent cikkekben kote-ráshatunk. Ha beírjuk a noteszgép nevét, szerencsés esetben néhány pillanat múlva már egy sor újságcikkből válogathatunk, amelyek segítenek az eligazodásban.

Biztonságos keresés

Közismert, hogy az internet tele van obscén képekkel, videókkal. Sok kereső lehetővé teszi, hogy az ilyen tartalmakat közreadó helyeket kizárjuk az eredménylistáról, illetve kiszűrjük a sértő anyagokat: általában csak egyet kell kattintanunk a keresés megindítása előtt vagy a részletes keresés beállítóoldalán. Az MSN-hez hasonló komoly keresők (lásd a *képernyőfotót*) arra is módot adnak,

hogy beállításainkat elmentsük, és későbbi kereséseinknél is használjuk. A vírusellenes programokkal, a személyi tűzfalakkal és a PC biztonsági beállításával ugyancsak távol tarthatjuk magunktól az online szemetet. Ha ezen lehetőségek bármelyike telepítve van gépünkön, további szűrésre nincs szükség az online keresések megindításakor.

A keresés e fajtájának az az előnye, hogy megszárt, kiértelt információkat kapunk, és nem fulladunk bele a nagy keresők által eredményül szolgáltatott rengeteg oldalba. De ha valóban ki akarjuk aknázni az internet információs aranybányáját, elkerülhetetlen, hogy kimerészkedjünk a nyílt vízre, s böngészőnkkel megcélizzuk valamelyik nagy keresőrendszer főoldalát.

TUDÁSRA SZOMJAZÓ PÓKOK

A keresőrendszerekről mindenekelőtt azt érdemes tudni, hogy nem maguk keresgélnek a hálón, hanem úgynevezett pókokat küldenek ki, amelyek tűvé teszik a webet információk után. Ezek a pókok serényen végigszánkáznak a világhálón, kulcsszavakat, illetve a weboldalakra beágyazott metacímkeket keresnek, amelyek az oldalon lévő információk jellegéről tájékoztatnak, és követik az oldalakon található élőkapcsolatokat. Elkerülendő azonban a le ragadásokat, bizonyos időnél tovább nem időznek egy-egy helyen, emiatt a nagy helyek teljes átvizsgálására nemigen van módjuk. Az információkból indexet készítenek, és amikor valamilyen keresőkérdést intézünk a keresőrendszerhez, a program ennek alapján bányássza elő azokat a címekeket, amelyek feltételezése szerint megfelelnek keresési feltételeinknek. Minden internetező ismer és használ legalább egy-két keresőrendszert: a magyar Vizslát, az AltaVistát, a Google-t stb. Az emberben azonban felmerül a kérdés: mi szükség van több keresőrendszer használatára, miért nincs egy univerzális

kereső, amely katalogizálna és összegyűjtene mindent, ami a weben található?

A magyarázat részint az internet irdatlan méreteiben rejlik: a világháló olyan hatalmas, hogy nem létezik olyan keresőrendszer – legyen bármilyen erőteljes is –, amelyik minden változást folyamatosan nyomon tudna követni. Ezen túlmenően a web versenyen alapuló kereskedelmi médium, amelyet a konkurenciaharcok, a szponzorálások, a reklámok, valamint az információs kereszthivat-

kozások és ajánlások éltetnek és tartanak mozgásban – vagyis a változatosság a keresők tekintetében is gyönyörködtet.

FINOMÍTOTT KERESÉS

Ha a keresőrendszer kritériummezőjébe egyetlen kulcsszót írunk be, annyi oldalt kapunk eredményül, hogy ítéletnapig sem végzünk az átvizsgálással. Az eredményoldalak számát kétféleképpen csök-

Mentsétek el kereséseinket!

A keresőket általában utasíthatjuk arra, hogy raktározzák el webes kutatásaink eredményét. Ha kedvenc keresőnk nem biztosítaná ezt a szolgáltatást, olcsó vagy éppen ingyenes programokkal pótolhatjuk ezt a hiányt.

A SurfSaver (<http://www.surfsaver.com>) nevű ingyenes program például böngészőnkkel tandemben dolgozik: a háttérben fut, és csak akkor lép akcióba, ha olyan helyre vagy weboldalra akadunk, amelyet szeretnénk elraktározni. Az oldalak eredeti elrendezésükben, grafikáikkal és formázásaikkal együtt mentődnek el, és a SurfSaver a kereteket és az oldalakon lévő élőkapcsokat is megőrzi. Az online kutatók roppant hasznosnak fogják találni azt a szolgáltatást, hogy a program az eltárolt oldalakon teljes szövegi kereséseket tud végrehajtani.

Aki modenem keresztül böngésszi a webet, felgyorsíthatja a szörfözést a WebEarly 3.0-val (<http://www.tto-software.com>). Ez a program automatikusan eltárolja az aktuális oldal élőkapocs-információit (és esetleg azokat az oldalakat is, amelyekre mutatnak). Mindez azt jelenti, hogy ha netán úgy döntünk: rákattintunk az élőkapocsra, az oldal azonnal megjelenik. Minél többet használjuk a WebEarlyt, a program annál jobban megismeri szörfölési szokásainkat, feldolgozza érdeklődési területeinket, és megjegyzi azokat a jelszavakat, amelyeket gyakran kell beírunk.

A SurfSaverrel böngészés közben kereshető mappákba menthetjük el az érdekesebb oldalakat

kenthetjük: részint úgy, hogy pontosabban elmagyarazzuk a keresőnek, mire vagyunk kíváncsiak, részint pedig úgy, hogy megmondjuk azt is, mi az, amire végképp nincs szükségünk. Ennek az a technikája, hogy nem egy, hanem több szót adunk meg, melynek szerepelnie kell az oldalon, illetve közöljük azokat a szavakat is, amelyek egyáltalán nem szerepelhetnek a keresett oldalon. A nagy keresők részletes keresési (advanced search) oldalukon külön rovatokat biztosítanak mindezen szavak beírására: a kulcsszavakból aztán a program logikai operátorok közbeiktatásával bonyolult keresőkérdést készít, és erre keres rá indexében. A logikai operátorokkal való zsonglorkodással nekünk nem is kell foglalkoznunk, de ha vonzalmat érzünk a Boole-algebra iránt, AND, OR, NOT operátorok segítségével magunk is megfogalmazhatunk összetett keresőkérdéseket. Az AND operátor azon szavak összekapcsolására szolgál, amelyek mindegyikének szerepelnie kell az oldalakon, az OR azokra, amelyek közül elég, ha csupán egyiket vagy másikat tartalmazza az oldal. Végül a NOT azt jelenti, hogy az a szó, ami ez után következik, nem szerepelhet az oldalon. Vannak keresők, amelyek + és – jelet használnak a keresőkérdés megfogalmazására: a – jel a NOT-tal ekvivalens, a + pedig azt jelenti, hogy az utána álló szónak feltétlenül szerepelnie kell az oldalon. Tovább kurtíthatjuk az oldalak számát, ha meghatározott dátumra keresünk rá (például 2001; 1999-nél nem régebb stb.),

és ha idézőjelbe tesszük azokat a szófüzereket, amelyeknek együtt és pontosan ebben a sorrendben kell szerepelniük az eredményoldalakon.

Ha mindezen finomító trükkök bevetésével sem jutunk közelebb a keresett infor-

mációhoz, próbálkozzunk meg a kulcsszavak szinonimáival. Végül is a számítógép elég korlátolt eszköz, gondolatolvasásra pedig végképp nem alkalmas: kérdéseinkre csak akkor tud válaszolni, ha pontosan tesszük fel őket.

HELY, HELY, HELY

Az internet világnyelve az angol, az oldalak túlnyomó többsége is az (pontosabban amerikai, következően az Egyesült Államok hatalmas méretéből, valamint abból a körülményből, hogy az amerikai viszonylag olcsón férhetnek hozzá

az internethez, és a világháló örömeit már évek óta élvezik). A nagy keresőkkel azonban nyelvi-földrajzi szempontból is szabályozhatjuk a keresések körét, és kiszűrhetjük a számunkra indifferens oldalakat. A magyar Vizslán például beállít-

hatjuk, hogy csak a magyar weben akarunk-e keresni, vagy a teljes weben: a lenyíló menüt, ahol ezt szabályozhatjuk, közvetlenül a keresőmező mellett találjuk. De hasonló szolgáltatást nyújt a Google és az AltaVista is. A keresőmező alatt

Az MSN részletes keresőszolgáltatásával kereséseinket egy-egy régióra szűkíthetjük le

mindkét rendszer felkínálja a lehetőséget, hogy a keresést az általunk beállított nyelvű oldalakra szűkítsük le. A nyelveket a részletes keresés beállítóoldalán jelöl-

egészen egzotikus nyelveken is. Abban azonban nem igazán segítenek, hogy mi is eligazodjunk ezeken az oldalakon. Az interneten szerencsére több online

(<http://www.systransoft.com>). Nyelvi szempontból a nagy keresőrendszerek közül a Google a legbarátságosabb. Túl azon, hogy beállíthatjuk rajta az illesztőnyelvet (vagyis magyaríthatjuk a felületet), és nyelvi szempontból rugalmasan szabályozhatjuk a keresések körét, a rendszer a nagy világnyelveken írott oldalak szövegénél közvetlen angolra fordító szolgáltatást is nyújt (feltéve, hogy a felület illesztőnyelvét angolra állítottuk). Ezt a lehetőséget az eredményoldalon, a helyek címe melletti Translate feliraton kattintva aktivizálhatjuk. A fordítás színvonala persze az online fordítókéhoz hasonlóan komoly kívánnivalókat hagy maga után, de nem is az a célja, hogy műélvezetet nyújtson, hanem hogy kihámozhatóvá tegye a keresett információkat.

FORDULJON JEEVESHEZ!

Vannak olyan keresők is, amelyek nem a kulcsszavak nyomába erednek, hanem természetes nyelven (angolul) megfogalmazott kérdésekre adnak választ. Ezek közé tartozik az Ask Jeeves (<http://www.ask.com>). Aki tud valamiképp angolul, feltétlenül látogassa meg ezt a helyet. A keresőmezőbe kell bepötyögnünk a kérdést (nem muszáj tökéletes angol-sággal, a program nagyon empatikus), és Jeeves a feltett kérdésre értelmező kérdésekkel válaszol, megpróbálván kipuhatólni, mire vagyunk kíváncsiak: így aztán előbb-utóbb csak sikerül

Az Ask Jeeves igazi unikum a keresők között, itt ugyanis kerek kérdő mondatban kell megfogalmaznunk, mire vagyunk kíváncsiak. Kérdésünkre a program értelmező kérdések sorával válaszol, ebből kell kiválasztanunk a legrelevánsabbat

hetjük ki, és ugyanitt egyebek között régiók és tartománynevek szerint is korlátozhatjuk a kereséseket.

NYELVI ESZKÖZÖK

A keresők – ha csak a beállítóoldalukon nem beszéljük le őket erről – boldogan hoznak eléink idegen nyelvű oldalakat, néha

fordítórendszer is működik: ha magyarul nem is tudnak, abban a hasznunkra lehetnek, hogy olyan nyelvre illessük át a szöveget, amit mi is megértünk – legalább olyan szintig, hogy az értékes információkat kicsipegethessük belőlük. Ilyen online fordító a BabelFish (<http://www.babel-fish.com/translations.html>) és a SysTran

egyeztetni álláspontjainkat. Meríthetünk elődeink tapasztalataiból is: a szolgáltatás ugyanis elraktározza a korábbi felhasználók eredményeit, a leghasznosabbnak ítélt válaszokkal egyetemben.

HOLTKAPCSOK

A weboldalak hatalmas száma miatt a keresők által szolgáltatott eredményoldalak egy része már nem aktuális. Ha rákattintunk egy élőkapocsra, sokszor azt a választ kapjuk, hogy az oldal nem létezik. Lehet, hogy csupán áthelyezték, és az információkat nem frissítették fel, de az is lehet, hogy a hely egyszer s mindenkorra megszűnt.

A Google ezt a problémát oly módon kerüli ki, hogy felkínálja számunkra az oldalak tárolt változatát: így akkor is hozzájutunk a kívánt adatokhoz, ha az eredeti oldal nem érhető el. Ezeknek a tárolt oldalaknak egy másik előnyük is van: a Google színessel bejelöli rajtuk kulcsszavainkat, így az oldalakon végigfutva gyorsabban rátalálunk a keresett információra.

FUSSATOK, KERESŐK!

Bár a nagyobb keresők – az AltaVista, a Yahoo, az AOL, a Google, az MSN, a Lycos vagy a magyar Vizsla – önmagukban is elég hatékonyak, az eldugott információmorszákat könnyebben megtaláljuk olyan szolgáltatásokkal, amelyek párhuzamosan több keresőt is munkára fognak. Ilyen multikereső a MetaCrawler (<http://www.metacrawler.com>). Ez a szolgáltatás egy sor általános és speciális keresőt indít el egyszerre, és olyan obskurus oldalakra is rábukkan, amelyek a legtöbb keresőrendszer nyilvántartásában nem szerepelnek.

Ezek a szolgáltatások mellesleg annak a fontosságára is rávilágítanak, hogy a webhelyek tulajdonosai bejelentsek online jelenlétüket. Hiába ugyanis a legcsillogóbb webdízajn és a legvonzóbb tartalom, a szörfösök sosem találhatnak rájuk, ha a keresők nem vezetnek nyilvántartást oldalairól.

A PÉNZ SZAGA

Látszólagos szabadsága – helyenkénti szabadossága – ellenére a web elsősorban a pénzről szól. És nem is csak az oldalakon átúszkáló és beugró hirdetések tömegéről – ez csupán a dolog feltűnőbbik oldala. Ami kevésbé nyilvánvaló a felhasználók többsége számára: a webhelyek tulajdonosai gyakran fizetnek a keresőszolgáltatásoknak, hogy eredménylistáikon előkelő helyen szerepeltesék helyeiket. A dologban van némi ráció, hiszen nincs ember,

A Google napjaink egyik legjobb keresője. Felületének nyelvét magyarra is beállíthatjuk, és rugalmasan szabályozhatjuk, hogy milyen nyelvű oldalakra terjedjen ki a keresés

aki keresései során az eredménylistán szereplő minden tételt tüzetesen végignézne. Keresési feltételeinknek általában sok száz vagy sok ezer oldal felel meg még abban az esetben is, ha Boole-operátorokkal szűkítettük a kereséseket: általában az eredménylista első néhány oldala után kimerül az ember, és nem folytatja a kattogtatást. Hatalmas előnyben vannak tehát azok a helyek, amelyek a lista elején találhatók.

JOG AZ INFORMÁCIÓKHOZ

Az internet természetesen politikai eszköz is. Végül is a tudás hatalom, és mindig is az marad. Az adatok egy része átlátható és könnyen hozzáférhető: csak el kell ugranunk érte a legkézenfekvőbb webhelyre, vagy beírnunk néhány logikus kulcsszót a keresőnkbe, és pár pillanat múlva már olvashatjuk is, amire kíváncsiak vagyunk. Más információk viszont – akármilyen ügyesen zsonglörködünk is a kulcsszavakkal, és akárhány témába vágó, esetleg nem igazán releváns oldalt böngésszünk is át szívósan – nem ilyen könnyen elérhetőek. A kudarcért néha a mi ügyetlenségünk a felelős, néha az a személy a hibás, aki az oldalakat kódolta, és nem elég jól látta el metacímekkel az oldalt. De az is előfordulhat, mégpedig nem is ritkán, hogy valaki nem akarta, hogy választ kapjunk kérdéseinkre.

ELZÁRT OLDALAK

Ha az eredménylista valamelyik élőkapcsára rákattintva zsákutcába futunk – az oldal nem létezik, vagy nem lehet hozzáférni –, előfordulhat, hogy az oldal a szóban forgó webhely idegenek elől elzárt részén található. Sok webhelyen bizonyos oldalak csak a regisztrált felhasználók számára látogathatók: a regisztráció ingyenes, és miután átestünk rajta, egy jelszót kapunk, amelynek birtokában már hozzáférhetünk az oldalak étvágygerjesztő tartalmához. Ha a kereső által kibányászott cím hosszú, tele van perjelekkel, és mondjuk ilyesformán fest: <http://www.pcadvisor.co.uk/registered/>

[download/utilities.html](http://www.pcadvisor.co.uk/registered/download/utilities.html), akkor az első néhány elemet másoljuk be böngészőnk címezőjébe. Azt fogjuk tapasztalni, hogy a <http://www.pcadvisor.co.uk/registered> a regisztrációs űrlaphoz vezet, és csak ennek kitöltése után juthatunk hozzá az ingyenes letöltési részhez.

Az is elképzelhető, hogy a webhely fejlesztője a hozzáférést egy kiválasztott csoport számára tartja fenn, és a hozzáférés megadása előtt ellenőrizni szeretne bennünket. Az elemzőcégek például nem szórják ingyen értékes tudásukat, és elvárják, hogy aki kíváncsi eredményeikre, az fizessen értük (vagy fizessen rájuk elő). Végül az is előfordulhat, hogy a szóban forgó oldalon olyan keretek vagy Flash-elemek vannak, amelyeket nem minden böngésző és keresőrendszer tud megtalálni és megjeleníteni. Nem árt, ha a webhelyek tulajdonosai tisztában vannak azzal, hogy ezek a látványos, nézőcsalogatóknak szánt formázási megoldások sokszor éppen hogy akadályai a hozzáférésnek. ■

Erőnek erejével

SVCD hardveres segítséggel

Sok PC-ben találunk mozgókép rögzítésére alkalmas eszközöket, a tévétuner kártyáktól kezdve a hardveres MPEG-2 digitalizálóeszközökig. Cikkünkben igyekeztünk minden elképzelhető kategóriából választani egy-egy mozgókép rögzítésére alkalmas eszközt, megadva a szükséges kiegészítő hardver- és szoftverelemeket és műveleti lépéseket, amelyekkel elérhetjük a célt, a jó minőségű, kompatibilis SVCD lemezt.

Szeretnénk meglévő analóg vagy akár digitális felvételeinket széles körben lejátszható, ugyanakkor megfelelő minőségű digitális formátumban tárolni? Kézenfekvő lehetőség a DVD, hisz minősége kiváló, a könnyen kezelhető asztali lejátszóeszközök ára is elfogadható szintre csökkent, ám költségvonzatai egyelőre magasak. Hazánkban is egyre közkedvebb a lényegesen kisebb költséggel előállítható Super Video CD, amely valahol a VCD és DVD között – utóbbihoz jóval közelebb – helyezkedik el, minőségét és helyigényét tekintve egyaránt. Elkészítése szinte házilag is lehetséges, menetét néhány lépésben tudnánk összefoglalni, bármilyen jellegű hardvereszközzel rendelkezünk is.

Lépésről lépésre

Először is valamiképp hozzá kell jutnunk a nyersanyaghoz digitalizált formában, ami gyakorlatilag MPEG-2 (MPG vagy MPEG kiterjesztéssel) és AVI állományokat jelent. Mivel házi felvételek legtöbbször analóg formában, VHS szalagon vagy Hi-8-as kamkorderrel rögzítve állnak rendelkezésre, ezért egy képrögzítésre alkalmas hardvereszköz szükséges a mozgóképállományok előállításához. Az itt említett eszközök zömével már találkozhattak lapunk hasábjain.

Másodszor, ha nem pusztá konverzióról van szó, össze kell illesztenünk a jeleneteket, ki kell vágnunk a felesleges részeket, egyszerűen szerkesztenünk kell azt. Megemlítjük az egyes termékeknél, hogy milyen szerkesztőalkalmazást foglalnak magukban. Ha esetleg „havas” felvételt archiválnánk, mindenképp szánjuk rá az időt, hogy megtaláljuk a havazás eltüntetéséhez szánt szűrőt, különben a kódoló nagy figyelmet szentel majd a fehér

pöttyöcskék pontos tárolásának, aránytalanul nagy sávszélességet szánva annak, ami amúgy is csak rontja a látványt. Ilyen szűrőek gyors és ingyenes eszköze lehet a VirtualDUB alkalma-

WayJet MPEG Station/USB

zás vagy a később említendő TMPGEnc. Optimális esetben nincs is szükség harmadik lépésre; erre akkor van szükség,

ha hardvereszközünk és a hozzá tartozó szoftverekkel közvetlenül nem állítható elő kompatibilis MPEG jelfolyam. Ilyenkor jön jól valamilyen szoftveres konverziós eszköz, cikkünk keretes írásában a TMPGEnc és a Nero MPEG-2 beépülő-képességeit ecseteljük.

Szükségszerűen a végére marad a CD-égetés, amit kiválóan megoldhatunk a Nero Burning ROM 5.5-ös változatával; ezzel menüt is készíthetünk az egyes jelenetek gyors eléréséhez. A korong elkészültevel nincs más dolgunk, mint behelyezni azt az asztali lejátszóba, és már indul is a digitális videó.

Tuner kártyák

Olyan széles kínálat mutatkozik e téren (az olcsó kategóriától egészen a neves All in One jellegű termékekig), hogy inkább szempontokat kerestünk ahelyett, hogy bemutassunk egy-két modellt. Minden tévétárával lehet videojelet rögzíteni, minimum kompozit bemenettel rendelkeznek, a hangot pedig – ha a kártya nincs továbbvezetve a hangkártyába –

továbbíthatjuk közvetlenül hangeszközünk LINE vagy AUX bemenetére is. (Legrosszabb esetben valamilyen RCA-jack közdarabra lesz szükség, ez szórakoztatóelektronikai boltokban kapható.) Nagy sokféleség jellemző a rögzítő szoftverek tekintetében, legtöbbjük AVI-ban, némelyek – főleg a drágább modellek – MPEG-1 vagy MPEG-2 formátumban is képesek rögzíteni. Nem ismerünk olyan tévétárárt, amely azonnal megfelelően „szabványos SVCD” MPEG kimenetet tudna produkálni, de azért néhány lépésben áthidalható a szakadék, ha a kártya szoftvere – vagy akár egy külső gyártóé – tud valamiképp tömörített AVI-ban rögzíteni (a tömörítetlen állományhoz a világ mezejelemez-kapacitása sem elég). A legtöbb olcsó termék is képes erre, de vásárláskor feltétlenül kérdezzünk rá erre. Vegyük fel a kívánt jelenetet, mondjuk Indeo kodeket használva, a lehető legnagyobb, még akadástmentesen rögzíthető képméretben (ha tud 480×576-ban rögzíteni, az elég), majd „engedjük rá” egy átalakítóprogramot, amely AVI állományból a kívánt MPEG-2 folyamat képes előállítani, és (égetésre) kész is a nagy mű.

WayJet MPEG Station/USB

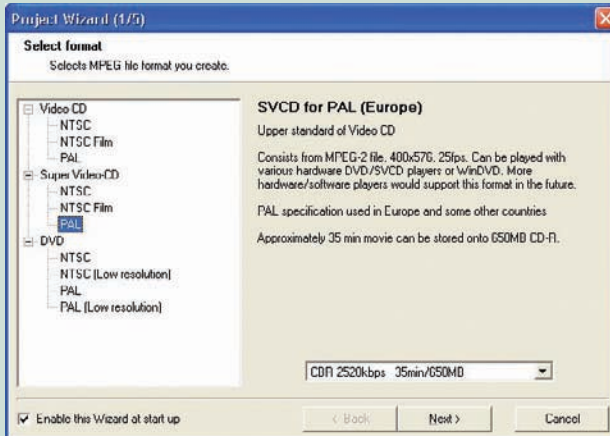
Előfordulhat – például noteszgépeknél –, hogy csak külső digitalizálóeszköz jöhet szóba, ilyenkor a legolcsóbb, tévé- és videocsatlakozásra alkalmas alternatívát az USB portra csatlakoztatható tévétunerek jelentik. Példaként a WayJet eszközt tettük szemügyre, amely minőségben

SVCD-specifikációk

Miből is áll a Super Video CD? Lényegét tekintve olyan MPEG videoanyagból, amelynek képmérete 480×576 pixel, a mozgókép sávszélességigénye maximum 2600 Kbps, emellett sztereó hangot is tartalmaz, sőt akár 5+1 hangcsatornát is hordozhat a lemez, kétnyelvű hanggal és felirattal. Megengedett a változó sávszélességű kódolás, aminek értelmében a kevesebb mozgást, információt tartalmazó jelenetek automatikusan kisebb sávszélesség (tárterület) felhasználásával is kódolhatók, így összességében több fér a lemezre. A kódolálgörítmustől és a jelenetek mozgalmasságától függően mintegy 35 percet lehet felírni egy 74 perces lemezre, olyan minőségben, amely már megközelíti a tévéadását. 2600 Kbps-ba sem fér bele minden, ezért mozgalmasabb jeleneteknél előfordulhat, hogy kockásodik a kép – ennek a formátumnak is megvannak a maga korlátai, ami végül az árak csökkenésével a DVD-hez – vagy a kissé távolabbi jövőben azon túl – vezet majd.

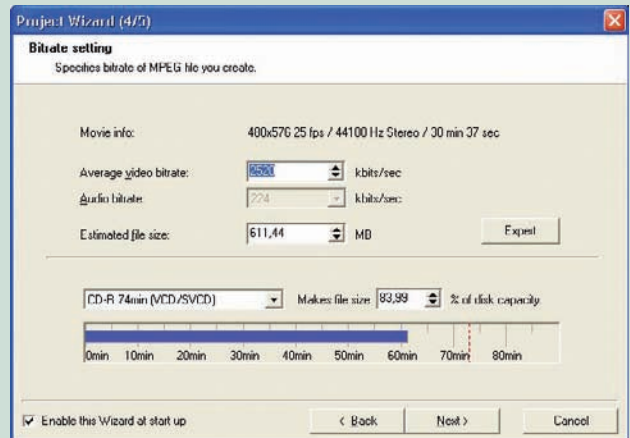
Tipp: TMPGEnc

A Tsunami MPEGEncoder a ma fellelhető konverziós eszközök közül talán a legjobb minőséget nyújtó kereskedelmi termék, amely egészen az MPEG-2 szabvány felső határáig támogatja a kódolást. A kezdő felhasználók munkáját varázslóval könnyíti meg, amelynek első oldalán – ez látható képünkön – válasszuk a Super Video CD/PAL beállítását. A következő lapon a Video File megadása után (a Browse gombbal jelölhetjük ki) a Next gombbal továbblépve né-

Varázsló nyújt segítséget a munkában

hány opciós beállítás következnek: trimmelhetjük a forrást (Source Range), levághatunk a képből (Clip Frame), zajszűrést alkalmazhatunk (Noise Reduction). A Bitrate Settings lapon szembesülünk a késztermék várható tárigényével, és hozzáigazíthatjuk azt adathordozónk (74 és 80 perces CD, DVD) mére-

„Sakkozhatunk” a kódolás sávszélességényével és a rendelkezésre álló helyel

téhez. Itt az Expert gomb mögött találhatók az MPEG stream hozzáértőknek fenntartott beállításai, mint például a változó bitrátájú kódolás, a GOP struktúra. Az utolsó lapra marad a kimeneti állománynév megadása, és már indulhat is a konverzió – még gyors, élenjáró PC esetén is számítsunk többórás folyamatra! Ezeken kívül számos hasznos opció van még, amelyek ismertetésére most hely hiányában nem vállalkozhatunk.

Ha csak a varázsló működéséhez szükséges minimumot adjuk meg (SVCD PAL, forrás- és kimeneti állomány), akkor is szép eredményt produkál a TMPGEnc, ám nem a lehető legkisebb állománymérettel, ahhoz javasolt még a 2Pass VBR (VBR) opció beállítása.

Nem ingyenes a program használata, a www.tmpgenc.net címről letölthető próbaváltozat (csak korlátozott hosszon konvertál) 48 dolláros regisztrációval tehető teljessé.

jobbat nyújt az átlagnál, lévén, hogy elég hatékonyan használja ki az USB 1.1-es csatlófelület kapacitását. Ez a minőség azért még mindig elmarad valamelyest a PCI-os tuner kártyákkal elérhetőtől, de kategóriájában a legjobbak között van. A mellékelt WinDVR alkalmazással kápból – pardon, valós időben – rögzíthetünk MPEG1 és MPEG2 anyagokat, ha bírjuk CPU teljesítménnyel, a készülék ugyanis hardveres támogatást nem nyújt. Maximálisan 640×480-as felbontás érhető el, az SVCD-felbontás nem választható. Célszerű tehát a legnagyobb képmérettel, magas bitrátával rögzíteni, majd szoftveres konverzióra bocsátani az anyagot.

Dazzle Fast DV.now AV Basic

Igazán professzionális képminőségre számíthatunk a DV.now alkalmazásával; ez analóg forrásokra ugyanúgy vonatkozik, mint DV-re, kompozit és S-Video bemenetekkel egyaránt rendelkezésre áll. Kimeneti oldalról is teljes a választék, azaz a megszerkesztett anyagot analóg rögzítőre és DV szalagra egyaránt kijátszhatjuk. Azoknak szánta a gyártó a Basic csomagot, akik már rendelkeznek vágószoftverrel, és szeretnék a továbbiak során is azt alkalmazni, ezért használata kötődik

a már meglévő szoftverparkhoz: Adobe Premiere- vagy Ulead MediaStudio-tulajdonosok használhatják digitalizálóeszközként, a Fast Forward alkalmazásban rögzített és trimmelt, sorrendbe állított klipeket egy gombnyomással a két kiválasztható

Dazzle Fast DV.now AV Basic
– ha szoftverrel már rendelkezünk

alkalmazás valamelyikének időtengelyére (timeline) lehet küldeni.

(Maguk az említett alkalmazások természetesen nem részei a csomagnak.) A magas minőséggel együtt jár a komoly helyigény, hosszabb jelenetek rögzítésére készülünk fel több gigabájtos merevlemez-terület felszabadításával, a rögzített klipekből természetesen közvetlenül nem tudunk SVCD-t írni. A Premiere-nek vagy a MediaStudióknak átadva már nyílt

utat kapunk kompatibilis MPEG export-hoz. Nagyon jó minőségű anyagok készíthetők a DV.now AV segítségével, ám nagy helyigénnyel és – lévén a konverzió szoftveres – érezhető időtöbblettel. Csak Super Video CD készítéséhez megvásárolni a DV.now AV-t az „ágyúval verébre löni” kategóriába sorolható melléfogás, ám ha munkáinkhoz amúgy is szükségünk van rá, akkor a két támogatott szoftver valamelyikével gyönyörűen megoldható az SVCD anyag előállítás is.

Dazzle DVC-80

Nagyon kompakt kivitelezés jellemzi a DVC-80-at, az USB kábel vége négy csatlakozót magában foglaló fejjé alakul, kompozit videó, sztereó hang (RCA) és S-Video bemenetet kínálva a rögzítéshez.

Szoftveroldalról a kezes, kezdőknek ideális VideoWave 4 erősíti az összeállítást, tesztünk szempontjából azonban egy nagy hiányossággal bír, nem tudunk vele SVCD-kompatibilis állományt előállítani, az illető képméret (480×576) ugyanis nem választható ki, maximálisan 352×288-as felbontást (VCD esetében ez éppen ideális) érhetünk el a készülékkel – igaz, ezt jó minőségben. Ennek

Dazzle DVC-80

folyományként további szoftveres konverzióra szorul a VideoWave-vel készített anyag. Mivel a hardver felbontása a szükségesnél kisebb, nem érhető el az SVCD lehetőségeinek határa, a képességekben némi lemaradásra számíthatunk. Noteszgépekhez – ahol csak USB port áll rendelkezésre – ajánlható a DVC-80, olcsó univerzális eszköz lehet analóg jel rögzítésére.

Fast DVD Master

Összeállításunk végére olyan termékeket hagytunk, amelyek egy lépésben képesek rögzíteni Super Video CD-kompatibilis állományt, ezek közül az egyik leghatékonyabb a Fast DVD Master, amely analóg jelforrásból hardveres támogatással

készít MPEG-2 állományt, sablonjai között pedig megtaláljuk a PAL SVCD-hez valót is.

Maga a készülék egy PCI csatlakozású bővítményből és külső csatlakozófejből áll, be- és kime-

Tipp: SVCD Plug-in

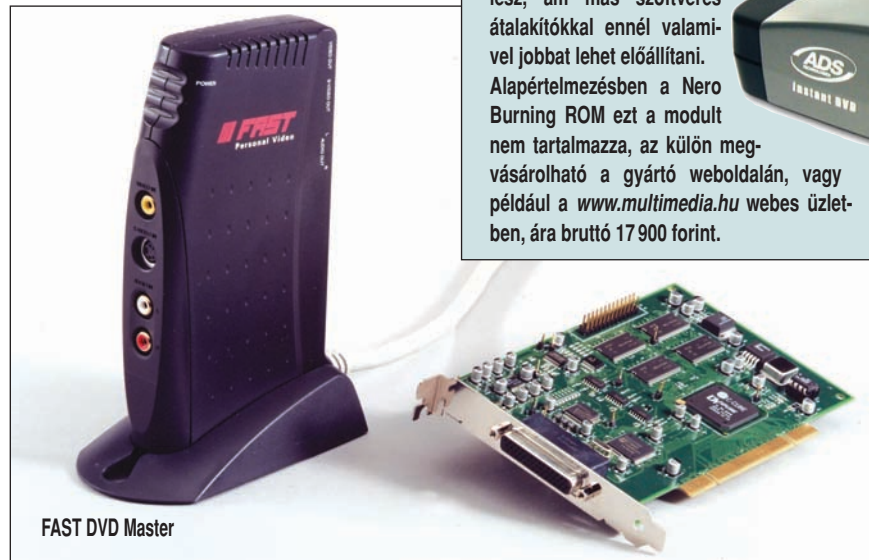
Minden fontolgatást és szakismeretet elhagyhatunk, ha a Nero MPEG-2 beépülőmoduljára bizzuk a felírandók konvertálását. Csupán tetszőleges eszközzel rögzítenünk kell a CD-re kerülő anyagokat MPEG vagy AVI formátumban, majd új összeállítást nyitni a Nero-ban az ikonsor első eleme, majd a Super Video CD típus kiválasztásával, aztán az összeállítás ablakára ráhúzni a kiírandó állományokat. Az írás indításakor számolnunk kell egy hosszú konverziós fázissal, amely akár órákra is rúghat, forrásállományaink formátumától függően. Az eredmény alapbeállításokkal jó minőségű, kompatibilis anyag lesz, ám más szoftveres átalakítókkal ennél valamivel jobbat lehet előállítani. Alapértelmezésben a Nero Burning ROM ezt a modult nem tartalmazza, az külön megvásárolható a gyártó weboldalán, vagy például a www.multimedia.hu webes üzletben, ára bruttó 17 900 forint.

netekkel. A rögzített klipek azonnal szerkeszthetők az integrált MovieStar alkalmazásban, és onnan exportálhatók minden elképzelhető formátumban (például DVD, SVCD, VCD, RealVideo).

Eleve SVCD-képes, akár változó bitrátával valós időben készre kódolt klipeket szolgáltathat tehát a Fast DVD Master, amit már csak rá kell vontatni a Nero összeállításra. Analóg felvételeink digitális archiválásához ideális, bár nem épp a legolcsóbb eszköz a DVD Master.

ADS USB Instant DVD

Nemrég ismertettük az Instant DVD-t lapunkban, jelen összeállításunkba két okból került be. Egyrészt valós idejű rögzítésre képes VCD, SVCD és DVD minőségben, köszönhetően a hardveres támogatásnak. Ugyanezt elmondhattuk a DVD Masterről is, ám míg annak beszerelése azért némi szakértelmet, óvatosságot

ADS USB Instant DVD

igényel, addig a DVD Master csatlakoztatásához csak egy üres USB 1.1-es portra van szükség. Így nem kell megbontanunk a gép burkolatát, és noteszgépekkel is könnyen használható a készülék. A speciális rögzítőalkalmazás mellett szerkesztéshez a Ulead Video Studio 5.0-t csomagolják a termékhez, amelynek fő erénye egyszerű kezelhetősége.

Egri Imre

Termék	Interfész	SVCD kész állományt készít	Szükséges utómunka	Mellékelt szoftverek	Extra képességek	Bruttó listakereskedelmi ár (Ft)	Forgalmazó
ADS USB Instant DVD	USB 1.1	Igen, valós időben	–	Ulead Video Studio 5 SE (teljes változat), My DVD 3.0, Power DVD 3.0 lejátszóprogram, Sound Forge XP, Acid Style	Visszajátszás analóg eszközre, DVD minőség	74 750	AT Comp Kft.
FAST DVD Master	PCI	Igen, valós időben	–	MovieStar videoszerkesztő, DVDIt! LE, DVD Express lejátszóprogram	Visszajátszás analóg eszközre, DVD minőség	74 750	AT Comp Kft.
Dazzle DVC-80	USB 1.1	Nem	Szoftveres konverzió	MGI VideoWave 4 szerkesztőalkalmazás	Kisméretű készülék	24 165	Ramiris Rt.
Dazzle Fast DV.now AV Basic	PCI	Nem	Szoftveres konverzió	Fast.Forward rögzítőalkalmazás	Visszajátszás analóg eszközre, DVD minőség, együttműködés az ismertebb szerkesztőprogramokkal	140 265	Ramiris Rt.
WayJet MPEG Station/USB	USB 1.1	Nem	Szoftveres konverzió	Tévéalkalmazás, InterVideo WinDVR	Tévé- és rádiótuner	32 000	East Computer
Tévé-tuner kártyák	PCI	Nem	Szoftveres konverzió	Tévéalkalmazás	Változó	15 000-tól	–

Segélyvonal

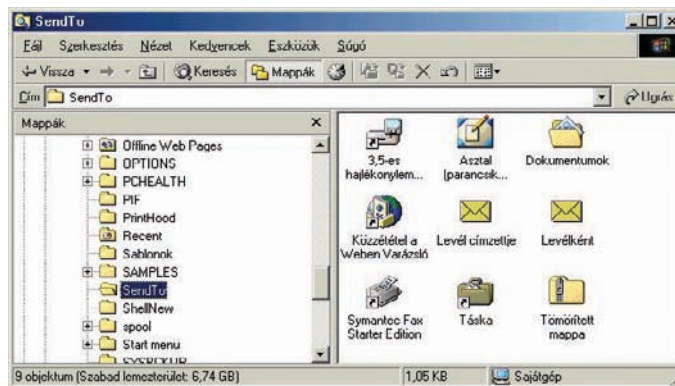
Mozgalmas hónapot tudhatunk magunk mögött. Sokaknak megkeserítette az életét a Klez nevű vírus. Emiatt sok barátság is megromlott, pedig egyik fél sem tehetett róla. Most ugyan vírusirtással nem fogunk foglalkozni, de mindenkinek ajánljuk egy jó vírusölő program beszerzését és naprakészen tartását! Ez általában internetről a leggyorsabb, nem kerülne sok időbe ez az aktualizálás, mégis nehezen vesszük rá magunkat. Végül egy kérdés: megéri lustának lenni azért, hogy utána egy teljes napon át újratelepítsük a rendszerünket, programokkal, beállításokkal, e-maillal együtt?

Frissen telepített Wordöt szerettem volna kipróbálni. Arra voltam kíváncsi, hogy minden ékezetes karaktert helyesen tud-e megjeleníteni. Be is írtam rögtön, hogy „árvízűtűrő tükörfűrógép”. A szöveg helyesnek látszott, de ezután akárhányszor megnyitottam a Wordöt, mindig előjön ez a két szó. Mit csináltam rosszul?

Valószínűleg az történt, hogy az árvízűtűrő tükörfűrógép tartalmú tesztdokumentumot véletlenül elmentette az alapsablonba, amelyet a Word egy **normal.dot** nevű fájlban tart. Állítson be egy új dokumentumot úgy, ahogyan legközelebb látni szeretné a Word megnyitásakor. Ezután mentse el **normal.dot** néven, felülírva a **Fájl** menü **Mentés másként** paranccsal. Típusnak sablont (.dot kiterjesztést) kell választani. Számít az is, hova mentjük el a sablont, és sajnos a Word nem mindig kínálja fel a kívánt mappát, ráadásul operációs rendszertől függ, hogy hol tartja a sablonokat. Ilyenkor érdemes az alábbi módszer során is bemutatott keresést használni, majd a Wordben oda menteni az állományt, esetleg elmen-

teni valahova, majd külön bemásolni a megfelelő helyre. Az eredeti állapot visszaállításához a leg-egyszerűbb letörölni a sablonállományt. Nyissa meg a Start menü **Keresés** ablakát. A fájlnevhez írja be: **normal.dot**. A keresés végén a találati listából törölje ki az összes megtalált állományt, majd ezután (!) nyissa

meg a Wordöt. Ha mindent rendben talál, akkor egyből zárja is be, hogy az alapállapot elmentődjék. Legközelebb már rendes, tiszta oldal nyílik meg. Nem olyan rég az egyik vírus is ezen a sablonon keresztül terjedt, amit a fenti módon könnyedén meg lehetett akadályozni.

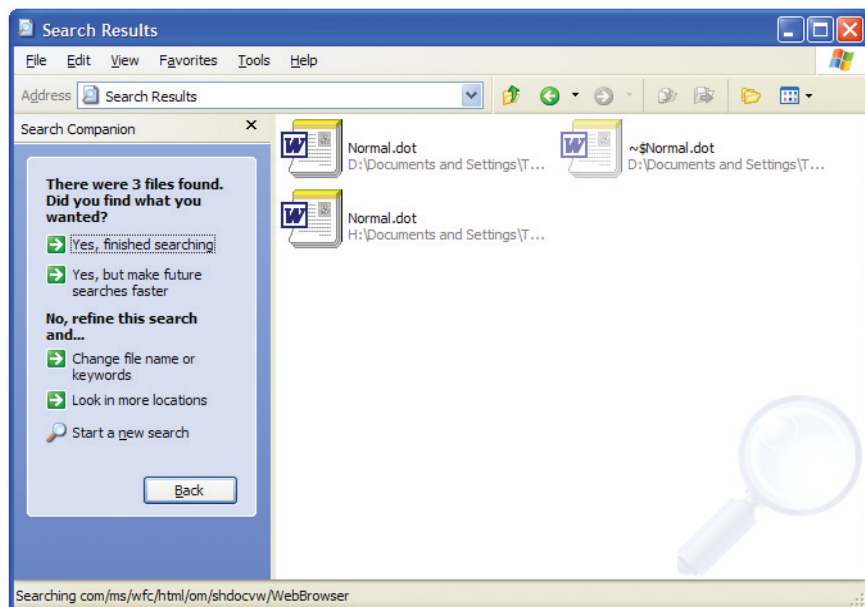
A jobb gombos menüből a **Küldés** funkció a Windows univerzális eszköze egy csomó feladat egyszerű megoldására, legyen az fax, nyomtatás, levélküldés stb.

*Egyik napról a másikra eltűnt a **Küldés** menüből az **Asztal**. Szeretném megtudni, hogy hol lehetne ezt visszaállítani, mert szükségem lenne rá, illetve más könyvtárakat is felvehetek-e ebbe a listába?*

Ha a jobb egérrel kattintunk egy állományra vagy mappára, előug-

rik egy menü. Ebben található meg a **Küldés** opció. Tartalma változhat a környezettől és a programoktól függően. Nagyban megkönnyíti a munkát, mert ha egy dokumentumot elküldünk például a printerre, akkor anélkül, hogy kézzel megnyitnánk a Wordöt, már jön is ki a nyomtatóból a fájl tartalma. Vagy ha egy mappát és annak tartalmát át szeretnénk másolni egy másik meghajtóra, akkor elég csak egy jobb egérrel való kattintás, és máris lesz egy másodpéldányunk a céllemezben, amely Windows XP esetében akár a CD-író is lehet.

A **Küldés** menü tartalma változtatható. Win9x/Me és Win2k/XP alatt máshol található meg, illetve ez utóbbiaknál egyéneként is beállítható. Ez egy speciális mappa, ahová a leendő célt parancsiként kell elhelyeznünk. Win9x/Me esetében a Windows könyvtárán belül a **SendTo** mappáról van szó, Win2k/XP alatt viszont érdemes rákeresni, mert nagyon jól el van dugva

Érdemes rákeresni, hova dugja el a rendszer a **normal.dot**-ot; kapcsoljuk be a rejtett állományok közötti keresést is!

(meghajtó:\Documents and Settings\felhasználónév\SendTo, ahol a meghajtó annak a partíciónak a betűjele, ahova a Windowst telepítettük – általában C: vagy D:). Ha megvan, akkor nincs más dolgunk, mint a legtöbbet használt mappák vagy meghajtók parancsikonjait ide húzni, amelyeket viszontláthatunk legközelebb a menüben. Arra figyelni kell azonban, hogy ha exe típusú fájl szeretnénk küldeni más meghajtóra vagy mappába, akkor a legtöbb esetben csak parancsikont készítettünk a célhelyre (Win9x/Me alatt)!

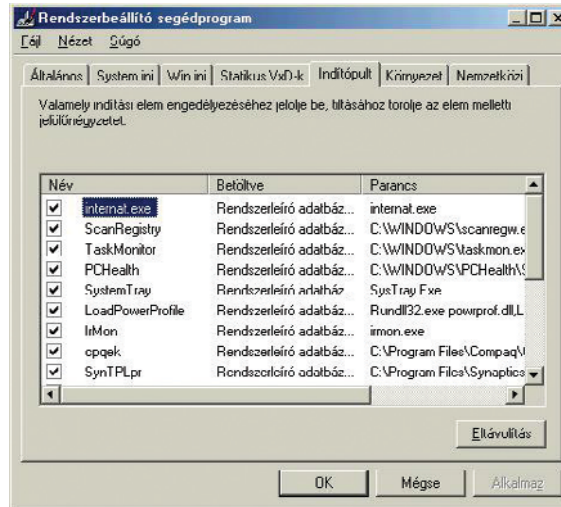
A mai vírusos időkben szeretném néha megnézni az indítófájlok tartalmát Windows 2000 alatt. Ismerősömtől hallottam, hogy ezekre a helyekre írják bele magukat. A kérdésem, hogy melyek ezek, és hogyan lehet őket elérni, szerkeszteni?

Sajnos a Windowsokban sok olyan hely található, ahonnan program indítható el. Ezeket használják ki a vírusok is. Pár indító-opció ezek közül olyan, amely nincs szem előtt, így bármi észrevétlenül bejut a gép memóriájába. Sokan nem tudják, hol lehet szabályozni ezeknek a programoknak az indítását. Mielőtt még nagy törölgetésbe kezdene valaki, járjon utána, hogy melyik sor mit jelent, nehogy olyan program kerüljön a feledés homályába, amelyre a Windowsnak szüksége van!

A Win9x/Me indítókönyve az alábbi állományokban és sorokban található:

- **Autoexec.bat, Config.sys:** A Me-nél általában védettek, ritkán kerülhet bele ártó sor.
- **Win.ini:** a [Windows] részen belül a load= és a run= sorok általában üresek. Legtöbbször a nyomtatók szoktak beírni pár bejegyzést e helyre. Ha valami más „gyanús” dolgot találunk, nézzünk utána, mire is hivatkozik!
- **System.ini:** itt a [386enh] csoportban lehet mindenféle érdekességet találni, de a [drivers] alatt is megbújhat pár gyanús sor.
- **Indítópult/Startup:** a Start menü → Programokon belül helyezkedik el, itt hamar észrevehetjük a nemkívánatos elemeket. A vírusok ritkán teszik be a lábukat ide.
- **Regisztrációs adatbázis (Regedit):** a HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\ág alatt a Run, Runonce, Runservices, valamint minden egyéb, Runnal kezdődő mappa ebben a kulcsfában betölthet adatokat. És nemcsak a HKLM ágban, hanem a HKCU ágban is le kell ellenőrizni ezeket az útvonalakat! Általában ide írják be magukat a kártevők, mert ez alaposan el van rejtve szemünk előtt.

A fenti fájlokat a Win98/Me/XP alatt egy hasznos kis segédprogrammal tudjuk elérni és módosítani egy helyen! Nyissuk meg a *Futtatás* ablakot a Start menüből, és írjuk

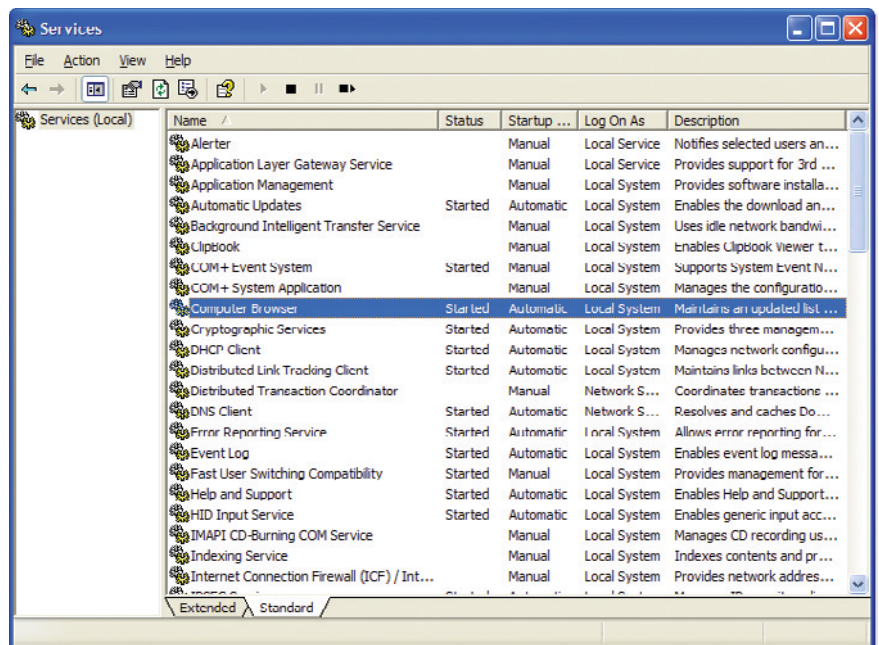

be: *mconfig*. Ekkor előugrik egy többlapos párbeszédablak. Keressük meg az *Indítópult* nevű oldalt, és ott minden betöltendő programot láthatunk. Amelyik nem szimpatikus, az elől távolítsuk el a pipát. De óvatosan! Például a **taskbar**, a **systray**, az **explorer** és a **Power Profile** szükségesek a Windows betöltéséhez (WinMe esetében még több állományról van szó!). Az alapállapotot egy friss rendszertelepítés után nézzük meg, ha szükséges, írjuk ki ezeket a sorokat. Később, ahogyan telepítjük a programokat, a sorok száma is gyarapodni fog. Időnként tehát érdemes rájuk vetni pár pillantást. A Windows 2000/XP esetében a fenti indítási lehetőségek kicsit változnak. Itt nincs Autoexec.bat és Config.sys, és a System.ini, valamint a Win.ini sincs használatban. A regisztrációs adatbázis kulcsai viszont ugyanazok, mint a fentebb

A Rendszerbeállító segédprogram (azaz Msconfig) a Win98 és a WinXP beépített eszköze, amellyel – többek között – az automatikus indulás is felülyelhetjük

leírtak, és XP alatt megtalálható az **Msconfig** is, sőt néhány újdonsággal bővült! A Win2k/XP-ben viszont fel-fedezhetjük a *Szolgáltatások* lehetőséget! Így sokkal rugalmasabban tudjuk indítani és leállítani a különböző perifériákat, szoftvereket. Mivel nem gyereksjátékról van szó, ezért nincs szem előtt, „eldugták”. Nagyon

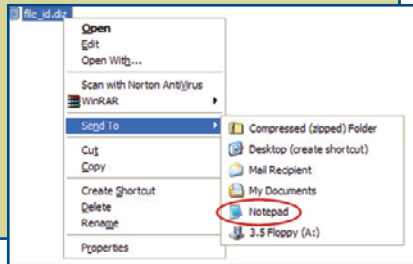
kell figyelni arra, mit tiltunk le, és mit engedélyezünk! Ha kinyitjuk a *Vezérlőpulton* a *Felügyeleti eszközök* mappáját, ott találhatjuk meg a *Szolgáltatások*at. Ha belépünk, egy eléggé túlszűfolt ablakot kapunk. A jobb oldali részben láthatóak a különböző programok és állapotuk, valamint egy-egy bővebb magyarázat. Minden szolgáltatás tulajdonságlapja megnyitható dupla kattintással, ahol szabályozni tudjuk őket. A legtöbbjüknek értelmes neve van, jó sok információval ellátva. A gyanús programok általában egy névből állnak, magyarázat nélkül, ráadásul le sem lehet állítani a ténykedésüket. (De letilthatók!) Ilyen például a nemrég oly nagy „népszerűséget kivívott” Klez vírus, amely ide iratkozott fel mint szolgáltatás. Nem nehéz kiszűrni, mert az általa bejegyzett név annak a fájlnak a neve, amelyet ő hozott létre: például

A Windows 2000 és XP „lelkének” fontos része: a Szolgáltatásokban találjuk a rendszer alatt csendben megbúvó, de lényeges komponenseket – és néha sajnos más is

TIPP!

Gyakran kapunk olyan, csupán szöveget tartalmazó állományokat, amelyeket nem tudunk egyszerűen megnézni, mert kiterjesztésük alapján a Windows vagy nem ismeri meg, vagy más programhoz próbálja hozzárendelni azokat, amely természetesen nem tud mit kezdeni velük. Egy nagyon egyszerű megoldás: a fent bemutatott módon a Jegyzetömb parancsikonját a *Send To* mappába helyezni, így az érkező szövegállományt a *Küldés* menüből egyszerűen „beküldhetjük” a Jegyzetömbnek, amely minden további nélkül meg is jeleníti azt.

Winkert, Winkdfr stb. És még magyarázat sincs hozzáfűzve. Leállítani ugyan nem lehet, de csökkentett módban indítva a rendszert a szolgáltatásoknak csak egy minimális része töltődik be, és ilyenkor a regisztrációs adatbázisban ki lehet törölni ezt a sort.

Még egyszer felhívom olvasóim figyelmét: a fenti indítókörnyezeteket csak akkor módosítsák, ha biztos abban, hogy mit munkálkodott, és ha mégis szükség lesz a kitörölt sorokra, akkor azt vissza tudja írni! Egy véletlen gombnyomással ugyanis a legbiztosabb rendszernek is alávághat!

Szeretnék Windows 95-ről Windows 98-ra átállni. Tudom, a mai világban már az is elavultnak számít, de a számítógépem még elbírná ezt a rendszert, és stabilabbnak is mondják. A kérdésem csak annyi, hogy miért dobjá ki azt az ablakot a Win98 telepítő, hogy „nem megfelelő verzió”?

A Windowsok megvásárlásánál háromféle lehetőség közül választhatunk: OEM, dobozos vagy frissítés. (A többi licenelési lehetőségre most nem térek ki.) OEM verzióhoz legtöbbször új számítógép vásárlása esetén juthatunk hozzá a hardverforgalmazótól, amennyiben az ár nem tartalmazza azt. Ezt követően ez a „fajta” Windows a számítógép „alkatrészévé” válik, később elég a frissítést megvenni, ha újabb rendszert kíván a hardver.

A dobozos verzió annyiban különbözik az OEM-től, hogy önállóan is megvásárolható termék, közel kétszer annyiba kerül, de jár hozzá a Microsofttól a terméktámogatás. Ugyanúgy üres merevlemezre telepíthető, de ezt nem a hardverforgalmazó teszi fel, hanem a felhasználó. Ilyenkor megadatik az az öröm is, hogy minden meghajtót kézzel kell feltelepíteni és konfigurálni.

Frissítés esetében viszont mindenképpen rendelkezniünk kell a fent említett operációsrendszer-fajták egyik régebbi verziójával. Amennyiben ez a számítógépre már fel van telepítve, a friss verzió (a legtöbb esetben) gond nélkül helyezkedik el a merevlemezben. Amennyiben nincs feltelepítve, előfordulhat, hogy kéri az előző verzió lemezeit, s csak akkor lép tovább, ha azt valószínűleg találja.

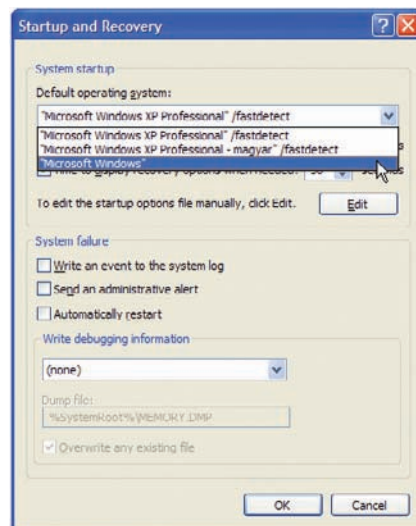
Olvasónk valószínűleg vagy dobozos vagy OEM Windowst próbált a Win95-re feltelepíteni. Ilyenkor szólt közbe a beépített védelem: megvizsgálta, hogy található-e régebbi rendszer a számítógépen. Miután ezt meglelte, megtagadta a telepítést. Nyelvi eltéréseknel is figyelmeztető üzenetet kaphatunk, de Win9x esetében ez ritkán fordul elő.

Tehát nincs más teendő, mint leformázni a merevlemez, és úgy feltelepíteni a Windowst, vagy pedig a frissítést kell megvásárolni.

Eddig két operációs rendszert használtam: az első partíción WinMe, a másodikon Win2000 futott. Sajnos pár szoftver nem indul megfelelően az utóbbi rendszeren, valamint helyre is szükségem van, ezért le szeretném törölni a Windows 2000-et a gépemről. Hogyan tegyem meg úgy, hogy az indítóménü se látszódjon?

Ha Windows 98 lett volna a főpartíción, akkor egyszerűbb lenne az ön dolga, mert akkor egy bootfloppival csak egy „sys c:” parancsot kellene kiadni. Így viszont nehezebb egy kicsivel a helyzet, mert a WinMe nem ismeri a fenti parancsot. Ezért a következő lépéseket kell megtenni a „teljes” helyreállításához:

1. Lépjen be a Windows 2000-ben a *Vezérlőpultba*. Ott keresse meg a *Rendszer*

A *Rendszerparaméterek* között átválthatjuk, hogy a legközelebbi alkalommal melyik operációs rendszer induljon el

ikont, majd a *Speciális* fülön kattintson az *Indítás és helyreállítás* gombra.

2. A megjelenő panelen az alapértelmezett operációs rendszernek állítsa be a Windows Millennium Editiont (esetleg más néven is lehet, a lényeg, hogy ne a Windows 2000 legyen).

3. Kapcsolja ki az alatta lévő „lista megjelenítését”.

Ha újraindítja a számítógépet, akkor már csak a WinMe fog elindulni. Arra vigyázzon, hogy a főpartíció gyökérkönyvtárából ne töröljön fájlokat, míg a másik partíciót nyugodtan leformázhatja.

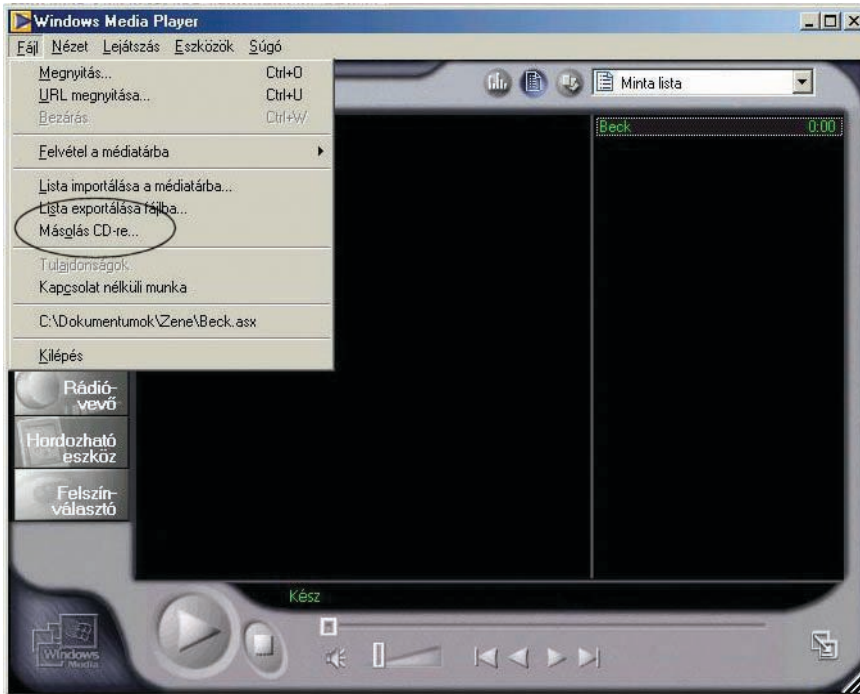
Eddig egy USB-s egeret s egy ugyanilyen csatlófelületű nyomtatót használtam. Most vettem egy szkennert, amely szintén e portok egyikére csatlakoztatható. Hogy ne legyen veszekedés, vettem egy USB-elosztót. Az egeret és a szkennert erre kötöttem, de ez utóbbi állandóan eltűnik. Néha a Windows indulásakor nem is látja, majd azt mondja: „Scanner not found”. Miért van ez a bizonytalanság? Hossz hubot vettem volna?

Sajnos nem a hub problémája a sávszélesség szűkössége. Hiába az aktív elosztó és az elméletileg több mint 200 eszköz sorbakötési lehetősége, ha ezt az egyikük nem támogatja. Ilyen „önző” eszközök például a szkennerek, a különféle kártyaolvasók, a merevlemez egységek, webkamerák stb., amelyek nem engedik át másnak a sávot. Ezekben az esetekben egyelőre nincs más megoldás, mint a közvetlen érintkezés a PC-vel. Tehát ha van két USB kapu a számítógépen, akkor az egyikre csatlakoztassa a szkennert, a másikra az elosztót. A nyomtatók, egerek, valamint pár fajta billentyűzet engedi a sáv megosztását, így ezek az eszközök békés együttélés mellett egy hubon elférnek. Reméljük, hogy az USB 2.0 szabvány megjelenésével ezek a gondok is meg fognak szűnni.

Egyik lapjukban olvastam, miként lehet a zenéket WMA formátumban kódolni. Kérdésem mindössze az, hogyan lehetséges ezeket Audio CD-ként felírni? Milyen program szükséges hozzá?

A WMA formátumban tárolt zeneszámokat a jó másolásvédelem miatt szeretik. Amennyiben önnek nem ilyen jogvédett forrásból származik a hanganyaga, akkor lehetősége nyílik audio CD formában rögzíteni. Az alábbiakban végignézzük, mely programok alkalmasak a visszakódolásra. Amennyiben ön ezek közül valamelyikkel rendelkezik, már nem lehet probléma belőle.

• **Windows Media Player 7.x, 8.x:** ez a Microsoft ingyenes terméke. A Windows XP-ben egy továbbfejlesztett változata található, amely a jobb minőségű, Windows Media 8-as hang- és képformátummal is

A Windows Media Player 7.1-es változatával zenei CD-t készíthetünk WMA állományainkból

elboldogul. A többi Windows-használónak külön kell letöltenie a 7.1-es verziót – természetesen ingyen. Amennyiben telepítjük, egy CD-égető program is a lejátszó tarto-

zéká lesz a Roxio jóvoltából. Nincs más dolgunk, mint a Médiatárban létrehozni egy listát, majd elhelyezni benne a felírandó számokat. Ezt a műveletet akár az *Intézőből*

való áthúzással is megtehetjük. Ezután válasszuk ki a *Fájl* menü *Másolás CD-re...* menüpontját, ahol rákérdez a felírandó listára, majd elkezdheti égetni a lemezt. Nagyon minimális beállítási funkciókkal rendelkeznek, de az alapigények kiszolgálására bőven elegendő.

• **Roxio EasyCD Creator 5.x:** ebbe a változatba már beépítették a WMA dekódolást. Indításkor mindössze ki kell választania az Audio CD formátumot, majd a fájllistából húzza bele az alsó ablakba a WMA fájlokat. Amikor felírja őket, audiosávok lesznek.

• **Ahead Nero 5.5.x:** nem a program tartozéka, így ezt a kiegészítőt ingyen letöltheti a Nero honlapjáról (www.nero.com), telepítése után a fentebb írt Roxio programokhoz hasonlóan kell megírni hanglemezünket. A többi, kevésbé ismert szoftver általában csak MP3-támogatást biztosít, tehát ha ön nem rendelkezik az előbbieken említett égetőszoftverek valamelyikével, akkor keresse fel honlapjukat, valamint frissítse az írószoftverét, hátha az újabb változat már képes lesz igényeinek kielégítésére. Várjuk továbbra is leveleiket, javaslataikat a pcworldtippek@idg.hu címre – friss hírekkel pedig a www.pcworld.hu oldalon találkozhatnak.

Halasi Miklós

Tuning ésszel

Windows XP finomhangolás VI.

Sorozatunkban sorra vesszük a Windows XP azon nehezen megtalálható, vagy egyenesen rejtett beállításait, amelyekkel az operációs rendszer egyszerűbben kezelhetővé, gyorsabbá válik.

Gyorsabb hálózati elérés

Nos, valljuk be, bár tényleg jópofa ez a Windows XP, jó pár dolog miatt kedvelhető, de néha igen kiborítóan tud viselkedni. Például hálózatos környezetben agyvérzést lehet kapni attól, ha a szomszéd szobában levő gép megosztott mappái helyett kis elemlámpa világítja be egyre borúsabb ábrázatunkat. Nos, bármilyen hihetetlen, van egy megoldás, amely közel a felére csökkenti ezt a várakozási időt. Lemértük stopperrel, és nem hittünk a szemünknek.

Ehhez a rendszerleíró adatbázisba, azaz a registrybe kell beletúrnunk, tehát fokozott óvatosság kötelező! A Start Menüben a *Futtatás* menüpontot választva írjuk be, hogy *regedit*, s ezzel előhívjuk a szerkesztőt. A teendő: a HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\Current Version\Explorer\RemoteComputer\Name-

Space címről távolítsuk el a {D6277990-4C6A-11CF-8D87-00AA0060F5BF} kulcsot, majd indítsuk újra a gépet. Ezzel a távoli gép ütemezett feladatait hagyjuk figyelmen kívül, amitől az sokkal hamarabb bukkan fel a kívánt ablakban, mint korábban. Mellékhatása még nem ismert, hatása viszont rendkívül pozitív.

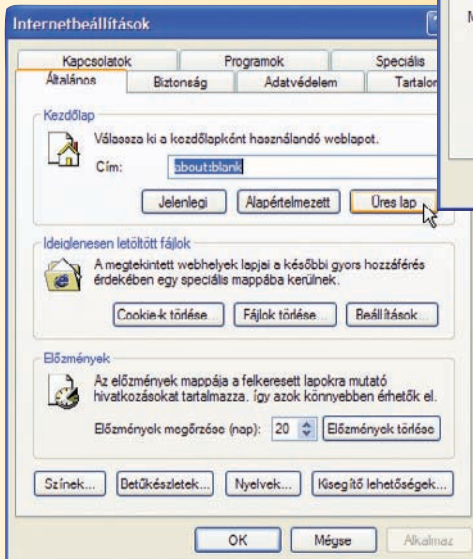
Hontalan böngésző

Mint ismeretes, az Internet Explorer eltárol beállításai között egy weboldal-címet, amelyet elindításakor automatikusan megjelenít. Ez az első dolog, amit átállíthatunk, ha a Vezérlőpulttól meghívjuk az *Internetbeállításokat*. A kívánt cím megadása alatt három gombot találunk. A *Jelenlegi* akkor érdemes használni, ha minden indításkor azt az oldalt szeretnénk viszontlátni, amelyik éppen be van töltve a böngészőbe. Lehet ez például egy kereső vagy egy gyakran felkeresett portál címe. Az *Alapértelmezett* gomb a Microsoft MSN oldalra vezeti el a gyanútlan felhasználót.

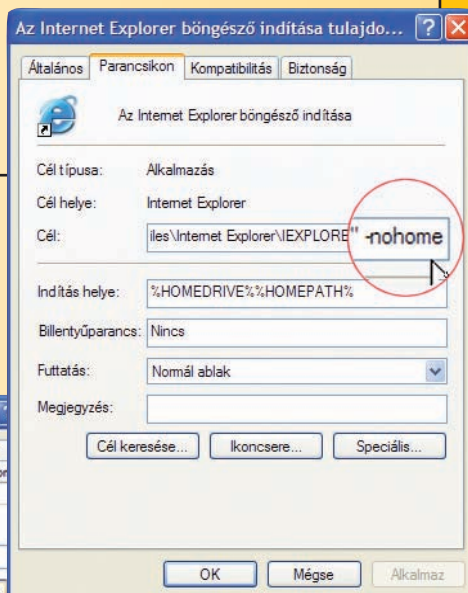
Ha azonban igazán gyorsan szeretnénk hatalmunkba venni a böngészőt, érdemes az *Üres lap* gombra kattintani – ekkor az Internet Explorer nem tölt be semmit induláskor.

Van azonban még egy lehetőség azok számára, akik a böngészőt a Tálca *Gyorsindítás* eszköztáráról indítják el. Kattintsunk az Internet Explorer kicsi ikonján jobb gombbal, és válasszuk a *Tulajdonságok* sort. A megjelenő panelen a *Cél:* mezőben menjünk a sor

végére (az IEXPLORER.EXE” karakterek után), és írjuk be: *-nohome*. Ezután kattintsunk az OK gombra. Ezzel egyszerűen kikapcsoltuk az automatikus honlapbetöltést, ami még annál is gyorsabb, mint ha az üres lapot választottuk

Indítsuk gyorsan, üres lappal a böngészőt!

Ha nem kell induláskor automatikus honlap, segít a nohome kapcsolat

volna. A dolog hátránya, hogy magából az Explorerből addig nem lehet megjeleníteni az internetbeállításokat, amíg be nem töltünk egy oldalt, a Vezérlőpulttól azonban továbbra is elérhető marad.

Automatikus le nem játszás

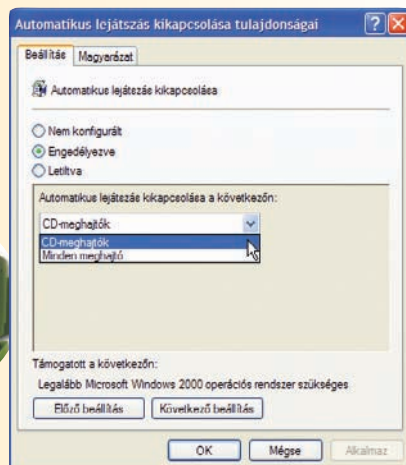
Rendkívül idegesítő tud lenni, amikor CD-t helyezve a meghajtóba, az automatikusan életre kel. Például a rajta levő zenét magától elkezd lejátszani a Media Player, vagy egy program indul el róla kénytelenül. Ez nyilván egy kényelmi szolgáltatás, amellyel sokan élnek, ám mások számára bosszantó lehet. Szerencsére erre is van megoldás.

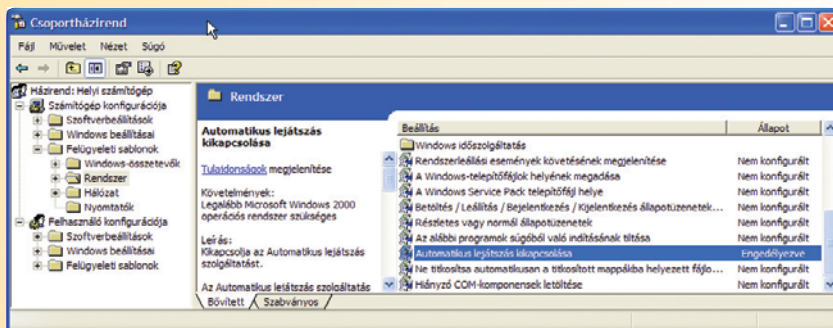
Kattintsunk kétszer a *Sajátgép* ikonra, majd az ablakban a CD-ROM-olvasó betűjelére a jobb gombbal. A menüből válasszuk ki a *Tulajdonságok* sort. A megjelenő panelen a második fül az *Automatikus lejátszás*. Mint látható, fent egy listába nagyjából összeszedték, hogy milyen típusúak lehetnek a meghajtóba rakott CD-k – legalábbis a Windows ezekbe a kategóriákba próbálja meg besorolni őket, és ennek megfelelően eljárni. Alapértelmezés szerint minden kategóriára az alul látható *Minden alkalommal kérdezzen rá a műveletre* kapcsoló érvényes. Ha változtatni szeretnénk, kapcsoljunk át a *Válassza ki az elvégzendő műveletet sorra*, majd válasszunk az adott kategóriához tartozó műveletek közül. Sokak számára

A legegyszerűbb, bár nem túl praktikus módszer, ha új CD behelyezésekor lenyomjuk és nyomva tartjuk a bal oldali (Shift) billentyűt, egészen addig, amíg a meghajtón levő kijelző már nem világít. Ez azonban nem túl kényelmes, és gyakran meg is feledkezhet róla az ember.

Az igazi megoldást a Windows XP házirendje rejti. Ehhez a Start Menü *Futtatás* menüpontját használva, hívjuk be a *gpedit.msc* nevű csoport-házirend-szerkesztőt. Keressük meg a *Számítógép konfigurációja* → *Felügyeleti sablonok* → *Rendszer* ágon az *Automatikus lejátszás kikapcsolása* bejegyzést.

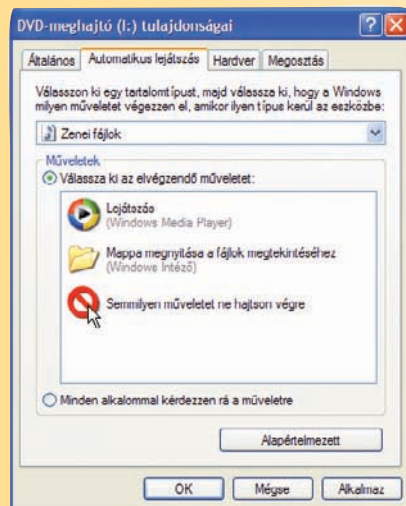
Letilthatjuk kizárólag a CD-meghajtókon vagy akár az összesen

A házirend rendelkezik az automatikus lejátszáról, a képen a kikapcsolt állapot látható

Mellette a *Nem konfigurált* felirat látható, azaz a házirend jelenleg nem foglalkozik ezzel a kérdéssel; az automatikus lejátszás része a rendszernek, tehát működik. Kattintsunk kétszer a soron, vagy egyszer a jobb gombbal, majd válasszuk ki a *Tulajdonságok* sort a menüből. A megjelenő panelen levő kapcsolók kissé félrevezetőek lehetnek; ne felejtjük el, hogy az automatikus

lejátszás *letiltásáról* van szó, tehát esetünkben az engedélyezés a letiltás, és a letiltás az engedélyezés. Kattintsunk tehát az *Engedélyezve* kapcsolóra. Lejjebb, az *Automatikus lejátszás kikapcsolása a következőn*: felirat alatt adhatjuk meg, hogy csak a CD-meghajtókon, vagy az összes meghajtón ki akarjuk-e kapcsolni az automatikus lejátszást. Döntsünk belátásunk szerint!

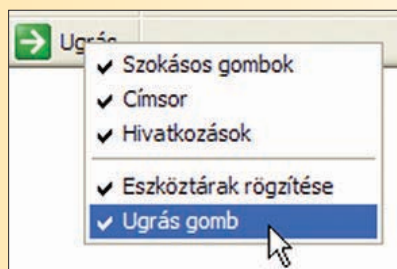

Egyszerűen kikapcsolható az automatikus lejátszás zenei és kép CD-k esetén

nyilván a sor végén található *Semmilyen műveletet ne hajtson végre* lehetőség lesz a legüdvözítőbb. Sajnos ez a megoldás csak zenei és hasonló CD-k esetén oldja meg problémáinkat – az automatikusan induló programokhoz máshol kell megoldást keresnünk.

Ugrás gomb eltüntetése egy mozdulattal

Volt már szó arról, hogy valamit magára adó Windows XP-használó nem égeti magát az Ugrás gombbal (ezt az ér-

Ilyen egyszerűen ki lehet kapcsolni! Nahát!

zést hagyjuk meg az amerikai titkárkönek, akik gyakran nem találják az (Enter) billentyűt). De nem is tudtuk, milyen egyszerűen megszabadulhatunk tőle. Ahelyett, hogy belétrünk a *Vezérlőpult*on az *Internetbeállításokba*, ahol jól el van dugva, egyszerűen csak kattintsunk a jobb egérgombbal a gombon, és kapcsoljuk ki a hozzá tartozó pipát. Elnézést, ha ez egyértelmű volt, minket komolyan meglepett így, május közepén.

Spányik Balázs

Kapcsolók a rendszer mélyén

Customizer XP kontra Tweak-XP

Amióta a Windows operációs rendszerek megkezdtek világhódító útjukat, azóta tudható, hogy a fejlesztők nem minden finomhangolási sanszot fednek fel az egyszerű felhasználó előtt. Sok beállítási lehetőség rejtve lapul a rendszer mélyén. Természetesen hamar megjelentek az olyan speciális segédprogramok, amelyek arra szakosodtak, hogy feltárják e trükköket, és áttekinthető, könnyen használható felületet nyújtsanak be- és átállításukhoz. Többetudni olyan apróságot határozhatunk meg az ilyen segédprogramokkal, amelyek létezéséről sokaknak tudomásuk sincs.

Az erre a témára szakosodott több tucat segédprogram közül mindenképpen ki kell emelni kettőt; ezek a Windows XP megjelenése óta az élre törtek, tökéletesen támogatják az XP-t, ismerik annak rengeteg takargatott tulajdonságát, és valóban érezhetően belenyúlhatnak velük a rendszer működésébe.

Tweak-XP 1.31

Korai megjelenése óta a hasonló jellegű segédprogramok élvonalába tartozó hangolószoftver. Számos dologban üttörőnek számít, s igen magasra emelte azt a léccet, amelyet versenytársainak át kellene ugra-

és áttekinthetően csoportosították. A program beköszönő képernyőjének bal oldalán, függőleges tagolású menürendszerben láthatók a program egyes beállítópaneleit jelképező ikonok, amelyeket négy nagy csoportba soroltak.

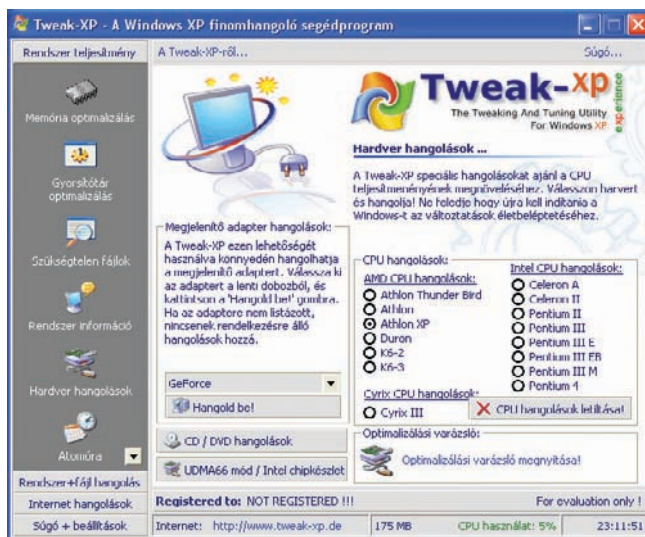
Elsőként a *Rendszerteljesítmény* csoporttal találkozhatunk, azon belül pedig a *Memóriaoptimalizálás* az első panel. Ez a programrész egy nagyon egyszerűen megérthető memóriamenedzsert takar. Jól használható akkor, ha kevés a RAM a gépben, és időről időre fel kell szabadítanunk memóriát, hogy gördülke-

val hatékonyabbá tehetjük a memória szervezését. Nem érdemes persze csodákat várni, de hatása érezhető, és szemléletes kijelzőjének köszönhetően láthatjuk is munkálkodásunk eredményét. Arra mindenképpen érdemes odafigyelni, hogy számítógépes játékok használatá mellett kapcsoljuk ki ezt a lehetőséget, mert szinte biztos, hogy az élvezetek tetőpontján a memóriamenedzser beszünteti játékunkat, és memóriafelszabadításba kezd. Ugyanitt találhatjuk a szintén fontos, *Gyorsítótár-optimalizálás* panelt, ahol cache-beállításainkat finomíthatjuk. Számítógépünk memóriamérettől függően tesz javaslatot, de természetesen felülbírálhatjuk azt. Meghatározhatjuk, hogy az alkalmazások gyorsítására helyezze-e a hangsúlyt, vagy inkább a háttéralkalmazásokra koncentráljon. A panel jobb alsó sarkában a merevlemez használatára vonatkozó optimalizálási lehetőségeket találunk. Igen érdekes dolgokra vehetjük rá Windows XP-nket: például tilthatjuk a 8.3 típusú nevek készítését, az NTFS rendszer teljesítményének fokozása érdekében kikapcsolhatjuk az utolsó hozzáférési idő jelölését, meghatározhatjuk, hogy a betöltőt rendezze-e a gyorsabb

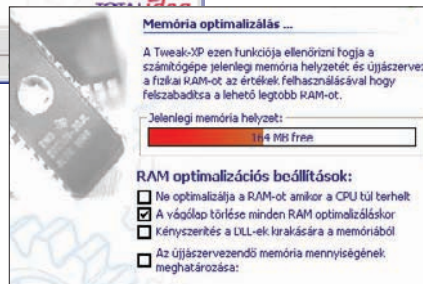
Tweak-XP alapképernyő

niuk hasonló színvonal eléréséhez. Az apró beállítások mellett megjelentek a karbantartó szoftverek egyes képességei is: memória- és gyorsítótár-optimalizáló részek, webes forgalmat hangoló lehetőségek, hirdetések és felbukkanó ablakokat szűrő megoldások színesítik a programot. Óriási előnye, hogy ékes magyar nyelven is tud kommunikálni felhasználójával. Első indításkor kiválaszthatjuk, hogy melyik nyelvi reprezentációt szeretnénk alkalmazni. A képességeket nagyon logikusan

Tweak-XP - hardverhangolási lehetőségek

indulás érdekében, és hogy kikapcsolásakor tisztítsa le a háttérmemóriát. Utóbbi hasznos, de például a rendszer lekapcsolása így sokkal hosszadalmasabb. A *Rendszerteljesítmény* csoport fontos része a *Szükségtelen fájlok* névre hallgató panel. Itt egy nagyon intelligens merevlemez-tisztogató funkció lapul, amely nemcsak az ideiglenes állományokat képes letakarítani gépünkről, hanem sok egyéb haszontalan fájlt, például a nulla bájt nagyságú állományokat is megkeresi nekünk. Még arra is képes, hogy töröltskor valóban csak azokat az állományokat tüntesse el, amelyek kötdéseik alapján

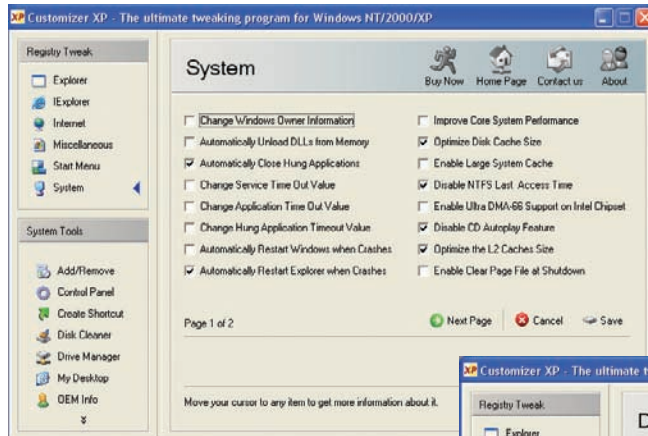
Memóriaoptimalizálás

nyebb legyen munkánk. Kényszeríthetjük a rendszert, hogy a DLL-eket kipakolja a memóriából, csak azt tartsa ott, ami feltétlenül szükséges, törölhetjük a vágólap tartalmát, és az optimalizálófunkció-

ténylegesen törölhető. Mindenképpen érdemes szót ejteni a *Hardverhangolások* panelről, amelyben varázsló jelleggel hangolhatjuk konfigurációnk legfontosabb elemeit. Ezek a beállítások többnyire a gép újraindítását követelik meg. A második csoport a furcsa *Rendszer+fájl hangolás* névre hallgat; kitalálható, hogy itt elsősorban az operációs rendszerre

kis nyilatkat a parancsikonokra, simítsa-e a fontokat stb.). Az *IE Explorer* panelen böngészőnket, az *Internet* pont alatt a kapcsolat tulajdonságait módosíthatjuk. Remek lehetőség, hogy tanácsadó profilok is vannak a különböző kapcsolódási típu-

pulton. A *Disk Cleaner* merevlemez helyet tud felszabadítani a szükségtelen állományok törlésével. Egyszerű és hatékony. A *Drive Manager* segítségével csatlakoztathatunk meghajtókat a rendszerhez,

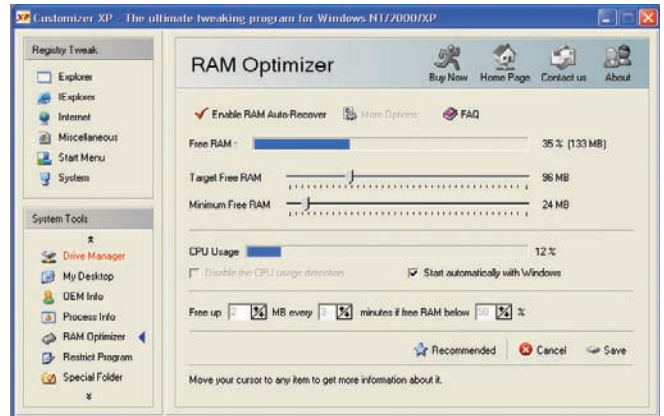
Customizer XP – egyszerű, áttekinthető felület

vonatkozó hangolási lehetőségek lapulnak. Ezek nagy része a Windowsban sincs elrejtve, de egy helyen, összegyűjtve találkozhattunk velük, például a *Windows segédprogramok* panelen. A *Windows-hangolások* a rendszer sok apró kényelmi funkcióját foglalja egybe. Hangolhatjuk a Start menüt, az asztal beállításait, a parancsikonok megjelenését, a menük sebességét, mi több, még a Tálcat is áttetszővé tehetjük.

Az utolsó lényeges csoport az *Internet-hangolások* nevet viseli. Beállíthatjuk modemünket, a böngésző tulajdonságait és hirdetésblokkolást is aktiválhatunk. Nagyon jól összehozott program, bár néhány képességénél kérdéses, hogy miért pont ott van, ahol – azért összességében logikus és jól használható.

Customizer XP 1.8.2

A Customizer XP kevesebb rendszerszintű lehetőségbe enged beavatkozást. A csoportosítás itt is logikus, bár kicsit eltérő a Tweak-XP felosztásától, ennek ellenére itt is nagyon gyorsan és kényelmesen megtalálhatunk mindent. Szemre egyszerűbbnek tűnik a felülete, így átláthatóbb. A beállítási lehetőségeket két nagy csoportba osztották. Az első a *Registry Tweak*, ahol olyan funkciókat, kapcsolókat találunk, amelyek valahol a rendszerleíró adatbázis mélyén lapulnak. Az *Explorer* panel kicsit félrevezető, itt a Windows felületét érintő általános beállítások kaptak helyet (például, hogy kijelje-e a gép a desktop sarkában operációs rendszerünk pontos verziószámát, rakjon-e

Itt is optimalizálhatjuk memóriánkat

Tisztogatás egyszerűen

sokhoz. A *Start* menü panel önmagáért beszél. A legfontosabb talán a *System*, ahol az adatbázis rendszerszintű beállítási lehetőségeit találjuk. Itt is kidobálhatjuk a DLL-eket a memóriából, meghatározhatjuk, hogy a lemerevedő ablakokat automatikusan löjje le, akár egész Intézőnket újraindítathatjuk, ha annak lefagyását észleli a szoftver.

A legtöbb lehetőség nem olyan aprólékos, mint a Tweak-XP hasonló megoldása. A *Customizer* inkább arra törekszik, hogy automatikusan hangoljon mindent, amit kiválasztunk. Bekapcsoljuk például a *Gyorsítótár optimalizálása* kapcsolót, és aztán mindent magától intéz. A kapcsolókat felsorakoztató panelek néha akár többoldalasak is lehetnek, érdemes minden oldalon odafigyelni a *Next Page* gombocskára! A második csoport a *System Tools* nevet kapta, és olyan panelek lapulnak alatta, mint a jól ismert *Add/Remove*, ahol programokat adhatunk a rendszerhez vagy távolíthatunk el onnan, vagy a *Control Panel*, ahol azt határozhatjuk meg, milyen beállítási lehetőségek látsszanak a *Vezérlő-*

és le is kapcsolhatjuk róla azokat. Sok egyszerű és nyilvánvaló lehetőségről van szó, amelyekre felesleges külön kitérni. Mindenképpen meg kell azonban említeni, hogy található itt egy memóriaoptimalizáló is, valamint egy olyan különleges lehetőség, ahol megtírtathatjuk egyes programok futtatását

gépiükön. Nagyon hasznos lehet, ha gyermekünket akarjuk távol tartani valamilyen programtól – kivéve, ha ügyesebben bánik a számítógéppel, mint mi, és kikapcsolja a tiltást. Egy egészen informatív rendszerinformációs tájékoztató programrész is helyet kapott a szoftverben. (Kár, hogy időnként nyilvánvaló butaságokat ismer fel és jelez ki.)

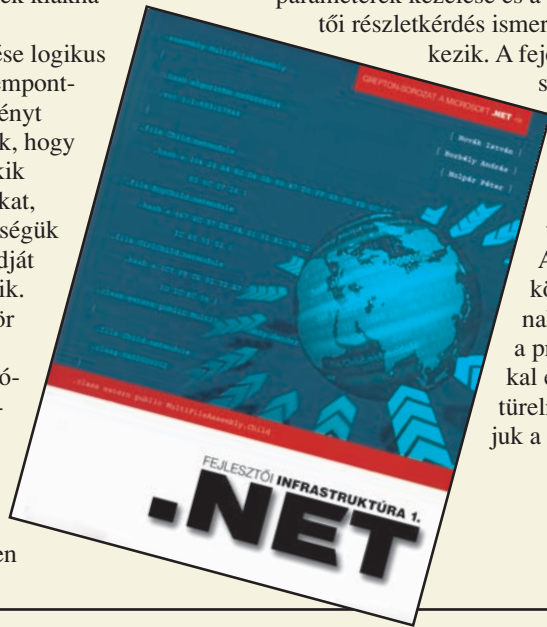
Összegzésként elmondható, hogy mindkét program jól használható, alaposan átfaragható vele a Windows XP, és elég mélyen a rendszer felülete mögé lehet kukucskálni velük. Sokaknak minden bizonnyal örömet okoz, hogy sok apró rejtett képességét tárhatják fel operációs rendszerüknek. Aki érez ilyen indíttatást, kísérletezzzen, de azért legyen óvatos. Az ördög általában éppen tuningoláskor nem alszik! A kipróbálható verziók megtalálhatók CD mellékletünkön. A két program békésen megfér egymással, a változtatások után nem maradnak a memóriában, ezért akár egymás után, mindkettő segítségével is finomhangolhatjuk rendszerünket.

Jakab Szabolcs

.NET fejlesztői infrastruktúra 1.

Számítástechnikusok számára páratlan szellemi élményt kínál ez a könyv, amelynek szerzői – a Grepton Rt. szoftverfejlesztői – olyan világba invitálják olvasóikat, amelyet ők belülről és kiválóan ismernek. Ez a világ: a .NET, a Microsoft új fejlesztői platformja, amelyről már eddig is sokat hallhattunk, és a jövőben alighanem még többet fogunk hallani róla. A .NET jelentősége abban áll, hogy a meglévő futtatókörnyezetek toldoztatása-foltoztatása helyett vadonatúj futtatókörnyezetet emel a Windows platformja fölé, amelynek fejlesztői infrastruktúra-elemei rendkívüli mértékben leegyszerűsítik és felgyorsítják a programozói munkát. Egy tervezett sorozat első részeként a Grepton új könyve ennek az infrastruktúrának azokat az elemeit foglalja össze,

amelyek ismerete nélkülözhetetlen a .NET előnyeinek kiaknázásához. A könyv felépítése logikus és didaktikai szempontból is minden igényt kielégít – érződik, hogy olyanok írták, akik nemcsak témájukat, hanem célközönségük gondolkodásmódját is belülről ismerik. A szerzők először is sorra veszik a meglévő futtatókörnyezetek erőnyeit és gyengeségeit, majd bemutatják, hogy a .NET ezekhez képest milyen

előnyöket kínálja. A .NET futtatókörnyezet alapjainak áttekintése után a keretrendszer, a COM+-komponensek készítése, a kivételkezelés, a konfigurációs paraméterek kezelése és a többi fejlesztői részletkérdés ismertetése következik. A fejezeteket

szótár zárja, amely az új keletű kifejezések magyarázatát tartalmazza. A sorozatnyitó könyv indításnak kiváló – a programozókkal együtt mi is türelmetlenül várjuk a folytatást.

(Prím Kiadó, 333 oldal, 8900 forint)

Zimányi Katalin:

Excel-gyakorlatok

Ez a karcsú kis példatár a számítógéppelkezelő (felhasználó) szakképesítést nyújtó OKJ- és az ECDL-vizsga táblázatkezelő feladataira készít elő. De nemcsak a vizsga előtt állók forgathatják haszonnal, hanem mindenki, aki szeretne közelebbi ismeretségbe kerülni az Excel ügynevezett „emelt szintű műveleteivel”. Azért ajánljuk bátran minden ambiciózus Excel-felhasználónak, mert ez az egyik legbarátságosabb feladatgyűjtemény, amellyel valaha is találkoztunk: példái életközeli, és fokozatosan haladnak az egyszerűtől a bonyolultig, a magyarázatok pedig jól követhetők, és ahol csak lehet, az alternatív megoldási lehetőségeket is felvillantják, önálló gondolkodásra, a különböző megoldási utak előnyeinek és hátrányainak mérlegelésére ösztönözve az olvasót. De ami igazán figyelemreméltóvá teszi a könyvet, az az, hogy a szerző általában mulatságos történetekbe ágyazza a megoldandó problémákat. Némelyik feladat valóságos kis egyperces novella, remekül megrajzolt, karakteres figurákkal, akiknek életében

mind-mind az Excel-eszköztár ügyes használata hozott kedvező fordulatot. Akit érdekel, hogy Savanyú Sándor, az alulfizetett ötvenes kishivatalnok

milyen zseniális ötlettel igyekezett följebb tornászni fizetését, vagy hogy Szerencsés Hugó Volkswagen-rajongó miként talált rá álmai Bogarára, az ne habozzon fellapozni a könyvet. És ha egy kis szerencséje van, mire a százegynéhány oldal végére ér, nemcsak

táblázatkezelő tudása gyarapszik számottevően, hanem talán arra is rájön, hogy a feladatgyűjtemény mókás figuráinak nyomdokain haladva miként emelhetné saját életszínvonalát négyzetre az Excel függvényeivel.

(Kossuth Kiadó, 113 oldal, 1200 forint)

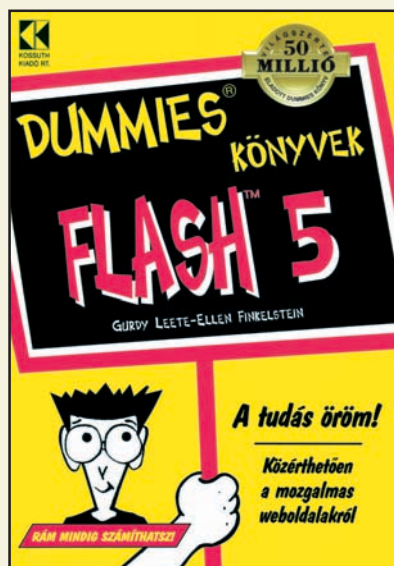
**Gurdy Leete–
Ellen Finkelstein:**

Dummies könyvek

Flash 5

Minden új technika megszüli a maga új művészetét. Az internetkorszak reprezentatív új művészeti ága a Flash-animáció. Ma még nem tudjuk, hová fejlődik ez a műfaj, miként alakítja át látás- és gondolkodásmódunkat, de az biztos, hogy már ma is vannak művészei, és a pálya többé-kevésbé nyitott, bármelyikünkől lehet az új korszak *Leonardója* vagy *Cézanne-ja*. A népszerű műfajhoz közérthető tankönyv dukál: a Dummies sorozat Flash 5-öse. A könyv a sorozat hagyományainak megfelelően olvasmányos stílusban, az alapoktól (sőt, annál is mélyebbről) indulva vezeti be az olvasót a Flash-animációk készítésének

titkaiba, és magyarázza el, miként tudunk mozgalmas, látványos weboldalakot létrehozni a programmal. Megtanít a grafikai és animációs eszköztár kezelésére, a Flashhez járó ActionScript programnyelv használatára, továbbá érinti a hang- és zenei effektusok, valamint a tesztelés és a publikálás kérdéseit, sőt az olyan trükkösebb technikákat is, mint például a háromdimenziós hatások. Meglehetősen messzire vezet el tehát a Flash-technikák használatában. De nemcsak technikai tanácsokat ad, hanem művészieket is, ugyanis utolsó három fejezetében (a híres-neves Tízec társasága részben, amely min-

den Dummies könyv elmaradhatatlan szerkezeti egysége) közreadja a tíz leghasznosabb tervezési tippet, felsorolja a tíz legfontosabb forrást, ahonnan tovább bővíthetjük ismereteinket, és képpel illusztrálva bemutatja a tíz legjobb Flash-webhelyet, ahonnan további inspirációt meríthetünk. A tartalom tehát jeles; ami a külalakot illeti, az nem ilyen kiemelkedő, nagyjából megfelel a sorozat átlagszínvonalának: az illusztrációk fekete-fehérek, és nem túl étvágygerjesztőek, de legalább sok van belőlük – a cél amúgy sem az, hogy gyönyörködjünk bennük, hanem hogy tanuljunk belőlük.

*(Kossuth Kiadó, 338 oldal,
3600 forint)*

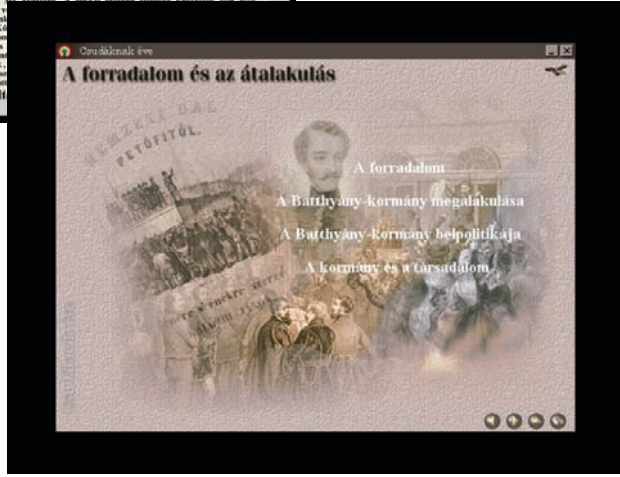
Móray Gábor

AZ 1848–1849-IKI SZABADSÁGHARCZ TÖRTÉNETE

Ez a rendkívül értékes, két CD-s kollekció három nagyobb anyagot tartalmaz: két gazdagon illusztrált, XIX. századi klasszikus történelmi munka digitális változatát, és egy korszerű multimédia-programot. A három kiadványt témája, a szabadságharc köti össze.

bontva taglalja a témát, és az eseménytörténetet hihetetlenül részletes kronológiával, valamint precíz kép-, video-, térkép- és hangjegyzékkel egészíti ki. Aki a korszak történetét

Az első anyag *Gracza György Az 1849-1849-iki szabadságharcz története* című legendás műve, amely 1894 és 1897 között jelent meg öt kötetben. Mintegy kétezer szövegoldalát csaknem ezer egykorú kép illusztrálja.

A szerző mind a képek összeválogatásánál, mind a szöveg megírásánál tárgyyszerűsége törekedett, agyályosan ügyel-

ve arra, hogy ne saját nézeteit erőszakolja az olvasóra, és ne romantikus beszámolót írjon a szabadságharcról, hanem hű képét adja az eseményeknek. Ez a tárgyyszerűség teszi ma is használhatóvá a nagyszabású történelmi munkát.

A másik klasszikus – és szintén majdnem beszerezhetetlen – kiadvány a *Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor* szerkesztésében 1898-ban megjelent *Szabadságharc története képekben*. Gyönyörű munka, több mint ezer kép, okirat, nyomtatvány, kiáltvány, kézírás, művészi emlék fotóját tartalmazza, és illusztrációihoz bőséges ismertető szövegek társulnak a korszak olyan kiválóságainak tollából, mint *Mikszáth Kálmán, Voinovich Géza* vagy *Ignotus*.

Bár szintén nem új kiadvány, XIX. századi társaihoz képest valóságos sűrűlővénnyel a harmadik mű, az eredetileg 1999-ben megjelent, *Hermann Róbert* által írt és szerkesztett, *Katona Tamás* által főszerkesztőként jegyzett *Csudáknak éve – Forradalom és szabadságharc 1848/49*. Ez a par excellence multimédia-kiadvány, amely a legkorszerűbb történelmi kutatásokra támaszkodva dolgozza fel a korszak eseményeit, máig sem veszített frissességéből: multimédia-megoldásai korszerűek és látványosak, szakmai alaposága pedig példamutató. Áttekinthetően, rengeteg szemléltető anyag kíséretében, hat fejezetre

meg akarja ismerni, az ennél az anyagnál kezdje, és ha már felvértette magát a megfelelő ismeretanyaggal, akkor ugorjon fejest a XIX. századi könyvekbe: így még jobban fogja élvezni azok sajátos ízeit.

Kiadó: Arcanum

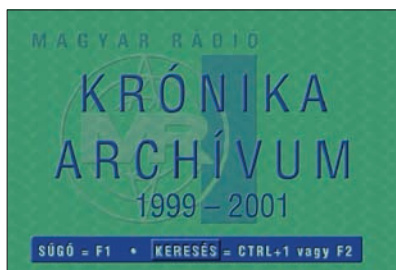
Forgalmazó: Arcanum és a nagyobb könyvesboltok

Ár: 6720 forint (áfával); a kedvezményes ár 5600 forint

GAZDASÁGI-POLITIKAI ARCANUM- KIADVÁNYOK

Az Arcanum nemcsak könyvritkaságok, nehezen hozzáférhető szövegek digitális kiadásával foglalkozik, hanem időről időre olyan kiadványokat is közread, amelyek napjaink történéseinek megismeréséhez, megértéséhez kínálnak gazdag forrást. Most három ilyen új CD-jük is napvilágot látott, mindhárom megérdemli kitüntetett figyelmünket.

Az *Országgyűlési Napló 1990–2002* az elmúlt három parlamenti ciklus összes plenáris ülésének teljes szövegét tartalmazza egyetlen adatbázisba foglalva. Nyomon követhetjük rajta az elmúlt tíz-egynéhány év parlamenti csatározásait és a nagy politikai színváltásokat; a fejlett keresőrendszerrel beleáshatunk az anyagba, és utánanézhethetünk egy-egy képviselő ténykedésének, az egyes témakörökben elhangzott felszólalásoknak, és a parlamenti mikroklimát a leghitelesebben tükröző tetszés- (és nemtetszés-) nyilvánításoknak – szóval, ha van kiadvány, amelyik nélkülözhetetlen a rendszerváltás óta

eltelt időszak elemző értékeléséhez, akkor ez az.

Ugyanebbe a vonulatba tartozik, és jelentőségét tekintve sem marad el az *Országgyűlési Napló* mögött a *Krónika Archívum 1999-2001* című CD. Közel százezer hír, riport, tudósítás található rajta: írott változatban mindaz, ami 1999. április 20. és 2001. december 31. között a Krónika műsorokban elhangzott, kiegészítve az időhiány miatt kimaradt tudósításokkal és a rádió néhány más népszerű politikai műsorának riportjaival. Természetesen ebben a gigantikus anyagban is részletesen kereshetünk, és van egy nagyszerű tartalomjegyzék is, amely címszerűen összefoglalja a hírek témáját; ennek alapján könnyen eligazodhatunk a széles hőmpölygő hírfolyamban. A harmadik kiadvány gazdasági szempontból kínál rálátást az elmúlt hat év eseményeire. A *Figyelő 1995-2001* a népszerű üzleti és gazdasági hetilap 1995. június 15. óta megjelent összes számának szövegét és fontosabb képillusztrációit tartalmazza, emellett felkerültek a lemezre a kéthetenként megjelenő marketingújság, a *Médiafigyelő* 2000. és 2001. évi számai, valamint 1997 szeptemberétől 2001 októberéig a nagyobb hazai vállalkozások adatait közlő *TOP 200* ötévnvi anyaga. Természetesen ezeket az évfolyamokat is a professzionális keretrendszer fogja össze, amely nagy segítséget nyújt a cikkanyag átrostálásában és elemző értékelésében.

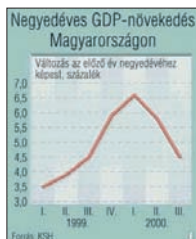
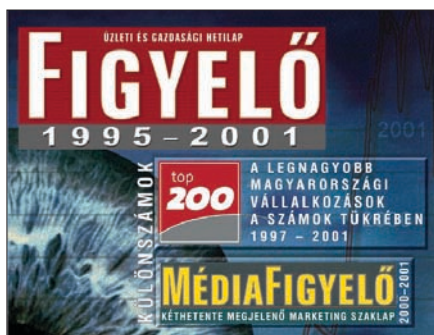
Kiadó: Arcanum

Forgalmazó: Arcanum és a nagyobb könyvesboltok

Ár: a *Krónika* lemez 7840 forint, a másik kettő 8960 forint (áfával); a kedvezményes ár mindhárom kiadvány esetében 5600 forint (áfával)

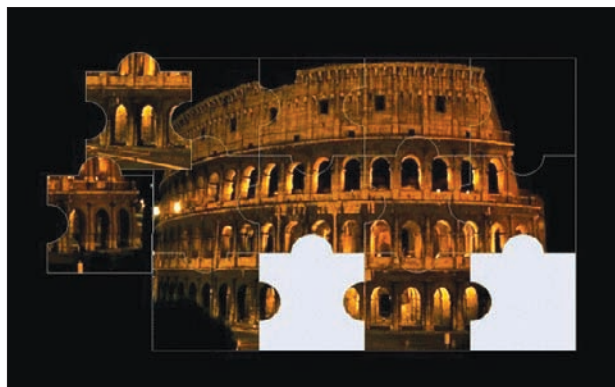
MANÓPUZZLE

Ez az új összeállítás kicsit kilóg a ManóSorozatból, ugyanis nem az oktató, hanem a játékos jelleg dominál rajta. A hagyományos kirakós játék elektronikus változatát találjuk rajta, az alkotók néhány trükkel ügyesen megbolondították az eredeti játékot. A legfontosabb, hogy bevezettek öt nehézségi fokozatot: a legalacsonyabb, „csecsemő” szinten a program még az

is megmutatja, hová kell helyezni a kiválasztott képdarabkát, később már csak azt jelzi, hogy hol vannak a képen olyan alakú helyek, ahová a kiválasztott rész elvileg belepasztol; még később ennyit sem segít, sőt a darabkákat is össze-vissza elforgatva szórja elénk, végül „gyilkos” fokozatban még játék közben is meg-megforgatja a fel nem használt darabkákat. További nehezítést jelent, hogy a megoldásra időkorlátot állíthatunk be, és bizonyos keretek között megszabhatjuk, hogy a program hány darabra szabadlja fel a képet.

A lemezen lévő 120 kirakós a készítőik úgynevezett küldetésekbe csoportosították. Minden küldetés 12, különböző nehézségi szintű puzzle-t tartalmaz, amelyeken csak megadott sor-

rendben haladhatunk végig; az előbb ismertetett szabályozási lehetőségekhez (a fokozat, az időkeret és a kockaszám beállításához) csak az után férhetünk hozzá, ha előbb a küldetésen belül, a program által

megszabott nehézségi fokozatban összeraktuk a képet. Ez a megoldás kitarásra, céltudatos munkára neveli a játékost. A küldetéseket szerencsére nem kell egyhuzamban lezavarnunk, mert az állás elmenthető, és később ott folytathatjuk,

ahol legutóbb abbahagytuk. Ha pedig végképp elakadnánk a küldetés teljesítése közben, felhasználhatjuk jutalompontjainkat, amellyel korábbi szorgos munkánkat honorálta a program. Az összeállítandó képeslapok szépek és változatos témájúak, van közöttük teddymackós sorozat, mulatságos beszámoló Cicaország életéről, húsvéti és újévi képeslapsorozatok stb., szóval felnőtt, gyerek egyaránt élvezettel bíbelődhet velük. És van még egy vonzereje a játéknak, amelyre a CD borítója is felhívja a figyelmet: ez a puzzle nem kopik, és egyetlen darabkája sem hanyódik el sohasem.

Kiadó: Profi-Média

Forgalmazó: Kim-Soft (többek között)

Ár: 2990 forint (áfával)

KEZDŐ ANGOL KICSIKNEK

Egyszerű, de jól használható nyelvoktató összeállítás található a lemezen. A nem túl terjedelmes ismeretanyagot az alkotók tárgykorokra bontották (hangok és betűk, számok, színek, cselekedetek, idővel kapcsolatos fogalmak), és az alaptémaköröket egy komplikáltabb, történeteket tartalmazó fejezettel, valamint egy hangos szótárral egészítették ki.

A modulokat közérthető ikonok reprezentálják a főképernyőn, ezek segítségével a tanuló szabadon és könnyedén mozoghat a szerkezeti egységek között. A témakörök felépítése hasonló: általában három-öt kis leckét/feladatot tartalmaznak, amelyek közül az első ismerteti, a továbbiak pedig begyakoroltatják az anyagot. Az oktatás módja a 6-12 éves korosztály igényeihez igazodik: betűk, számok stb. rajzán kattogtathat végig a diák, és meghallgathatja, mindez hogyan hangzik angolul. A tanulás menete nagymértékben interaktív, és időkeret sincs, annyit időzhet egy-egy résznél, és annyiszor térhet vissza rá, ahányszor csak akar.

A visszakérdező technikák ugyancsak pofonegyszerűek: a program mond egy angol szót (számot, színt, cselekedetet), és a diáknak kattintással ki kell választania a képi reprezentáció-

ját, illetve mondatokat kell kiegészítenie, vagy angol és magyar szavakat összepárosítania. A feladatok megoldását a program ellenőrzi, és összesítést végez rólok.

Az öt alapozó fejezet áttanulmányozása után jöhet a Történetek című rész, ahol mókás rajzok kíséretében egyszerű mondatok formálódnak az eddig megtanult szavakból. Történetnek persze túlzás nevezni ezeket (Szia, Kate – Szia, Péter – Mi ez? – Ez egy óra stb., stb.), de a nebulónak kétségtelenül meg-

adják azt a jó érzést, hogy végre valamit kezd a megszerzett tudásával.

A mondatok választás szerint angolul és magyarul is kiíródnak a képernyőre, és a visszakérdező módja is rafináltabb: egész mondatokat kell összerakni a megadott szavakból, és

eldöntendő kérdésekre kell válaszolni, szóval valódi próba elé kerül a diák.

Összegzésképpen elmondható: az egyszerű oktatóprogram bármely kisgyerek számára jó alapot biztosít az angol nyelv elsajátításához, de nagyobbaknak – akár felnőttek is – nyugodtan elkezdhetik vele a nyelvtanulást.

Kiadó: Woodstone Entertainment

Forgalmazó: Kim-Soft

Ár: 5990 forint (áfával)

A hónap CD-je

MANÓMAGYARORSZÁG

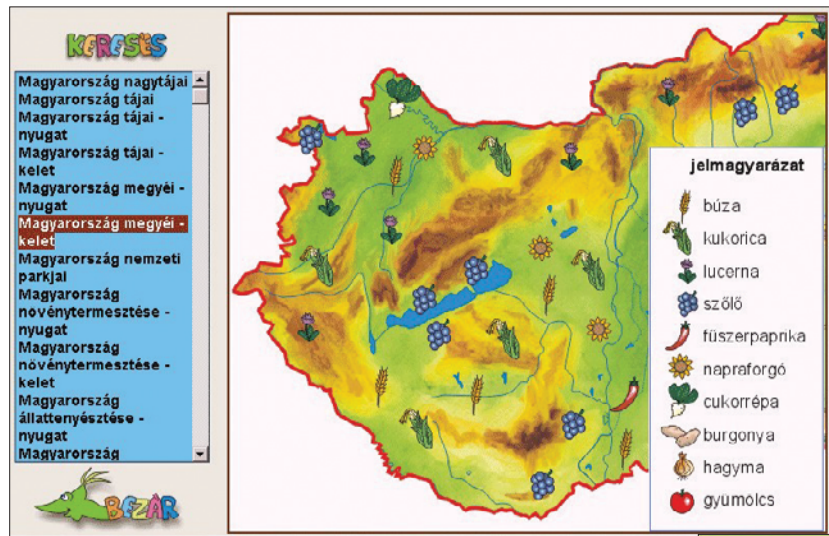
A ManóSorozat szerteágazó családfájának legújabb hajtása ez a CD. Nagyon takaros összeállítás, talán a legsikerültebb, de mindenképp a leggazdagabban rétegzett az eddigi Manó anyagok közül.

rendben haladhatunk, de célszerű az eredeti útvonalat követnünk, mert a feladatok egymásra épülnek.

A manók tíz szempont (domborzat, vizek, települések, közlekedés, növények,

csolódóak. És persze nem hiányoznak a feladatok sem, mert bár a ManóMagyarország jellegénél fogva oldottabb, szórakoztatóbb, mint a sorozat korábban megjelent lemezei, azért számonkérésre itt is szükség van. A 110 fejezethez összesen 167 feladat tartozik, és a feladatsorok gyakorló és teszt üzemmódban is megoldhatók.

A program kezelése egyszerű, a nagy, rajzos gombokkal a működés sokrétűen szabályozható, és a naplórészletek nemcsak kiíródnak a képernyőre, hanem egy kedves gyerekhang fel is olvassa őket. Az alkotók figyelme még olyan jópofa apróságokra is kiterjedt, mint a belépéskor választható „titkos jel”, amely meg-

Ez a komplexitás a téma jellegéből fakad: a 10–14 éveseknek szánt oktatóprogram ugyanis nem kevesebbet vállal, mint Magyarországnak a célkorosztály igényeihez mérten szinte teljes bemutatását.

A Manó lemezek hagyományaihoz híven játékos kerettörténetbe ágyazódik az oktatóanyag. A történet szerint a világúrból érkező manók ez évben

Magyarországot szemelik ki osztálykirándulásuk színteréül. A kis jövevények tekervényes útvonalon bebarangolják az országot minden zegét-zugát, út közben szorgalmasan jegyzetelnek, fényképeket készítenek, térképeket rajzolnak, mi pedig belelapozhatunk csodásan tartalmas útinaplójukba.

A túra teljes útvonala tizenegy nagyobb szakaszra bomlik; térképről választhatjuk ki, melyikkel szeretnénk közelebről megismerkedni. Elvileg tetszőleges sor-

állatok, ipar, éghajlat, környezetvédelem, látnivalók) szerint vezetik naplójukat, és egy palettáról választhatunk, hogy mely témára vagyunk kíváncsiak az adott területtel kapcsolatban.

A naplóoldalakat kedves rajzokkal illusztrált fotók díszítik, és egy kis térképen vörös vonal jelzi, merre járunk. De vannak részletesen kidolgozott nagyobb térképek is a programban, szám szerint hatvanan, részint országosak, részint a tizenegy nagyobb régióhoz kap-

akadályozza, hogy a nevünkön más jelentkezzen be a programba.

A ManóMagyarország igazi családi lemez: olyan sok érdekes információt tartogat, hogy a szülő sem bánja meg, ha odaül gyereke mellé a számítógép elé. Ő jól fog szórakozni, a gyerek pedig megtanulja, utazás közben mire figyeljen, és hogyan rögzítse élményeit, benyomásait. S valószínűleg mindketten kedvet kapnak egy közös és valóságos országjáráshoz.

Kiadó: Profi-Média
 Forgalmazó: Kim-Soft (többek között)
 Ár: 4790 forint (áfával)

Móray Gábor

A bankvilág hírei

Hamisítható ujjlenyomatok

Azon bankoknak, amelyek biztonsági megoldásait erősítendő ujjlenyomat-azonosító rendszerek alkalmazásával kívánták fokozni ügyfelek adatainak védelmét, le kell mondaniuk ezen tervükről, ugyanis kiderült, hogy házi módszerekkel könnyedén előállíthatóvá váltak az ujj-

Könnyen loopható ujjlenyomatok

lenyomatok. A mesterséges ujjak és lenyomataik zselatinból készülnek. Ez utóbbi megszerzéséhez egy, a leolvadó üvegérő ragasztóanyaggal leszedett ujjlenyomat szükséges, amelyet digitális kamerával fotóznak le a tolvajok, majd egy grafikus szoftverrel kiemelik annak barázdáit. Ha ezzel megvannak, nincs más dolguk, mint a képet háromdimenziós lenyomattá alakítani, hogy megkaphassák a formát a zselatin számára.

Online hitelkártya-feketepiac

Hetente több tízezer lopott hitelkártyaszám talál vevőre az interneten, 40 centtől 5 dollárig terjedő áron. Az efféle portékát kínáló cyberpiacokat az egykori Szovjetunió volt tagállamaiból irányítják főként orosz és ukrán vállalkozó állampolgárok. Ők olyan hackerektől vásárolják a kártyaszámokat, akik online kereskedő cégek rendszerét feltörve egyszerre több ezer hitelkártyaadathoz jutnak. A vevők a hitelkártyákat interneten történő rendelésre használják, de előfordul, hogy közvetlenül a tulajdonos számláját szívják le, vagy terhelik meg hitellel. Az ebből származó kár meghaladja az évi egymilliárd dollárt.

Az átlag hitelkártya-tulajdonosnak nincs mitől tartania, mert védett a visszaélésekkel szemben, hiszen az esetleges kárt a kártyát biztosító cég vállalja magára.

Social Engineering-vizsgálat az egyik hazai nagybanknál

A bankok ellen támadást intéző hackerek nem mindig technikai, sokkal inkább humán oldalról közelítik meg a betörés problémáit, s a leggyengébb láncszem elvének alkalmazásával érnek el sikereket. A módszer legismertebb alkalmazója *Kevin Mitnick*, aki az emberi bizalom kihasználásával súlyos anyagi kárt okozott profitorientált vállalatoknak. Hogy a leggyengébb láncszem elvének alkalmazása mennyire tudna hatékony lenni egy banknál vagy akár egy vállalatnál, annak kiderítésében a telenet cég informatikai biztonság divíziója segíthet. Szolgáltatásuk lényege, hogy technikai információkkal megtámogatott szakembereik, a vizsgált cégnél dolgozó munkatársak hibáinak kihasználásával hackertámadást szimulálnak. A vizsgálat során a helyszínre kivonuló színészek elsősorban arra a kérdésre keresik a választ, hogy a vállalat dolgozóival folytatott beszélgetések során mennyi érzékeny műszaki információhoz lehet hozzájutni, amit egy rossz szándékú támadó ki is használhat. Ezután már technikai jellegű vizsgálatok során derítik ki magas műszaki felkészültségű szakemberek, hogy a megszerzett információ segítségével milyen technikai mélységekig sérülhetett volna az ügyfél számítógépes rendszere.

Ördögi kezűgyesség

Az első ilyen hazai vizsgálat átütő sikert hozott. Az „áldozat” egy hazai nagybank volt, amelynek vezetői a következtetések levonásával növelték cégük biztonságát.

Hackererek intelmei

A közelmúltban egyre több külföldi csatorna érezte szükségét annak, hogy high-tech témákkal foglalkozó televízióműsorában rámutasson a helyi lakosság körében népszerű bankok biztonsági fogyatékoságaira. Ezt tette Németország egyik legnépszerűbb tévécsatornája, az ARD. A Ratgeber Technik, vagyis Technikai tanácsadó című műsor készítői a közelmúltban felbéltek néhány fiatal hackert, hogy törjenek be az egyik német pénzintézet online bankügyi rendszerébe, és töltsenek le információkat az ügyfelekről.

A kártya, benne a titkosítóprocesszorral

A hackererek eleget tettek a felkérésnek – a bank legnagyobb felháborodására, amely az esetről értesülve rögtön perrel fenyegetőzött. A műsor készítői azonban nem félnek, hisz Németországban az effajta oknyomozó újságrást nem tiltják a törvények, ráadásul bűncselekményt sem követtek el, lévén, hogy nem vittek el pénzt a feltört rendszerből.

Szintén világjobbító szándékkal állt a BBC kamerái elé nemrégiben két fiatal, a nyilvánosság elé tárva a PIN kód feltörésének módját. A két diák azt állította: a birtokukban van az a technológia, algoritmus és program, amellyel minden nyílt kulcsú infrastruktúrát, illetve az IBM 4758-as titkosítóprocesszorát használó bank sebezhető, bárhol a világon. A két diák régóta küzd azért, hogy az IBM-nek és a bankoknak megküldött tanulmányukkal elérjék, tegyenek valamit a biztonság növeléséért. De mivel a bankok nem reagáltak a veszjelzésekre, kiálltak a nyilvánosság elé, ezzel is sürgetve a pénzintézetek biztonsági intézkedéseinek szigorítását.

E-banking a NetBOSS-szal

Az internet térnyerésével az a pénzügyi szolgáltató, amelyik nem kínál ügyfelei számára a világhálón és mobil kommunikációs eszközökön keresztül elérhető banki szolgáltatási felületet, lehetséges versenyelőnytől fosztja meg magát.

Az interneten való megjelenés a banki döntéshozók és az ügyfelek jogos igénye. Ennek kielégítése komoly kihívások elé állítja azokat a pénzintézeteket, amelyek úgy döntenek, maguk fejlesztenek ki egy internet alapú banki alkalmazást. Amely cégek eltekintenek ettől az időrablól, illetve embert próbáló feladattól, és inkább készen vásárolnak egy professzionális alkalmazást, azok figyelmét nem kerüli el az Online Rt. NetBOSS rendszere, amely független auditori vizsgálat szerint is jelenleg az egyik legmegbízhatóbb és legbiztonságosabb internet-banking alkalmazás hazánkban. A cég igény szerint testreszabható szoftverének alkalmazása lehetővé teszi, hogy a pénzintézet mindazon szolgáltatásait elérhetővé tegye a világhálón, amelyekről a bank úgy gondolja, hogy az az internetre kívánczik, s azzal kényelmesebbé teheti az ügyfelek mindennapjait. Ilyen szolgáltatás többek között a számlaadat-, illetve számlatörténet-lekérdezés, a betétlekötés, a lejáratiról rendelkező módosítása, az átutalás vagy akár az értékpapír- és befektetési-alap-tranzakciók lebonyolítása. Mindezen feladatok online irányítása biztosítja az újdonságok iránt fogékony ügyfelek számára a kényelmes ügyintéztést és a várakozásmentes kiszolgálást, ami nagyban hozzájárulhat az ügyfelek elégedettségének növekedéséhez. A távolról végezhető banki műveletek előnyeit persze a pénzintézetek a saját hasznukra is fordíthatják. Egyrészt a virtuális bankfiókok létrehozása és üzemeltetése nagyságrendekkel olcsóbbá válhat, mint a fizikai hálózatoké. Az elektronikus csatornák révén elérhetővé válik az ügyfélközelség, hatékony lehet az ügyfélkör megtartása és bővítése, illetve lehetővé válik az ügyfél fogyasztói magatartásának alaposabb megismerése, elemzése, amire később hatékonyabb promóciók épülhetnek.

A BIZTONSÁG MINDENEKELŐTT

A NetBOSS rendszer 1999-es születésénél bábáskodó Molnár Viktor, az Online Rt. projektvezetője kérésünkre összefoglalta,

hogy a szoftver mely jellemzőinek köszönheti ütőképességét a hazai, illetve versenyképességét a nemzetközi piacon. Molnár a program bemutatásakor elsőként a szoftver biztonságos működésére hívta fel a figyelmet, amit a legmodernebb technológiák együttes alkalmazásával ért el a fejlesztőcsapat. – Mivel a hackertámadások többsége pénzintézetek ellen irányul, a szoftver fejlesztésekor elsőrangú szempontként kezeltük az alkalmazás adatbiztonsági, adatvédelmi szolgáltatásait, figyelembe véve az interneten zajló adatsere sebezhetőségét – meséli Molnár. – Így nyugodtan állíthatjuk, hogy a NetBOSS használatakor az adatsere biztonságos, mert XML alapú kommuni-

rendszer, továbbá a minden kívülről, illetve belülről kezdeményezett eseményt rögzítő „napló”, amely a NetBOSS-t, a bankot, valamint a szoftvert használó ügyfelet egyaránt védi.

KÖVETELMÉNYEK

– A szoftver fejlesztése során a biztonság mellett fontosnak tartottuk, hogy ne kelljen szakképesítés a program használatához – folytatja Molnár Viktor –, mivel nem várható el az ügyféltől, hogy mélyrehatóan ismerje bankja bonyolult belső ügymenetét. Ezért a szoftverben leegyszerűsítettük a megjelenési felületet, aminek értelmében az ügyfélhez könnyen érthető, a banki szakzsargon mellőzésével megfogalmazott kérdéseket intéztünk. Hogy banki oldalról szintén könnyen kezelhető legyen a szoftver, meglévő és leendő ügyfeleink számára a testreszabás lehetőségét is biztosítjuk. Nemcsak a szoftver küllemét alakítjuk át kérésre, hanem

A pénzintézet fősztályvezetői – Laczkó Gábor és Gabonyi László – sikert remélnek a szoftver alkalmazásától

kációra és a 128 bites SSL titkosítási protokollra épül. A rendszerben az ügyfél-azonosítás is a XXI. század igényeinek megfelelően zajlik. A szoftver ugyanis támogatja a statikus, azaz nem változó, de megváltoztatható jelszó igénybevételét, az egyszer használható, SMS-ben érkező dinamikus jelszó alkalmazását, illetve az intelligens kártyákkal (chipkártya) történő azonosítást is. A biztonságot támogatja még a tűzfal, a behatolásfigyelő

annak akár összes tartalmi elemét is, így az elérhető funkciókat a cég igénye szerint redukáljuk, bővítjük, változtatjuk. Itt érdemes megjegyezni, hogy a szoftver alkalmazása során az Online Rt. ügyfél-oldalról csupán egy vékony klient (thin client) igényel, ami azt jelenti, hogy bármilyen sebességű hálózatról érkezzék is a felhasználó, kényelmesen tudja használni a banki szoftvert. Ezen túlmenően a cég az adatforgalmat is minimalizálja,

ezért hatalmas méretű állományok mozgásával sem kell számolni az ügyintézés ideje alatt a virtuális bankban, amely az online banki „nyitva tartás” értelmében nemcsak munkaidőben, hanem a hét minden napján, illetve a nap huszonnégy órájában várja az ügyfeleket.

PORSCHE NET@NK NETBOSS ALAPON

Az 1994-ben alakult Porsche Bank Hungaria Rt., amely a Porsche Hungária által forgalmazott autók finanszírozásával foglalkozik, a korszerű megoldások iránti fogékonyságáról és kísérletező kedvéről tett tanúbizonyságot, amikor megvásárolta és alkalmazni kezdte a rendszert. A NetBOSS-t a fiatal pénzügyet Porsche NetB@nk néven, egy háromfázisú ütemezés során kívánja elérhetővé tenni kereskedői számára.

Az e-banking alkalmazást azok az ügyfelek igényelték, akik a bank speciális jellegéből adódóan máshol is vezetnek folyószámlát, és volt már tapasztalatuk az internetes banki ügyintézésben. Ők szorgalmazták, hogy a papír, illetve telefon alapú tranzakciók lebonyolítását egy korszerűbb megoldás váltsa fel. Bár ekkor a cég már sikeresen alkalmazta a telebank rendszert, egy olyan eszköz keresésébe fogott, amely az ország minden pontjáról, a pénzügyet egyetlen fiókjának meglátogatása nélkül elérhető. Így esett a választás az internetre mint hatékony, gyors és bárhol használatos kommunikációs csatornára.

Nem sokkal ezután a bank megkereste az Online Rt.-t, és megkezdődhetett az együttműködés. De míg e cég a rendszer egyfázisú bevezetése mellett voksolt, vagyis azt javasolta, hogy az internetre való kikerüléskor egyből lehessen átutalásokat intézni, a bank kockázatosnak látta ezt, és inkább a kétféle bevezetés mellett döntött. A kiépítésről *Laczkó Gábor*, a bank betétügyek és treasury főosztályának vezetője elmondta: az első fázisban a számlainformációk (egyenleg, számlatörténet, tranzakciók adatai stb.), pénzügyi kondíciók és a valutaárfolyamok lekérdezése vált elérhetővé. Ezzel már tudtak valamit adni az ügyfeleknek, ugyanakkor hamarabb kijutottak a világhálóra, mint ha a teljes rendszert specifikálták volna. Ezt követi 6-8 hónappal később a második fázis, amely lehetővé teszi az aktív banki tranzakciók (például átutalások, betételkötések) intézését.

SIKERTELEN HACKERTÁMADÁSOK

Egy ilyen rendszer esetében nem mellékes, hogy a biztonsági megoldások meny-

nyire korszerűek a szoftverben – mondja *Gabonyi László*, a bank informatikai főosztályvezetője, aki már a kezdet kezdetén elégedett volt a biztonsági megoldásokkal. Külön kiemelte: azon kívül, hogy a hagyományos tűzfalfunkciókat az egyik legjobban bevált program látja el, sokféle operációs rendszeren működik a védelem, ami mindenképp pozitív tulajdonsága a szoftvernek. Fontos szerinte, hogy az Online folyamatosan korszerűsíti termékének biztonságát, amit a bank is folyamatos tesztelésnek vet alá.

– Idővel igénybe vesszük olyan független cégek szolgáltatásait – mondja a főosztályvezető –, amelyek, a biztonságot ellenőrizendő, hackertámadásokat intéznek a rendszer ellen. Így innen is folyamatos visszajelzést kaphatunk a rendszer biztonságosságáról, illetve arról, hogy ha vannak gyenge pontok, miként érdemes azokat erősíteni.

Gabonyi László elmondta: valós hackertámadások nem történtek még, de tény, hogy a hackerek a „naplóbejegyzések”

szerint már megpróbálták kikezdeni a rendszert, mindeddig sikertelenül.

RUGALMAS EGYÜTTMŰKÖDÉS

Gabonyi László és Laczkó Gábor egyetértenek abban, hogy a fejlesztés eredményeként a technológia tekintetében korszerű, a biztonságra nagy hangsúlyt fektető rendszer született, amely az ügyfelektől érkező visszajelzések szerint gyors, átlátható szerkezetű és egyszerűen kezelhető. Gabonyi ehhez hozzátette: mivel az Online Rt. jártas a banki szférában, ezért az ő alapszoftverük is igen jó kiinduló bázis volt, amit az implementáció során kevés ráfordítással és rövid idő alatt lehetett a cég elvárásaihoz és az ügyfelek igényeihez igazítani. Amikor speciális igények merültek föl egy-egy újabb funkció kiépítésére a szoftverben, meg tudták beszélni az Online-nal, amely integrálta az extra kívánásokat megvalósító részeket a programba – abba a programba, amelytől a meglévő ügyfélkör megtartását, gyorsabb ügyintézését és nagyobb számlaforgalom-növekedést remélnek.

Elektronikus fiók a nappaliban

Elemzők szerint a múlt hónapban történt móri bankrablás miatt a magyar ügyfelek figyelme a személyes banki ügyintézés helyett az online pénzügyi tranzakciók felé fordulhat majd.

Arövid távú prognózis érdekes helyzetet mutat: az online banki ügyintézés biztonságosságában eddig kételkedő magyarok, tartva a pénzügyetekben őket érhető esetleges atrocitásoktól, a jövőben, úgy tűnik, nagyobb bizalmat szavaznak a banki ügyek online lebonyolításának. Amennyiben az ügyfelek hite nem rendül meg a szolgáltatásban, úgy idővel az internetes vásárlás is fellendülhet Magyarországon.

INTELLIGENS KÁRTYA, A BIZTONSÁG ZÁLOGA

Az online pénzforgalomba vetett bizalom, legyen az banki ügyintézés vagy internetes vásárlás, sokáig gyenge lábakon állt hazánkban. Tény, hogy a cracker-site-okról letölthető bankkártyaszám-generátorok

és a banki oldalak feltöréséről szóló értesülések sem öregbítették az ilyen jellegű tranzakciók jó hírét. A bizalom visszaszerzésének eszköze lehet azonban az a május vége óta már Magyarországon is használható, szabványosított, tehát a világon mindenütt elfogadott kártya, amelyet a K&H Bank és a Visa bocsátott ki. Ez, beépített chipjének köszönhetően, nemcsak hogy gyakorlatilag másolhatatlanná, hanem biztonságosabbá is teszi az otthonról történő banki ügyintézését, így a számlaegyenleg-lekérdezést, továbbá az átutalások és megbízások kezdeményezését, illetve törlését.

BIZTONSÁGI KULCSGCSOMÓ

Az intelligens kártyás, PIN kódos azonosító rendszer nemcsak a banki tranzakció

Olyannyira, hogy Franciaországban a kártyaállomány száz százaléka chipkártya. Ezekben az országokban azonban még nem szabványosítottak ezek az eszközök. Annak érdekében, hogy a chipkártyákat a világon mindenütt elfogadják, a három nagy kártyakibocsátó, a Visa, az Europay és a Mastercard kidolgozta az egységes EMV rendszert. Az új kártyákat világszerte ezzel a chippel látják el, a régieket pedig folyamatosan cserélik, ami azért is fontos, mert a Visa és az Europay 2006. január 1-jétől a bankkártya-visszaélésekből eredő károkat azokra a bankokra terheli, amelyek nem alkalmazzák ezt a technológiát. A magyar chipkártyák természetesen már az EMV megoldást tartalmazzák. A kártyát kibocsátó hazai bank idén 600 leolvasó-terminált helyez el országszerte. Ameddig a teljes kártyaelfogadó gépparkot nem

csatornájában, hanem a számítógépes rendszer minden pontján véd az illetéktelen behatolástól. Az azonosításhoz szükséges kártya kódjait még az a számítógép sem tudja „letapogatni”, amelyiken az ügyfél éppen dolgozik. A régi mágneses plastiklapokkal szemben az intelligens chipkártya maga is aktív, az ő digitális „üzenete” és a kártyaleolvasó révén a bank – az eddigi általános gyakorlattal ellentétben – immár hajszálpontosan azonosítani tudja, hogy ki akar bankolni az adott pillanatban. Pontos regisztráció, biztonság a kommunikációs csatornában és a rendszer egészében: ha ezek együtt vannak, soha senki sem láthat bele az ügyfél „kártyáiba”. A biztonság elve itt olyan, mint egy kettétört aranykulcs, amellyel csak akkor nyitható a zár, ha mindkét darabja megvan. A „kulcs” egyik felének – több mint ezer elemből álló – kódjait senki sem ismeri az ügyfélen kívül, még az sem, aki egykor készítette. A másik, ehhez illeszkedő kódsor a szolgáltatónál van. Ha azonban az ügyfél pár billentyű lenyomásával nem illeszteni oda a maga jelrendszerét, a banki ügylet sohasem jöhetne létre. További garancia a sérthetlenségre az elektronikus aláírás, amelyet az Axeleró közvetít, illetve a Deutsche Telekom hitelesítést végző szolgáltatója ellenőriz. A sokféle, bonyolult digitális „mozdulatból” az ügyfél a képernyő előtt természetesen semmit sem észlel. A számítógép billentyűjének lenyomása után maximum öt másodperccel már teljesítette is a pénzügyi elektronikus kívánságát.

CHIPKÁRTYÁK EMV RENDSZERREL

Bár a bankkártyákba nyolc éve építenek chipet a világon, hazánkban egyéves tesz-

telést követően, első ízben május 21-én került az ügyfelek kezébe ilyen kártya. Az első chipkártyák Európában a skandináv országokban jelentek meg, majd Nyugat-Európa egyéb helyein is elterjedtek.

cserélik le chipolvasásra alkalmasra, addig a kártyák a rajtuk lévő mágnesesírnak köszönhetően a régi típusú terminálokkal is működnek.

A mellékletet Kitzinger Szonja készítette